

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้ม ปี 2562

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
Office of Agricultural Economics

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2562

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คำนำ

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้วิเคราะห์สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญในปี 2561 และคาดการณ์แนวโน้มปี 2562 ด้านการผลิต การตลาด การส่งออก การนำเข้าและราคาของสินค้าเกษตรที่สำคัญ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และมาตรการในการพัฒนาสินค้าเกษตร

การจัดทำสถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2562 สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น กรมวิชาการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร กรมการค้าภายใน สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย สมาคมผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร เกษตรกร รวมทั้งสื่อสารสนเทศต่าง ๆ หากมีข้อผิดพลาดและคำแนะนำประการใด คณะผู้จัดทำยินดีน้อมรับเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข ให้ดียิ่งขึ้นในการดำเนินการครั้งต่อไป

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
ธันวาคม 2561

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2562

กลุ่มพืชไร่	7
1. ข้าว.....	9
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.....	25
3. มันสำปะหลัง	35
กลุ่มพืชพลังงานทดแทน	47
4. ถั่วเหลือง	49
5. อ้อยโรงงาน	55
6. ปาล์มน้ำมัน	63
กลุ่มพืชสวน	73
7. ยางพารา	75
8. กาแฟ.....	89
9. สับปะรด.....	103
10. ลำไย.....	115
11. ทุเรียน	123
12. มังคุด.....	131
13. มันฝรั่ง.....	137
14. กล้วยไม้.....	147
กลุ่มปศุสัตว์และประมง	155
15. ไก่เนื้อ.....	157
16. ไช้ไก่.....	165
17. สุกร	169
18. โคเนื้อ.....	179
19. โคนม.....	189
20. กุ้ง.....	199
21. ปลาป่น.....	213
บทความพิเศษ	219
1. “ชาอินทรีย์” พืชเศรษฐกิจที่น่าจับตามอง.....	221
2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่	227
3. ผลการดำเนินงานกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ การแข่งขันของประเทศ ประจำปี 2561	231
บรรณานุกรม	237
บรรณาธิการ	238

Smart Drone

for Surveying and fertilizer
GPS guided Automatically

Smart Analysis

Control, Monitoring
Data processing, collection
from drones and satellites

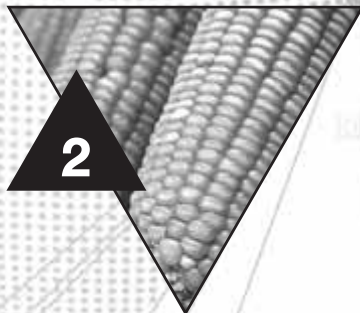

กลุ่มพืชไร่

ข้าว

ข้าวโพด
เลี้ยงสัตว์

มันสำปะหลัง

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1. สถานการณ์ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตข้าวของโลกช่วงปี 2556/57 - 2560/61 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 478.99 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2556/57 เป็น 491.52 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.67 ต่อปี

ในปี 2560/61 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,010.38 ล้านไร่ ผลผลิต 491.52 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 726 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี 2559/60 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,010.19 ล้านไร่ ผลผลิต 487.37 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 720 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ร้อยละ 0.85 และร้อยละ 0.83 ตามลำดับ โดยประเทศที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น เช่น เมียนมาร์ กัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และไทย ส่วนประเทศที่มีผลผลิตลดลง เช่น บังคลาเทศ บราซิล ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เนปาล และสหรัฐอเมริกา

1.1.2 การตลาด

(1) การบริโภคข้าวโลก

ปี 2556/57 - 2560/61 เพิ่มขึ้นจาก 473.86 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2556/57 เป็น 482.50 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.56 ต่อปี

ในปี 2560/61 ความต้องการบริโภคมีปริมาณ 482.50 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 483.33 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2559/60 หรือลดลงร้อยละ 0.17 โดยประเทศที่มีการบริโภคเพิ่มขึ้น เช่น บังคลาเทศ บราซิล เมียนมาร์ กัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่มีการบริโภคลดลง เช่น อียิปต์ ญี่ปุ่น เนปาล เวียดนาม และไทย

(2) การค้าข้าวโลก

ปี 2556/57 - 2560/61 เพิ่มขึ้นจาก 44.18 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2556/57 เป็น 49.03 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.32 ต่อปี

1) การส่งออก

ในปี 2560/61 การส่งออกข้าวโลกมีปริมาณ 49.03 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 48.11 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2559/60 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.91 โดยประเทศที่ส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น ออสเตรเลีย บราซิล กัมพูชา จีน กายานา อินเดีย ปากีสถาน ปารากวัย และเวียดนาม ส่วนประเทศที่ส่งออกลดลง เช่น อาร์เจนตินา เมียนมาร์ สหภาพยุโรป รัสเซีย อุรุกวัย สหรัฐอเมริกา และไทย

โดยปี 2560/61 กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าอินเดียจะเป็นผู้ส่งออกข้าวอันดับหนึ่งของโลก โดยมีปริมาณส่งออก 13.00 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 26.52 ของการส่งออกข้าวโลก อันดับสอง ได้แก่ ไทย คาดว่ามีปริมาณส่งออก 10.50 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 21.42 ของการส่งออกข้าวโลก ส่วนอันดับสาม ได้แก่ เวียดนาม มีปริมาณส่งออก 7.00 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 14.28 ของการส่งออกข้าวโลก

2) การนำเข้า

ในปี 2560/61 การนำเข้าข้าวโลกมีปริมาณ 49.03 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 48.11 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2559/60 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.91 โดยคาดว่าประเทศที่นำเข้ามากที่สุด ได้แก่ จีน นำเข้าปริมาณ 5.00 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 10.20 ของการนำเข้าข้าวโลก รองลงมา ได้แก่ ไนจีเรีย นำเข้าปริมาณ 2.60 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 5.30 ของการนำเข้าข้าวโลก สำหรับสหภาพยุโรป และอินโดนีเซีย นำเข้าเท่ากันที่ปริมาณ 2.00 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 4.08 ของการนำเข้าข้าวโลก

(3) สต็อกปลายปีข้าวโลก

ปี 2556/57 – 2560/61 เพิ่มขึ้นจาก 122.09 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2556/57 เป็น 145.92 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.33 ต่อปี

ในปี 2560/61 สต็อกข้าวโลกมีปริมาณ 145.92 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 136.91 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2559/60 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.58 โดยประเทศที่มีสต็อกข้าวคงเหลือเพิ่มขึ้น ได้แก่ บังกลาเทศ จีน อินเดีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ส่วนประเทศที่มีสต็อกคงเหลือลดลง ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และไทย

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

(1) ข้าวนาปี

ปี 2556/57 - 2560/61 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงจาก 62.08 ล้านไร่ ผลผลิต 27.09 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 436 กิโลกรัม ในปี 2556/57 เหลือ 59.23 ล้านไร่ ผลผลิต 24.94 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 421 กิโลกรัม ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 1.29 ร้อยละ 2.04 และร้อยละ 0.74 ต่อปี ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกลดลง เนื่องจากในช่วงปี 2557 - 2559 สภาพภูมิอากาศไม่เอื้ออำนวย ฝนมาล่าช้า และบางพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง เกษตรกรไม่สามารถปลูกข้าวได้ หรือบางพื้นที่ปลูกข้าวได้เพียงรอบเดียวจากที่เคยปลูกข้าวนาปีได้ 2 รอบ เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชทดแทนที่ใช้น้ำน้อย และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลังโรงงาน สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอ ทำให้การเจริญเติบโตของต้นข้าวไม่สมบูรณ์ ส่งผลกระทบต่อระยะข้าวออกรวง รวมทั้งมีการระบาดของแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยไฟ และหนอนกอ ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศลดลง

ในปี 2560/61 มีเนื้อที่เพาะปลูก 59.23 ล้านไร่ ผลผลิต 24.94 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 421 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี 2559/60 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 58.65 ล้านไร่ ผลผลิต 25.24 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 430 กิโลกรัม พบว่าเนื้อที่เพาะปลูก เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.99 สำหรับผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงร้อยละ 1.19 และร้อยละ 2.09 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรที่เคยปล่อยที่นาว่างจากที่ประสบภัยแล้ง สามารถปลูกข้าวได้ตามปกติ สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากบางพื้นที่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือประสบอุทกภัย เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ลดลง จึงส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศลดลง

(2) ข้าวนาปรัง

ปี 2557 – 2561 เนื้อที่เพาะปลูก และผลผลิต ลดลงจาก 15.06 ล้านไร่ ผลผลิต 9.67 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2557 เหลือ 12.84 ล้านไร่ ผลผลิต 8.55 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 1.06 และร้อยละ 0.32 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากในปี 2557 - 2559 ปริมาณน้ำที่ใช้การได้ในเขื่อนขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีน้อย ไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอความร่วมมือเกษตรกรงดการเพาะปลูกข้าวนาปรังเพื่อใช้น้ำเพาะปลูกพืชฤดูแล้งแทน ทำให้เกษตรกรบางส่วนปล่อยพื้นที่นาให้ว่าง บางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นแทน เช่น พืชตระกูลถั่ว ข้าวโพดหวาน มันสำปะหลังโรงงาน และพืชผัก สำหรับผลผลิตต่อไร่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 642 กิโลกรัม ในปี 2557 เป็น 666 กิโลกรัม ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.75 ต่อปี เนื่องจากในปี 2560 - 2561 ปริมาณน้ำในเขื่อนและแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีเพียงพอต่อการเพาะปลูก ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวยไม่กระทบแล้ง ทำให้มีการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชลดลง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

ในปี 2561 มีเนื้อที่เพาะปลูก 12.84 ล้านไร่ ผลผลิต 8.55 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 666 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 10.46 ล้านไร่ ผลผลิต 6.62 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 633 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.75 ร้อยละ 29.15 และร้อยละ 5.21 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำฝนมากกว่าปี 2560 ทำให้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำส่วนใหญ่ และแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนปลูกชดเชยข้าวนาปีที่เสียหายจากน้ำท่วม โดยขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นในพื้นที่นาที่เคยปล่อยว่าง สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก และการเจริญเติบโตของต้นข้าว

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

จากแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปี 2560/61 กำหนดความต้องการใช้ในประเทศเพื่อการบริโภค ทำเมล็ดพันธุ์ และอุตสาหกรรม มีปริมาณรวม 15.65 ล้านตันข้าวเปลือก เพิ่มขึ้นจาก 15.32 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2560 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.15 เนื่องจากการเพิ่มของพื้นที่เพาะปลูกข้าว และใช้ในอาหารสัตว์เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2557 – 2561 ปริมาณและมูลค่าส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.83 และร้อยละ 1.19 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากต่างประเทศยังคงมีความต้องการข้าวคุณภาพดีจากไทยอย่างต่อเนื่อง

ในปี 2561 คาดว่าจะสามารถส่งออกได้ 11.00 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 175,000 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่ส่งออกได้ 11.67 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 175,161 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 5.74 และร้อยละ 0.09 ตามลำดับ เนื่องจากราคาข้าวไทยปรับสูงขึ้น แต่ทั้งนี้ต่างประเทศยังคงมีคำสั่งซื้อข้าวไทยเข้ามาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคอาเซียนและแอฟริกา ทำให้มีตลาดรองรับผลผลิตข้าวที่จะเก็บเกี่ยวในช่วงปลายปีนี้ รวมทั้งมีการทยอยส่งมอบข้าวตามสัญญาซื้อขายข้าวในรูปแบบรัฐต่อรัฐ (G to G)

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2557 - 2561 ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิที่เกษตรกรขายได้ มีแนวโน้มสูงขึ้นจากตันละ 12,914 บาท ในปี 2557 เป็นต้นละ 14,700 บาท ในปี 2561 หรือสูงขึ้นร้อยละ 2.15 ต่อปี เนื่องจากในช่วงปี 2560 - 2561 รัฐบาลได้ดำเนินการระบายข้าวในคลังจากโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเสร็จสิ้นแล้ว ทำให้ลดปัจจัยที่จะส่งผลต่อการกำหนดราคาข้าวเปลือกได้ ประกอบกับบางพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประสบอุทกภัย ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตข้าวหอมมะลิตดลง ขณะที่ตลาดส่งออกมีความต้องการข้าวคุณภาพดีจากไทย สำหรับราคาข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดที่ยาวที่เกษตรกรขายได้ มีแนวโน้มลดลงจากตันละ 10,141 บาท ในปี 2557 เหลือตันละ 9,300 บาท ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 3.96 ต่อปี เนื่องจากความต้องการของตลาดชะลอตัว ส่วนข้าวเปลือกเจ้า ความชื้น 15% ราคาอ่อนข้างทรงตัวจากตันละ 7,753 บาท ในปี 2557 เป็นต้นละ 7,750 บาท ในปี 2561

ในปี 2561 คาดว่าราคาเกษตรกรขายได้ ข้าวเปลือกหอมมะลิตันละ 14,700 บาท สูงขึ้นจากตันละ 11,433 บาท ในปี 2560 หรือสูงขึ้นร้อยละ 28.58 และข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดที่ยาวตันละ 9,300 บาท สูงขึ้นจากตันละ 9,156 บาท ในปี 2560 หรือสูงขึ้นร้อยละ 1.57 เนื่องจากบางพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประสบปัญหาภัยแล้ง ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง ขณะที่ต่างประเทศมีคำสั่งซื้อเข้ามาอย่างต่อเนื่อง สำหรับราคาข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% ตันละ 7,750 บาท ลดลงจากตันละ 7,905 บาท ในปี 2560 หรือลดลงร้อยละ 1.96 เนื่องจากความต้องการของตลาดชะลอตัวลง ส่งผลให้ราคาปรับตัวลดลง

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.

ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) และข้าวขาว 5% มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 2.55 และร้อยละ 0.53 ต่อปี ตามลำดับ โดยราคาข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) สูงขึ้นจากตันละ 970 ดอลลาร์สหรัฐฯ (31,252 บาท/ตัน) ในปี 2557 เป็นต้นละ 1,140 ดอลลาร์สหรัฐฯ (36,480 บาท/ตัน) ในปี 2561 และข้าวขาว 5% สูงขึ้นจากตันละ 423 ดอลลาร์สหรัฐฯ (13,630 บาท/ตัน) ในปี 2557 เป็นต้นละ 425 ดอลลาร์สหรัฐฯ (13,600 บาท/ตัน) ในปี 2561 สำหรับข้าวเหนียวเมล็ดที่ยาว 10% ลดลงจากตันละ 843 ดอลลาร์สหรัฐฯ (27,184 บาท/ตัน) ในปี 2557 เหลือตันละ 705 ดอลลาร์สหรัฐฯ (22,560 บาท/ตัน) ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 4.66 ต่อปี

ในปี 2561 คาดว่าราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) ตันละ 1,140 ดอลลาร์สหรัฐฯ (36,480 บาท/ตัน) สูงขึ้นจากตันละ 811 ดอลลาร์สหรัฐฯ (27,186 บาท/ตัน) ในปี 2560 หรือสูงขึ้นร้อยละ 40.57 และข้าวขาว 5% ตันละ 425 ดอลลาร์สหรัฐฯ (13,600 บาท/ตัน) สูงขึ้นจากตันละ 403 ดอลลาร์สหรัฐฯ (13,597 บาท/ตัน) ในปี 2560 หรือสูงขึ้นร้อยละ 5.46 สำหรับข้าวเหนียวเมล็ดที่ยาว 10% ตันละ 705 ดอลลาร์สหรัฐฯ (22,560 บาท/ตัน) ลดลงจากตันละ 706 ดอลลาร์สหรัฐฯ (23,868 บาท/ตัน) ในปี 2560 หรือลดลงร้อยละ 0.14

2. แนวโน้มปี 2562

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าปี 2561/62 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,012.44 ล้านไร่ ผลผลิต 487.76 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 720 กิโลกรัม ซึ่งเมื่อเทียบกับปี 2560/61 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,010.38 ล้านไร่ ผลผลิต 491.52 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 726 กิโลกรัม พบว่าเนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.20 ส่วนผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงร้อยละ 0.76 และร้อยละ 0.83 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) การบริโภคข้าวโลก

ปี 2561/62 คาดว่าจะมีปริมาณ 488.47 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 482.50 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 1.24

(2) การค้าข้าวโลก

ปี 2561/62 คาดว่าจะมีปริมาณ 49.73 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 49.03 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.45

1) การส่งออก

ประเทศที่คาดว่าจะส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น อาร์เจนตินา กัมพูชา จีน กายานา ปารากวัย สหรัฐอเมริกา และไทย ส่วนประเทศที่คาดว่าจะส่งออกลดลง เช่น ออสเตรเลีย บราซิล ปากีสถาน และอุรุกวัย

2) การนำเข้า

ประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าเพิ่มขึ้น เช่น เบนิน เบอร์กินา คาเมรูน ไอเวอรีโคสต์ กินี อิหร่าน อิรัก เคนยา มาเลเซีย เม็กซิโก โมซัมบิก ไนจีเรีย ซาอุดีอาระเบีย เซเนกัล และสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรต ส่วนประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าลดลง เช่น บังคลาเทศ กานา อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

(3) สต็อกปลายปีข้าวโลก

ปี 2561/62 คาดว่าจะมีปริมาณ 145.21 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 145.92 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 0.49 โดยประเทศที่มีสต็อกข้าวคงเหลือเพิ่มขึ้น ได้แก่ บังคลาเทศ จีน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สหรัฐอเมริกา และไทย ส่วนประเทศที่มีสต็อกคงเหลือลดลง ได้แก่ อินเดีย และญี่ปุ่น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

(1) **ข้าวนาปี ปี 2561/62** คาดว่ามีเนื้อที่เพาะปลูก 59.228 ล้านไร่ ผลผลิต 25.41 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 429 กิโลกรัม เทียบกับปี 2560/61 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 59.233 ล้านไร่ ผลผลิต 24.94 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 421 กิโลกรัม พบว่าเนื้อที่เพาะปลูก ลดลงร้อยละ 0.01 ขณะที่ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.88 และร้อยละ 1.90 ตามลำดับ โดยเนื้อที่เพาะปลูกลดลงเนื่องจากมีเกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงานจากการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล บางส่วนเปลี่ยนไปปลูกมันสำปะหลังโรงงานที่ราคาอยู่ในเกณฑ์ดี หรือปรับเปลี่ยนไปเป็นบ่อปลา อย่างไรก็ตามเนื้อที่เพาะปลูกลดลงไม่มากนักเนื่องจากราคาข้าวหอมมะลิ หอมปทุมธานี มีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูกในพื้นนา

ที่เคยปล่อยว่างเมื่อ 1 - 2 ปีที่ผ่านมา ประกอบกับภาครัฐมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง สำหรับผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่มีสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกข้าว ปริมาณน้ำมีเพียงพอ แม้บางพื้นที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งบ้างก็ตาม แต่ในภาพรวมทั้งประเทศมีผลผลิตเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2561 - เมษายน 2562 โดยคาดว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในเดือนพฤศจิกายน 2561 ปริมาณ 16.22 ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ 63.83 ของผลผลิตข้าวนาปีทั้งหมด

(2) **ข้าวนาปรัง ปี 2562** คาดว่ามีเนื้อที่เพาะปลูก 12.72 ล้านไร่ ผลผลิต 8.60 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 676 กิโลกรัม เทียบกับปี 2561 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 12.84 ล้านไร่ ผลผลิต 8.55 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 666 กิโลกรัม พบว่าเนื้อที่เพาะปลูกลดลงร้อยละ 0.95 ขณะที่ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.49 และร้อยละ 1.50 ตามลำดับ โดยเนื้อที่เพาะปลูกมีแนวโน้มลดลง จากการที่เกษตรกรบางส่วนสนใจปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นตามนโยบายรัฐบาล เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สำหรับผลผลิตต่อไร่ คาดว่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี มีน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก และการเจริญเติบโตของต้นข้าวส่งผลให้ในภาพรวมผลผลิตเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - ตุลาคม 2562 โดยคาดว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน 2562 ปริมาณรวม 5.01 ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ 58.34 ของผลผลิตข้าวนาปรังทั้งหมด

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

จากแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปี 2561/62 กำหนดความต้องการใช้ในประเทศเพื่อการบริโภค ทำเมล็ดพันธุ์ และอุตสาหกรรม มีปริมาณรวม 17.11 ล้านตันข้าวเปลือก เพิ่มขึ้นจาก 15.65 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.33 เนื่องจากความต้องการใช้เพื่อการบริโภค และผลิตเมล็ดพันธุ์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าไทยจะส่งออกได้ประมาณ 10.50 - 11.00 ล้านตันข้าวสาร ใกล้เคียงกับปี 2561 เนื่องจากประเทศคู่ค้ายังคงมีความต้องการข้าวคุณภาพดีจากไทยต่อเนื่อง ประกอบกับแนวโน้มราคาส่งออกข้าวไทยเมื่อปีที่ผ่านมาปรับลดลงทำให้ราคาแตกต่างจากประเทศคู่แข่งไม่มากนัก ดังนั้นด้วยคุณภาพข้าวไทย และราคาส่งออกจึงอาจจะไม่เป็นอุปสรรคต่อความสามารถทางการแข่งขันในตลาดโลก แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าประเทศคู่แข่งพัฒนาคุณภาพผลผลิตจากพันธุ์ข้าวที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้ อาจจะส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกข้าวของไทยได้

(3) ราคา

ปี 2562 คาดว่าราคาอยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงกับปี 2561 เนื่องจากข้าวไทยยังเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในปี 2561 ผลผลิตข้าวหอมมะลิประสบปัญหาภัยแล้งในบางพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงส่งผลให้ปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดลดลง

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออกข้าวของไทย

2.3.1 นโยบายข้าว ประเทศต่าง ๆ มีนโยบาย/มาตรการที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการส่งออกข้าวไทยได้ เช่น **ฟิลิปปินส์** สำนักงานอาหารแห่งชาติ (The National Food Authority : NFA) มีแผนที่จะนำเข้าข้าวมากขึ้นในช่วงเดือนธันวาคมนี้ เพื่อเพิ่มปริมาณอุปทานข้าวในประเทศ รวมทั้งได้วางแผนสำหรับปีหน้าให้มีการนำเข้าข้าวเร็วขึ้น เพื่อจะได้มีข้าวเพียงพอที่จะจัดสรรไปทั่วประเทศ **ญี่ปุ่น** มีมาตรการส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ปลูกข้าวสำหรับผลิตอาหารสัตว์ เพื่อเป็นการรักษาระดับอุปสงค์และอุปทานข้าว เนื่องจากเกษตรกรในประเทศปลูกข้าวสำหรับการบริโภคเพิ่มขึ้นจากราคาข้าวปรับสูงขึ้น โดยในปีงบประมาณ 2561 (เมษายน 2561 - มีนาคม 2562) ญี่ปุ่นมีพื้นที่ปลูกข้าวสำหรับผลิตอาหารสัตว์ลดลงเหลือ 497,050 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งตามแผนพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบทได้กำหนดเป้าหมายปริมาณการผลิตข้าวสำหรับอาหารสัตว์ไว้ที่ 1.10 ล้านตัน ภายในปีงบประมาณ 2568 (เมษายน 2568-มีนาคม 2569) สำหรับ **ไทย** ได้ดำเนินมาตรการเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ และเร่งทำตลาดเชิงรุก/ตลาดศักยภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและขยายตลาดข้าวไทย โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิและข้าวคุณลักษณะพิเศษ เช่น ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสังข์หยด และข้าว กข43 และผลิตภัณฑ์จากข้าว โดยได้จัดคณะผู้แทนการค้าไปเจรจาขยายตลาดข้าวไทยในหลายประเทศ เช่น ฮองกง สิงคโปร์ ฝรั่งเศส อังกฤษ สหรัฐฯ แคนาดา และแอฟริกา เป็นต้น รวมทั้งมีแผนที่จะเข้าร่วมงานแสดงสินค้า เช่น Biofach 2019 ที่ประเทศเยอรมนี งาน Sial ที่ประเทศฝรั่งเศส สำหรับในประเทศไทยได้กำหนดจัดงานไทยแลนด์ไรซ์คอนเวนชัน ในปี 2562

2.3.2 ราคาข้าวไทย ราคาส่งออกข้าวไทย ปี 2561 (ช่วงเดือนมกราคม - ตุลาคม) ใกล้เคียงกับประเทศผู้ส่งออกอื่น ๆ ส่งผลให้ไทยสามารถแข่งขันด้านราคาได้ โดยราคาส่งออกข้าว 5% ของไทย เฉลี่ยตันละ 421 ดอลลาร์สหรัฐฯ เปรียบเทียบกับข้าว 5% ของเวียดนาม เฉลี่ยตันละ 423 ดอลลาร์สหรัฐฯ จะเห็นได้ว่าราคาข้าวไทยต่ำกว่าเวียดนามเล็กน้อยที่ราคาตันละ 2 ดอลลาร์สหรัฐฯ ทำให้ผู้ซื้อสนใจที่จะซื้อข้าวไทยมากขึ้น ด้วยคุณภาพของสินค้าที่ได้เปรียบคู่แข่ง สำหรับราคาส่งออกข้าว 25% ของไทย เฉลี่ยตันละ 367 ดอลลาร์สหรัฐฯ เปรียบเทียบกับข้าว 25% ของเวียดนาม อินเดีย และปากีสถาน เฉลี่ยตันละ 319 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตันละ 290 ดอลลาร์สหรัฐฯ และตันละ 301 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าราคาข้าวไทยสูงกว่าราคาข้าวทั้ง 3 ประเทศ โดยราคาสูงกว่าเวียดนามตันละ 48 ดอลลาร์สหรัฐฯ อินเดียตันละ 77 ดอลลาร์สหรัฐฯ และปากีสถานตันละ 66 ดอลลาร์สหรัฐฯ

2.3.3 ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ภาวะค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น อาจจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกข้าวของไทย รวมทั้งทำให้ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.ข้าวไทยสูงขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้ค่าเงินบาทปี 2561 (เดือนมกราคม - ตุลาคม) อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 31.97 บาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ในช่วงเดียวกัน อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 33.90 บาท ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นร้อยละ 5.69

2.3.4 ภัยธรรมชาติ ที่เกิดขึ้นในบางพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น อุทกภัยเมื่อปี 2560 ทำให้นาในที่ลุ่มได้รับความเสียหาย และภัยแล้งในปี 2561 ในจังหวัดที่เป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวหอมมะลิสำคัญ ได้แก่ ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ นครราชสีมา และขอนแก่น ทำให้ปริมาณผลผลิตข้าวที่เก็บเกี่ยวได้ลดลง และส่งผลกระทบต่อราคาปรับสูงขึ้น ซึ่งอาจจะกระทบกับปริมาณการส่งออกข้าวของไทยที่ต้องแข่งขันด้านราคากับประเทศคู่แข่งเพื่อจะได้ครองส่วนแบ่งทางการตลาดที่มากขึ้น

ตารางที่ 1 ผลผลิตข้าวโลก ปี 2556/57 - 2561/62

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2556/57	ปี 2557/58	ปี 2558/59	ปี 2559/60	ปี 2560/61 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2561/62 (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	34.390	34.500	34.500	34.578	32.650	-1.01	34.400	5.36
บราซิล	8.300	8.465	7.210	8.383	8.208	-0.32	8.160	-0.58
เมียนมาร์	11.957	12.600	12.160	12.650	13.200	2.04	13.120	-0.61
กัมพูชา	4.960	4.925	4.931	5.256	5.399	2.37	5.500	1.87
จีน	142.530	144.560	145.770	144.953	145.989	0.51	140.800	-3.55
อินเดีย	106.646	105.482	104.408	109.698	112.910	1.55	111.000	-1.69
อินโดนีเซีย	36.300	35.560	36.200	36.858	37.000	0.74	37.300	0.81
ญี่ปุ่น	7.931	8.079	7.876	7.929	7.787	-0.55	7.700	-1.12
เกาหลีใต้	4.230	4.241	4.327	4.197	3.972	-1.35	3.730	-6.09
เนปาล	3.361	3.190	2.863	3.480	3.310	0.57	3.330	0.60
ไนจีเรีย	3.038	3.782	3.941	3.780	3.780	4.46	3.780	0.00
ปากีสถาน	6.798	7.003	6.802	6.849	7.500	1.76	7.400	-1.33
ฟิลิปปินส์	11.858	11.914	11.008	11.686	12.235	0.43	12.150	-0.69
เวียดนาม	28.161	28.166	27.584	27.400	28.471	-0.06	29.069	2.10
สหรัฐอเมริกา	6.117	7.106	6.133	7.117	5.659	-1.53	6.947	22.76
ไทย	20.460	18.750	15.800	19.200	20.370	0.15	21.200	4.07
อื่น ๆ	48.067	48.659	48.110	50.470	48.740	0.64	49.120	0.79
รวม	478.987	479.876	473.490	487.368	491.517	0.67	487.759	-0.76

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 2 ▶ บัญชีสมดุลข้าวโลก ปี 2556/57 - 2561/62

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2556/57	ปี 2557/58	ปี 2558/59	ปี 2559/60	ปี 2560/61 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2561/62 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
สต็อกต้นปี	113.871	122.085	127.963	132.872	136.907	4.64	145.920	6.58
ผลผลิต	478.987	479.876	473.490	487.368	491.517	0.67	487.759	-0.76
นำเข้า	44.182	42.744	40.207	48.112	49.025	3.32	49.734	1.45
ใช้บริโภค	473.862	473.997	468.581	483.333	482.504	0.56	488.471	1.24
ส่งออก	44.182	42.744	40.207	48.112	49.025	3.32	49.734	1.45
สต็อกปลายปี	122.085	127.963	132.872	136.907	145.920	4.33	145.208	-0.49

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 3 ▶ การบริโภคข้าวโลก ปี 2556/57 - 2561/62

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2556/57	ปี 2557/58	ปี 2558/59	ปี 2559/60	ปี 2560/61 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2561/62 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	34.900	35.100	35.100	35.000	35.200	0.14	35.500	0.85
บราซิล	7.900	7.925	7.900	8.000	8.025	0.41	8.025	0.00
เมียนมาร์	10.450	10.500	10.400	10.000	10.100	-1.16	10.100	0.00
กัมพูชา	4.000	3.900	3.900	4.000	4.100	0.75	4.200	2.44
จีน	139.770	140.334	140.799	141.448	142.103	0.41	142.500	0.28
อียิปต์	4.000	4.000	3.900	4.300	4.200	1.71	4.100	-2.38
อินเดีย	98.727	98.244	93.568	95.776	98.660	-0.27	100.000	1.36
อินโดนีเซีย	38.500	38.300	37.850	37.800	38.000	-0.39	38.200	0.53
ญี่ปุ่น	8.380	8.830	8.806	8.730	8.655	0.53	8.600	-0.64
เกาหลีใต้	4.422	4.197	4.212	4.651	4.875	3.02	4.475	-8.21
เนปาล	3.831	3.770	3.353	4.010	3.910	1.03	3.930	0.51
ไนจีเรีย	5.800	6.100	6.400	6.550	6.700	3.66	6.900	2.99
ฟิลิปปินส์	12.850	13.000	12.900	12.900	13.250	0.54	13.500	1.89
เวียดนาม	22.000	22.000	22.500	22.000	21.800	-0.18	22.100	1.38
สหรัฐอเมริกา	3.977	4.284	3.580	4.230	4.279	1.35	4.222	-1.33
ไทย	10.600	10.000	9.100	12.000	11.170	2.91	10.200	-8.68
อื่น ๆ	67.732	67.797	67.893	76.168	71.756	2.35	76.141	6.11
รวม	473.862	473.997	468.581	483.333	482.504	0.56	488.471	1.24

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกข้าวโลก ปี 2556/57 - 2561/62

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2556/57	ปี 2557/58	ปี 2558/59	ปี 2559/60	ปี 2560/61 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2561/62 (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
อาร์เจนตินา	0.494	0.310	0.527	0.392	0.350	-4.44	0.400	14.29
ออสเตรเลีย	0.404	0.323	0.165	0.187	0.275	-12.33	0.260	-5.45
บราซิล	0.852	0.895	0.641	0.594	1.000	-0.89	0.850	-15.00
เมียนมาร์	1.688	1.735	1.300	3.350	3.000	19.82	3.000	0.00
กัมพูชา	1.000	1.150	1.050	1.150	1.250	4.56	1.300	4.00
จีน	0.393	0.262	0.368	1.173	1.700	55.71	1.900	11.76
สหภาพยุโรป	0.284	0.251	0.270	0.369	0.350	8.36	0.350	0.00
กายานา	0.446	0.486	0.431	0.455	0.480	0.81	0.500	4.17
อินเดีย	11.588	11.046	10.040	12.560	13.000	3.65	13.000	0.00
ปากีสถาน	3.700	4.000	4.100	3.642	4.300	2.09	4.250	-1.16
ปารากวัย	0.380	0.371	0.557	0.500	0.600	12.88	0.650	8.33
รัสเซีย	-	0.163	0.198	0.175	0.160	-1.78	0.160	0.00
อุรุกวัย	0.957	0.718	0.996	1.051	0.900	2.62	0.800	-11.11
เวียดนาม	6.325	6.606	5.088	6.488	7.000	1.86	7.000	0.00
สหรัฐอเมริกา	2.947	3.381	3.355	3.349	2.950	-0.07	3.200	8.47
ไทย	10.969	9.779	9.867	11.615	10.500	0.85	11.000	4.76
อื่น ๆ	4.702	4.649	4.609	4.411	4.160	-2.93	4.314	3.70
รวม	44.182	42.744	40.207	48.112	49.025	3.32	49.734	1.45

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 5 ส่วนแบ่งการตลาดข้าวโลก ปี 2559/60 – 2561/62

ปริมาณ: ล้านตันข้าวสาร
ส่วนแบ่งการตลาด: ร้อยละ

ประเทศ	ปี 2559/60		ปี 2560/61		ปี 2561/62	
	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด
อาร์เจนตินา	0.392	0.81	0.350	0.71	0.400	0.80
ออสเตรเลีย	0.187	0.39	0.275	0.56	0.260	0.52
บราซิล	0.594	1.23	1.000	2.04	0.850	1.71
เมียนมาร์	3.350	6.96	3.000	6.12	3.000	6.03
กัมพูชา	1.150	2.39	1.250	2.55	1.300	2.61
จีน	1.173	2.44	1.700	3.47	1.900	3.82
สหภาพยุโรป	0.369	0.77	0.350	0.71	0.350	0.70
กายานา	0.455	0.95	0.480	0.98	0.500	1.01
อินเดีย	12.560	26.11	13.000	26.52	13.000	26.14
ปากีสถาน	3.642	7.57	4.300	8.77	4.250	8.55
ปารากวัย	0.500	1.04	0.600	1.22	0.650	1.31
รัสเซีย	0.175	0.36	0.160	0.33	0.160	0.32
อุรุกวัย	1.051	2.18	0.900	1.84	0.800	1.61
เวียดนาม	6.488	13.49	7.000	14.28	7.000	14.07
สหรัฐอเมริกา	3.349	6.96	2.950	6.02	3.200	6.43
ไทย	11.615	24.14	10.500	21.42	11.000	22.12
อื่น ๆ	4.411	9.17	4.160	8.49	4.314	8.67
รวม	48.112	100.00	49.025	100.00	49.734	100.00

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 6 ปริมาณการนำเข้าข้าวโลก ปี 2556/57 - 2561/62

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2556/57	ปี 2557/58	ปี 2558/59	ปี 2559/60	ปี 2560/61 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2561/62 (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	1.335	0.598	0.035	2.348	1.400	15.75	1.100	-21.43
เบนิน	0.350	0.400	0.450	0.525	0.550	12.48	0.650	18.18
บราซิล	0.586	0.363	0.786	0.754	0.650	9.84	0.650	0.00
เบอร์กินา	0.330	0.350	0.420	0.500	0.550	14.78	0.600	9.09
คาเมรูน	0.525	0.500	0.500	0.600	0.650	6.28	0.700	7.69
จีน	4.450	5.150	4.600	5.900	5.000	3.76	5.000	0.00
ไอเวอรีโคสต์	0.950	1.150	1.300	1.350	1.400	9.81	1.450	3.57
สหภาพยุโรป	1.556	1.786	1.816	1.985	2.000	6.27	2.000	0.00
กานา	0.590	0.580	0.700	0.650	0.700	4.66	0.680	-2.86
กินี	0.520	0.420	0.650	0.700	0.775	13.98	0.800	3.23
อินโดนีเซีย	1.225	1.350	1.050	0.350	2.000	-3.63	1.200	-40.00
อิหร่าน	1.400	1.300	1.100	1.500	1.300	-0.05	1.400	7.69
อิรัก	1.080	1.000	0.930	1.060	1.150	1.86	1.300	13.04
ญี่ปุ่น	0.669	0.688	0.685	0.679	0.685	0.34	0.685	0.00
เคนยา	0.440	0.450	0.500	0.675	0.700	14.27	0.750	7.14
มาเลเซีย	0.989	1.051	0.823	0.900	0.900	-3.38	1.000	11.11
เม็กซิโก	0.685	0.719	0.731	0.910	0.850	6.90	0.880	3.53
โมซัมบิก	0.590	0.575	0.625	0.710	0.725	6.43	0.750	3.45
เนปาล	0.520	0.530	0.530	0.534	0.600	2.98	0.600	0.00
ไนจีเรีย	3.200	2.100	2.100	2.500	2.600	-2.38	3.000	15.38
ฟิลิปปินส์	1.800	2.000	0.800	1.200	1.900	-3.95	1.800	-5.26
ชาวดูอาร์เบีย	1.459	1.601	1.260	1.195	1.250	-5.84	1.300	4.00
เซเนกัล	0.960	0.990	0.980	1.100	1.150	4.78	1.250	8.70
แอฟริกาใต้	0.910	0.912	0.954	1.054	1.000	3.39	1.000	0.00
สหรัฐอเมริกาบริบทอเมริกา	0.560	0.580	0.670	0.750	0.825	10.87	0.900	9.09
สหรัฐอเมริกา	0.755	0.757	0.767	0.787	0.855	2.92	0.855	0.00
อื่น ๆ	16.503	15.601	15.212	17.68	17.72	2.71	18.29	3.24
รวม	44.182	42.744	40.207	48.112	49.025	3.32	49.734	1.45

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 7 สต็อกปลายปีข้าวโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2556/57	ปี 2557/58	ปี 2558/59	ปี 2559/60	ปี 2560/61 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2561/62 (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	0.966	1.592	1.205	0.854	1.500	2.61	1.600	6.67
จีน	60.500	69.000	78.500	86.500	94.500	11.83	96.000	1.59
อินเดีย	22.800	17.800	18.400	20.550	22.000	0.72	20.000	-9.09
อินโดนีเซีย	5.501	4.111	3.509	2.915	3.913	-9.74	4.211	7.62
ญี่ปุ่น	3.007	2.821	2.552	2.410	2.167	-7.81	1.882	-13.15
ฟิลิปปินส์	1.695	2.409	2.117	2.003	2.288	4.24	2.738	19.67
สหรัฐอเมริกา	1.025	1.552	1.475	1.462	0.933	-2.45	1.403	50.38
ไทย	11.999	11.270	8.403	4.238	3.188	-30.43	3.438	7.84
อื่น ๆ	16.583	20.552	19.391	18.291	17.864	0.32	16.939	-5.18
รวม	122.085	127.963	132.872	136.907	145.920	4.33	145.208	-0.49

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 8 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปี และนาปรัง ปี 2557 - 2562

รายการ	ปี 2557 (ปี2556/57)	ปี 2558 (ปี2557/58)	ปี 2559 (ปี2558/59)	ปี 2560 (ปี2559/60)	ปี 2561 (ปี2560/61) (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2562 (ปี2561/62) (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
ข้าวนาปี								
- เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	62.080	60.791	58.063	58.645	59.233	-1.29	59.228	-0.01
- ผลผลิต (ล้านตัน)	27.090	26.270	24.312	25.236	24.939	-2.04	25.409	1.88
- ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	436	432	419	430	421	-0.74	429	1.90
ข้าวนาปรัง								
- เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	15.055	8.461	5.138	10.457	12.840	-1.06	12.718	-0.95
- ผลผลิต (ล้านตัน)	9.672	5.347	3.109	6.621	8.553	-0.32	8.595	0.49
- ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	642	632	605	633	666	0.75	676	1.50
ข้าวมรวม								
- เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	77.135	69.252	63.201	69.102	72.073	-1.37	71.946	-0.18
- ผลผลิต (ล้านตัน)	36.762	31.617	27.421	31.857	33.492	-1.77	34.004	1.53
- ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	477	457	434	461	465	-0.41	473	1.72

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2561

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 อุปสงค์และอุปทานข้าวของไทย ปี 2560 - 2562

หน่วย: ล้านตันข้าวเปลือก

รายการ	ปี 2560 (ปี 2559/60)	ปี 2561 (ปี 2560/61) (2)	ปี 2562 (ปี 2561/62) (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
ผลผลิต	27.17	29.50	32.97	11.76
ความต้องการใช้	15.32	15.65	17.11	9.33
การส่งออก	13.63 (9.00)	15.52 (10.24)	16.92 (11.00)	9.02

หมายเหตุ: () หน่วยล้านตันข้าวสาร

อัตราแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร 1 : 0.66

ที่มา: แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2559/60 - 2561/62

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวของไทย ปี 2557 - 2562

ปี	ปริมาณ (ล้านตันข้าวสาร)	มูลค่า (ล้านบาท)
2557	10.969	174,851
2558	9.796	155,912
2559	9.883	154,434
2560	11.674	175,161
2561*	11.000	175,000
อัตราเพิ่มร้อยละ	1.83	1.19
2562*	10.50 - 11.00	165,000 - 175,000

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ปี 2557 - 2561

ปี	ข้าวหอมมะลิ			ข้าวขาว			ข้าวเหนียวเมล็ดยาว		
	เกษตรกร (บาท/ตัน)	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{1/}		เกษตรกร ^{2/} (บาท/ตัน)	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{3/}		เกษตรกร ^{4/} (บาท/ตัน)	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{5/}	
		(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)		(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)		(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)
2557	12,914	970	31,252	7,753	423	13,630	10,141	843	27,184
2558	11,981	871	29,562	7,696	386	13,095	11,530	796	27,061
2559	8,795	715	25,058	7,545	397	13,908	10,666	839	29,408
2560	11,433	811	27,186	7,905	403	13,597	9,156	706	23,868
2561 ^{6/}	14,700	1,140	36,480	7,750	425	13,600	9,300	705	22,560
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.15	2.55	2.28	0.26	0.53	0.33	-3.96	-4.66	-4.86

หมายเหตุ: ^{1/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) ^{2/} ราคาข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% ที่เกษตรกรขายได้
^{3/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าว 5% ^{4/} ราคาข้าวเปลือกเหนียวนาปีเมล็ดยาวที่เกษตรกรขายได้
^{5/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ^{6/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวของไทยกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ปี 2561

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

รายการ	ข้าว 5%		ข้าว 25%			
	ไทย	เวียดนาม	ไทย	เวียดนาม	อินเดีย	ปากีสถาน
ปี 2561						
มกราคม	401	396	388	-	-	-
กุมภาพันธ์	431	437	-	-	-	-
มีนาคม	424	421	411	396	380	360
เมษายน	450	437	434	415	380	391
พฤษภาคม	451	456	437	438	384	408
มิถุนายน	434	452	421	429	381	397
กรกฎาคม	400	411	392	387	367	379
สิงหาคม	400	411	392	371	342	364
กันยายน	405	398	393	374	337	358
ตุลาคม	409	411	397	384	327	352
เฉลี่ย ม.ค. - ต.ค.61 (1)	421	423	367	319	290	301
เฉลี่ย ม.ค. - ต.ค.60 (2)	391	369	378	348	356	349
ผลต่าง (1) และ (2) (ร้อยละ)	7.67	14.63	-2.91	-8.33	-18.54	-13.75

ที่มา: FAO rice price update, October 2018

ตารางที่ 13 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี ปี 2561/62 รายเดือน

รายการ	ปริมาณผลผลิตและร้อยละข้าวนาปีจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน ปี 2561/62*									รวม
	ส.ค.61	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.62	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	
- รวมทั้งประเทศ (ล้านตันข้าวเปลือก)	0.800	1.588	2.152	16.219	3.283	0.887	0.313	0.076	0.091	25.409
- ร้อยละ	3.15	6.25	8.47	63.83	12.92	3.49	1.23	0.30	0.36	100.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2561

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 14 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปรัง ปี 2562 รายเดือน

รายการ	ปริมาณผลผลิตและร้อยละข้าวนาปรังจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน ปี 2562*									รวม
	ก.พ.62	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	
- รวมทั้งประเทศ (ล้านตันข้าวเปลือก)	0.895	2.563	2.451	1.322	0.560	0.446	0.210	0.109	0.039	8.595
- ร้อยละ	10.41	29.82	28.52	15.38	6.52	5.19	2.44	1.27	0.45	100.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2561

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1. สถานการณ์ ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2557/58 - 2561/62 การผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 1,022.66 ล้านตัน ในปี 2557/58 เป็น 1,068.31 ล้านตัน ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.50 ต่อปี

ปี 2561/62 การผลิตมีปริมาณ 1,068.31 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,034.23 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 3.30 โดยสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกผลิตได้เพิ่มขึ้นจาก 370.96 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 375.37 ล้านตัน ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.19 นอกจากนี้ จีน บราซิล อาร์เจนตินา และยูเครน ผลิตได้เพิ่มขึ้น

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2557/58 - 2561/62 ความต้องการใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 987.85 ล้านตัน ในปี 2557/58 เป็น 1,107.17 ล้านตัน ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.26 ต่อปี

ปี 2561/62 ความต้องการใช้มีปริมาณ 1,107.17 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,063.81 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 4.08 โดยสหรัฐอเมริกามีความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นจาก 313.83 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 322.09 ล้านตัน ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.63 นอกจากนี้ จีน สหภาพยุโรป บราซิล เม็กซิโก อินเดีย และอียิปต์ มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้น

(2) การค้า

ปี 2557/58 - 2561/62 การค้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 128.39 ล้านตัน ในปี 2557/58 เป็น 158.60 ล้านตัน ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.74 ต่อปี

ปี 2561/62 การค้ามีปริมาณ 158.60 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 150.95 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 5.07 โดยประเทศผู้ส่งออกสำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา ส่งออกได้ปริมาณ 62.50 ล้านตัน เท่ากับปี 2560/61 สำหรับประเทศที่ส่งออกได้เพิ่มขึ้น คือ อาร์เจนตินา ส่งออกได้เพิ่มขึ้นจาก 23.50 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 27.00 ล้านตัน ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.89 ประกอบกับสหภาพยุโรป เม็กซิโก เกาหลีใต้ อียิปต์ และเวียดนาม มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

ปี 2556/57 - 2560/61 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก มีแนวโน้มลดลงจากตันละ 6,541 บาท ในปี 2556/57 เหลือตันละ 4,593 บาท ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 6.55 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ราคาปรับตัวลดลง

ปี 2560/61 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก ตันละ 4,593 บาท ลดลงจากตันละ 4,935 บาท ในปี 2559/60 หรือลดลงร้อยละ 6.93 เนื่องจากสถานการณ์การผลิตในภาพรวมของโลกผลิตได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาปรับตัวลดลง

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2557/58 - 2561/62 เนื้อที่เพาะปลูกมีแนวโน้มลดลงจาก 7.23 ล้านไร่ ในปี 2557/58 เหลือ 6.71 ล้านไร่ ในปี 2561/62 หรือลดลงร้อยละ 1.29 ต่อปี เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้ไม่พอใจเกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า เช่น มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ประกอบกับภาคเอกชนมีมาตรการไม่รับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ปลูกในพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ/พื้นที่ป่า สำหรับผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 654 กิโลกรัม ในปี 2557/58 เป็น 746 กิโลกรัม ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.61 ต่อปี ส่งผลให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นจาก 4.73 ล้านตัน ในปี 2557/58 เป็น 5.00 ล้านตัน ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.24 เนื่องจากไม่กระทบแล้งในช่วงออกดอก ประกอบกับในปี 2559/60 - 2561/62 ภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการปลูกข้าวโพดฤดูแล้งหลังนา เพื่อเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2561/62 เนื้อที่เพาะปลูกมี 6.71 ล้านไร่ ลดลงจาก 6.72 ล้านไร่ ในปี 2560/61 ร้อยละ 0.15 เนื่องจากต้นทุนการผลิตมีราคาสูงขึ้น เช่น เมล็ดพันธุ์ สารเคมี เป็นต้น เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกมันสำปะหลังและอ้อยโรงงาน เนื่องจากให้ผลตอบแทนดีกว่า และเป็นพืชที่ทนแล้งดูแลรักษาง่าย สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 738 กิโลกรัม ในปี 2560/61 เป็น 746 กิโลกรัม ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.08 ส่งผลให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นจาก 4.96 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 5.00 ล้านตัน ในปี 2561/62 เนื่องจากไม่กระทบแล้งในช่วงออกดอก ประกอบกับในปี 2559/60 - 2561/62 ภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการปลูกข้าวโพดฤดูแล้งหลังนา เพื่อเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2556/57 - 2560/61 ความต้องการใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 6.40 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 8.10 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.95 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์มีมากขึ้น ตามการขยายตัวของฟาร์มเลี้ยงปศุสัตว์

ปี 2561/62 ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปริมาณ 8.25 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.10 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 1.85

(2) การส่งออก

ปี 2556/57 - 2560/61 การส่งออกมีแนวโน้มลดลงจากปริมาณ 0.99 ล้านตัน มูลค่า 7,493.01 ล้านบาท ในปี 2556/57 เป็นปริมาณ 0.10 ล้านตัน มูลค่า 741.87 ล้านบาท ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 31.12 และร้อยละ 31.90 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการใช้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น การส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าของไทย ได้แก่ ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ไต้หวัน และมาเลเซีย จึงลดลง

ปี 2561/62 คาดว่าการส่งออกมีปริมาณ 0.09 ล้านตัน ลดลงจาก 0.10 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 10.00 เนื่องจากความต้องการใช้ในประเทศยังคงมีทิศทางเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(3) การนำเข้า

ปี 2556/57 - 2560/61 การนำเข้ามีแนวโน้มลดลงทั้งปริมาณและมูลค่า ร้อยละ 8.71 และร้อยละ 0.95 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2556/57 มีปริมาณการนำเข้า 0.14 ล้านตัน เท่ากับปี 2560/61 สำหรับ

มูลค่าการนำเข้ามีแนวโน้มลดลง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2556/57 และปี 2560/61 พบว่ามูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 570.89 ล้านบาท ในปี 2556/57 เป็น 819.38 ล้านบาท ในปี 2560/61 ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลให้มีการนำเข้าลดลง เนื่องจากมีการนำเข้าวัตถุดิบอื่น เช่น ข้าวสาลี และ DDGS (กากข้าวโพดที่เหลือจากขบวนการผลิตเอทานอล) มาใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสูตรอาหารสัตว์บางส่วน และส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการบริหารจัดการช่วงเวลานำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สำหรับผู้นำเข้าทั่วไปที่นำเข้าภายใต้กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) และโครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญาในประเทศเพื่อนบ้าน (Contract Farming) ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategies: ACMECS) นำเข้าได้ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - สิงหาคม ของทุกปี

ปี 2561/62 คาดว่าการนำเข้ามีปริมาณ 0.13 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 0.14 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 7.14 เนื่องจากมีผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังนาในปี 2560/61 ออกสู่ตลาดในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม 2561 ทำให้มีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านลดลง

(4) ราคา

ราคาปี 2556/57 - 2560/61 มีแนวโน้มลดลงในทุกตลาด ดังนี้

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** (ความชื้นไม่เกิน 14.5%) มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 1.80 ต่อปี โดยราคาลดลงจากกิโลกรัมละ 7.12 บาท ในปี 2556/57 เหลือกิโลกรัมละ 7.07 บาท ในปี 2560/61

2) **ราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ** ราคาโรงงานอาหารสัตว์รับซื้อมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.48 ต่อปี โดยเฉพาะในปี 2559/60 ราคาผลผลิตตกต่ำมากที่สุดในรอบ 5 ปี เหลือกิโลกรัมละ 8.27 บาท และราคาไซโลรับซื้อมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.17 ต่อปี โดยราคาซื้อในปี 2559/60 ราคาผลผลิตตกต่ำมากที่สุดในรอบ 5 ปี เหลือกิโลกรัมละ 7.08 บาท เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการนำเข้าวัตถุดิบทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปริมาณที่สูงถึง 3.55 ล้านตัน สูงสุดในรอบ 5 ปี เช่นกัน

3) **ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี** มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.22 ต่อปี โดยเฉพาะในปี 2559/60 ราคาผลผลิตตกต่ำมากที่สุดในรอบ 5 ปี เหลือราคาตันละ 8,543 บาท

ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปี 2560/61 เริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นในทุกตลาดเมื่อเทียบกับปี 2559/60 เนื่องจากรัฐบาลได้มีมาตรการกำหนดสัดส่วนการนำเข้าข้าวสาลีต่อการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศ ในอัตรา 1 : 3 (นำเข้าข้าวสาลี 100 ตัน รับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศ 300 ตัน) โดยกำหนดให้ผู้นำเข้าข้าวสาลีนำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตอาหารสัตว์เท่านั้น และขอความร่วมมือให้โรงงานอาหารสัตว์รับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ณ ความชื้น 14.5% ในราคาไม่ต่ำกว่ากิโลกรัมละ 8 บาท ณ พื้นที่ กรุงเทพฯและปริมณฑล

2. แนวโน้ม ปี 2562

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2562/63 คาดว่าเนื้อที่เพาะปลูกมี 6.73 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 6.71 ล้านไร่ ในปี 2561/62 ร้อยละ 0.30 เนื่องจากราคาพืชเกษตรขยายได้ในปีที่ผ่านมายู่ในเกณฑ์ดี ประกอบกับรัฐบาลได้กำหนดมาตรการรักษาเสถียรภาพสินค้าเกษตรและรายได้เกษตรกร โดยจัดทำโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา ปี 2561/62 เพื่อลดปัญหาการขาดผลผลิตตกต่ำและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 746 กิโลกรัม ในปี 2561/62 เป็น 769 กิโลกรัม ในปี 2562/63 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.08 ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นจาก 5.00 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 5.18 ล้านตัน ในปี 2562/63 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.60

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2562/63 คาดว่าความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2561/62 เนื่องจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ทำให้ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2562/63 คาดว่าการส่งออกมีแนวโน้มลดลงจากปี 2561/62 เนื่องจากความต้องการใช้ในประเทศอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ภายในประเทศมีเพิ่มขึ้น ทำให้การส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไปยังตลาดอาเซียน ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย ได้แก่ ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ไต้หวัน และมาเลเซีย มีปริมาณลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2562/63 คาดว่าการนำเข้ามีแนวโน้มลดลงจากปี 2561/62 เนื่องจากผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา ในพื้นที่รวม 2 ล้านไร่ ใน 33 จังหวัด จะออกสู่ตลาดตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 ส่งผลให้ผลผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้น และลดการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านลง

(4) ราคา

ปี 2562/63 คาดว่าราคาจะมีแนวโน้มสูงกว่า ปี 2561/62 เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2561 เห็นชอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา เป็นการปรับสมดุลของปริมาณการผลิต การตลาดข้าวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อแก้ปัญหาการขาดผลผลิตตกต่ำ และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืน ในพื้นที่รวม 2 ล้านไร่ ใน 33 จังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา ซึ่งรัฐบาลให้การสนับสนุนทั้งด้านสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.01 รวมทั้งการทำประกันภัยพืชผลเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการเพาะปลูก ตลอดจนจัดหาตลาดเข้ามารับซื้อผลผลิต โดยกำหนดราคารับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในโครงการตามนโยบายประชารัฐ ในราคาไม่ต่ำกว่า 8 บาท กิโลกรัมละ 8 บาท ที่ความชื้นไม่เกิน 14.5% ซึ่งเป็นราคาที่จำหน่าย ณ หน้าโรงงานอาหารสัตว์ในกรุงเทพและ

ปริมาณผล ส่วนราคาได้รับซื้อในแต่ละพื้นที่อาจแตกต่างกันไปตามคุณภาพของความชื้น สิ่งเจือปนและค่าขนส่ง โดยจะยึดตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งการดำเนินงานโครงการดังกล่าวจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้ว่าหากทำการเพาะปลูกแล้วจะได้ราคาดีและมีตลาดรับซื้อที่แน่นอน

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การตลาด และการส่งออก

2.2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการตลาด

(1) พื้นที่ปลูกไม่เหมาะสม พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประมาณร้อยละ 52 อยู่ในพื้นที่ป่า และประมาณร้อยละ 33 อยู่ในเขตเหมาะสมน้อยและไม่เหมาะสม ส่งผลทำให้ปริมาณผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ปัจจุบันภาครัฐมีนโยบายทวงคืนพื้นที่ป่าและภาคเอกชนมีมาตรการไม่รับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ/พื้นที่ป่า อาจส่งผลให้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงดังนั้นหากไม่มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือส่งเสริมการปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสมอื่น ๆ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อาจมีความขาดแคลนเพิ่มขึ้น สำหรับภาคอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ของไทย

(2) ปัญหาภัยธรรมชาติ พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากกว่าร้อยละ 90 ของพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งประเทศ อยู่นอกเขตชลประทานและอาศัยน้ำฝนในการเพาะปลูกเพียงอย่างเดียว การเกิดปัญหาภัยแล้งและภาวะฝนทิ้งช่วง อาจส่งผลต่อปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

(3) ความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ปริมาณผลผลิตมากกว่าร้อยละ 90 ของผลผลิตทั้งหมด ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เป็นหลัก การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของความต้องการใช้จะส่งผลต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศ

(4) การนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน การนำเข้าทั้งที่ผ่านและไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากร อาจส่งผลกระทบต่อราคาภายในประเทศ โดยเฉพาะช่วงที่ผลผลิตภายในประเทศออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม ของทุกปี

(5) การนำเข้าพืชทดแทน การนำเข้าวัสดุราคาถูกมาใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บางส่วน ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อาจส่งผลกระทบต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก ได้แก่ ปริมาณผลผลิตภายในประเทศ ความต้องการใช้และราคาผลผลิตภายในประเทศ

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2557/58 – 2561/62

หน่วย: ล้านตัน

ปี	สต็อก ต้นปี	ผลผลิต	ปริมาณการค้า		การใช้	สต็อก ปลายปี
			นำเข้า	ส่งออก		
2557/58	171.95	1,022.66	128.39	128.39	987.85	206.81
2558/59	206.81	972.89	144.93	144.93	969.72	209.99
2559/60	209.99	1,078.31	141.70	141.70	1,060.50	227.79
2560/61	227.79	1,034.23	150.95	150.95	1,063.81	198.21
2561/62	198.21	1,068.31	158.60	158.60	1,107.17	159.35
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.88	1.50	4.74	4.74	3.26	-5.63

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 2 ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2557/58 – 2561/62

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	2561/62	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	361.09	345.51	384.78	370.96	375.37	1.50
จีน	215.65	224.63	219.55	215.89	225.00	0.45
บราซิล	85.00	67.00	98.50	82.00	94.50	4.23
สหภาพยุโรป	75.73	58.75	61.89	62.28	61.00	-3.67
อาร์เจนตินา	29.75	29.50	41.00	32.00	41.00	7.50
ยูเครน	28.45	23.33	27.97	24.12	31.00	2.07
เม็กซิโก	24.17	22.57	25.90	28.72	26.00	3.95
อินเดีย	25.48	25.97	27.58	27.45	26.00	0.96
อื่น ๆ	177.34	175.63	191.15	190.82	188.44	2.06
รวม	1,022.66	972.89	1,078.31	1,034.23	1,068.31	1.50

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 3 ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2557/58 – 2561/62

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	2561/62	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	301.79	298.84	313.83	313.83	322.09	1.81
จีน	202.00	217.50	232.00	241.00	251.00	5.52
สหภาพยุโรป	77.88	73.50	74.00	76.50	82.50	1.56
บราซิล	57.00	57.50	60.50	64.50	66.50	4.32
เม็กซิโก	34.55	37.30	40.40	42.30	43.70	6.14
อินเดีย	22.35	23.55	24.90	26.70	27.50	5.55
อียิปต์	13.90	14.85	15.10	15.90	16.20	3.82
ญี่ปุ่น	14.60	15.20	15.20	15.20	15.20	0.81
อื่น ๆ	263.78	231.48	284.57	267.87	282.48	2.87
รวม	987.85	969.72	1,060.50	1,063.81	1,107.17	3.26

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2557/58 – 2561/62

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	2561/62	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	46.83	51.10	55.59	62.50	62.50	8.10
อาร์เจนตินา	18.45	21.68	22.95	23.50	27.00	8.79
บราซิล	21.91	35.38	19.79	25.18	25.00	-0.76
ยูเครน	19.66	16.60	21.33	18.50	25.00	6.07
รัสเซีย	3.21	4.69	5.59	5.50	3.00	0.22
อื่น ๆ	18.33	15.48	16.44	15.76	16.10	-2.38
รวม	128.39	144.93	141.70	150.95	158.60	4.74

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 5 ปริมาณการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2557/58 – 2561/62

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	2561/62	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	8.91	13.79	15.02	18.00	19.50	24.55
เม็กซิโก	11.34	14.01	14.57	16.20	16.70	11.73
ญี่ปุ่น	14.66	15.20	15.17	15.20	15.00	1.08
เกาหลีใต้	10.17	10.12	9.23	10.00	10.20	-1.41
อียิปต์	7.84	8.72	8.77	9.40	9.70	5.66
เวียดนาม	6.70	8.60	8.50	9.20	9.50	9.85
อื่น ๆ	68.78	74.48	70.44	72.95	78.00	1.22
รวม	128.39	144.93	141.70	150.95	158.60	4.74

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 6 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก ปี 2556/57 – 2560/61

ปี	ราคาตลาดชิคาโก (บาท/ตัน)
2556/57	6,541
2557/58	4,925
2558/59	5,313
2559/60	4,935
2560/61	4,593
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-6.55

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2557/58 – 2562/63

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2557/58	7.23	4.73	654
2558/59	6.59	4.03	612
2559/60	6.49	4.39	676
2560/61	6.72	4.96	738
2561/62	6.71	5.00	746
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.29	3.24	4.61
2562/63*	6.73	5.18	769
ผลต่าง 2561/62 และ 2562/63 (ร้อยละ)	0.30	3.60	3.08

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 การใช้ในประเทศ การส่งออก และการนำเข้าของไทย ปี 2556/57 – 2561/62

ปี	การใช้ ในประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	การส่งออก ^{2/}		การนำเข้า ^{2/}	
		ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2556/57	6.40	0.99	7,493.01	0.14	570.89
2557/58	7.03	0.25	2,221.69	0.15	702.53
2558/59	7.59	0.22	1,875.35	0.14	691.49
2559/60	7.82	0.63	4,863.14	0.06	309.92
2560/61	8.10	0.10	741.87	0.14	819.38
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.95	-31.12	-31.90	-8.71	-0.95
2561/62*	8.25	0.09	-	0.13	-

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 9 ราคาเกษตรกรขายได้ ขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ และส่งออก เอฟ.โอ.บี. ปี 2556/57 – 2560/61

ปี	เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	ขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ		ส่งออก เอฟ.โอ.บี. (บาท/ตัน)
		โรงงานอาหารสัตว์รับซื้อ (บาท/กก.)	ไซโลรับซื้อ (บาท/กก.)	
2556/57	7.12	8.70	7.57	8,941
2557/58	7.86	9.39	8.51	9,675
2558/59	7.77	9.02	8.28	9,437
2559/60	6.65	8.27	7.08	8,543
2560/61	7.07	9.05	8.23	9,410
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.80	-0.48	-0.17	-0.22

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1. สถานการณ์ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 ผลผลิตมันสำปะหลังของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.16 ต่อปี เนื่องจากประเทศผู้ผลิตได้ขยายการผลิตเพิ่มขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงอาหาร ความมั่นคงพลังงาน และความเป็นอยู่ที่ดีของเกษตรกร โดยผลผลิตมันสำปะหลังส่วนใหญ่อยู่ในทวีปแอฟริกา ร้อยละ 58.01 ของผลผลิตมันสำปะหลังทั้งหมด รองลงมาคือ เอเชีย ร้อยละ 30.86 ละตินอเมริกา ร้อยละ 11.04 และโอเชียเนีย ร้อยละ 0.09 ตามลำดับ ทั้งนี้ ในทวีปแอฟริกา มันสำปะหลังเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหาร และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนชนบท รวมถึงเพื่อจำกัดการนำเข้าพืชทดแทนอื่น เช่น แป้งสาลี สำหรับทวีปเอเชีย มีความต้องการใช้มันสำปะหลังในอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมแอลกอฮอล์ เอทานอล อาหาร และอาหารสัตว์ เป็นต้น โดยประเทศอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ มันสำปะหลังมีความสำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหาร และมีเป้าหมายบริโภคมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นเพื่อทดแทนการนำเข้าข้าว เนื่องจากทั้งสองประเทศนำเข้าข้าวเป็นจำนวนมาก สำหรับเอเชียใต้โดยเฉพาะอินเดีย มันสำปะหลังมีความสำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหาร สำหรับทวีปละตินอเมริกามีนโยบายส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลังเชิงพาณิชย์

ปี 2561 โลกมีผลผลิตมันสำปะหลัง 277.07 ล้านตัน เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีผลผลิต 275.66 ล้านตัน พบว่าผลผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อยร้อยละ 0.51 โดยทวีปแอฟริกา ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.08 เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของมันสำปะหลัง ยกเว้นเบนินที่ได้รับผลกระทบจากศัตรูพืชและโรคระบาดทำให้ผลผลิตลดลง สำหรับไนจีเรียซึ่งเป็นผู้ผลิตอันดับ 1 ของโลก มีมาตรการขยายพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังเพื่อลดการนำเข้าแป้งสาลี โดยการสนับสนุนสินเชื่อให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ส่วนกานาซึ่งเป็นผู้ผลิตอันดับที่ 2 ของทวีปแอฟริกา มีมาตรการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังสำหรับทวีปเอเชียผลผลิตลดลงร้อยละ 2.88 เนื่องจากราคาตกต่ำ ส่งผลให้เกษตรกรประเทศไทย เวียดนาม และกัมพูชา ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตที่สำคัญลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังและปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า ยกเว้นอินโดนีเซียที่ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาที่ปรับตัวสูงขึ้นในช่วงต้นฤดูการผลิตส่งผลให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาปลูกมันสำปะหลังมากขึ้น ส่วนอินเดีย ผลผลิตลดลง เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น ยางพารา พริกไทยดำ และกาแฟ เป็นต้น สำหรับทวีปละตินอเมริกา ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.24 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ บราซิล ปารากวัย และโคลอมเบีย ขยายพื้นที่เพาะปลูก เนื่องจากราคาที่สูงขึ้นและมีนโยบายส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลังเชิงพาณิชย์ สำหรับทวีปโอเชียเนีย ผลผลิตเท่ากับปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ประเทศผู้ผลิตมันสำปะหลังที่สำคัญ 5 อันดับแรกคือ ไนจีเรีย ร้อยละ 20.21 ของผลผลิตมันสำปะหลังทั้งหมด รองลงมาคือ ไทย ร้อยละ 10.06 อินโดนีเซีย ร้อยละ 7.58 บราซิล ร้อยละ 7.56 และกานา ร้อยละ 7.02 ตามลำดับ

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลาย เช่น อาหาร อาหารสัตว์ กระดาษ สิ่งทอ เคมีภัณฑ์ และพลังงาน เป็นต้น โดยประเทศผู้ผลิตที่สำคัญทั้งในทวีปแอฟริกา เอเชีย และละตินอเมริกา ส่วนใหญ่มีความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก ซึ่งอยู่ในรูปหัวมันสดและในรูปผลิตภัณฑ์ ยกเว้นประเทศไทย เวียดนาม และกัมพูชา ซึ่งเน้นการส่งออกเป็นหลักและเป็นประเทศผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่สำคัญ เนื่องจากมีความต้องการใช้ในประเทศประมาณร้อยละ 15 - 25 ของผลผลิตที่ผลิตได้ในประเทศ ที่เหลือจึงเป็นการส่งออก

ปี 2561 โลกมีความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อการบริโภคเฉลี่ย 20 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ซึ่งความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อเป็นอาหารส่วนใหญ่อยู่ในทวีปแอฟริกา และละตินอเมริกา โดยประเทศไนจีเรีย กานา และบราซิล มีมาตรการให้ผสมแป้งมันสำปะหลังในแป้งสาลี เพื่อเพิ่มมูลค่ามันสำปะหลังและลดการนำเข้าข้าวสาลี สำหรับทวีปเอเชียโดยเฉพาะประเทศอินเดีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ มีการบริโภคมันสำปะหลังอย่างแพร่หลาย สำหรับความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอลยังมีความผันผวน โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการแข่งขันของวัตถุดิบระหว่างมันสำปะหลังและกากน้ำตาลในการผลิตเอทานอลที่รุนแรง สำหรับประเทศไทยมีการใช้มันสำปะหลังเพื่อผลิตเอทานอลลดลง และหันมาใช้กากน้ำตาลเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคามันสำปะหลังปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเอทานอลจากมันสำปะหลังสูงกว่ากากน้ำตาล สำหรับประเทศจีน การใช้มันสำปะหลังเพื่อผลิตเอทานอลลดลง เนื่องจากการผลิตเอทานอลจากข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ผลตอบแทนที่ดีกว่า ทั้งนี้ จีนมีการส่งเสริมการใช้เอทานอลเพื่อเป็นพลังงานในภาคขนส่ง และมีเป้าหมายให้ทั่วประเทศใช้น้ำมัน E10 (น้ำมันเบนซินที่มีเอทานอลเป็นส่วนผสมร้อยละ 10) ภายในปี 2563 ซึ่งจะใช้อเอทานอลประมาณ 10 ล้านตันเอทานอล สำหรับความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ใกล้เคียงเดิม โดยประเทศในทวีปละตินอเมริกามีความต้องการใช้ใกล้เคียงเดิม สำหรับประเทศจีน การนำเข้ามันเส้นและมันอัดเม็ดเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ลดลง

(2) การส่งออก

ปี 2556 - 2560 มูลค่าการส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของโลก (มันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) ลดลงร้อยละ 5.08 ต่อปี เนื่องจากในปี 2559 - 2560 ประเทศจีนมีนโยบายระบายสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีราคาต่ำ ผู้ประกอบการแอลกอฮอล์จึงหันไปใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นวัตถุดิบในการผลิตทดแทนการนำเข้ามันเส้น ส่งผลให้ไทยและเวียดนาม ซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกหลัก ส่งออกมันเส้นลดลง รวมถึงผู้ประกอบการจีนพยายามกดดันด้านราคา เพื่อให้ได้ราคามันเส้นและแป้งมันสำปะหลังที่ต่ำ จึงทำให้ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปรับตัวลดลง อย่างไรก็ตาม กัมพูชา สปป.ลาว และคอซตาริกา สามารถส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้ตลาดโลกยังคงมีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสามารถใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลาย

ปี 2560 โลกมีมูลค่าการส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ 3,219.88 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับปี 2559 ที่มีมูลค่าการส่งออก 3,488.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐ พบว่า มูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ

7.69 เนื่องจากราคามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ปรับตัวลดลงจากปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญคือ ไทย มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 64.46 รองลงมาคือ เวียดนาม ร้อยละ 17.69 และกัมพูชา ร้อยละ 9.75 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงร้อยละ 1.26 ร้อยละ 2.06 และ ร้อยละ 0.81 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากในปี 2559 - 2560 ราคามันสำปะหลังปรับตัวลดลงมาก สาเหตุจากราคา ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปรับตัวลดลง ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุน จึงส่งผลให้ในปี 2560 - 2561 เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากในปี 2559 - 2560 เกิดภาวะภัยแล้ง รวมถึงเกษตรกรประสบปัญหาขาดทุน จึงขาดแรงจูงใจในการดูแลรักษาต้นมันสำปะหลัง ส่งผลให้ผลผลิตรวมลดลง

ปี 2561 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.03 ล้านไร่ ผลผลิต 27.88 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,474 กิโลกรัม เทียบกับปี 2560 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.71 ล้านไร่ ผลผลิต 30.50 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,499 กิโลกรัม พบว่า เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงร้อยละ 7.91 ร้อยละ 8.59 และร้อยละ 0.71 ตามลำดับ เนื่องจากในปี 2559 - 2560 ราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกร ปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น รวมถึง บางพื้นที่ปล่อยเป็นพื้นที่ว่างเปล่า ส่งผลให้พื้นที่เก็บเกี่ยวลดลง สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากฝนตกชุกทำให้ ในบางพื้นที่มีน้ำท่วมขังส่งผลให้หัวมันสำปะหลังเน่าเสียหาย ประกอบกับเกษตรกรขาดเงินทุนในการบำรุงรักษา แปลงเพาะปลูกมันสำปะหลัง จึงส่งผลให้ผลผลิตรวมลดลงด้วย

1.2.2 การตลาด

ผลผลิตมันสำปะหลังเข้าสู่กระบวนการแปรรูปทั้งหมด โดยแปรรูปเป็นมันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหาร อาหารสัตว์ สารความหวาน ผงชูรส กระจกสังกะสี เคมีภัณฑ์ และพลังงาน เป็นต้น โดยความต้องการใช้ภายในประเทศ ในแต่ละปีประมาณร้อยละ 25 - 30 ที่เหลือร้อยละ 70 - 75 เป็นการส่งออก

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2557 - 2561 ความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะ ความต้องการใช้เพื่อผลิตเอทานอลที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมาก สำหรับความต้องการใช้เพื่อผลิตแป้งมันสำปะหลัง เพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และความต้องการใช้เพื่อผลิตมันเส้นเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ใกล้เคียงกัน ทุกปี อย่างไรก็ตามในอดีตความต้องการใช้มันเส้นเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์มีปริมาณมาก แต่ความต้องการใช้ มันเส้นลดลงตั้งแต่ปี 2554 จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากผู้ประกอบการอาหารสัตว์หันไปใช้กากมันสำปะหลังหรือ พืชทดแทนอื่น ๆ เช่น ข้าวสาลี เนื่องจากราคาต่ำกว่ามันเส้น

ปี 2561 คาดว่าความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศจะลดลงจากปี 2560 เนื่องจากราคามันสำปะหลังปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอลลดลงมาก ปัจจุบันมีโรงงานที่ใช้มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอล 14 โรงงาน แบ่งเป็น โรงงานที่ใช้เฉพาะมันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอล 9 โรงงาน และโรงงานที่ใช้มันสำปะหลังและ/หรือ

กากน้ำตาลเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอล 5 โรงงาน สำหรับความต้องการใช้เพื่อผลิตแ่งมันสำปะหลังลดลงเล็กน้อย ซึ่งแ่งมันสำปะหลังใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลาย ปัจจุบันมีโรงงานแ่งมันสำปะหลัง 117 โรงงาน แบ่งเป็น โรงงานที่รับซื้อหัวมันสำปะหลัง 96 โรงงาน และโรงงานที่ใช้เฉพาะแ่งมันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบในการผลิต 21 โรงงาน สำหรับความต้องการใช้เพื่อผลิตมันเส้นใกล้เคียงเดิม เนื่องจากผู้ประกอบการอาหารสัตว์หันไปใช้กากมันสำปะหลังและนำเข้าข้าวสาลีมาใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เพิ่มมากขึ้น สาเหตุจากราคาต่ำกว่ามันเส้น ปัจจุบันลานมันเส้นมีจำนวนมากและกระจายอยู่ในแหล่งเพาะปลูกมันสำปะหลัง

(2) การส่งออก

ปี 2557 - 2561 การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ได้แก่ มันเส้น มันอัดเม็ด และแ่งมันสำปะหลัง มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกปรับตัวลดลงร้อยละ 5.94 และร้อยละ 4.58 ต่อปี ตามลำดับ

ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากปริมาณการส่งออกมันเส้นและมันอัดเม็ดลดลงมาก ส่วนปริมาณการส่งออกแ่งมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ซึ่งปริมาณการส่งออกมันเส้นลดลงมาก เนื่องจากในปี 2559 - 2560 จีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลัก ลดการนำเข้ามันเส้นจากไทย สาเหตุจากประเทศจีนระบายนสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีราคาต่ำ ผู้ประกอบการแอลกอฮอล์จึงหันไปใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นวัตถุดิบในการผลิตทดแทนมันเส้นมากขึ้น ประกอบกับในปี 2561 ปริมาณการส่งออกมันเส้นลดลงมาก เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังในประเทศลดลง และราคาส่งออกมันเส้นปรับตัวสูงขึ้น สำหรับปริมาณการส่งออกมันอัดเม็ดมีแนวโน้มลดลงเช่นกัน เนื่องจากในอดีตไทยส่งออกมันอัดเม็ดไปสหภาพยุโรปเป็นหลัก แต่ปัจจุบันราคามันอัดเม็ดของไทยไม่สามารถแข่งขันกับธัญพืชของสหภาพยุโรปได้ ส่งผลให้การส่งออกมันอัดเม็ดไปสหภาพยุโรปลดลง ผู้ประกอบการไทยจึงหันไปหาตลาดใหม่ทดแทน เช่น ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ และตุรกี เป็นต้น แต่ปริมาณการส่งออกมันอัดเม็ดยังมีไม่มาก สำหรับปริมาณการส่งออกแ่งมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากประเทศคู่ค้ายังคงมีความต้องการใช้แ่งมันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง

มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะปี 2559 - 2560 ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปรับตัวลดลงมาก เนื่องจากจีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลัก ลดการนำเข้ามันเส้นจากไทย รวมถึงผู้ประกอบการจีนพยายามกดดันด้านราคา เพื่อให้ได้ราคามันเส้นและแ่งมันสำปะหลังที่ต่ำที่สุด ประกอบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือ เวียดนามขยายผลิตมันสำปะหลังในราคาที่ต่ำกว่าไทย แต่ในปี 2561 ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพิ่มสูงขึ้นมาก แต่ปริมาณการส่งออกลดลง เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังลดลง

ปี 2561 คาดว่ามีปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง 8.137 ล้านตัน มูลค่า 98,585 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีปริมาณการส่งออก 10.547 ล้านตัน มูลค่า 92,100 ล้านบาท พบว่า ปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 22.85 แต่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.04 เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังลดลงส่งผลให้ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปรับตัวสูงขึ้นจากปี 2560 มาก โดยปริมาณการส่งออกแ่งมันสำปะหลังลดลงเล็กน้อย เนื่องจากแ่งมันสำปะหลังสามารถใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลาย และสามารถส่งออกได้ทั่วโลก ส่วนปริมาณการส่งออกมันเส้นลดลงมาก เนื่องจากตลาดส่งออกมีเพียงประเทศจีนประเทศเดียว ปัจจุบันจีนเป็นประเทศผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังรายใหญ่ที่สุดของไทย เนื่องจากมีความต้องการใช้มันเส้นเพื่อนำไปผลิตแอลกอฮอล์ และแ่งมันสำปะหลังเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมกระดาษและสิ่งทอ

ตลาดหลักที่สำคัญของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย **มันเส้น** ได้แก่ จีน **มันอัดเม็ด** ได้แก่ ญี่ปุ่น และเนเธอร์แลนด์ **แป้งมันสำปะหลังดิบ** ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย ไต้หวัน และมาเลเซีย **แป้งมันสำปะหลังดัดแปร** ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน อินโดนีเซีย และเกาหลีใต้

(3) การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 การนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ได้แก่ มันสำปะหลังสด มันเส้น/มันฝาน/มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง มีปริมาณและมูลค่าการนำเข้าขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.41 และร้อยละ 27.93 ต่อปี ตามลำดับ โดยปริมาณการนำเข้าแป้งมันสำปะหลังใกล้เคียงกันทุกปี แต่การนำเข้ามันสำปะหลังสด และมันเส้น/มันฝาน/มันอัดเม็ด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังภายในประเทศไม่เพียงพอสำหรับแปรรูปเพื่อส่งออก ประกอบกับประเทศจีนมีความต้องการมันเส้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งมันเส้นของไทยไม่เพียงพอต่อการส่งออก ส่งผลให้ผู้ส่งออกมันเส้นของไทยต้องนำเข้ามันเส้น/มันฝานจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกัมพูชาและลาว เนื่องจากมันเส้นมีราคาต่ำและคุณภาพดีกว่ามันเส้นไทย เพื่อนำมารวบรวม/ปรับปรุงคุณภาพเพื่อส่งออกไปจีน สำหรับมันสำปะหลังสด ส่วนใหญ่จะนำเข้าโดยผู้ประกอบการโรงงานแป้งมันสำปะหลัง เพื่อนำมาแปรรูปเป็นแป้งมันสำปะหลัง

ปี 2561 คาดว่ามีปริมาณการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ 2.018 ล้านตัน มูลค่า 9,245 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีปริมาณการนำเข้า 2.906 ล้านตัน มูลค่า 13,501 ล้านบาท พบว่า ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าลดลงร้อยละ 30.56 และร้อยละ 31.52 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังของประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะกัมพูชา และลาว มีปริมาณลดลง สาเหตุจากราคามันสำปะหลังในปี 2559 - 2560 ปรับตัวลดลงมาก ส่งผลให้ในปี 2561 เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

(4) ราคา

ปี 2557 - 2561 ราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกมันเส้น ราคาส่งออกมันอัดเม็ด และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง ลดลงร้อยละ 2.53 ร้อยละ 2.15 ร้อยละ 0.86 และร้อยละ 0.10 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากในปี 2557 - 2558 ประเทศคู่ค้ามีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในปี 2559 - 2560 ประเทศคู่ค้าหลัก คือ จีน ลดการนำเข้ามันเส้นจากไทย และพยายามกดดันด้านราคาเพื่อให้ได้ราคามันเส้นและแป้งมันสำปะหลังที่ต่ำที่สุด ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังลดต่ำลงมาก นอกจากนี้ราคามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ยังขึ้นอยู่กับราคาพืชทดแทน เช่น ข้าวสาลี และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

ปี 2561 คาดว่าราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.27 บาท ราคาส่งออกมันเส้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.30 บาท ราคาส่งออกมันอัดเม็ดเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.20 บาท และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลังเฉลี่ยกิโลกรัมละ 15.30 บาท เมื่อเทียบกับปี 2560 พบว่า ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกมันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง เพิ่มขึ้นร้อยละ 49.34 ร้อยละ 29.20 ร้อยละ 27.73 และร้อยละ 36.97 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา และสปป.ลาว ลดลงจากปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประเทศคู่ค้า จึงเป็นสาเหตุทำให้ราคา

ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) ปรับตัวสูงขึ้นมาก และส่งผลกระทบต่อเนื้องทำให้ราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวสูงขึ้นมากเช่นกัน

2. แนวโน้มปี 2562

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่ามีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.41 ล้านไร่ ผลผลิต 29.98 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,566 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี 2561 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.03 ล้านไร่ ผลผลิต 27.88 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,474 กิโลกรัม พบว่า พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.73 ร้อยละ 7.53 และร้อยละ 2.65 ตามลำดับ เนื่องจากในปี 2561 ราคาหัวมันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวสูงขึ้นมาก จึงเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูก โดยปลูกแทนในพื้นที่อ้อยโรงงานที่ครบอายุ บางพื้นที่ปลูกแทนในพื้นที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พื้นที่ที่ปล่อยทิ้งว่างไว้ในปีที่ผ่านมา และพื้นที่ยางพาราที่โค่นทิ้ง เป็นต้น สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเหมาะสมแก่การเจริญเติบโตของต้นมันสำปะหลัง ประกอบกับราคามันสำปะหลังสูงจูงใจให้เกษตรกรดูแลเอาใจใส่บำรุงรักษา จึงส่งผลให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2562 คาดว่าความต้องการใช้ในประเทศจะเพิ่มขึ้นจากปี 2561 เล็กน้อย โดยความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อผลิตเอทานอล และแป้งมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนความต้องการใช้เพื่อผลิตเป็นมันเส้นใกล้เคียงเดิม

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) เพิ่มขึ้นจากปี 2561 เล็กน้อย เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น และประเทศคู่ค้ามีความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปของมันเส้นและแป้งมันสำปะหลัง ทั้งนี้ประเทศจีน ยังคงเป็นประเทศผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่สำคัญของไทย

(3) การนำเข้า

ปี 2562 คาดว่าการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ (มันสำปะหลังสด มันเส้น มันฝาน มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) ใกล้เคียงกับปี 2561 เนื่องจากมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของผู้ประกอบการและผู้ส่งออกมันสำปะหลัง ส่งผลให้มีการนำเข้มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์จากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกัมพูชา และลาว เพื่อนำมาแปรรูป/รวบรวม/ปรับปรุงคุณภาพเพื่อส่งออกไปต่างประเทศ

(4) ราคา

ปี 2562 คาดว่าราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกมันเส้น ราคาส่งออกมันอัดเม็ด และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง จะใกล้เคียงกับปี 2561 เนื่องจากประเทศคู่ค้ามีความต้องการใช้มันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามหากประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักของไทย ลดการนำเข้มันเส้น

จากไทยหรือราคาพืชทดแทน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าวสาลี ปรับตัวลดลง อาจจะมีส่งผลกระทบต่อราคา มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของไทยปรับตัวลดลงได้

2.2 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตมันสำปะหลัง ปี 2561/62

ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา โรคใบด่างมันสำปะหลังที่เกิดจากเชื้อไวรัส Sri Lankan cassava mosaic virus (SLCMV) เริ่มแพร่ระบาดในภูมิภาคอาเซียน โดยเริ่มจากเวียดนามและแพร่กระจายมายังกัมพูชา ในปี 2561/62 ประเทศไทยเริ่มพบต้นมันสำปะหลังที่มีอาการคล้ายโรคใบด่างมันสำปะหลังที่เกิดจากเชื้อไวรัส SLCMV ซึ่งทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และเกษตรกร ได้ดำเนินการเฝ้าระวัง การแพร่ระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังอย่างเข้มงวดโดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนและพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดโรค หากพบการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง เจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเข้าไปดำเนินการ ตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินในการป้องกันโรคใบด่างมันสำปะหลัง ทั้งนี้ โรคใบด่างมันสำปะหลังที่เกิดจากเชื้อไวรัส Sri Lankan cassava mosaic virus มีแมลงหวี่ขาวยาสูบเป็นพาหะ ซึ่งโรคใบด่างมันสำปะหลัง จะทำให้ผลผลิต มันสำปะหลังเสียหายร้อยละ 10 - 100 ขึ้นอยู่กับช่วงอายุของต้นมันสำปะหลังที่เกิดการระบาดของโรค โดย มันสำปะหลังจะไม่สร้างหัวสะสมอาหารและหัวมันสำปะหลังมีขนาดเล็ก โรคใบด่างมันสำปะหลังจะแพร่ระบาด อย่างรวดเร็วหากนำต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ติดโรคมาปลูก ปัจจุบันโรคใบด่างมันสำปะหลังไม่มียาหรือสารเคมี ชนิดใดฆ่าเชื้อไวรัสชนิดนี้ได้ ดังนั้น การป้องกันคือการใช้ต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่สะอาด ควบคุมปริมาณ แมลงหวี่ขาวยาสูบ กำจัดวัชพืชหรือทำความสะอาดแปลงปลูก และหมั่นตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

2.3 มาตรการมันสำปะหลัง ปี 2561/62

คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการมันสำปะหลัง (นบมส.) มีมติเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2561 เห็นชอบแนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลัง ปี 2561/62 เพื่อช่วยแก้ไขปัญหามันสำปะหลังด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด และบรรเทาความเดือดร้อนและลดภาระแก่เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 7 โครงการ ขณะนี้อยู่ระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

- 1) โครงการสนับสนุนเครื่องสับมันสำปะหลังขนาดเล็กเพื่อเพิ่มศักยภาพการแปรรูปมันสำปะหลัง (กรมการค้าภายใน)
- 2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลังในระบบน้ำหยด (ธ.ก.ส)
- 3) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมมันสำปะหลังและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร (ธ.ก.ส.)
- 4) โครงการสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายฉุกเฉินสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง (ธ.ก.ส)
- 5) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (มันเส้นสะอาด) (กรมการค้าต่างประเทศ)
- 6) โครงการขยายโอกาสทางการค้าและพัฒนาศักยภาพผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (กรมการค้าต่างประเทศ)
- 7) โครงการกำกับดูแลการนำเข้ามันสำปะหลังจากประเทศเพื่อนบ้าน (กรมการค้าต่างประเทศ)

ตารางที่ 1 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของโลก ปี 2557 - 2561

รายการ	2557	2558	2559	2560 ^{/1*}	2561 ^{/1**}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	145.05	146.64	146.76	n.a.	n.a.	-
ผลผลิต (ล้านตัน)	274.33	276.61	277.10	275.66	277.07	0.16
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,891	1,886	1,888	n.a.	n.a.	-

หมายเหตุ: * FAO Estimate ** FAO Forecast

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), October 2018

^{/1} Food Outlook, November 2018

ตารางที่ 2 การผลิตมันสำปะหลังแยกรายทวีป ปี 2557 - 2561

ประเทศ	2557			2558			2559			2560 ^{/1*}	2561 ^{/1**}
	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก./ไร่)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก./ไร่)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก./ไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต (ล้านตัน)
แอฟริกา	104.08	151.62	1,457	105.19	154.42	1,468	106.29	157.27	1,480	157.45	160.73
เอเชีย	25.64	90.12	3,514	26.17	89.83	3,417	26.14	89.27	3,415	88.05	85.51
ละตินอเมริกา	15.16	32.34	2,133	15.12	32.52	2,151	14.17	30.31	2,139	29.92	30.59
โอเชียเนีย	0.16	0.25	1,615	0.16	0.25	1,599	0.16	0.25	1,563	0.24	0.24
โลก	145.05	274.33	1,891	146.64	276.61	1,886	146.76	277.10	1,888	275.66	277.07

หมายเหตุ: * FAO Estimate ** FAO Forecast

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), October 2018

^{/1} Food Outlook, November 2018

ตารางที่ 3 ประเทศผู้ผลิตมันสำปะหลังที่สำคัญของโลก 5 อันดับแรก ปี 2557 - 2561

ประเทศ	2557			2558			2559			2560 ^{/1*}	2561 ^{/1**}
	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต (ล้านตัน)
ไนจีเรีย	40.37	56.33	1,395	38.85	57.64	1,484	39.13	57.13	1,460	55.07	56.00
ไทย ^{/2}	8.43	30.02	3,561	8.96	32.36	3,611	9.14	31.16	3,411	30.50	27.88
อินโดนีเซีย	6.27	23.44	3,737	5.94	21.80	3,672	5.42	20.74	3,826	19.05	21.00
บราซิล	9.80	23.25	2,372	9.45	23.06	2,439	8.79	21.08	2,399	20.61	20.94
กานา	5.56	17.80	3,204	5.73	17.21	3,005	5.87	17.80	3,034	19.13	19.44
โลก	145.05	274.33	1,891	146.64	276.61	1,886	146.76	277.10	1,888	275.66	277.07

หมายเหตุ: * FAO Estimate ** FAO Forecast

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), October 2018

^{/1} Food Outlook, November 2018

^{/2} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 มูลค่าส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของโลก ปี 2556 - 2560

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ ผู้ส่งออก	2556	2557	2558	2559	2560	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	2,456.78	2,790.43	2,728.45	2,218.11	2,075.59	-5.51
เวียดนาม	1,093.91	1,131.46	1,312.37	994.79	569.52	-13.36
กัมพูชา	14.03	24.63	40.25	34.70	314.00	92.69
สปป.ลาว	22.05	26.84	37.82	71.19	88.85	45.69
คอซตาริกา	65.28	70.38	71.23	78.21	82.26	5.84
อื่น ๆ	169.43	126.92	84.54	91.01	89.67	-14.83
โลก	3,821.48	4,170.66	4,274.65	3,488.01	3,219.88	-5.08

หมายเหตุ: ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง คือ มันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง

ที่มา: International Trade Centre, October 2018

ตารางที่ 5 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2557 - 2562

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562*
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	8.431	8.961	9.065	8.714	8.025	-1.26	8.405
ผลผลิต (ล้านตัน)	30.022	32.358	31.161	30.495	27.875	-2.06	29.975
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,561	3,611	3,437	3,499	3,474	-0.81	3,566

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ กันยายน 2561

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2557 - 2561

ปริมาณ : ล้านตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	มันเส้น		มันอัดเม็ด/มันฝาน		แป้งมันสำปะหลัง				รวมผลิตภัณฑ์	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	แป้งดิบ		แป้งดัดแปร			
					ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2557	6.777	48,873	0.023	157	3.012	41,053	0.947	21,626	10.759	111,709
2558	7.260	51,869	0.039	293	2.923	41,049	0.905	21,414	11.127	114,625
2559	6.422	39,133	0.012	81	3.277	39,995	0.948	21,245	10.659	100,454
2560	6.366	36,080	0.036	204	3.134	35,059	1.011	20,757	10.547	92,100
2561*	4.200	30,000	0.012	85	2.900	44,500	1.025	24,000	8.137	98,585
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-10.31	-12.53	-12.90	-14.69	-0.06	-0.04	2.73	1.79	-5.94	-4.58

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ ตุลาคม 2561

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ปี 2557 - 2561

ปริมาณ : ล้านตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	หัวมันสด		มันเส้น/มันฝาน/ มันอัดเม็ด		แป้งมันสำปะหลัง				รวมผลิตภัณฑ์	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	แป้งดิบ		แป้งดัดแปร			
					ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2557	0.008	14	0.641	2,710	0.004	52	0.018	778	0.671	3,554
2558	0.032	55	1.661	6,941	0.003	50	0.016	735	1.712	7,781
2559	0.159	267	2.372	10,928	0.001	18	0.015	719	2.547	11,932
2560	0.413	909	2.477	11,865	0.002	34	0.014	693	2.906	13,501
2561*	0.500	1,150	1.500	7,300	0.002	35	0.016	760	2.018	9,245
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	195.29	219.69	23.37	28.63	-16.40	-11.11	-3.62	-1.05	31.41	27.93

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ ตุลาคม 2561

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 8 ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2557 - 2561

หน่วย : บาท/กก.

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาหัวมันสดที่เกษตรกรขายได้ ^{/1}	2.18	2.13	1.59	1.52	2.27	-2.53
ราคาส่งออกมันเส้น ^{/2}	7.19	7.24	6.12	5.65	7.30	-2.15
ราคาส่งออกมันอัดเม็ด ^{/2}	7.61	8.13	7.58	6.42	8.20	-0.86
ราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง ^{/2}	13.66	14.15	12.32	11.17	15.30	-0.10

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ ตุลาคม 2561

ที่มา: ^{/1} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{/2} กรมศุลกากร

กลุ่มพืช พลังงานทดแทน

ถั่วเหลือง

อ้อยโรงงาน

ปาล์มน้ำมัน

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1. สถานการณ์ ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2556/57 - 2560/61 ผลผลิตถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.48 ต่อปี โดยในปี 2560/61 มีผลผลิตรวม 337.45 ล้านตัน ลดลงจาก 348.12 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 3.07 ประเทศผู้ผลิตสำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล และอาร์เจนตินา มีผลผลิตรวม 277.64 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 82.28 ของผลผลิตโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2556/57 - 2560/61 ความต้องการใช้ถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.76 ต่อปี ในปี 2560/61 มีปริมาณ 294.14 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 287.21 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 2.41 ประเทศที่มีความต้องการใช้มากที่สุด คือ จีน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา และบราซิล โดยทั้ง 3 ประเทศ มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2559/60 สำหรับสต็อกสิ้นปี ปี 2556/57 - 2560/61 เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.49 ต่อปี โดยในปี 2560/61 มีปริมาณ 96.65 ล้านตัน ลดลงจาก 96.68 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 0.03

(2) การส่งออก

ปี 2556/57 - 2560/61 การส่งออกถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.98 ต่อปี ในปี 2560/61 มีการส่งออก 153.12 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 147.36 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 3.91 ประเทศผู้ส่งออกสำคัญ ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และปารากวัย โดยทั้ง 3 ประเทศ มีปริมาณการส่งออกรวม 140.39 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 91.69 ของปริมาณการส่งออกโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2556/57 - 2560/61 การนำเข้าถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.75 ต่อปี ในปี 2560/61 มีการนำเข้า 152.45 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 144.35 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 5.61 โดยจีนมีการนำเข้ามากที่สุด 94.00 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 61.66 ของปริมาณการนำเข้าโลก เนื่องจากผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศ สำหรับไทยนำเข้าถั่วเหลืองเป็นอันดับ 6 ของโลก ในปี 2560/61 มีปริมาณการนำเข้า 2.45 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 1.61 ของปริมาณการนำเข้าโลก

(4) ราคา

ปี 2556/57 - 2560/61 ราคาถั่วเหลืองโลก ในตลาดสำคัญทุกตลาดมีแนวโน้มลดลงโดยตลาดสหรัฐอเมริกา บราซิล อาร์เจนตินา และรอตเตอร์ดัม มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 7.23 ร้อยละ 5.16 ร้อยละ 6.28 และร้อยละ 5.82 ต่อปี ตามลำดับ ในปี 2560/61 ตลาดสหรัฐอเมริกา และรอตเตอร์ดัม ราคาลดลงเมื่อเทียบกับปี 2559/60 ร้อยละ 3.99 และร้อยละ 0.25 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้น สำหรับตลาดบราซิล และอาร์เจนตินา ราคาสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2559/60 ร้อยละ 2.86 และร้อยละ 2.66 ตามลำดับ เนื่องจากมีการส่งออกถั่วเหลืองไปจีนได้เพิ่มขึ้น

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2557/58 - 2561/62 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตถั่วเหลืองมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 8.18 และ ร้อยละ 4.26 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.32 ต่อปี โดยในปี 2561/62 มีเนื้อที่เพาะปลูก 0.158 ล้านไร่ ลดลงจาก 0.160 ล้านไร่ ในปี 2560/61 ร้อยละ 1.25 การลดลงของเนื้อที่เพาะปลูก มีสาเหตุสำคัญ คือ ผลตอบแทนต่ำกว่าพืชแข่งขัน และขาดแคลนแรงงาน ผลผลิต 45,413 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 288 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 45,201 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 283 กิโลกรัม ในปี 2560/61 ร้อยละ 0.47 และร้อยละ 1.77 ตามลำดับ เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นและส่งผลให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นตาม

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2557 - 2561 ความต้องการถั่วเหลืองในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.53 ต่อปี ในปี 2561 มีความต้องการใช้ในประเทศ 2.96 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.79 ล้านตัน ในปี 2560 ร้อยละ 6.09 โดยความต้องการใช้ถั่วเหลืองเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมการสกัดน้ำมัน และอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ส่วนความต้องการเพื่อทำพันธุ์ลดลงตามเนื้อที่เพาะปลูก

(2) การส่งออก

ปี 2557 - 2561 การส่งออกถั่วเหลืองมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 25.80 ต่อปี ในปี 2561 คาดว่า จะส่งออก 4,000 ตัน ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ สเปน,ลาว กัมพูชา และเมียนมาร์ การส่งออกของไทยส่วนใหญ่เป็นการส่งออกถั่วเหลืองสายพันธุ์ธรรมชาติ (Non - GMO) ที่ผลิตได้ภายในประเทศ

(3) การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 การนำเข้าถั่วเหลืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.73 ต่อปี ในปี 2561 คาดว่า จะนำเข้า 2.91 ล้านตัน แหล่งนำเข้าสำคัญ ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา และแคนาดา

(4) ราคา

ปี 2557 - 2561 ราคาถั่วเหลืองภายในประเทศเคลื่อนไหวในทิศทางเดียวกับราคาตลาดโลก โดยราคามีการเคลื่อนไหว ดังนี้

1) ราคาถั่วเหลืองที่เกษตรกรขายได้ (เกรดคละ) มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.43 ต่อปี สำหรับปี 2561 กิโลกรัมละ 16.30 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 14.88 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 9.54

2) ราคาถั่วเหลืองนำเข้า ณ ท่าเรือเกาะสีชัง มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 5.89 ต่อปี ในปี 2561 กิโลกรัมละ 13.83 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 14.51 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 4.69

2. แนวโน้ม ปี 2562

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2561/62 คาดว่าผลผลิตถั่วเหลืองของโลกมีปริมาณ 369.48 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 337.45 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 9.49 เนื่องจากผลผลิตถั่วเหลืองของประเทศผู้ผลิตสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล และอาร์เจนตินา เพิ่มขึ้น โดยในปี 2561/62 คาดว่า สหรัฐอเมริกา บราซิล และอาร์เจนตินา ผลิตได้ 127.63 ล้านตัน 120.50 ล้านตัน และ 57.00 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 120.04 ล้านตัน 119.80 ล้านตัน และ 37.80 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 6.32 ร้อยละ 0.58 และร้อยละ 50.79 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2561/62 คาดว่าความต้องการใช้ถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันของโลกมีปริมาณ 308.20 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 294.14 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 4.78 เนื่องจากความต้องการใช้น้ำมันถั่วเหลืองเพื่อการอุปโภคและบริโภคของโลกยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สำหรับสต็อกถั่วเหลืองโลกมีปริมาณ 110.04 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 96.65 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 13.85

(2) การส่งออก

ปี 2561/62 คาดว่าการส่งออกถั่วเหลืองของโลกมีปริมาณ 157.40 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 153.12 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 2.80 โดยประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และอาร์เจนตินา

(3) การนำเข้า

ปี 2561/62 คาดว่าการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองของโลกมีปริมาณ 154.32 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 152.45 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 1.23 โดยจีนนำเข้ามากที่สุดปริมาณ 94.00 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 60.91 ของปริมาณการนำเข้าโลก

(4) ราคา

ปี 2561/62 คาดว่าราคาเมล็ดถั่วเหลืองในตลาดโลกจะปรับตัวลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะราคาตลาดสหรัฐอเมริกาที่มีแนวโน้มลดลงค่อนข้างมากจากการที่จีนลดการนำเข้า ประกอบกับผลผลิตถั่วเหลืองของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญมีปริมาณเพิ่มขึ้น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

เนื้อที่เพาะปลูกคาดว่าจะยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มีสาเหตุจากการดูแลรักษายุ่งยาก ต้องใช้แรงงานมาก และผลตอบแทนการปลูกถั่วเหลืองต่ำกว่าพืชแข่งขันอื่น ๆ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน เป็นต้น สำหรับผลผลิตและผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น โดยปี 2562/63 คาดว่าจะมีเนื้อที่เพาะปลูก 0.156 ล้านไร่ ผลผลิต 45,940 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 295 กิโลกรัม

2.2.2 ตลาด

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2562 คาดว่าความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองมีปริมาณ 2.94 ล้านตัน โดยมีสัดส่วนการใช้ผลผลิตภายในประเทศ ร้อยละ 1.56 และนำเข้าร้อยละ 98.44 ของปริมาณความต้องการใช้ทั้งหมด

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าปริมาณการส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองของไทยใกล้เคียงกับปี 2561

(3) การนำเข้า

การนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองค่อนข้างทรงตัวตามราคาเมล็ดถั่วเหลืองและความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมในประเทศ คาดว่าปี 2562 การนำเข้ามีปริมาณ 2.90 ล้านตัน

(4) ราคา

ปี 2562 คาดว่าราคาเมล็ดถั่วเหลืองที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อย

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตถั่วเหลือง

ภาครัฐมีการส่งเสริมการผลิตถั่วเหลืองในหลายพื้นที่ อย่างไรก็ตามเนื่องจากถั่วเหลืองเป็นพืชที่ดูแลรักษายาก ใช้แรงงานค่อนข้างมาก และให้ผลตอบแทนต่ำกว่าพืชแข่งขันอื่น เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน และถั่วชนิดอื่น เป็นต้น ส่งผลให้เกษตรกรสนใจเข้าร่วมโครงการน้อย นอกจากนี้ ปัจจัยที่สำคัญอีกประการคือ สภาพภูมิอากาศ หากสภาพอากาศดีฝนตกต้องตามฤดูกาลถั่วเหลืองก็จะให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 สมดุลถั่วเหลืองโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2561/62
1. ผลผลิต	282.71	319.96	315.58	348.12	337.45	4.48	369.48
2. นำเข้า	113.07	124.36	133.33	144.35	152.45	7.75	154.32
3. ส่งออก	112.72	126.21	132.52	147.36	153.12	7.98	157.40
4. ความต้องการใช้เพื่อสกัดน้ำมัน	242.80	264.73	274.99	287.21	294.14	4.76	308.20
5. สต็อกสิ้นปี	62.47	77.96	80.42	96.68	96.65	11.49	110.04

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 2 ราคาถั่วเหลืองตลาดโลก ปี 2556/57 - 2561/62

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

รายการ	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2561/62
1. สหรัฐอเมริกา	487	356	346	351	337	-7.23	313
2. บราซิล (เอฟ.โอ.ปี.)	514	388	382	385	396	-5.16	376
3. อาร์เจนตินา (เอฟ.โอ.ปี.)	517	401	375	376	386	-6.28	380
4. รอตเตอร์ดัม (ซี.ไอ.เอฟ.)	542	407	396	404	403	-5.82	397

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2557/58 - 2562/63

รายการ	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	2561/62	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2562/63
1. เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	0.237	0.167	0.137	0.160	0.158	-8.18	0.156
2. ผลผลิตทั้งหมด (ตัน)	58,295	42,395	37,765	45,201	45,413	-4.26	45,940
3. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	246	254	275	283	288	4.32	295

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 สมดุลถั่วเหลืองของไทย ปี 2557 - 2562

หน่วย: ตัน

ปี	ผลิต	นำเข้า ^{3/}	รวม (Supply)	ความต้องการใช้ภายในประเทศ			ส่งออก ^{3/}	รวม (Demand)
				สกัดน้ำมัน	ทำพันธุ์	แปรรูปฯ		
2557	58,295	1,898,295	1,956,590	1,499,488	4,266	441,241	11,595	1,956,590
2558	42,395	2,557,384	2,599,779	1,698,142	3,004	889,316	9,317	2,599,779
2559	37,765	2,957,729	2,995,494	1,953,742	2,471	1,033,804	5,477	2,995,494
2560	45,201	2,745,686	2,790,887	1,936,773	2,871	847,283	3,960	2,790,887
2561 ^{1/}	45,413	2,914,450	2,959,863	1,941,597	2,841	1,011,425	4,000	2,959,863
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-4.26	9.73	9.40	6.70	-8.23	17.48	-25.80	9.40
2562 ^{2/}	45,940	2,900,000	2,945,940	2,077,508	2,805	861,627	4,000	2,945,940

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ^{3/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 5 ราคาข้าวเหลืองของไทย ปี 2557 - 2561

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1. ราคาเมล็ดข้าวเหลืองเกษตรกรขายได้	18.08	15.46	14.47	14.88	16.30	-2.43
2. ราคานำเข้า ท่าเรือเกาะสีชัง	18.44	14.97	14.57	14.51	13.83	-5.89
3. ราคาซื้อขายล่วงหน้า ณ ตลาดชิคาโก	14.91	11.92	12.90	12.22	11.17	-5.38

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ความต้องการใช้ในประเทศข้าวเหลืองของไทย ปี 2557 - 2562

หน่วย: ตัน

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2562
ความต้องการใช้	1,944,995	2,590,462	2,990,017	2,786,927	2,955,863	9.53	2,941,940
1. สกัดน้ำมัน	1,499,488	1,698,142	1,953,742	1,936,773	1,941,597	6.70	2,077,508
2. แปรรูป	441,241	889,316	1,033,804	847,283	1,011,425	17.48	861,627
3. ทำพันธุ์	4,266	3,004	2,471	2,871	2,841	-8.23	2,805

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1. สถานการณ์ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2556/57 – 2560/61 ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.53 ต่อปี จากปริมาณ 175.97 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 191.81 ล้านตัน ในปี 2560/61 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ บราซิล อินเดีย สหภาพยุโรป และไทย ผลิตได้เพิ่มขึ้น

สำหรับปี 2560/61 ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 173.98 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 10.25

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2556/57 – 2560/61 การบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.15 ต่อปี จากปริมาณ 165.75 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 174.13 ล้านตัน ในปี 2560/61 เนื่องจากความต้องการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของประเทศในภูมิภาคเอเชียเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ อินเดีย สหภาพยุโรป จีน และสหรัฐอเมริกา

สำหรับปี 2560/61 ปริมาณความต้องการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 170.77 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 1.97

(2) การส่งออก

ปี 2556/57 – 2560/61 การส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.38 ต่อปี จากปริมาณ 57.93 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 63.08 ล้านตัน ในปี 2560/61 เนื่องจาก บราซิล ไทย และออสเตรเลีย ผลิตน้ำตาลทรายดิบได้เพิ่มขึ้น

สำหรับปี 2560/61 ปริมาณการส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 58.72 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 7.43

(3) การนำเข้า

ปี 2556/57 – 2560/61 การนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.62 ต่อปี จากปริมาณ 51.45 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 53.70 ล้านตัน ในปี 2560/61 เนื่องจากประเทศผู้บริโภครายสำคัญต้องการเพิ่มปริมาณสต็อกน้ำตาลทรายดิบภายในประเทศเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนด้านราคา ประเทศผู้นำเข้าสำคัญของโลก ได้แก่ อินโดนีเซีย สาธารณรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และบังกลาเทศ

สำหรับปี 2560/61 ปริมาณการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกลดลงจาก 54.17 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 0.87

(4) ราคา

ปี 2557 – 2561 ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กลดลงร้อยละ 4.14 ต่อปี จากราคาเฉลี่ย 16.34 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 11.61 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 32.24 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) ในปี 2557 เหลือ 12.06 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 8.48 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 31.91 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) ในปี 2561 เนื่องจากราคาปรับตัวลดลงตามแรงขายของกลุ่มกองทุน นักเก็งกำไร และผลผลิตน้ำตาลทรายดิบส่วนเกิน (Surplus) ของโลกที่มีเป็นจำนวนมากตามผลผลิตน้ำตาลทรายดิบที่เพิ่มขึ้น ในปี 2560/61 ของประเทศผู้ผลิต ได้แก่ อินเดีย ไทย และปากีสถาน ประกอบกับค่าเงินเรียลของบราซิลเมื่อเทียบกับค่าเงินเหรียญของสหรัฐฯ อ่อนค่าลง ส่งผลทำให้ราคาลดลง

สำหรับปี 2561 ราคาเฉลี่ยน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์ก 12.06 เซนต์ต่อปอนด์ หรือ กิโลกรัมละ 8.48 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 31.91 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) ลดลงจาก 15.81 เซนต์ต่อปอนด์ หรือ กิโลกรัมละ 11.77 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 33.77 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) ในปี 2560 ร้อยละ 23.72 และ ร้อยละ 27.95 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิตอ้อยโรงงาน

ปี 2556/57 - 2560/61 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.41 ร้อยละ 4.04 และร้อยละ 2.60 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2556/57 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 9.84 ล้านไร่ ผลผลิต 103.66 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 10.53 ตัน เพิ่มขึ้นเป็น 11.19 ล้านไร่ 134.93 ล้านตัน และ 12.06 ตัน ในปี 2560/61 เนื่องจากมีการส่งเสริมการปลูกอ้อยจากโรงงานน้ำตาลและภาครัฐ ทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น ประกอบกับเกษตรกรมีการดูแลรักษาดี และสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนมีเพียงพอ

สำหรับปี 2560/61 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 9.75 ล้านไร่ 92.95 ล้านตัน และ 9.53 ตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 14.77 ร้อยละ 45.16 และร้อยละ 26.55 ตามลำดับ

1.2.2 การผลิตน้ำตาล

ปี 2556/57 – 2560/61 ผลผลิตน้ำตาลทรายเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.10 ต่อปี ตามปริมาณอ้อยที่ผลิตได้โดยเพิ่มสูงสุดในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา จากปริมาณ 11.33 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 14.71 ล้านตัน ในปี 2560/61

สำหรับปี 2560/61 ผลผลิตน้ำตาลทรายเพิ่มขึ้นจาก 10.02 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 46.81

1.2.3 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 – 2561 การบริโภคน้ำตาลทรายภายในประเทศและความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.51 ต่อปี จาก 2.47 ล้านตัน ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 2.60 ล้านตัน ในปี 2561

สำหรับปี 2561 การบริโภคน้ำตาลทรายภายในประเทศมีจำนวน 2.60 ล้านตัน ตรงตัวเท่ากับ ปี 2560 เนื่องจากความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรม และการขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

(2) การส่งออก

ปี 2557 – 2561 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำตาลทรายของไทยลดลงร้อยละ 0.33 ต่อปี จากปริมาณ 6.29 ล้านตัน ในปี 2557 ลดลงเหลือ 5.59 ล้านตัน ในปี 2560 และปรับเพิ่มขึ้นเป็น 7.21 ล้านตัน ในปี 2561 ส่วนมูลค่าลดลงร้อยละ 1.86 ต่อปี จาก 87,942 ล้านบาท ในปี 2557 เหลือ 80,775 ล้านบาท (ตัวเลขคาดการณ์) ในปี 2561

สำหรับปี 2561 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 5.59 ล้านตัน ในปี 2560 ร้อยละ 28.98 ส่วนมูลค่าลดลงจาก 88,509 ล้านบาท ในปี 2560 ร้อยละ 8.74

(3) การนำเข้า

น้ำตาลทรายที่นำเข้าส่วนใหญ่ของไทยจะเป็นน้ำตาลทรายชนิดพิเศษที่ไม่มีการผลิตภายในประเทศและมีปริมาณนำเข้าไม่แน่นอน โดยปี 2557 – 2561 การนำเข้าลดลงร้อยละ 3.91 ต่อปี จากปริมาณ 425 ตัน มูลค่า 20 ล้านบาท ในปี 2557 เหลือ 350 ตัน มูลค่า 16 ล้านบาท ในปี 2561

สำหรับปี 2561 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าลดลงจาก 494 ตัน มูลค่า 20 ล้านบาทในปี 2560 ร้อยละ 29.15 และร้อยละ 20.11 ตามลำดับ

(4) ราคา**1) ราคาอ้อย**

ราคาอ้อยขั้นต้นได้ปรับตัวในทิศทางเดียวกับราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลก โดยราคาอ้อยขั้นต้นปี 2556/57 – 2560/61 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.10 ต่อปี จาก 900 บาทต่อตัน ในปี 2556/57 เป็น 1,050 บาทต่อตัน ในปี 2559/60 และปรับลดลงเหลือ 880 บาทต่อตัน ในปี 2560/61 เนื่องจากราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกมีความผันผวนและปรับตัวลดลง สำหรับราคาอ้อยขั้นสุดท้ายปี 2556/57 – 2559/60 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.10 ต่อปี จาก 958 บาทต่อตัน ในปี 2556/57 เป็น 1,084 บาทต่อตัน ในปี 2559/60

สำหรับปี 2560/61 ราคาอ้อยขั้นต้น 880 บาทต่อตัน ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. มีอัตราขึ้น/ลงของราคาต่อความหวาน 1 ซี.ซี.เอส. เท่ากับ 52.80 บาทต่อตัน ลดลงจาก 1,050 บาทต่อตัน ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. อัตราขึ้น/ลงของราคาต่อความหวาน 1 ซี.ซี.เอส. เท่ากับ 63.00 บาทต่อตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 16.19

2) ราคาส่งออกน้ำตาลทราย

ปี 2557 – 2561 ราคาส่งออกน้ำตาลทรายดิบลดลงร้อยละ 2.31 ต่อปี จาก 13,130 บาทต่อตัน ในปี 2557 เหลือ 10,105 บาทต่อตัน ในปี 2561 และราคาส่งออกน้ำตาลทรายขาว ปี 2557 – 2561 ลดลงร้อยละ 2.38 ต่อปี จาก 15,043 บาทต่อตัน ในปี 2557 เหลือ 11,575 บาทต่อตัน ในปี 2561

สำหรับปี 2561 ราคาส่งออกน้ำตาลทรายดิบลดลงจาก 14,715 บาทต่อตัน ในปี 2560 ร้อยละ 31.33 และราคาส่งออกน้ำตาลทรายขาวลดลงจาก 16,777 บาทต่อตัน ในปี 2560 ร้อยละ 31.01

2. แนวโน้มปี 2562

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2561/62 กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ประมาณการผลผลิตน้ำตาลทรายดิบ ของโลกมีปริมาณ 188.25 ล้านตัน ลดลงจาก 191.81 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 1.86 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ บราซิล และสหภาพยุโรป ผลิตได้ลดลง

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2561/62 คาดว่าการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกมีปริมาณ 177.59 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 174.13 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 1.99 โดยคาดว่าความต้องการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของอินเดีย สหรัฐอเมริกา และบราซิล มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2561/62 คาดว่าการส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกมีปริมาณ 62.80 ล้านตัน ลดลงจาก 63.08 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 0.44 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตสำคัญของโลก ได้แก่ บราซิล และสหภาพยุโรป ผลิตได้ลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2561/62 คาดว่าการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกมีปริมาณ 52.52 ล้านตัน ลดลงจาก 53.70 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 2.20

(4) ราคา

ปี 2562 คาดว่าราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กเคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 14 – 15 เซนต์ต่อปอนด์ เท่ากับปี 2561

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิตอ้อยโรงงาน

ปี 2561/62 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 11.47 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 11.19 ล้านไร่ ในปี 2560/61 ร้อยละ 2.50 สำหรับผลผลิต 121.91 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 10.63 ตัน ลดลงจาก 134.93 ล้านตัน และ 12.06 ตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 9.65 และร้อยละ 11.86 ตามลำดับ เนื่องจากสภาพอากาศที่แห้งแล้งและฝนทิ้งช่วง ประกอบกับราคาอ้อยที่ลดลงทำให้เกษตรกรมีเงินทุนไม่เพียงพอในการดูแลรักษา

2.2.2 การผลิตน้ำตาลและกากน้ำตาล

ปี 2561/62 คาดว่าผลผลิตอ้อยโรงงานอยู่ที่ 121.91 ล้านตัน สามารถผลิตน้ำตาลทรายได้ 13.10 ล้านตัน ลดลงจาก 14.71 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 10.94 ส่วนกากน้ำตาลปี 2561/62 คาดว่าจะมีปริมาณ 4.20 ล้านตัน

2.2.3 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้กำหนดปริมาณน้ำตาลทรายสำหรับบริโภคภายในประเทศปี 2562 ว่าจะมีจำนวน 2.60 ล้านตัน เท่ากับปี 2561

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกน้ำตาลทรายจะมีปริมาณ 10.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 7.21 ล้านตัน ในปี 2561 ร้อยละ 45.63

(3) การนำเข้า

ปี 2562 คาดว่าการนำเข้าน้ำตาลทรายจะมีปริมาณใกล้เคียงกับปี 2561 เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลทรายภายในประเทศมีมากกว่าความต้องการใช้ภายในประเทศ

(4) ราคา

ราคาอ้อยขั้นต้น

ราคาอ้อยขั้นต้นปี 2561/62 ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ อ้อยและน้ำตาลทราย (กอน.) เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและรายได้

ภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลก

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อราคาอ้อยขั้นต้นและราคาอ้อยขั้นสุดท้ายของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของไทย คือ ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลก และอัตราแลกเปลี่ยนเงินเหรียญสหรัฐฯ กับค่าเงินบาทของไทย เนื่องจากไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่อันดับ 2 ของโลก รองจากบราซิล นอกจากนี้ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกยังส่งผลต่อเสถียรภาพของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลทรายของไทยกว่าร้อยละ 75 ส่งออกไปตลาดต่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย มีการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ โดยมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 มีการกำหนดแนวทางการบริหารราคาน้ำตาลทรายตามกลไกของตลาด และยกเลิกโควตาน้ำตาลทรายเพื่อให้สอดคล้องต่อหลักเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก (WTO)

ปัจจัยบวก ปี 2562 คาดว่าราคาซื้อขายล่วงหน้าน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กเคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 14 -15 เซนต์ต่อปอนด์

ปัจจัยลบ ภาวะเศรษฐกิจโลก และประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยยังชะลอตัว

ตารางที่ 1 ผลผลิต การบริโภค ส่งออก และนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย: ล้านตันน้ำตาลทรายดิบ

ปี	ผลผลิต	การบริโภค	ส่งออก	นำเข้า
2556/57	175.97	165.75	57.93	51.45
2557/58	177.58	168.06	55.01	50.25
2558/59	164.89	169.56	53.96	54.72
2559/60	173.98	170.77	58.72	54.17
2560/61	191.81	174.13	63.08	53.70
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.53	1.15	2.38	1.62
2561/62	188.25	177.59	62.80	52.52

ที่มา: Sugar, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, May 2018

ตารางที่ 2 ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์ก ปี 2557 – 2561

ปี	2557	2558	2559	2560	2561 (ม.ค.-ก.ย.)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เซนต์/ปอนด์	16.34	13.14	18.13	15.81	12.06	-4.14
บาท/กิโลกรัม	11.61	9.86	14.01	11.77	8.48	-4.41

ที่มา: ICE Contract No. 11-F.O.B. New York Board of Trade, October 2018

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ และผลผลิตน้ำตาลทรายของไทย ปี 2556/57 – 2561/62

ปี	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)	ผลผลิตน้ำตาล (ล้านตัน)
2556/57	9.84	103.66	10.53	11.33
2557/58	10.96	105.96	9.67	11.30
2558/59	10.94	94.05	8.60	9.79
2559/60	9.75	92.95	9.53	10.02
2560/61	11.19	134.93	12.06	14.71
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.41	4.04	2.60	4.10
2561/62	11.47	121.91	10.63	13.10

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 4 ราคาอ้อย ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย: บาท/ตัน

ปี	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาอ้อยขั้นต้น	900	900	808	1,050	880	1.10
ราคาอ้อยขั้นสุดท้าย	958	854	881	1,084	-	4.10

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 5 ราคาส่งออกน้ำตาลทรายของไทย ปี 2557 – 2561

หน่วย: บาท/ตัน

ปี	2557	2558	2559	2560	2561 (ม.ค.-ก.ย.)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
น้ำตาลทรายดิบ	13,130	11,013	11,669	14,715	10,105	-2.31
น้ำตาลทรายขาว	15,043	12,644	15,393	16,777	11,575	-2.38

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ปริมาณการบริโภคในประเทศและการส่งออกน้ำตาลทรายของไทย ปี 2557 – 2562

ปี	ผลผลิตน้ำตาล (ล้านตัน)	นำเข้า ^{2/} (ตัน)	บริโภคภายในประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	ส่งออก ^{2/} (ล้านตัน)
2557	11.33	425	2.47	6.29
2558	11.30	499	2.48	7.59
2559	9.79	2,192	2.60	6.36
2560	10.02	494	2.60	5.59
2561*	14.71	350	2.60	7.21
อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	4.10	-3.91	1.51	-0.33
2562*	13.10	300	2.60	10.50

หมายเหตุ: * ปริมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย^{2/} กรมศุลกากร

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1 สถานการณ์ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2556/57 - 2560/61 ผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.71 ต่อปี จากสถานการณ์ภัยแล้งที่เริ่มคลี่คลาย ส่งผลให้ปี 2560/61 มีผลผลิตน้ำมันปาล์ม 69.28 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 65.26 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 6.16 โดยในปี 2560/61 อินโดนีเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้ 38.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 36.00 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 6.94 มาเลเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้ 19.68 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 18.86 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 4.35 ทั้งสองประเทศมีส่วนการผลิตร้อยละ 83.98 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก สำหรับไทยผลิตได้เป็นอันดับที่ 3 ของโลก และสามารถผลิตได้ 2.70 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.90 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2556/57 - 2560/61 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.99 ต่อปี โดยปี 2560/61 มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม 64.94 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 61.50 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 5.59 เนื่องจากน้ำมันปาล์มเป็นพืชน้ำมันที่มีราคาถูกที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับพืชน้ำมันอื่น ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภคและเพื่อพลังงานทดแทนเพิ่มมากขึ้น โดยในปี 2560/2561 ประเทศที่ใช้น้ำมันปาล์มมากที่สุดคือ อินโดนีเซีย 10.49 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ อินเดีย 9.40 ล้านตัน สหภาพยุโรป 6.55 ล้านตัน และจีน 5.10 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2556/57 - 2560/61 ปริมาณส่งออกน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.77 ต่อปี โดยปี 2560/61 มีปริมาณการส่งออก 48.75 ล้านตัน ลดลงจาก 48.92 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 0.35 เนื่องจากอินโดนีเซียส่งออกน้ำมันปาล์มลดลง 0.63 ล้านตัน เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และหันไปใช้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1.33 ล้านตัน ประเทศผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย 27.00 ล้านตัน และมาเลเซีย 16.47 ล้านตัน ตามลำดับ ทั้งสองประเทศรวมกันมีส่วนส่งออกร้อยละ 89.16 ของ การส่งออกโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2556/57 - 2560/61 ปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.03 ต่อปี โดยปี 2560/61 มีปริมาณการนำเข้า 45.85 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 45.49 ล้านตัน ในปี 2559/60 ร้อยละ 0.79 เนื่องจากอินเดีย จีน และปากีสถานมีการนำเข้าน้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้น ประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ อินเดีย 9.00 ล้านตัน สหภาพยุโรป 6.70 ล้านตัน และจีน 5.20 ล้านตัน ตามลำดับ

(4) ราคา

1) ราคาน้ำมันปาล์มดิบตลาดมาเลเซีย ปี 2557 – 2561 ในสกุลริงกิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.82 ต่อปี แต่เมื่อแปลงให้อยู่ในรูปเงินบาทแล้วพบว่าแนวโน้มลดลงร้อยละ 4.43 ต่อปี เนื่องจากเงินบาทแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับเงินสกุลริงกิต โดยปี 2561 ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยตันละ 2,246.80 ริงกิต (18.28 บาทต่อกิโลกรัม) ลดลงจาก 2,779.34 ริงกิต (22.24 บาทต่อกิโลกรัม) ในปี 2560 ร้อยละ 19.16 และลดลงในรูปเงินบาทร้อยละ 17.81

2) ราคาน้ำมันปาล์มดิบตลาดรอตเตอร์ดัมปี 2557 – 2561 ในสกุลดอลลาร์สหรัฐมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 7.08 ต่อปี และเมื่อแปลงให้อยู่ในรูปเงินบาทแล้วพบว่าแนวโน้มลดลงร้อยละ 4.86 ต่อปี โดยปี 2561 ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยตันละ 522.97 ดอลลาร์สหรัฐฯ (19.23 บาทต่อกิโลกรัม) ลดลงจาก 717.30 ดอลลาร์สหรัฐฯ (24.48 บาทต่อกิโลกรัม) ในปี 2560 ร้อยละ 27.09 และลดลงในรูปเงินบาท ร้อยละ 21.43

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 เนื้อที่ให้ผลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.06 ต่อปี ในขณะที่ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.95 ต่อปี โดยปี 2561 มีเนื้อที่ให้ผล 5.09 ล้านไร่ ผลผลิต 15.39 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,024 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่ให้ผล 4.83 ล้านไร่ ผลผลิต 14.10 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,918 กิโลกรัม ในปี 2560 ร้อยละ 5.38 ร้อยละ 9.15 และร้อยละ 3.63 ตามลำดับ เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลและปริมาณน้ำฝนเพิ่มขึ้น ประกอบกับเนื้อที่ให้ผลของปาล์มน้ำมันในช่วงอายุ 7-16 ปี มีสัดส่วนมากขึ้นและเป็นช่วงอายุของปาล์มที่ให้ผลผลิตสูง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2557 - 2561 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งเพื่อการบริโภคและการผลิตไบโอดีเซล ร้อยละ 6.15 และร้อยละ 8.19 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2561 มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบเพื่อการบริโภค 1.20 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.17 ล้านตัน ในปี 2560 ร้อยละ 3.21 และมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบเพื่อผลิตไบโอดีเซล 1.16 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.97 ล้านตัน ในปี 2560 ร้อยละ 19.05 เนื่องจากความต้องการใช้น้ำมันดีเซลหมุนเร็วเพิ่มขึ้นจากวันละ 62.16 ล้านลิตร ในปี 2560 เป็น 63.13 ล้านลิตร ในปี 2561 รวมทั้งกระทรวงพลังงานได้ประกาศปรับเพิ่มสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซล (B7) จากอัตราส่วนผสมร้อยละ 6.5 - 7.0 เป็นร้อยละ 6.8 - 7.0 โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2561 เป็นต้นไป

(2) การส่งออก

จากข้อมูลกรมศุลกากร พบว่า ในช่วงปี 2557 - 2561 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.60 และร้อยละ 15.44 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2561 มีปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ 589,478 ตัน มูลค่า 13,350 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 429,959 ตัน มูลค่า 11,752 ล้านบาท ในปี 2560 ร้อยละ 37.10 และร้อยละ 13.60 ตามลำดับ เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มดิบของไทยในช่วงต้นปีปรับตัวลดลงมาใกล้เคียงกับราคาตลาดโลก ส่งผลทำให้ในช่วงครึ่งปีแรกสามารถส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง

(3) การนำเข้า

จากข้อมูลกรมศุลกากร พบว่าในช่วงปี 2557 - 2561 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบ และผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 16.47 และร้อยละ 11.47 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ 72,173 ตัน มูลค่า 2,918 ล้านบาท ลดลงจาก 81,797 ตัน และ 3,783 ล้านบาท ในปี 2560 ร้อยละ 11.77 และร้อยละ 22.86 ตามลำดับ

(4) ราคา

ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทยขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิต ปริมาณการใช้และสต็อกภายในประเทศ รวมทั้งสถานการณ์ราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลก และจากสถานการณ์ปัจจุบันที่กำลังการผลิตของโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มมีมากกว่าผลผลิตที่ออกสู่ตลาด ส่งผลให้มีการแย่งซื้อวัตถุดิบ โดยราคามีความเคลื่อนไหว ดังนี้

- 1) ราคาผลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้ ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 6.84 ต่อปี โดยปี 2561 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.06 บาท ลดลงจาก 4.10 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 25.37
- 2) ราคาน้ำมันปาล์มดิบขายส่ง กทม. ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 8.21 ต่อปี โดยปี 2561 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 19.93 บาท ลดลงจาก 24.88 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 19.90
- 3) ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ขายส่ง กทม. ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 6.87 ต่อปี โดยปี 2561 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 23.58 บาท ลดลงจาก 28.96 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 18.58

2. แนวโน้ม ปี 2562

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) คาดการณ์ว่าผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลกปี 2561/62 มีปริมาณ 72.26 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 69.28 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 4.30 เนื่องจากสภาพภูมิอากาศกลับเข้าสู่ภาวะปกติ และมีปริมาณน้ำฝนเพิ่มขึ้นจากการคาดการณ์การเกิดภาวะลานีญา

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2561/62 คาดว่าโลกมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม 68.77 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 64.94 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 5.90 เนื่องจากตลาดยังคงมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มอย่างต่อเนื่อง ทั้งความต้องการเพื่อการบริโภคและเพื่อผลิตไบโอดีเซล โดยประเทศผู้ใช้น้ำมันปาล์มที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย 11.31 ล้านตัน อินเดีย 10.62 ล้านตัน สหภาพยุโรป 6.45 ล้านตัน และจีน 5.60 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2561/62 คาดว่ามีปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มของโลก 51.79 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 45.85 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 6.17 เนื่องจากอินโดนีเซีย และมาเลเซีย มีการผลักดันการส่งออกเพิ่มขึ้น เพื่อลดสต็อกน้ำมันปาล์มภายในประเทศ ประเทศผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย 28.50 ล้านตัน และมาเลเซีย 17.90 ล้านตัน ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2561/62 คาดว่ามีปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มของโลก 48.68 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 46.19 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 5.22 เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลัก เช่น อินเดีย จีน และปากีสถาน มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพิ่มมากขึ้น ประเทศผู้นำเข้าน้ำมันปาล์มที่สำคัญได้แก่ อินเดีย 10.50 ล้านตัน สหภาพยุโรป 6.50 ล้านตัน และจีน 5.60 ล้านตัน ตามลำดับ

(4) ราคา

ปี 2561/62 คาดว่าราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับ ปี 2560/61 โดยราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดมาเลเซียจะเคลื่อนไหวเฉลี่ยตันละ 2,200.00 ริงกิต (17.90 บาทต่อกิโลกรัม) เนื่องจากปริมาณความต้องการใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นน้อยกว่าปริมาณการผลิตทำให้ในปี 2561/62 สต็อกน้ำมันปาล์มโลกปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 10.30 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 9.92 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 3.83

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่ามีเนื้อที่ให้ผล 5.47 ล้านไร่ ผลผลิต 16.76 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,066 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่ให้ผล 5.09 ล้านไร่ ผลผลิต 15.39 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,024 กิโลกรัม ในปี 2561 ร้อยละ 7.47 ร้อยละ 8.90 และร้อยละ 1.39 ตามลำดับ เนื่องจากในช่วง 5 ปีที่ผ่านมารายได้จากการปลูกปาล์มน้ำมันโดยเปรียบเทียบสูงกว่าพืชทางเลือกอื่น ส่งผลให้เกษตรกรหันมาปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น รวมทั้งการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามแผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ในช่วงปี 2551-2555 ต้นปาล์มเริ่มให้ผลมากขึ้น ประกอบกับในช่วงปี 2559 - 2561 สภาพอากาศเอื้ออำนวยมีฝนตกอย่างต่อเนื่อง

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2562 คาดว่าความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภค 1.28 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.22 ล้านตัน ในปี 2561 ร้อยละ 5.18 และความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อผลิตไบโอดีเซล 1.45 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.21 ล้านตัน ในปี 2561 ร้อยละ 19.44 เนื่องจากกระทรวงพลังงานเร่งรัดดำเนินการส่งเสริมการใช้ไบโอดีเซล (B20) ให้มีสัดส่วนการใช้ที่เพิ่มมากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทย 600,000 ตัน มูลค่า 14,700 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 589,478 ตัน มูลค่า 13,350 ล้านบาท ในปี 2561 ร้อยละ 1.78 และร้อยละ 10.1 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามปริมาณการส่งออกจะปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของระดับราคาภายในประเทศกับราคาในตลาดโลก และนโยบายภาครัฐ

(3) การนำเข้า

ปี 2562 คาดว่าปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทย 50,000 ตัน มูลค่า 1,750 ล้านบาท ลดลงจาก 72,173 ตัน มูลค่า 2,918 ล้านบาท ในปี 2561 ร้อยละ 30.72 และร้อยละ 40.03 ตามลำดับ เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มดิบภายในประเทศทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับราคาตลาดโลก

(4) ราคา

จากการคาดการณ์ว่าปริมาณความต้องการใช้ในตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นน้อยกว่าปริมาณการผลิต ส่งผลทำให้สต็อกน้ำมันปาล์มโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คาดว่าปี 2562 ราคาน้ำมันปาล์มดิบภายในประเทศจะเคลื่อนไหวตามราคาตลาดโลกเฉลี่ย กิโลกรัมละ 17.90 บาท และส่งผลให้ราคาปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.10 บาท

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การส่งออก และราคา

2.3.1 ปัจจัยด้านบวก

(1) การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มทั้งระบบปี 2560 – 2579 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2559 โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีเป้าหมายที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) การเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดต้นทุนการผลิต 2) การทำปาล์มคุณภาพเพื่อเพิ่มอัตรากำไรสกัดน้ำมันจากร้อยละ 17 เป็นร้อยละ 23 ในปี 2579 และ 3) การเพิ่มช่องทางการใช้น้ำมันปาล์ม และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้เพิ่มมากขึ้น

(2) ผลักดันให้ร่างพระราชบัญญัติปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการแล้วเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2560 และหลังจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาตรวจร่างฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ร่างพระราชบัญญัติปาล์มน้ำมันและผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน พ.ศ.” ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

(3) คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2561 มีมติอนุมัติในหลักการเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง “กำหนดวัตถุประสงค์และคุณภาพผลิตภัณฑ์ของโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม พ.ศ.” ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มภายในประเทศ

(4) ในคราวประชุมคณะกรรมการนโยบายปาล์มแห่งชาติ (กนป.) เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 มีมติเห็นชอบมาตรการเพิ่มปริมาณการใช้น้ำมันปาล์มดิบไปใช้ในเครื่องยนต์ ดังนี้

เห็นชอบให้มีการเพิ่มสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซล (B7) จากอัตราส่วนผสมร้อยละ 6.5 - 7.0 เป็นร้อยละ 6.8 - 7.0 ซึ่งจะสามารถดูดซับน้ำมันปาล์มดิบได้เพิ่มขึ้นปีละ 80,000 ตัน

เห็นชอบและมอบหมายให้กระทรวงพลังงานเร่งรัดดำเนินการส่งเสริมการใช้ไบโอดีเซล (B20) ให้มีสัดส่วนการใช้ที่เพิ่มมากขึ้น

2.3.2 ปัจจัยด้านลบ

(1) ผลจากการขยายพื้นที่ปลูกอย่างต่อเนื่องในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ส่งผลทำให้สต็อกน้ำมันปาล์มของโลกเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูงกว่า 10.00 ล้านตัน กดดันให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกปรับตัวลดลง

(2) อินเดีย มีการนำเข้าน้ำมันปาล์มเฉลี่ยปีละ 10 ล้านตัน ปรับขึ้นภาษีการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบจากร้อยละ 15 เป็น ร้อยละ 44 และน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์จากร้อยละ 40 เป็น ร้อยละ 55 ตั้งแต่เดือนเมษายน 2561 ส่งผลทำให้ราคาในการส่งออกน้ำมันปาล์มไปอินเดียปรับตัวลดลง ประกอบกับปัจจุบันไทยมีสัดส่วนการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ไปอินเดีย ร้อยละ 65

(3) สหภาพยุโรป มีการนำเข้าน้ำมันปาล์มเฉลี่ยปีละ 6 ล้านตัน และมากกว่าร้อยละ 46 เป็นการนำเข้าเพื่อใช้ในการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพ ซึ่งขณะนี้สหภาพยุโรปอยู่ระหว่างการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้พลังงานทดแทนใหม่ (Renewable Energy Directive II : RED II) โดยมีเป้าหมายในการปรับลดการใช้น้ำมันปาล์มลง และหันไปใช้เชื้อเพลิงชีวภาพใหม่ๆ ทดแทนมากขึ้น จากมาตรการดังกล่าวคาดว่าจะลดการใช้น้ำมันปาล์มของสหภาพยุโรปจะลดลง 2.70 ล้านตัน

(4) นโยบายการปรับลดอัตราภาษีการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของอินโดนีเซีย และมาเลเซียเพื่อกระตุ้นการส่งออกและขยายตลาด ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบโลกมีแนวโน้มลดลงและจะส่งผลกระทบต่อการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทย

(5) สหรัฐอเมริกากำหนดมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของผลิตภัณฑ์ไบโอดีเซลจากอินโดนีเซีย และอาร์เจนตินาในอัตราร้อยละ 60.44 – 276.65 ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2561

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มโลกปี 2556/57 - 2561/62

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	นำเข้า	ส่งออก	ความต้องการใช้	สต็อกคงเหลือ
2556/57	59.36	41.94	43.19	57.77	9.58
2557/58	61.75	44.47	47.41	57.91	9.91
2558/59	58.89	42.45	43.79	59.31	8.15
2559/60	65.26	45.49	48.92	61.50	8.48
2560/61 ^{1/}	69.28	45.85	48.75	64.94	9.92
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.71	2.03	2.77	2.99	- 0.86
2561/62 ^{2/}	72.26	48.68	51.79	68.77	10.30

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ พ.ย. 61

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2018

ตารางที่ 2 อุปสงค์ อุปทาน น้ำมันปาล์ม รายประเทศปี 2556/57 - 2561/62

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	สัดส่วน (ร้อยละ)	2561/62 ^{2/}
ผลผลิต								
อินโดนีเซีย	30.50	33.00	32.00	36.00	38.50	5.68	55.57	40.50
มาเลเซีย	20.16	19.88	17.70	18.86	19.68	- 1.00	28.41	20.50
ไทย	2.00	2.07	1.80	2.50	2.70	8.21	3.90	2.90
อื่น ๆ	6.70	6.80	7.39	7.90	8.40	6.21	12.12	8.36
รวม	59.36	61.75	58.89	65.26	69.28	3.71	100.00	72.26
นำเข้า								
อินเดีย	7.82	9.14	8.86	9.34	9.00	3.07	19.63	10.50
สหภาพยุโรป	6.97	6.94	6.72	7.22	6.70	- 0.39	14.61	6.50
จีน	5.57	5.70	4.69	4.88	5.20	- 2.89	11.34	5.60
ปากีสถาน	2.73	2.83	2.72	3.08	3.10	3.45	6.76	3.25
อื่น ๆ	18.85	19.86	19.46	20.97	21.85	3.56	47.66	22.83
รวม	41.94	44.47	42.45	45.49	45.85	2.03	100.00	48.68
ส่งออก								
อินโดนีเซีย	21.72	25.96	22.91	27.63	27.00	5.10	55.38	28.50
มาเลเซีย	17.34	17.40	16.67	16.31	16.47	- 1.66	33.78	17.90
อื่น ๆ	4.13	4.05	4.21	4.98	5.28	7.23	10.83	5.39
รวม	43.19	47.41	43.79	48.92	48.75	2.77	100.00	51.79
การบริโภค								
อินเดีย	8.30	9.15	9.10	9.55	9.40	2.96	14.47	10.62
อินโดนีเซีย	8.75	7.22	9.27	9.16	10.49	6.19	16.15	11.31
สหภาพยุโรป	6.80	6.90	6.60	6.80	6.55	- 0.89	10.09	6.45
จีน	5.70	5.70	4.80	4.75	5.10	- 3.97	7.85	5.60
มาเลเซีย	2.87	2.95	3.00	2.70	3.12	0.79	4.80	3.45
อื่น ๆ	25.35	25.99	26.54	28.54	30.28	5.74	46.63	31.34
รวม	57.77	57.91	59.31	61.50	64.94	2.99	100.00	68.77
สต็อกคงเหลือ								
อินโดนีเซีย	3.21	2.43	2.26	1.47	2.48	- 9.68	25.00	3.17
มาเลเซีย	2.09	2.61	1.46	1.90	2.75	2.34	27.72	2.60
อื่น ๆ	4.28	4.87	4.43	5.11	4.69	2.34	47.28	4.53
รวม	9.58	9.91	8.15	8.48	9.92	- 0.86	100.00	10.30

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ ต.ค. 61

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2018

ตารางที่ 3 ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกปี 2557 - 2562

ปี	ตลาดมาเลเซีย ^{3/}		ตลาดรอตเตอร์ดัม ^{4/}	
	ริงกิต/ตัน	บาท/กก.	ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน	บาท/กก.
2557	2,412.91	24.37	814.78	26.57
2558	2,219.93	19.69	616.09	21.09
2559	2,664.02	23.04	703.08	24.92
2560	2,779.34	22.24	717.30	24.48
2561 ^{1/}	2,246.80	18.28	522.97	19.23
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.82	- 4.43	- 7.08	- 4.86
2562 ^{2/}	2,200.00	17.90	570.00	18.49

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ พ.ย. 61

ที่มา: ^{3/} BURSA MALAYSIA^{4/}ตลาดรอตเตอร์ดัม

ตารางที่ 4 เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ปาล์มน้ำมันของไทย ปี 2557 - 2562

ปี	เนื้อที่ยืนต้น (ล้านไร่)	เนื้อที่ให้ผล (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)
2557	4.61	4.02	12.47	3,100
2558	4.96	4.30	12.05	2,803
2559	5.14	4.38	11.42	2,605
2560	5.54	4.83	14.10	2,918
2561 ^{1/}	5.83	5.09	15.39	3,024
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.97	6.06	5.95	- 0.09
2562 ^{2/}	na.	5.47	16.76	3,066

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ ก.ย. 61

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 บัญชีผสมตุลน้ำมันป่าลุ่มน้ำมันของประเทศไทย ปี 2557 - 2562

หน่วย: ล้านตัน

ปี	สต็อกต้นปี (1)	ผลผลิต (2)	นำเข้า (3)	รวม (4)	ส่งออก (5)	บริโภคภายใน (6)		สต็อกปลายปี (7)	รวม (8)
						บริโภค	ผลิตไปโอดีเซล		
2557	0.204	2.000	-	2.204	0.255	0.939	0.842	0.168	2.204
2558	0.168	2.068	0.053	2.289	0.068	1.053	0.833	0.335	2.289
2559	0.335	1.804	0.014	2.153	0.056	0.988	0.816	0.293	2.153
2560	0.293	2.626	0.006	2.925	0.303	1.166	0.971	0.485	2.925
2561 ^{1/}	0.485	2.796	0.003	3.284	0.373	1.203	1.156	0.552	3.284
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	25.73	9.52		10.99	25.29	6.15	8.19	31.67	10.99
2562 ^{2/}	0.451	3.017	-	3.468	0.300	1.280	1.450	0.438	3.468

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ ต.ค. 61

ที่มา: กรมการค้าภายใน

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ ปี 2557 - 2562

รายการ	การส่งออก		การนำเข้า	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2557	355,331	11,300	127,738	4,841
2558	131,189	3,904	158,008	4,650
2559	117,538	4,611	116,037	4,555
2560	429,959	11,752	81,797	3,783
2561 ^{1/}	589,478	13,350	72,173	2,918
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	24.60	15.44	- 16.47	- 11.47
2562 ^{2/}	600,000	14,700	50,000	1,750

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการต.ค. 61
ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี 2557 - 2562

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
ผลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้	4.35	4.12	5.43	4.10	3.06	- 6.84	3.10
น้ำมันปาล์มดิบขายส่ง กทม.	28.57	27.33	31.95	24.88	19.51	- 8.21	18.00
น้ำมันปาล์มดิบตลาดมาเลเซีย	24.37	19.69	23.04	22.24	18.28	- 4.43	17.90
น้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ขายส่ง กทม.	32.37	31.30	35.44	28.96	23.18	- 7.18	22.70

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ พ.ย. 61
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

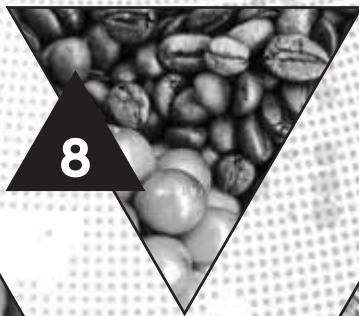
กลุ่มพืชสวน

ยางพารา

7

กาแฟ

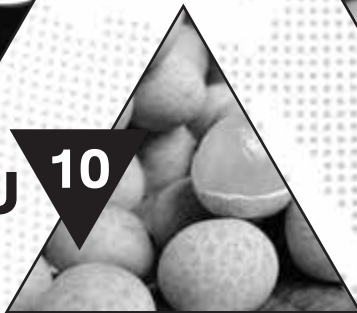
8

สับปะรด

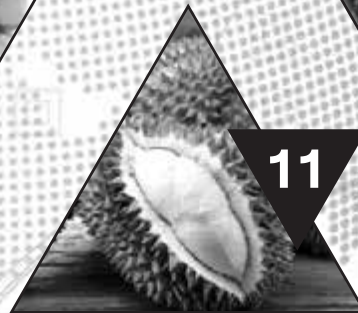

9

ลำไย

10

11

ทุเรียน

มังคุด

12

มันฝรั่ง

13

กล้วยไม้

14

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1. สถานการณ์ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เนื้อที่ปลูกยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 77.98 ล้านไร่ในปี 2557 เป็น 89 ล้านไร่ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 ต่อปี สำหรับผลผลิตยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นจาก 12.14 ล้านตันในปี 2557 เป็น 14.59 ล้านตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.79 ต่อปี เนื่องจากยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่ให้ผลตอบแทนสูงเมื่อเทียบกับพืชเศรษฐกิจอื่น จึงจูงใจให้มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องใน 6-7 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะในประเทศผู้ผลิตหลักส่งผลให้เนื้อที่เปิดกรีดเพิ่มมากขึ้น

ประเทศผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ของโลก 3 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ในปี 2561 มีเนื้อที่ปลูกยางพารารวม 49.87 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 56.03 ของเนื้อที่ปลูกยางพาราของโลกและมีผลผลิตรวม 8.94 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 61.27 ของผลผลิตโลก โดยอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีเนื้อที่ปลูกยางพารามากที่สุดในโลก มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องร้อยละ 0.55 ต่อปี จาก 22.45 ล้านไร่ในปี 2557 เป็น 22.99 ล้านไร่ในปี 2561 แต่มีผลผลิตมากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย โดยผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.85 ต่อปี จาก 3.15 ล้านตันในปี 2557 เป็น 3.61 ล้านตันในปี 2561 สำหรับมาเลเซียมีเนื้อที่ปลูกเป็นอันดับ 4 ของโลก รองจาก อินโดนีเซีย ไทย และเวียดนาม โดยมีเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.69 ต่อปี จาก 6.54 ล้านไร่ในปี 2557 เป็น 6.77 ล้านไร่ในปี 2561 ในขณะที่ผลผลิตลดลงร้อยละ 3.26 ต่อปี จาก 0.67 ล้านตันในปี 2557 เหลือ 0.56 ล้านตันในปี 2561

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.78 ต่อปี จาก 12.18 ล้านตันในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 14.05 ล้านตันในปี 2561 โดยความต้องการใช้ยางพาราของประเทศต่าง ๆ เป็นดังนี้

1) **จีน** เป็นประเทศที่มีการลงทุนจากต่างประเทศสูงจึงทำให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมยางล้อ อุปกรณ์และอะไหล่รถยนต์ ทำให้จีนมีความต้องการใช้ยางพาราเพื่ออุตสาหกรรมดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนมาถึงปัจจุบัน โดยในปี 2557 - 2561 การใช้ยางของจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 4.80 ล้านตันในปี 2557 เป็น 5.60 ล้านตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.42 ต่อปี

2) **กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป** มีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 1.14 ล้านตัน ในปี 2557 เป็น 1.27 ล้านตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.87 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง

3) **อินเดีย** มีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 1.01 ล้านตันในปี 2557 เป็น 1.21 ล้านตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.59 ต่อปี เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ

4) สหรัฐอเมริกา มีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 0.93 ล้านตันในปี 2557 เป็น 1.04 ล้านตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.48 ต่อปี

5) ญี่ปุ่น มีความต้องการใช้ยางพาราในประเทศลดลงจาก 0.71 ล้านตันในปี 2557 เหลือ 0.70 ล้านตันในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 0.43 ต่อปี เนื่องจากญี่ปุ่นได้มีการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศแหล่งวัตถุดิบ เช่น อินโดนีเซีย เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกยางพาราโลกเพิ่มขึ้นจาก 9.85 ล้านตันในปี 2557 เป็น 12.67 ล้านตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.01 ต่อปี โดยการส่งออกยางพาราของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญนอกจากไทยมีดังนี้

1) อินโดนีเซีย ส่งออกยางพาราเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย โดยการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 2.66 ล้านตันในปี 2557 เป็น 3.11 ล้านตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.18 ต่อปี

2) เวียดนาม ส่งออกยางพาราเป็นอันดับ 3 ของโลก ส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 1.07 ล้านตัน ในปี 2557 เป็น 1.61 ล้านตัน ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.61 ต่อปี

3) มาเลเซีย ส่งออกยางพาราเป็นอันดับ 4 ของโลก มีปริมาณการส่งออกลดลงจาก 1.19 ล้านตัน ในปี 2557 เหลือ 1.14 ล้านตันในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 0.25 ต่อปี โดยปริมาณการส่งออกส่วนหนึ่งเป็นการนำเข้าจากประเทศอื่น ๆ

(3) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคายางพาราในตลาดโลกปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปี 2557 – 2561 เศรษฐกิจโลกได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจของสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และลูกกลมไปทั่วโลก รวมทั้งจีน ซึ่งเป็นผู้ใช้จ่ายพารารายใหญ่ของโลก ทำให้การรับซื้อและการลงทุนชะลอตัว และเริ่มปรับตัวสูงขึ้นในเดือนพฤศจิกายนปี 2559 และกลับมาลดต่ำลงในเดือนกรกฎาคมปี 2560 จากนั้นลดลงต่อเนื่องมาจนถึงปลายปี 2561 โดยราคายางพาราในตลาดต่าง ๆ เป็นดังนี้

1) ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสิงคโปร์: SGX

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ลดลงจากกิโลกรัมละ 194.99 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2557 เหลือ กิโลกรัมละ 158.18 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 1.72 ต่อปี และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทลดลงจากกิโลกรัมละ 63.35 บาทในปี 2557 เหลือกิโลกรัมละ 50.50 บาทในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 2.09 ต่อปี

ราคายางแท่ง ลดลงจากกิโลกรัมละ 170.67 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2557 เหลือกิโลกรัมละ 138.78 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 2.31 ต่อปี และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทลดลงจากกิโลกรัมละ 55.46 บาทในปี 2557 เหลือกิโลกรัมละ 44.35 บาทในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 2.68 ต่อปี

2) ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดโตเกียว: TOCOM

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เมื่อพิจารณาในรูปของเงินเยนลดลงจากกิโลกรัมละ 204.15 เยน ในปี 2557 เหลือกิโลกรัมละ 172.67 เยนในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 1.11 ต่อปี และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทลดลงจากกิโลกรัมละ 62.19 บาทในปี 2557 เหลือกิโลกรัมละ 49.79 บาทในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 1.47 ต่อปี

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีเนื้อที่กรีดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.40 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 18.16 ล้านไร่ ในปี 2557 เป็น 20.11 ล้านไร่ ในปี 2561 และผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 4.33 ล้านตันยางแห้ง ในปี 2557 เป็น 4.77 ล้านตันยางแห้ง ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.19 ต่อปี ในขณะที่ผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 243 กิโลกรัมต่อไร่ (ยางดิบ) ในปี 2557 เหลือ 242 กิโลกรัมต่อไร่ (ยางดิบ) ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 0.21 ต่อปี โดยเนื้อที่กรีดยได้และผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากในช่วงปี 2553 - 2554 ราคายางพาราอยู่ในระดับสูงจูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกโดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยปัจจุบันประเทศไทยมีเนื้อที่ปลูกยางพารามากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากอินโดนีเซีย แต่ไทยเป็นประเทศที่มีผลผลิตยางมากที่สุดของโลก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรลดลงจาก 16,017.84 บาทต่อไร่ ในปี 2557 เหลือ 13,647.09 บาทต่อไร่ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 4.17 ต่อปี ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลงจาก 63.82 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2557 เหลือ 56.39 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 3.55 ต่อปี

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

1) ความต้องการใช้ยางพาราแยกตามชนิดของยาง

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราของไทย เพิ่มขึ้นจาก 541,003 ตัน ในปี 2557 เป็น 800,000 ตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.04 ต่อปี เนื่องจากการขยายฐานการผลิตของอุตสาหกรรมจากต่างประเทศทั้งอุตสาหกรรมยางล้อและอุตสาหกรรมแบบจุ่ม เช่น ถุงมือยาง นอกจากนี้ภาครัฐยังส่งเสริม/สนับสนุนให้นำยางพารามาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ภายในประเทศ รวมถึงส่งเสริมให้มีการใช้ยางพาราในหน่วยงานภาครัฐเพิ่มมากขึ้นโดยความต้องการใช้ยางพาราแยกตามชนิดได้ดังนี้

1.1) ยางแผ่นรมควันมีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 171,466 ตันในปี 2557 เป็น 205,159 ตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.45 ต่อปี

1.2) ยางแท่งมีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 189,232 ตันในปี 2557 เป็น 300,358 ตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.67 ต่อปี

1.3) น้ำยางข้นมีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 119,762 ตันในปี 2557 เป็น 219,329 ตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.82 ต่อปี

1.4) ยางอื่น ๆ มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 60,543 ตันในปี 2557 เป็น 75,154 ตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.42 ต่อปี

2) ความต้องการใช้ยางพาราแยกตามประเภทอุตสาหกรรม

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราของไทยแยกตามประเภทอุตสาหกรรม ดังนี้

2.1) อุตสาหกรรมยางล้อเป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้ยางพารามากที่สุด มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 352,862 ตันในปี 2557 เป็น 484,256 ตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.21 ต่อปี

2.2) อุตสาหกรรมถุ้งมือยางมีการใช้ยางพาราสูงขึ้นจาก 58,865 ตันในปี 2557 เป็น 97,267 ตัน ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.20 ต่อปี

2.3) อุตสาหกรรมยางยืด มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 79,168 ตันในปี 2557 เป็น 120,124 ตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.90 ต่อปี

2.4) อุตสาหกรรมยางรัดของ มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 15,353 ตันในปี 2557 เป็น 28,149 ตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.93 ต่อปี

2.5) อุตสาหกรรมอื่น ๆ มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 34,755 ตันในปี 2557 เป็น 70,204 ตัน ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.14 ต่อปี

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกยางพาราของไทยเพิ่มขึ้นจาก 3.77 ล้านตันในปี 2557 เป็น 4.15 ล้านตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.85 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของจีนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับการส่งออกยางของไทยจำแนกตามชนิดผลิตภัณฑ์ จากข้อมูลการส่งออกสินค้ายางพาราของกรมศุลกากร พบว่า การส่งออกน้ำยางข้น ยางแท่ง และยางแผ่นรมควัน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.90 ร้อยละ 2.01 และร้อยละ 0.73 ต่อปีตามลำดับ เนื่องจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ ยางประเภทจุ่มที่มีความจำเป็นต้องใช้ใช้น้ำยางข้นเป็นวัตถุดิบมีการขยายตัวมากขึ้น และตลาดมีความต้องการใช้ ยางแท่งเพิ่มขึ้น เพราะมีราคาต่ำกว่ายางแผ่นรมควัน สำหรับยางคอมปาวด์ในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 20.69 ต่อปี สำหรับประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่

1) จีน มีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจาก 2.13 ล้านตันในปี 2557 เป็น 2.48 ล้านตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.54 ต่อปี

2) มาเลเซีย มีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจาก 0.40 ล้านตันในปี 2557 เป็น 0.42 ล้านตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.98 ต่อปี

3) ญี่ปุ่น มีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยลดลงจาก 0.26 ล้านตันในปี 2557 เหลือ 0.21 ล้านตันในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 5.45 ต่อปี

4) สหรัฐอเมริกา นำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.15 ล้านตัน ในปี 2557 เป็น 0.18 ล้านตันในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.94 ต่อปี

ปี 2561 ไทยส่งออกยางพารา 4.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.77 ล้านตันของปี 2557 ร้อยละ 2.85 เนื่องจากปริมาณผลผลิตยางของไทยเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับเศรษฐกิจโลกในภาพรวมยังมี การเติบโต

(3) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคายางพาราในประเทศปรับตัวลดลงในปี 2557 ต่ำสุดในปี 2558 เนื่องจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่ซบเซา นอกจากนี้จีนซึ่งเป็นประเทศผู้ใช ยางพารารายใหญ่ก็ประสบภาวะเศรษฐกิจซบเซาเช่นเดียวกัน รวมทั้งราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวลดลง และ ราคายางพาราเริ่มปรับตัวดีขึ้นในปลายปี 2559 ถึงปี 2560 และเริ่มปรับตัวลดลงอีกครั้งในปี 2561 โดยเป็นผล จากความกังวลของนักลงทุนที่มีต่อความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและการเมือง โดยเฉพาะมาตรการทางด้าน การ

ค้ำระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกาทำให้ราคายางยังคงผันผวนและปรับตัวในกรอบจำกัดโดยราคายางพาราในตลาดต่างๆ เป็นดังนี้

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ราคายางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ยางก้อนคละ และน้ำยางสด ที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ในช่วงปี 2557 – 2561 ลดลงร้อยละ 3.17 ร้อยละ 4.79 และร้อยละ 3.65 ต่อปี ตามลำดับ

2) ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพารา

ราคาประมูลยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ยางแผ่นรมควันชั้น 3 และน้ำยางสด ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลาในช่วงปี 2557 – 2561 ลดลงร้อยละ 1.71 ร้อยละ 2.94 และร้อยละ 2.25 ต่อปี ตามลำดับ

3) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ยางแท่ง 20 และน้ำยางข้น ในช่วงปี 2557 – 2561 ลดลงร้อยละ 1.85 ร้อยละ 1.96 และร้อยละ 2.02 ต่อปี ตามลำดับ

2. แนวโน้มปี 2562

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าผลผลิตยางพาราโลกมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากประเทศผู้ผลิตยางพารา ได้แก่ เวียดนาม สปป.ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา ที่ขยายเนื้อที่ปลูกได้ทยอยเปิดกรีดยางเพิ่มมากขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2562 คาดว่าความต้องการใช้ยางพาราของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2561 เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของอินเดียยังคงขยายตัว ประกอบกับการคาดการณ์อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) ที่ประมาณการอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกในปี 2562 อยู่ที่ร้อยละ 3.90 ขณะที่ปัจจัยลบจากปัญหามาตรการทางการค้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ อาจส่งผลให้จีนชะลอการนำเข้ายางเพื่อใช้ป้อนวัตถุดิบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยาง

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าปริมาณการส่งออกยางพาราในตลาดโลกจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ คาดว่าเศรษฐกิจโลกจะมีการขยายตัวประมาณร้อยละ 3.90 ซึ่งเท่ากับอัตราการขยายตัวของปี 2561 และจีนซึ่งเป็นผู้ใช้ยางพารารายใหญ่ของโลกอาจชะลอการนำเข้ายางเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เนื่องจากมาตรการทางการค้าที่มีกับสหรัฐอเมริกา

(3) ราคา

ปี 2562 คาดว่าราคายางพาราโลกมีแนวโน้มทรงตัวต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีปัจจัยบวกจากการคาดการณ์อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก และราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่มีโอกาสปรับตัวสูงขึ้น ขณะที่ปัจจัยลบ ได้แก่ ปัญหาการค้าระหว่างประเทศจีนและสหรัฐอเมริกาที่อาจส่งผลให้ความต้องการใช้ยางของโลกชะลอตัวลง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าจะมีเนื้อที่กรี๊ดได้ 20.53 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 20.11 ล้านไร่ ของปี 2561 ร้อยละ 2.09 ผลผลิตมีประมาณ 4.91 ล้านตันยางแห้ง เพิ่มขึ้นจาก 4.77 ล้านตันยางแห้งของปี 2561 ร้อยละ 2.94 เนื่องจากเนื้อที่กรี๊ดได้เพิ่มมากขึ้น สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2562 คาดว่าเพิ่มขึ้นเป็น 244 กิโลกรัมต่อไร่ (ยางดิบ) จาก 242 กิโลกรัมต่อไร่ (ยางดิบ) ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.83 เนื่องจากปริมาณน้ำฝนมีเพียงพอในทุกภาคของประเทศ ต้นยางสมบูรณ์ดี รวมทั้งส่วนใหญ่เนื้อที่กรี๊ดได้เป็นต้นยางพารา ซึ่งอยู่ช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2562 คาดว่าการใช้ยางพาราจะเพิ่มขึ้นเป็น 0.859 ล้านตัน เนื่องจากยังมีความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ยางพาราภายในประเทศให้มากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกยางพาราของไทยจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมาจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิตในพื้นที่เริ่มเปิดกรี๊ดต้นยางที่ปลูกใหม่เมื่อ 6 - 7 ปีที่ก่อน และการเพิ่มขึ้นของปริมาณส่งออกยางของประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม (CLMV)

(3) ราคา

ปี 2562 คาดว่าราคายางพาราในประเทศมีแนวโน้มทรงตัวต่อจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลกระทบราคาซื้อขายยางพาราในตลาดล่วงหน้าจากการชะลอการใช้ยางของประเทศจีน เนื่องจากปัญหามาตรการทางการค้าระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

- (1) เนื้อที่กรี๊ดได้เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น
- (2) สภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของยางพารา
- (3) การดูแลรักษาของเกษตรกร

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทางการส่งออก

- (1) อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก ที่ IMF คาดการณ์ว่าในปี 2562 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจยังคงมีการขยายตัวอยู่ที่ 3.9 เท่ากับของปี 2561
- (2) อัตราแลกเปลี่ยนและราคาน้ำมันในตลาดโลกผันผวน ส่งผลกระทบต่อราคายาง
- (3) ผลผลิตยางพาราของโลกปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะประเทศ สปป.ลาว เวียดนาม กัมพูชา เมียนมาร์ ซึ่งปัจจุบันได้มีการเปิดกรี๊ดหน้ายางเพิ่มขึ้น
- (4) ราคายางสังเคราะห์ต่ำกว่าราคายางธรรมชาติ ทำให้ผู้ใช้หันไปใช้ยางสังเคราะห์แทน เพื่อลดต้นทุนการผลิต

ตารางที่ 1 การผลิตยางพาราโลก ปี 2557 - 2561

ปี	เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)					ผลผลิต (ล้านตัน)				
	ไทย**	อินโดนีเซีย***	มาเลเซีย***	อื่น ๆ	รวม	ไทย**	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	อื่น ๆ	รวม
2557	18.16	22.45	6.54	30.83	77.98	4.33	3.15	0.67	3.99	12.14
2558	18.43	22.63	6.74	29.80	77.60	4.32	3.15	0.72	4.08	12.27
2559	18.47	22.75	6.69	30.85	78.76	4.25	3.30	0.67	4.18	12.40
2560	19.06	22.79	6.74	39.55	88.14	4.42	3.50	0.74	4.90	13.56
2561*	20.11	22.99	6.77	39.13	89.00	4.77	3.61	0.56	5.65	14.59
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.40	0.55	0.69	7.89	4.00	2.19	3.85	-3.26	9.19	4.79

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** ข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

*** ข้อมูลปี 2561 ประมาณการโดยสมาคมประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ (ANRPC)

ที่มา: IRSG Vol.73 No. 1-3 July - September 2018

ตารางที่ 2 ผลผลิต ปริมาณการใช้ยาง และการส่งออกของโลก ปี 2557 - 2561

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	ปริมาณการใช้	ส่งออก
2557	12.14	12.18	9.85
2558	12.27	12.14	10.21
2559	12.40	12.67	10.46
2560	13.56	13.22	12.15
2561*	14.59	14.05	12.67
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.79	3.78	7.01

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: IRSG Vol.73 No. 1-3 July - September 2018

ตารางที่ 3 ความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ใช้ที่สำคัญ ปี 2557 - 2561

หน่วย: ล้านตัน

ปี	โลก	จีน	EU	อินเดีย	อเมริกา	ญี่ปุ่น
2557	12.18	4.80	1.14	1.01	0.93	0.71
2558	12.14	4.68	1.16	0.99	0.94	0.69
2559	12.67	4.98	1.19	1.03	0.93	0.68
2560	13.22	5.30	1.24	1.08	0.96	0.68
2561*	14.05	5.60	1.27	1.21	1.04	0.70
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.78	4.42	2.87	4.59	2.48	-0.43

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: IRSG Vol.73 No. 1-3 July - September 2018

ตารางที่ 4 การส่งออกยางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2557 - 2561

หน่วย: ล้านตัน

ปี	โลก	ไทย	อินโดนีเซีย	เวียดนาม	มาเลเซีย
2557	9.85	3.77	2.66	1.07	1.19
2558	10.21	3.75	2.68	1.14	1.12
2559	10.46	3.80	2.64	1.25	1.02
2560	12.15	4.10	3.25	1.38	1.19
2561*	12.67	4.15	3.11	1.61	1.14
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.01	2.85	5.18	10.61	-0.25

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** กรมศุลกากร

ที่มา: IRSG Vol.73 No. 1-3 July - September 2018

ตารางที่ 5 ราคายางพาราในตลาดสิงคโปร์และตลาดโตเกียว ปี 2557 - 2561

ปี	ตลาดสิงคโปร์ (SGX)				ตลาดโตเกียว (TOCOM)	
	ยางแผ่นรมควันชั้น 3		ยางแท่ง 20		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	
	Cent US/กก.	บาท/กก.	Cent US/กก.	บาท/กก.	เยน/กก.	บาท/กก.
2557	194.99	63.35	170.67	55.46	204.15	62.19
2558	155.63	52.72	136.89	46.48	187.39	52.12
2559	164.60	55.92	138.36	47.08	175.55	55.24
2560	198.74	67.20	163.95	55.38	234.36	70.12
2561*	158.18	50.50	138.78	44.35	172.67	49.79
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.72	-2.09	-2.31	-2.68	-1.11	-1.47

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ยางพาราของไทย ปี 2557 - 2561

ปี	เนื้อที่กรีตได้ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)		ผลผลิต/ไร่ (ยางดิบ) (กก.)
		ยางดิบ	ยางแท่ง	
2557	18.16	4.42	4.33	243
2558	18.43	4.41	4.32	240
2559	18.47	4.34	4.25	235
2560	19.06	4.51	4.42	237
2561*	20.11	4.87	4.77	242
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.40	2.19	2.19	-0.21
2562*	20.53	5.01	4.91	244

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกร ปี 2557 - 2561

ปี	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2557	11,633.29	4,384.54	16,017.84	63.82
2558	10,900.42	4,303.93	15,204.35	64.70
2559	9,926.37	4,291.51	14,217.88	60.50
2560	9,318.74	4,361.69	13,680.43	57.72
2561*	9,313.30	4,333.79	13,647.09	56.39
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-5.84	-0.10	-4.17	-3.55

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 ความต้องการใช้ยางพาราในประเทศแยกตามชนิดของยาง ปี 2557 - 2561

หน่วย: ตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	อื่น ๆ	รวม
2557	171,466	189,232	119,762	60,543	541,003
2558	154,948	223,924	179,540	42,079	600,491
2559	124,618	247,168	182,884	62,599	617,269
2560*	167,307	244,942	178,863	61,288	652,400
2561*	205,159	300,358	219,329	75,154	800,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.45	10.67	12.82	8.42	9.04

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กองการยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 9 การใช้ยางพาราในประเทศแยกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2557 - 2561

หน่วย: ตัน

ปี	ยางล้อ	ถุงมือยาง	ยางยืด	ยางรัดของ	อื่น ๆ	รวม
2557	352,862	58,865	79,168	15,353	34,755	541,003
2558	337,831	81,979	87,746	24,991	67,944	600,491
2559	373,922	72,992	97,174	21,541	51,640	617,269
2560*	394,911	79,321	97,961	22,956	57,251	652,400
2561*	484,256	97,267	120,124	28,149	70,204	800,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	8.21	10.20	9.90	11.93	13.14	9.04

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กองการยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 10 การส่งออกยางพาราของไทยแยกตามชนิดยาง ปี 2557 - 2561

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ยางแผ่นรม ควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	ยาง คอมพาวด์	อื่น ๆ**	รวม
2557	0.72	1.51	0.63	0.80	0.11	3.77
2558	0.66	1.82	0.65	0.44	0.18	3.75
2559	0.57	1.73	0.74	0.21	0.55	3.80
2560*	0.71	1.58	0.71	0.15	0.95	4.10
2561*	0.72	1.79	0.73	0.43	0.48	4.15
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.73	2.01	3.90	-20.69	58.57	2.85

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** ยางธรรมชาติอื่น ๆ และยางผสม

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 11 ส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ปี 2557 - 2561

หน่วย: ล้านตัน

ปี	จีน	มาเลเซีย	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	อื่น ๆ	รวม
2557	2.13	0.40	0.26	0.15	0.83	3.77
2558	2.13	0.41	0.24	0.16	0.81	3.75
2559	2.10	0.45	0.21	0.19	0.85	3.80
2560	2.45	0.41	0.21	0.18	0.85	4.10
2561*	2.48	0.42	0.21	0.18	0.86	4.15
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.54	0.98	-5.45	4.94	1.20	2.85

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 12 ราคายางพาราที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา และราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลาปี 2557 - ตุลาคม 2561

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาเกษตรกรขาย ณ ไร่นา ^{1/}			ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา ^{2/}		
	ยางแผ่นดิบคุณภาพ 3	ยางก้อนคละ	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบคุณภาพ 3	ยางแผ่นรมควัน	น้ำยางสด
2557	55.48	27.61	52.75	55.94	60.41	55.28
2558	44.17	21.62	40.50	45.76	51.39	45.05
2559	48.81	23.15	45.93	52.62	54.89	49.91
2560	55.81	25.65	50.98	60.95	64.01	56.31
2561 (ม.ค. - ต.ค.)	42.01	19.83	39.03	44.46	46.63	44.12
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.17	-4.79	-3.65	-1.71	-2.94	-2.25

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} การยางแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 13 ราคายางพาราส่งออก เอฟ.โอ.บี. ปี 2557 - 2561

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแท่ง 20	น้ำยางข้น
2557	63.88	56.38	45.07
2558	54.16	47.56	35.68
2559	58.07	49.14	37.47
2560	68.94	59.60	45.55
2561 (ม.ค. - ต.ค.)	51.58	45.62	36.02
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.85	-1.96	-2.02

หมายเหตุ: * ประมาณการ
ที่มา: การยางแห่งประเทศไทย

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1. สถานการณ์ ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟโลกเพิ่มขึ้นจาก 9.60 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 9.71 ล้านตัน ในปี 2559/60 และลดลงเหลือ 9.59 ล้านตัน ในปี 2560/61 จากภาวะภัยแล้งของประเทศผู้ปลูกหลัก คือ บราซิล ในปี 2560/61 ภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.49 ต่อปี เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ประเทศที่ผลิตกาแฟมากที่สุด ได้แก่ บราซิล รองลงมาคือ เวียดนาม และโคลัมเบีย

(1) **บราซิล** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 1 ของโลก และเป็นผู้ผลิตกาแฟพันธุ์อะราบิการายใหญ่อันดับ 1 ของโลก หรือร้อยละ 31.80 ของผลผลิตโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟของบราซิลลดลงจาก 3.43 ล้านตัน ในปี 2556/57 เหลือ 3.05 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 2.00 ต่อปี โดยแยกเป็นกาแฟพันธุ์อะราบิกาเพิ่มขึ้นจาก 2.51 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 2.74 ล้านตัน ในปี 2559/60 ลดลงเหลือ 2.31 ล้านตัน ในปี 2560/61 ภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.35 เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนมาปลูกกาแฟพันธุ์อะราบิกาเพิ่มขึ้น ส่วนกาแฟพันธุ์โรบัสตาลดลงจาก 0.92 ล้านตัน ในปี 2556/57 เหลือ 0.74 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 8.76 เนื่องจากสภาพอากาศแห้งแล้ง ทำให้ออกดอกติดผลน้อยลง

(2) **เวียดนาม** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 2 ของโลก รองจากบราซิล หรือร้อยละ 18.35 ของผลผลิตโลก และเป็นผู้ผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตารายใหญ่อันดับ 1 ของโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟของเวียดนามลดลงจาก 1.79 ล้านตัน ในปี 2556/57 เหลือ 1.76 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 0.58 ต่อปี โดยกาแฟพันธุ์โรบัสต่ายังคงลดลงจาก 1.72 ล้านตัน ในปี 2556/57 เหลือ 1.68 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 0.72 เนื่องจากภาวะฝนตกหนัก และประสบอุทกภัย

(3) **โคลัมเบีย** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 3 ของโลก หรือร้อยละ 8.97 ของผลผลิตโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟพันธุ์อะราบิกาของโคลัมเบียเพิ่มขึ้นจาก 0.72 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 0.86 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.61 ต่อปี

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก เพิ่มขึ้นจาก 8.54 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 9.52 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.97 ต่อปี เนื่องจากการบริโภคโดยรวมของโลกขยายตัว ประเทศที่มีความต้องการใช้เมล็ดกาแฟมากที่สุด ได้แก่ ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (EU-27) มีความต้องการเพิ่มขึ้นจาก 2.49 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 2.70 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.90 ต่อปี รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นจาก 1.43 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 1.55 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.46 ต่อปี และบราซิลเพิ่มขึ้นจาก 1.21 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 1.34 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.63 ต่อปี

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟ และกาแฟสำเร็จรูป เพิ่มขึ้นจาก 7.73 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 7.85 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.08 ต่อปี ประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ บราซิล ส่งออก 2.05 ล้านตัน ในปี 2556/57 ลดลงเหลือ 1.81 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 3.44 ต่อปี รองลงมาได้แก่ เวียดนาม ส่งออก 1.70 ล้านตันในปี 2556/57 ลดลงเหลือ 1.66 ล้านตัน ในปี 2560/61 แต่ภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.00 ต่อปี และโคลัมเบียส่งออก 0.66 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 0.78 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.45

1) เมล็ดกาแฟ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจาก 6.60 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 6.67 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.15 ต่อปี โดยประเทศบราซิล มีการส่งออกมากที่สุดจาก 1.84 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 1.98 ล้านตัน ในปี 2557/58 และลดลงเหลือ 1.62 ล้านตัน ในปี 2560/61 ภาพรวมลดลงร้อยละ 3.66 ต่อปี รองลงมาได้แก่ เวียดนาม ส่งออก 1.64 ล้านตัน ในปี 2556/57 และลดลงเหลือ 1.50 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 0.53 ต่อปี และโคลัมเบียส่งออก 0.62 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 0.72 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.89 ต่อปี

2) กาแฟสำเร็จรูป ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 0.94 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 1.02 ล้านตัน ในปี 2558/59 และลดลงเหลือ 0.94 ล้านตัน ในปี 2560/61 ภาพรวมลดลงร้อยละ 0.21 ต่อปี โดยประเทศบราซิลส่งออกมากที่สุด ในปี 2556/57 ส่งออกปริมาณ 0.21 ล้านตัน ลดลงเหลือ 0.19 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 1.52 ต่อปี รองลงมาได้แก่ มาเลเซียส่งออก 0.13 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 0.17 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.12 ต่อปี และเวียดนาม ส่งออก 0.05 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 0.13 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 26.07 ต่อปี

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟ และกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 7.02 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 7.62 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.42 ต่อปี ประเทศผู้นำเข้ากาแฟที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีการนำเข้า 2.68 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 2.82 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.21 ต่อปี รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกานำเข้า 1.49 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 1.52 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.40 ต่อปี และญี่ปุ่นนำเข้า 0.47 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 0.50 ล้านตันในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.04 ต่อปี เนื่องจากความต้องการบริโภคของประเทศเหล่านั้นเพิ่มขึ้น

1) เมล็ดกาแฟ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจาก 6.16 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 6.47 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.45 ต่อปี โดยกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปนำเข้ามาที่สุดจาก 2.68 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 2.82 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.21 ต่อปี รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา นำเข้า 1.47 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 1.48 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.09 ต่อปี

2) กาแฟสำเร็จรูป ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้ากาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 0.72 ล้านตัน ในปี 2556/57 เป็น 0.95 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.37 ต่อปี โดยประเทศฟิลิปปินส์นำเข้า

มากที่สุด จาก 0.18 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 0.30 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.89 ต่อปี รองลงมาได้แก่ จีน นำเข้า 0.04 ล้านตัน ในปี 2556/57 เพิ่มขึ้นเป็น 0.12 ล้านตัน ในปี 2560/61 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.79 ต่อปี

(4) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาตลาดนิวยอร์ก ลดลงจากกิโลกรัมละ 75.42 บาท ในปี 2557 เหลือกิโลกรัมละ 61.65 บาท ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 2.58 ต่อปี และราคาเมล็ดกาแฟอะราบิกาตลาดนิวยอร์ก ลดลงจากราคากิโลกรัมละ 145.08 บาท ในปี 2557 เหลือกิโลกรัมละ 95.34 บาท ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 8.56 ต่อปี สำหรับราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาตลาดลอนดอน เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 64.73 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 77.67 บาท ในปี 2560 และลดลงเหลือกิโลกรัมละ 61.76 บาท ทำให้ภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.83 ต่อปี

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เนื้อที่ให้ผลลดลงจาก 260,968 ไร่ ในปี 2556/57 เหลือ 257,761 ไร่ ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 0.18 ต่อปี ส่วนผลผลิตลดลงจาก 37,950 ตัน ในปี 2556/57 เหลือ 23,617 ตัน ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 9.11 ต่อปี และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลงจาก 145 กิโลกรัม ในปี 2556/57 เหลือเพียง 92 กิโลกรัม ในปี 2560/61 หรือลดลงร้อยละ 8.87 ต่อปี เนื่องจากแหล่งปลูกกาแฟพันธุ์โรบัสตาทางภาคใต้ที่ปลูกกาแฟแซมในสวนไม้ผล เช่น ทูเรียน เริ่มให้ผลผลิต เกษตรกรจึงโค่นต้นกาแฟที่ไม่สมบูรณ์ และอายุมากออก ประกอบกับสภาพภูมิอากาศไม่เอื้ออำนวย ทำให้ผลผลิตลดลง

ต้นทุนการผลิตกาแฟในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ต้นทุนต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 47.60 บาท ในปี 2557 เป็น 66.62 บาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.04 ต่อปี เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนผันแปร เช่น ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย ประกอบกับผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลง ส่งผลให้ต้นทุนต่อกิโลกรัมเพิ่มขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้น จาก 75,000 ตัน ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 95,000 ตัน ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.08 ต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากกระแสความนิยมดื่มกาแฟคั่วบด และกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟของไทยมีปริมาณ 567 ตัน มูลค่า 111 ล้านบาท ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 627 ตัน มูลค่า 125 ล้านบาท ในปี 2558 และลดลงเหลือปริมาณ 592 ตัน และมูลค่า 119 ล้านบาท ในปี 2561 ภาพรวมลดลงร้อยละ 2.12 และ 0.84 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับการส่งออกกาแฟสำเร็จรูปมีปริมาณลดลงจาก 6,316 ตัน มูลค่า 860 ล้านบาท ในปี 2557 เหลือ 4,199 ตัน และมูลค่า 681 ล้านบาท ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 13.04 และ 7.47 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตในประเทศลดลง

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 47,413 ตัน มูลค่า 3,411 ล้านบาท ในปี 2557 เป็นปริมาณ 68,616 ตัน และมูลค่า 4,989 ล้านบาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.64 และ 10.25 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงงานแปรรูป กาแฟสำเร็จรูปมีการนำเข้าลดลงจากปริมาณ 7,015 ตัน มูลค่า 2,124 ล้านบาท ในปี 2557 เหลือปริมาณ 6,808 ตัน มูลค่า 1,963 ล้านบาท ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 0.63 และ 1.65 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากมีการแปรรูปในประเทศเพิ่มขึ้น

(4) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 64.94 บาท ในปี 2557 เพิ่มเป็นกิโลกรัมละ 69.99 บาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.44 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตมีไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ของโรงงานแปรรูป ประกอบกับเมล็ดกาแฟของไทยมีคุณภาพดี ส่งผลให้ราคารับซื้อสูงกว่าราคาตลาดโลก

2. แนวโน้ม ปี 2562

2.1 ของโลก

จากข้อมูลของกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) ณ เดือนมิถุนายน 2561 ได้ประมาณการการผลิตและการตลาดกาแฟ ปี 2561/62 ดังนี้

2.1.1 การผลิต

ผลผลิตกาแฟโลกปี 2561/62 คาดว่าจะอยู่ที่ 10.27 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 9.59 ล้านตัน ของปี 2560/61 ร้อยละ 7.09 เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย โดยมีประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ คือ บราซิล ผลผลิตเพิ่มขึ้น จาก 3.05 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 3.61 ล้านตัน ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.36 ส่วนประเทศเวียดนาม ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1.76 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 1.79 ล้านตัน ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.70 และประเทศโคลัมเบีย ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 0.86 ล้านตัน ในปี 2560/61 เป็น 0.87 ล้านตัน ในปี 2561/62 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.16

ผลผลิตกาแฟพันธุ์อะราบิกาของโลกปี 2561/62 คาดว่าจะอยู่ที่ 6.10 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 5.69 ล้านตันของปี 2560/61 ร้อยละ 7.21 โดยบราซิลซึ่งเป็นผู้ผลิตกาแฟอะราบิการายใหญ่ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.58

ผลผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตาของโลก คาดว่าจะอยู่ที่ 4.17 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.89 ล้านตัน ของปี 2560/61 ร้อยละ 7.20 โดยเวียดนามเป็นผู้ผลิตกาแฟโรบัสตารายใหญ่ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.79

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก ปี 2561/62 คาดว่าจะอยู่ที่ 9.79 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 9.52 ล้านตัน ของปี 2560/61 ร้อยละ 2.84 เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นทั้งในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และบราซิล

(2) การส่งออก

การส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลกปี 2561/62 คาดว่าจะอยู่ที่ 8.17 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 7.85 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 4.08 ต่อปี ประเทศที่ส่งออกมากที่สุด ได้แก่ บราซิล คาดว่าจะส่งออกในปี 2561/62 จำนวน 2.13 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.81 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 17.68 รองลงมา ได้แก่ เวียดนาม คาดว่าจะส่งออกในปี 2561/62 ปริมาณ 1.67 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.66 ล้านตัน ของปี 2560/61 ร้อยละ 0.60 และโคลัมเบีย คาดว่าจะส่งออก 0.81 ล้านตัน ในปี 2561/62 เพิ่มขึ้นจาก 0.78 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 3.85

(3) การนำเข้า

การนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลกปี 2561/62 คาดว่าจะอยู่ที่ 7.90 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 7.62 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 3.67 ต่อปี ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป คาดว่าจะนำเข้าในปี 2561/62 ประมาณ 2.88 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.82 ล้านตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 2.13 และสหรัฐอเมริกาคาดว่าจะนำเข้าในปี 2561/62 ประมาณ 1.66 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.52 ล้านตัน ในปี 2561/62 ร้อยละ 9.21

(4) ราคา

ราคาเมล็ดกาแฟตลาดโลก คาดว่าจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณความต้องการใช้ของโลกยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2561/62 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 258,021 ไร่ เพิ่มขึ้นจาก 257,791 ไร่ ของปี 2560/61 ร้อยละ 0.09 ผลผลิตมีประมาณ 29,307 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 23,617 ตัน ในปี 2560/61 ร้อยละ 24.09 และผลผลิตต่อไร่ มีประมาณ 114 กิโลกรัม โดยเพิ่มขึ้นจาก 92 กิโลกรัม ในปี 2560/61 ร้อยละ 23.91 เนื่องจากปีนี้สภาพอากาศเอื้ออำนวย มีปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ทำให้ต้นกาแฟสมบูรณ์ ออกดอก ติดผลมากขึ้น ประกอบกับภาครัฐมีการส่งเสริมให้ปลูกกาแฟแซมในสวนไม้ผล ไม้ยืนต้น และพื้นที่ป่าชุมชน ซึ่งเริ่มให้ผลผลิตในปีนี้ ส่งผลให้ผลผลิตในปีนี้เพิ่มขึ้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

คาดว่าจะมีความต้องการใช้ 100,000 ตัน เพิ่มขึ้น จาก 95,000 ตัน ในปี 2561 ร้อยละ 5.26 เนื่องจากความต้องการของโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้น ทั้งเพื่อการบริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออก

(2) การส่งออก

คาดว่าจะการส่งออกเมล็ดกาแฟจะลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตในประเทศมีน้อย ประกอบกับความต้องการใช้ภายในประเทศมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการส่งออกที่ลดลงไปด้วย

(3) การนำเข้า

คาดว่าจะมีการนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการบริโภคภายในประเทศและนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออก

(4) ราคา

ในปี 2562 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นไปตามทิศทางของตลาดโลก

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) ราคากาแฟในช่วงหลายปีที่ผ่านมาค่อนข้างต่ำ ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น ได้แก่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล เช่น ทุเรียน แอปเปิ้ลในสวนกาแฟ และเริ่มให้ผลผลิต เกษตรกรจึงโค่นต้นกาแฟที่ไม่สมบูรณ์และอายุมากออก ทำให้ผลผลิตจึงมีแนวโน้มลดลง

(2) สภาพอากาศแปรปรวน ฝนตกในช่วงติดผล และสภาพอากาศแล้งยาวนานในช่วงกาแฟออกดอก ทำให้ติดผลน้อย

(3) สภาพดินเสื่อมและเป็นกรดจากการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมากมาเป็นเวลานาน ส่งผลกระทบท่อนต้นกาแฟ

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้น จากกระแสความต้องการบริโภคในประเทศ ในขณะที่ผลผลิตในประเทศมีน้อย ทำให้การส่งออกเมล็ดกาแฟมีปริมาณลดลง

ตารางที่ 1 ผลผลิตกาแฟของโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย : ล้านตัน

	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2561/62*
บราซิล	3.43	3.26	2.96	3.37	3.05	-2.00	3.61
เวียดนาม	1.79	1.64	1.74	1.60	1.76	-0.58	1.79
โคลัมเบีย	0.72	0.80	0.84	0.88	0.86	4.61	0.87
อินโดนีเซีย	0.71	0.63	0.73	0.64	0.64	-1.90	0.67
ฮอนดูรัส	0.26	0.31	0.32	0.45	0.45	15.83	0.44
เอธิโอเปีย	0.38	0.39	0.39	0.42	0.42	2.78	0.43
อินเดีย	0.30	0.33	0.35	0.31	0.33	1.29	0.33
ยูกันดา	0.23	0.21	0.22	0.31	0.26	6.55	0.29
เม็กซิโก	0.24	0.19	0.14	0.20	0.24	0.51	0.27
เปรู	0.26	0.17	0.21	0.25	0.26	3.93	0.26
อื่น ๆ	1.28	1.30	1.28	1.28	1.32	0.46	1.31
รวม	9.60	9.23	9.18	9.71	9.59	0.49	10.27

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2018

ตารางที่ 2 ผลผลิตกาแฟพันธุ์อาราบิก้าของโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย : ล้านตัน

	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2561/62*
บราซิล	2.51	2.24	2.17	2.74	2.31	0.35	2.67
โคลัมเบีย	0.72	0.80	0.84	0.88	0.86	4.61	0.87
ฮอนดูรัส	0.26	0.31	0.32	0.45	0.45	15.83	0.44
เอธิโอเปีย	0.38	0.39	0.39	0.42	0.42	2.78	0.43
เปรู	0.26	0.17	0.21	0.25	0.26	3.93	0.26
เม็กซิโก	0.23	0.18	0.13	0.19	0.23	0.54	0.26
กัวเตมาลา	0.21	0.19	0.19	0.20	0.22	1.45	0.22
นิคารากัว	0.12	0.13	0.13	0.16	0.17	9.46	0.15
จีน	0.12	0.13	0.11	0.11	0.12	-1.66	0.12
อินโดนีเซีย	0.11	0.08	0.09	0.08	0.07	-8.64	0.08
อื่น ๆ	0.63	0.58	0.60	0.62	0.58	-0.98	0.60
รวม	5.55	5.20	5.18	6.10	5.69	2.12	6.10

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2018

ตารางที่ 3 ผลผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสต้าของโลก ปี 2555/56 – 2560/61

หน่วย : ล้านตัน

	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2561/62*
เวียดนาม	1.72	1.58	1.67	1.54	1.68	-0.72	1.71
บราซิล	0.92	1.02	0.80	0.63	0.74	-8.76	0.94
อินโดนีเซีย	0.60	0.55	0.64	0.56	0.56	-1.19	0.58
อินเดีย	0.20	0.23	0.24	0.22	0.24	3.25	0.25
ยูกันดา	0.18	0.17	0.17	0.24	0.22	7.75	0.24
มาเลเซีย	0.09	0.13	0.13	0.13	0.13	7.63	0.13
ไอเวอรีโคสต์	0.10	0.08	0.10	0.07	0.08	-5.63	0.08
ไทย	0.06	0.06	0.04	0.05	0.04	-9.46	0.04
แทนซาเนีย	0.02	0.03	0.03	0.03	0.03	8.45	0.04
แคเมอรูน	0.02	0.03	0.03	0.03	0.03	8.45	0.03
อื่น ๆ	0.15	0.15	0.15	0.11	0.14	-4.38	0.13
รวม	4.06	4.03	4.00	3.61	3.89	-1.94	4.17

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2018

ตารางที่ 4 ความต้องการใช้กาแฟของโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย : ล้านตัน

	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2561/62*
สหภาพยุโรป	2.49	2.63	2.67	2.70	2.70	1.90	2.72
สหรัฐอเมริกา	1.43	1.41	1.51	1.53	1.55	2.46	1.62
บราซิล	1.21	1.23	1.25	1.30	1.34	2.63	1.38
ญี่ปุ่น	0.47	0.47	0.48	0.49	0.52	2.47	0.51
ฟิลิปปินส์	0.22	0.25	0.37	0.42	0.35	15.57	0.33
รัสเซีย	0.25	0.24	0.26	0.28	0.28	3.88	0.30
แคนาดา	0.28	0.27	0.27	0.27	0.28	0.00	0.28
จีน	0.13	0.14	0.17	0.22	0.23	17.27	0.25
อินโดนีเซีย	0.15	0.17	0.19	0.19	0.21	8.16	0.23
เอธิโอเปีย	0.19	0.18	0.19	0.19	0.19	0.54	0.19
อื่น ๆ	1.72	1.75	1.80	1.83	1.87	2.14	1.98
รวม	8.54	8.74	9.16	9.42	9.52	2.97	9.79

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2018

ตารางที่ 5 ปริมาณการส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย : ล้านตัน

	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2561/62*
บราซิล	2.05	2.19	2.13	1.98	1.81	-3.44	2.13
เวียดนาม	1.70	1.29	1.77	1.65	1.66	2.00	1.67
โคลัมเบีย	0.66	0.75	0.74	0.83	0.78	4.45	0.81
อินโดนีเซีย	0.62	0.52	0.59	0.49	0.48	-5.55	0.50
ฮอนดูรัส	0.24	0.29	0.30	0.44	0.43	17.15	0.42
อินเดีย	0.3	0.29	0.34	0.37	0.37	6.86	0.33
ยูกันดา	0.22	0.20	0.21	0.28	0.27	7.75	0.28
เปรู	0.25	0.17	0.20	0.24	0.25	3.51	0.25
เอธิโอเปีย	0.20	0.21	0.20	0.23	0.24	4.66	0.24
กัวเตมาลา	0.19	0.18	0.18	0.20	0.21	3.10	0.22
อื่น ๆ	1.30	1.33	1.35	1.30	1.35	0.53	1.32
รวม	7.73	7.42	8.01	8.01	7.85	1.08	8.17

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2018

ตารางที่ 6 ปริมาณการส่งออกเมล็ดกาแฟของโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย : ล้านตัน

	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2561/62*
บราซิล	1.84	1.98	1.91	1.76	1.62	-3.66	1.93
เวียดนาม	1.64	1.19	1.62	1.50	1.50	-0.53	1.51
โคลัมเบีย	0.62	0.70	0.69	0.76	0.72	3.89	0.75
อินโดนีเซีย	0.51	0.41	0.48	0.44	0.41	-3.59	0.43
ฮอนดูรัส	0.24	0.29	0.30	0.44	0.43	17.15	0.42
ยูกันดา	0.22	0.20	0.21	0.28	0.27	7.75	0.28
เปรู	0.25	0.17	0.20	0.24	0.25	3.51	0.25
เอธิโอเปีย	0.20	0.21	0.20	0.23	0.24	4.66	0.24
อินเดีย	0.20	0.20	0.24	0.26	0.26	8.19	0.23
กัวเตมาลา	0.19	0.18	0.18	0.20	0.21	3.10	0.22
อื่น ๆ	0.69	0.69	0.75	0.72	0.76	2.39	0.76
รวม	6.60	6.22	6.78	6.83	6.67	1.15	7.02

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2018

ตารางที่ 7 ปริมาณการส่งออกกาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย : ล้านตัน

	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2561/62*
บราซิล	0.21	0.21	0.22	0.22	0.19	-1.52	0.20
มาเลเซีย	0.13	0.17	0.18	0.18	0.17	6.12	0.18
เวียดนาม	0.05	0.08	0.12	0.12	0.13	26.07	0.13
อินเดีย	0.10	0.09	0.10	0.11	0.11	3.99	0.10
อินโดนีเซีย	0.11	0.11	0.11	0.05	0.06	-18.13	0.06
เม็กซิโก	0.06	0.05	0.05	0.06	0.06	1.84	0.06
โคลัมเบีย	0.04	0.04	0.05	0.05	0.05	6.92	0.05
ไทย	0.13	0.12	0.06	0.05	0.05	-24.32	0.04
เอกวาดอร์	0.05	0.05	0.04	0.03	0.03	-14.21	0.04
จีน	0.02	0.03	0.04	0.04	0.03	11.61	0.03
อื่น ๆ	0.04	0.03	0.05	0.05	0.06	14.13	0.05
รวม	0.94	0.98	1.02	0.96	0.94	-0.21	0.94

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2018

ตารางที่ 8 ปริมาณการนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย : ล้านตัน

	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2561/62*
สหภาพยุโรป	2.68	2.71	2.77	2.76	2.82	1.21	2.88
สหรัฐอเมริกา	1.49	1.44	1.51	1.59	1.52	1.40	1.66
ญี่ปุ่น	0.47	0.49	0.49	0.48	0.50	1.04	0.53
ฟิลิปปินส์	0.19	0.23	0.37	0.39	0.32	17.01	0.32
รัสเซีย	0.25	0.24	0.26	0.28	0.28	3.88	0.30
แคนาดา	0.28	0.27	0.27	0.27	0.28	0.00	0.28
จีน	0.10	0.11	0.18	0.21	0.21	23.74	0.22
เกาหลีใต้	0.13	0.14	0.15	0.16	0.16	5.64	0.18
สวีตเซอร์แลนด์	0.14	0.15	0.15	0.16	0.17	4.63	0.17
แอลจีเรีย	0.14	0.13	0.14	0.13	0.13	-1.47	0.14
อื่น ๆ	1.15	1.13	1.18	1.16	1.23	1.62	1.22
รวม	7.02	7.04	7.47	7.59	7.62	2.42	7.90

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2018

ตารางที่ 9 ปริมาณการนำเข้าเมล็ดกาแฟของโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย : ล้านตัน

	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2561/62*
สหภาพยุโรป	2.68	2.71	2.77	2.76	2.82	1.21	2.88
สหรัฐอเมริกา	1.47	1.41	1.51	1.55	1.48	1.09	1.62
ญี่ปุ่น	0.41	0.43	0.44	0.42	0.41	-0.24	0.45
แคนาดา	0.15	0.15	0.17	0.18	0.19	6.77	0.19
รัสเซีย	0.14	0.13	0.15	0.16	0.17	6.14	0.18
สวีตเซอร์แลนด์	0.14	0.15	0.15	0.16	0.17	4.63	0.17
เกาหลีใต้	0.12	0.13	0.14	0.15	0.15	6.07	0.16
แอลจีเรีย	0.14	0.13	0.14	0.13	0.13	-1.47	0.14
ออสเตรเลีย	0.07	0.08	0.09	0.08	0.09	5.15	0.10
มาเลเซีย	0.08	0.08	0.09	0.09	0.08	1.18	0.09
อื่น ๆ	0.76	0.75	0.77	0.76	0.78	0.65	0.78
รวม	6.16	6.15	6.42	6.44	6.47	1.45	6.76

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2018

ตารางที่ 10 ปริมาณการนำเข้ากาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2556/57 – 2561/62

หน่วย : ล้านตัน

	2556/57	2557/58	2558/59	2559/60	2560/61	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2561/62*
ฟิลิปปินส์	0.18	0.21	0.33	0.36	0.30	16.89	0.30
จีน	0.04	0.05	0.10	0.11	0.12	34.79	0.12
รัสเซีย	0.10	0.09	0.10	0.10	0.09	-1.05	0.10
แคนาดา	0.08	0.08	0.08	0.08	0.08	0.00	0.08
ญี่ปุ่น	0.05	0.05	0.05	0.06	0.08	11.88	0.07
อิหร่าน	0.01	0.005	0.01	0.02	0.03	43.10	0.04
อินโดนีเซีย	0.03	0.04	0.04	0.02	0.05	3.34	0.02
สหรัฐอเมริกา	0.02	0.03	0.01	0.03	0.03	8.45	0.02
ยูเครน	0.04	0.03	0.03	0.03	0.02	-12.94	0.02
แอฟริกาใต้	0.01	0.02	0.02	0.02	0.02	14.87	0.02
อื่น ๆ	0.16	0.14	0.13	0.12	0.13	-5.54	0.14
รวม	0.72	0.74	0.90	0.95	0.95	8.37	0.93

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2018

ตารางที่ 11 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ กาแฟของไทย ปี 2556/57 – 2561/62

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
2556/57	260,968	37,950	145
2557/58	251,433	26,089	104
2558/59	254,947	30,579	120
2559/60	253,054	25,909	102
2560/61	257,761	23,617	92
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.18	-9.11	-8.87
2561/62*	258,021	29,307	114

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 ต้นทุนการผลิตเมล็ดกาแฟของไทย ปี 2557 - 2561

ปี	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2557	5,323.06	1,579.20	6,902.26	47.60
2558	4,699.15	1,610.97	6,310.12	60.67
2559	4,939.24	1,606.57	6,545.81	54.55
2560	4,606.90	1,631.37	6,238.27	61.16
2561*	4,480.56	1,648.29	6,128.85	66.62
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.58	0.99	-2.46	7.04

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 13 ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศ ปี 2557 - 2562

ปี	ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงาน (ตัน)
2557	75,000
2558	80,000
2559	85,000
2560	90,000
2561	95,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	6.08
2562*	100,000

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 14 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป ปี 2557 - 2562

ปริมาณ: ตัน
มูลค่า: ล้านบาท

ปี	เมล็ดกาแฟ		กาแฟสำเร็จรูป	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2557	567	111	6,316	860
2558	627	125	7,595	1,007
2559	518	122	6,915	1,068
2560	464	100	4,247	736
2561*	592	119	4,199	681
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.12	-0.84	-13.04	-7.47
2562*	579	118	3,651	630

หมายเหตุ: * ประมาณการ
ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 15 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป ปี 2557 - 2562

ปริมาณ: ตัน
มูลค่า: ล้านบาท

ปี	เมล็ดกาแฟ		กาแฟสำเร็จรูป	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2557	47,413	3,411	7,015	2,124
2558	58,191	4,042	6,972	2,116
2559	47,434	3,553	6,445	1,865
2560	57,997	5,014	6,947	2,097
2561*	68,616	4,989	6,808	1,963
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.64	10.25	-0.63	-1.65
2562*	73,856	5,550	6,765	1,931

หมายเหตุ: * ประมาณการ
ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 16 ราคาเมล็ดกาแฟดิบ ปี 2557 - 2562

หน่วย: บาท/กก.

ปี	ราคากาแฟโรบัสตา ที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	ราคากาแฟโรบัสตา (นิวยอร์ก) ^{2/}	ราคากาแฟอะราบิกา (นิวยอร์ก) ^{3/}	ราคากาแฟโรบัสตา (ลอนดอน) ^{4/}
2557	64.94	75.42	145.08	64.73
2558	68.30	66.56	120.89	58.96
2559	62.38	68.82	124.01	66.60
2560	82.50	76.72	114.42	77.67
2561*	69.99	61.65	95.34	61.76
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.44	-2.58	-8.56	1.83
2562*	72.09	60.06	87.18	62.89

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/}, ^{3/} International Coffee Organization, October 2018

^{4/} Robusta Coffee Futures/Global Derivatives, October 2018

1. สถานการณ์ ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.10 ต่อปี จากผลผลิต 27.31 ล้านตัน ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 28.60 ล้านตัน ในปี 2561 โดยผลผลิตในปี 2561 เพิ่มขึ้นจาก 28.35 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 0.88 เนื่องจากสภาพอากาศในประเทศผู้ผลิตสำคัญ เช่น ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย เอื้ออำนวยต่อการผลิต

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

1) สับปะรดกระป๋อง (รหัส 200820) ปี 2557 - 2561 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.10 ต่อปี จากปริมาณ 1.02 ล้านตัน ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 1.11 ล้านตัน ในปี 2561 โดยปี 2561 ไทยส่งออกมากที่สุดปริมาณ 0.49 ล้านตัน หรือร้อยละ 44.17 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ส่งออกปริมาณ 0.30 ล้านตัน และ 0.17 ล้านตัน หรือร้อยละ 27.22 และร้อยละ 15.30 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.59 ต่อปี จากมูลค่า 1,003.57 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 1,096.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2561 โดยปี 2561 ไทยส่งออกมากที่สุดมูลค่า 441.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ 40.24 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ส่งออกมูลค่า 257.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 170.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ 23.45 และร้อยละ 15.51 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ

2) น้ำสับปะรด (รหัส 200949) ปี 2557 - 2561 ปริมาณการส่งออกน้ำสับปะรดลดลงร้อยละ 1.11 ต่อปี จากปริมาณ 0.40 ล้านตัน ในปี 2557 ลดลงเป็น 0.37 ล้านตัน โดยปี 2561 ฟิลิปปินส์ส่งออกมากที่สุด ปริมาณ 0.13 ล้านตัน หรือร้อยละ 35.25 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ไทย และ เนเธอร์แลนด์ ส่งออกปริมาณ 0.10 ล้านตัน และ 0.05 ล้านตัน หรือร้อยละ 27.79 และร้อยละ 13.32 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการส่งออกน้ำสับปะรดลดลงร้อยละ 0.03 ต่อปี โดยปี 2561 ไทยส่งออกมากที่สุดมูลค่า 105.50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ 23.37 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และเนเธอร์แลนด์ ส่งออกมูลค่า 91.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 81.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ 20.35 และร้อยละ 17.95 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ

(2) การนำเข้า

1) สับปะรดกระป๋อง (รหัส 200820) ปี 2561 สหรัฐอเมริกานำเข้ามากที่สุดปริมาณ 0.31 ล้านตัน หรือร้อยละ 31.87 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เยอรมนีและสเปน นำเข้าปริมาณ 0.08 ล้านตัน และ 0.06 ล้านตัน หรือร้อยละ 8.11 และร้อยละ 6.39 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋อง สหรัฐอเมริกานำเข้ามากที่สุดมูลค่า 315.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ 27.56 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เยอรมนี และสเปน นำเข้ามูลค่า 96.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 94.50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ 8.40 และร้อยละ 8.27 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ

2) น้ำสับปะรด (รหัส 200949) ปี 2561 สหรัฐอเมริกานำเข้ามากที่สุดปริมาณ 0.16 ล้านตัน หรือร้อยละ 43.24 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และสเปน นำเข้าปริมาณ 0.06 ล้านตัน และ 0.02 ล้านตัน หรือร้อยละ 16.22 และร้อยละ 5.40 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการนำเข้าน้ำสับปะรด เนเธอร์แลนด์นำเข้ามากที่สุดมูลค่า 90.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ 22.97 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสเปน นำเข้ามูลค่า 69.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 27.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ 17.61 และร้อยละ 6.91 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ

(3) ราคา

1) ราคาส่งออก

- สับปะรดกระป๋อง (รหัส 200820) ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.75 ต่อปี จากตันละ 984 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็นตันละ 1,050 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2561 โดยปี 2561 ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของเนเธอร์แลนด์มีราคาสูงที่สุดตันละ 1,500 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมา ได้แก่ เยอรมนี และอินโดนีเซีย ราคาส่งออกตันละ 1,300 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

- น้ำสับปะรด (รหัส 200949) ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.93 ต่อปี จากตันละ 1,056 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็นตันละ 1,200 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2561 โดยปี 2561 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดของเนเธอร์แลนด์มีราคาสูงที่สุดตันละ 1,635 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมา ได้แก่ คอสตาริกา และอินโดนีเซีย ราคาส่งออกตันละ 1,430 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1,200 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

2) ราคานำเข้า

- สับปะรดกระป๋อง (รหัส 200820) ปี 2557 - 2561 ราคานำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.21 ต่อปี จากตันละ 1,106 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็นตันละ 1,220 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2561 โดยปี 2561 ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องของสเปน มีราคาสูงที่สุดตันละ 1,500 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมา ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และเยอรมนี ราคาส่งออกตันละ 1,300 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1,200 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

- น้ำสับปะรด (รหัส 200949) ปี 2557 - 2561 ราคานำเข้าลดลงร้อยละ 1.56 ต่อปี โดยปี 2561 ราคานำเข้าน้ำสับปะรดของอิตาลีมีราคาสูงที่สุดตันละ 1,700 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมา ได้แก่ ฝรั่งเศส และสเปน ราคานำเข้าตันละ 1,680 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1,600 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 เนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.82 และร้อยละ 6.98 ต่อปี จากเนื้อที่เก็บเกี่ยว 452,352 ไร่ ผลผลิต 1.92 ล้านตัน ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็นเนื้อที่เก็บเกี่ยว 562,839 ไร่ ผลผลิต 2.38 ล้านตัน ในปี 2561 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลมาจากราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้ตั้งแต่ปลายปี 2557 อยู่ในเกณฑ์สูง จึงใจให้เกษตรกรขยายการปลูกสับปะรดในพื้นที่ว่าง และปลูกแซมในสวนยางพาราที่ปลูกใหม่ รวมทั้งมีการปลูกแทนพืชไร่ชนิดอื่น ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน เป็นต้น และส่งผลให้ตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมา ผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.15 ต่อปี

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

ผลผลิตสับปะรดประมาณร้อยละ 10 ของผลผลิตทั้งหมด จะบริโภคในประเทศในรูปแบบผลสด สำหรับผลิตภัณฑ์สับปะรดแปรรูปที่ผลิตได้จะส่งออกประมาณร้อยละ 90

(2) การส่งออก

1) สับปะรดกระป๋อง (รหัส 200820) ปี 2557 - 2561 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลง ร้อยละ 0.62 และร้อยละ 2.18 ต่อปี จากปริมาณ 0.53 ล้านตัน มูลค่า 16,390 ล้านบาท ในปี 2557 ลดลงเป็น ปริมาณ 0.49 ล้านตัน มูลค่า 14,600 ล้านบาท ในปี 2561 โดยปี 2561 ปริมาณส่งออกลดลงจาก 0.53 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 7.55 สำหรับมูลค่าการส่งออกลดลงจาก 19,466 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 25.00

2) น้ำสับปะรด (รหัส 200941 และ 200949) ปี 2557 - 2561 ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.54 ต่อปี โดยปี 2561 ปริมาณการส่งออก 0.10 ล้านตัน ลดลงจาก 0.11 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 9.09 สำหรับ มูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 4.64 ต่อปี จาก 4,264 ล้านบาท ในปี 2557 ลดลงเป็น 3,600 ล้านบาท ในปี 2561 โดยปี 2561 มูลค่าการส่งออกลดลงจาก 4,685 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 23.15

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

- สับปะรดโรงงาน ปี 2557 - 2561 ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้ ลดลงร้อยละ 19.43 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 7.15 บาท ในปี 2557 ลดลงเป็นกิโลกรัมละ 3.50 บาท ในปี 2561 โดยราคา สับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้ปี 2561 ลดลงจากกิโลกรัมละ 4.95 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 29.29 เนื่องจาก ช่วงปี 2558 - 2559 ราคาสับปะรดอยู่ในเกณฑ์สูง ทำให้เกษตรกร มีการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ ในจังหวัดที่ไม่มีโรงงานแปรรูปสับปะรดตั้งอยู่ ประกอบกับสับปะรดที่ปลูกในปี 2559 เริ่มให้ผลผลิต รวมทั้ง สภาพอากาศแปรปรวน ส่งผลให้ผลผลิตมาก และบางส่วนมีคุณภาพผลผลิตไม่ตรงตามความต้องการของ โรงงานแปรรูปสับปะรด

- สับปะรดบริโภคสด ปี 2557 - 2561 ราคาสับปะรดบริโภคสดที่เกษตรกรขายได้ลดลง ร้อยละ 4.12 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 9.01 บาท ในปี 2557 ลดลงเป็นกิโลกรัมละ 8.00 บาท ในปี 2561 โดยราคา ที่เกษตรกรขายได้ปี 2561 ลดลงจากกิโลกรัมละ 10.47 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 23.59

2) ราคาจำหน่ายส่งตลาดกรุงเทพฯ ปี 2557 - 2561 ราคาจำหน่ายส่งสับปะรดบริโภคสด (ศรีราชา เบอร์ 1) ลดลงร้อยละ 0.24 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 17.89 บาท ในปี 2557 ลดลงเป็นกิโลกรัมละ 17.00 บาท ในปี 2561 โดยราคาสับปะรดบริโภคสดขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ปี 2561 ลดลงจากกิโลกรัมละ 18.62 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 8.70

3) ราคาส่งออก

- สับปะรดกระป๋อง (รหัส 200820) ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออกลดลงร้อยละ 1.55 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 31.03 บาท ในปี 2557 ลดลงเป็นกิโลกรัมละ 29.80 บาท ในปี 2561 โดยราคาส่งออกสับปะรด กระป๋องปี 2561 ลดลงจากกิโลกรัมละ 36.40 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 18.14

- น้ำสับปะรด (รหัส 200941 และ 200949) คาดว่า ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออกลดลง ร้อยละ 7.02 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 40.78 บาท ในปี 2557 ลดลงเป็นกิโลกรัมละ 34.45 บาท ในปี 2561 โดยราคาส่งออกน้ำสับปะรดปี 2561 ลดลงจากกิโลกรัมละ 42.43 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 18.81

2. แนวโน้ม ปี 2562

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

คาดว่า ผลผลิตสับปะรดของโลกในภาพรวมจะมีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากสภาพอากาศในช่วงต้นปีของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย จะมีความแปรปรวนทำให้กระทบต่อปริมาณผลผลิต

2.1.2 การตลาด

คาดว่า การส่งออกสับปะรดของโลกในภาพรวมจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากกำลังซื้อของประเทศผู้นำเข้าสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป มีแนวโน้มขยายตัว จากภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มดีขึ้น

2.1.3 ราคา

คาดว่า ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากคาดว่าปริมาณผลผลิตสับปะรดของโลกมีแนวโน้มลดลง และเป็นปัจจัยทำให้ตัวแทนการค้า (Broker) จะเสนอราคารับซื้อในระดับที่สูงขึ้น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

คาดว่า ปี 2562 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 542,576 ไร่ ผลผลิต 2.30 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 4,230 กิโลกรัม โดยมีเนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิต ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 3.60 และร้อยละ 3.47 ตามลำดับ เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่เดือนพฤษภาคมปี 2560 ไม่จูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูก รวมทั้งเกษตรกรบางรายยกเลิกพื้นที่เคยเช่าปลูกสับปะรดคืนนายทุน ผลผลิตรวมลดลงตามการลดลงของเนื้อที่เก็บเกี่ยว สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 0.12 เนื่องจากเกษตรกรจะเพิ่มการดูแลรักษาต้นสับปะรดดีกว่าปีที่ผ่านมา

2.2.2 การตลาด

(1) ราคา

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** คาดว่า จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากผลผลิตรวมมีแนวโน้มลดลง ประกอบกับ คาดว่า โรงงานแปรรูปสับปะรดต้องการวัตถุดิบสับปะรดเพื่อทำการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและราคาส่งออกผลิตภัณฑ์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

2) **ราคาส่งออก** คาดว่า ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดของไทย เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากปริมาณผลผลิตสับปะรดมีแนวโน้มลดลง และคาดว่าจะ เป็นปัจจัยทำให้ ตัวแทนการค้า (Broker) จะเสนอราคารับซื้อในระดับที่สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา

(2) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น ส่งผลให้มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

(1) สภาวะโลกร้อน เนื่องจากแหล่งผลิตสับปะรดสำคัญส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณเชิงเขา ต้องอาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติ โดยคาดว่า ปี 2562 สภาวะโลกร้อนอาจส่งผลให้สภาพอากาศช่วงต้นปีในพื้นที่แหล่งผลิตสำคัญมีภาวะภัยแล้งเกิดขึ้น ไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิตสับปะรด ส่งผลให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศมีแนวโน้มลดลง

(2) นโยบายรัฐบาล ในการส่งเสริมการผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่ ซึ่งสนับสนุนให้ผลิตในเขตพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกสับปะรด และในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์รับรอง รวมทั้งลดการปลูกในพื้นที่ป่าในแหล่งผลิตที่อยู่ห่างไกลจากโรงงานแปรรูป โดยคาดว่า ผลผลิตจะมีความสอดคล้องกับความต้องการของโรงงานแปรรูปสับปะรดมากขึ้น

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งออก

(1) ภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศคู่ค้าสำคัญ คาดว่า ภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา ปรับตัวดีขึ้น ส่งผลทำให้ผู้บริโภคมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น

(2) ค่าเงินบาท คาดว่า ค่าเงินบาทอาจอ่อนค่าลง เพื่อผลักดันภาคการส่งออกของไทยให้ขยายตัว จะเป็นปัจจัยบวกที่ช่วยสนับสนุนให้การส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดของไทยปรับตัวดีขึ้น

(3) ราคาสินค้าของประเทศคู่แข่ง เนื่องจากฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย เป็นการผลิตโดยบริษัทขนาดใหญ่ ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าไทย ประกอบกับได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไป (GSP) ทำให้สามารถเสนอราคาจำหน่ายต่ำกว่าไทยได้ ซึ่งมีผลต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดของไทย

(4) นโยบายสนับสนุนการค้าของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขยายตลาดส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดในรูปแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) ในตลาดรัสเซีย และขยายตลาดใหม่ในประเทศตะวันออกกลาง จะช่วยเพิ่มช่องทางการส่งออกสับปะรดของไทย

(5) ค่าระวางเรือขนส่ง ตั้งแต่ปี 2561 ค่าระวางเรือขนส่งมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปี 2562 คาดว่า จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ต้นทุนการส่งออกทางเรือลดลง

ตารางที่ 1 ผลผลิตสับปรดของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ปี 2557 - 2561

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560 ^{1/}	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
คอสตารีก้า	2.88	2.77	2.93	2.94	2.95	1.13
บราซิล	2.65	2.70	2.69	2.71	2.72	0.53
ฟิลิปปินส์	2.51	2.58	2.61	2.62	2.63	1.15
จีน	1.89	1.99	2.08	2.10	2.19	3.54
ไทย ^{2/}	1.92	1.83	2.01	2.33	2.38	6.98
อินโดนีเซีย	1.84	1.73	1.40	1.38	1.40	-7.33
อื่น ๆ	13.64	14.26	14.16	14.26	14.33	0.99
รวม	27.31	27.86	27.89	28.35	28.60	1.10

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ

^{2/} ข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: Food and Agricultural Organization of The United Nations (FAO), October 2018 (ปี 2557 - 2559)

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2557 - 2561

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2557		2558		2559		2560 ^{1/}		2561 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	0.53	504.75	0.49	564.16	0.49	590.61	0.53	570.95	0.49	441.00	-0.61	-2.55
ฟิลิปปินส์	0.21	181.98	0.32	337.02	0.37	341.47	0.31	277.33	0.30	257.00	6.64	5.08
อินโดนีเซีย	0.17	165.69	0.17	192.25	0.12	152.49	0.17	196.79	0.17	170.00	-0.12	0.75
เนเธอร์แลนด์	0.03	41.04	0.02	33.33	0.02	45.60	0.03	48.99	0.03	41.00	0.90	3.91
เยอรมนี	0.02	25.76	0.02	23.50	0.02	28.50	0.02	26.97	0.02	22.00	-0.37	-1.76
จีน	0.02	13.04	0.01	19.98	0.02	26.95	0.03	21.74	0.02	17.40	4.51	6.84
อื่น ๆ	0.04	71.31	0.05	66.43	0.06	69.19	0.04	70.81	0.08	147.60	16.01	16.40
รวม	1.02	1,003.57	1.09	1,236.65	1.11	1,254.81	1.13	1,213.57	1.11	1,096.00	2.10	1.59

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (สับปรดกระป๋อง รหัส 200820)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018 (ปี 2557 - 2559)

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำสับปะรดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2557 - 2561

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2557		2558		2559		2560 ^{1/}		2561 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	0.10	130.33	0.09	156.61	0.09	181.66	0.11	133.51	0.10	105.50	2.27	-5.66
เนเธอร์แลนด์	0.07	101.58	0.07	126.95	0.06	149.42	0.05	95.00	0.05	80.35	-9.84	-7.31
ฟิลิปปินส์	0.13	73.00	0.09	60.15	0.17	89.70	0.13	94.04	0.13	91.85	5.15	9.49
คอซตาริกา	0.03	32.48	0.06	67.07	0.03	77.72	0.03	47.23	0.03	40.00	-8.91	0.66
อินโดนีเซีย	0.02	27.48	0.02	39.18	0.01	34.76	0.03	38.95	0.03	32.40	8.27	3.28
อื่น ๆ	0.04	52.41	0.06	96.31	0.05	110.82	0.03	58.83	0.03	101.30	-9.63	8.60
รวม	0.40	417.28	0.38	546.27	0.42	644.08	0.38	467.57	0.37	451.40	-1.11	-0.03

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (น้ำสับปะรด รหัส 200949)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018 (ปี 2557 - 2559)

ตารางที่ 4 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2557 - 2561

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2557		2558		2559		2560 ^{1/}		2561 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	0.31	307.74	0.33	386.84	0.32	383.09	0.32	348.92	0.31	315.00	-0.60	-0.56
เยอรมนี	0.08	93.79	0.09	103.04	0.08	107.71	0.08	104.56	0.08	96.00	-1.66	0.61
สเปน	0.05	67.06	0.05	64.91	0.04	66.96	0.06	100.54	0.06	94.50	9.65	11.89
เนเธอร์แลนด์	0.04	47.38	0.04	47.68	0.04	59.53	0.04	61.12	0.04	55.80	2.69	5.92
สหราชอาณาจักร	0.04	45.28	0.03	46.11	0.03	45.37	0.04	49.06	0.03	45.50	0.58	0.72
อื่น ๆ	0.43	491.68	0.39	480.96	0.39	502.28	0.45	572.28	0.45	536.20	2.43	3.53
รวม	0.95	1,052.93	0.93	1,129.54	0.91	1,164.95	0.99	1,236.48	0.99	1,143.00	1.38	2.58

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (สับปะรดกระป๋อง รหัส 200820)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018 (ปี 2557 - 2559)

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าน้ำส้มประดของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2557 - 2561

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2557		2558		2559		2560 ^{1/}		2561 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เนเธอร์แลนด์	0.09	111.38	0.08	153.97	0.06	166.94	0.06	106.01	0.06	90.10	-10.22	-7.66
สหรัฐอเมริกา	0.13	44.50	0.15	65.73	0.17	91.13	0.16	71.01	0.16	69.10	4.85	10.05
สเปน	0.03	44.24	0.03	48.33	0.02	53.00	0.02	28.85	0.02	27.10	-15.91	-13.90
อิตาลี	0.02	20.37	0.02	30.83	0.01	32.74	0.01	20.72	0.01	18.80	-10.15	-5.43
ฝรั่งเศส	0.01	20.30	0.01	23.86	0.01	30.76	0.01	17.85	0.01	16.20	-11.86	-7.15
อื่น ๆ	0.11	154.02	0.09	173.91	0.08	203.82	0.12	155.43	0.12	171.00	4.24	0.97
รวม	0.39	394.80	0.38	496.63	0.36	578.38	0.38	399.87	0.37	392.30	-0.89	-2.27

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (น้ำส้มประด รหัส 200949)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018 (ปี 2557 - 2559)

ตารางที่ 6 ราคาส่งออกส้มประดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2557 - 2561

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560 ^{1/}	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนเธอร์แลนด์	1,668	1,784	1,713	1,773	1,500	-2.15
เยอรมนี	1,423	1,366	1,547	1,583	1,300	-0.34
อินโดนีเซีย	970	1,120	1,230	1,140	1,000	0.79
ไทย	960	1,150	1,190	1,070	900	-1.99
จีน	1,030	1,010	1,060	1,020	820	-4.36
ฟิลิปปินส์	850	1,040	920	890	850	-1.55
เฉลี่ย	984	1,134	1,133	1,073	1,050	0.75

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ส้มประดกระป๋อง รหัส 200820)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018 (ปี 2557 - 2559)

ตารางที่ 7 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2557 – 2561

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560 ^{1/}	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนเธอร์แลนด์	1,422	1,865	2,346	1,893	1,635	2.99
คอस्टาริกา	1,040	1,160	2,340	1,660	1,430	10.47
ไทย	1,270	1,840	2,130	1,270	1,020	-7.77
อินโดนีเซีย	1,310	1,930	2,740	1,440	1,200	-4.57
ฟิลิปปินส์	580	690	520	710	700	4.13
เฉลี่ย	1,056	1,456	1,542	1,237	1,200	0.93

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (น้ำสับปะรด รหัส 200949)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018 (ปี 2557 – 2559)

ตารางที่ 8 ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2557 – 2561

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560 ^{1/}	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สเปน	1,446	1,392	1,580	1,582	1,500	2.04
เนเธอร์แลนด์	1,141	1,340	1,409	1,404	1,300	3.12
เยอรมนี	1,118	1,187	1,324	1,293	1,200	2.30
สหรัฐอเมริกา	980	1,160	1,200	1,110	1,000	-0.04
รัสเซีย	900	880	970	920	910	0.67
เฉลี่ย	1,106	1,217	1,285	1,245	1,220	2.21

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (สับปะรดกระป๋อง รหัส 200820)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018 (ปี 2557 – 2559)

ตารางที่ 9 ราคานำเข้าน้ำสับปะรดของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2557 – 2561

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560 ^{1/}	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สเปน	1,354	1,823	2,776	1,652	1,600	2.38
เนเธอร์แลนด์	1,251	1,892	2,630	1,741	1,500	2.85
อิตาลี	1,317	1,842	2,640	1,838	1,700	5.22
ฝรั่งเศส	1,393	1,601	2,393	1,835	1,680	5.26
สหรัฐอเมริกา	340	440	520	440	430	4.82
เฉลี่ย	1,006	1,315	1,599	1,050	1,040	-1.56

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (น้ำสับปะรด รหัส 200949)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018 (ปี 2557 – 2559)

ตารางที่ 10 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ สับปรดของไทย ปี 2557 - 2562

ปี	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2557	452,352	1.92	4,237
2558	446,771	1.83	4,085
2559	493,582	2.01	4,082
2560	557,958	2.33	4,173
2561*	562,839	2.38	4,225
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	6.82	6.98	0.15
2562*	542,576	2.30	4,230

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ปริมาณ มูลค่า และราคาส่งออกสับปรดกระป๋องของไทย ปี 2557 - 2562

ปี	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคา (บาท/กิโลกรัม)
2557	0.53	16,390	31.03
2558	0.49	19,255	39.23
2559	0.50	20,905	42.22
2560	0.53	19,466	36.40
2561*	0.49	14,600	29.80
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.62	-2.18	-1.55
2562*	0.50	15,940	31.70

หมายเหตุ: * ประมาณการ (สับปรดกระป๋อง รหัส 200820)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 ปริมาณ มูลค่า และราคาส่งออกน้ำสับปะรดของไทย ปี 2557 - 2562

ปี	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคา (บาท/กิโลกรัม)
2557	0.10	4,264	40.78
2558	0.09	5,373	62.69
2559	0.09	6,459	74.45
2560	0.11	4,685	42.43
2561*	0.10	3,600	34.45
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.54	-4.64	-7.02
2562*	0.11	4,000	36.10

หมายเหตุ: * ประเมินการ (น้ำสับปะรด รวมรหัส 200941 และ 200949)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 13 ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาจำหน่ายส่งสับปะรดบริโภคสด ณ ตลาดกรุงเทพฯ ปี 2557 - 2561

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาจำหน่ายส่ง ^{2/}
	สับปะรดโรงงาน	สับปะรดบริโภคสด	สับปะรดบริโภคสด
2557	7.15	9.01	17.89
2558	10.29	12.57	17.23
2559	10.18	13.45	22.25
2560	4.95	10.47	18.62
2561*	3.50	8.00	17.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-19.43	-4.12	-0.24

หมายเหตุ: * ประเมินการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ^{2/} กรมการค้าภายใน

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1. สถานการณ์ปี 2561

1.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 1,058,538 ไร่ ในปี 2557 เป็น 1,139,989 ไร่ ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.79 ต่อปี และผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1,037,535 ตัน ในปี 2557 เป็น 1,084,084 ตัน ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.03 ต่อปี ขณะที่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลงจาก 980 กิโลกรัม ในปี 2557 เป็น 951 กิโลกรัม ในปี 2561 เนื่องจากราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ภาครัฐให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาราคาลำไยตกต่ำในแต่ละปี ได้แก่ การกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต การส่งเสริมการแปรรูป และการส่งเสริมการตลาด ประกอบกับความต้องการบริโภคลำไยจากต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และเวียดนาม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกลำไยเพิ่มขึ้น

ปี 2561 มีเนื้อที่ให้ผล 1,139,989 ไร่ เพิ่มขึ้นจาก 1,094,188 ไร่ ในปี 2560 ร้อยละ 4.19 ผลผลิต 1,084,084 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,027,314 ตัน ในปี 2560 ร้อยละ 5.53 และผลผลิตต่อไร่ 951 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 939 กิโลกรัม ในปี 2560 ร้อยละ 1.28

1.2 การตลาด

1.2.1 การบริโภคภายในประเทศ

ผลผลิตลำไยส่วนใหญ่ที่บริโภคในประเทศจะอยู่ในรูปลำไยสด สำหรับผลิตภัณฑ์แปรรูป ได้แก่ ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋อง และลำไยแช่แข็ง มีการบริโภคในประเทศเล็กน้อย โดยปี 2557 - 2561 ปริมาณความต้องการบริโภคลำไยสดและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 50,000 ตัน ในปี 2557 เป็น 55,000 ตัน ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.83 ต่อปี เนื่องจากปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยในปี 2561 มีการบริโภคลำไยภายในประเทศ 55,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 53,000 ตัน ในปี 2560 ร้อยละ 3.77

1.2.2 การส่งออก

ไทยเป็นผู้ส่งออกลำไยรายใหญ่ของโลก โดยส่วนใหญ่ส่งออกในรูปลำไยสด และลำไยอบแห้ง ซึ่งตลาดหลักลำไยสดของไทยได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนาม อินโดนีเซีย และฮ่องกง ส่วนตลาดหลักลำไยอบแห้งของไทยได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนาม และฮ่องกง ทั้งนี้ ในช่วงปี 2557 - 2561 ปริมาณการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจาก 565,559 ตัน (1,033,337 ตันสด) ในปี 2557 เป็น 802,035 ตัน (1,251,555 ตันสด) ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.22 ต่อปี สำหรับมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 14,052 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 25,583 ล้านบาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.27 ต่อปี

ปี 2561 มีการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ปริมาณ 802,035 ตัน ลดลงจากปริมาณ 952,112 ตัน ในปี 2560 หรือลดลงร้อยละ 15.76 ขณะที่มูลค่าการส่งออก 25,583 ล้านบาท ลดลงจาก 32,827 ล้านบาท ในปี 2559 หรือลดลงร้อยละ 22.07 เนื่องจากผลผลิตลำไยของประเทศคู่ค้า เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และเวียดนาม เพิ่มขึ้น จึงมีการนำเข้าลำไยจากไทยลดลง และผู้บริโภคคนจีนหันมาบริโภคทุเรียนมากขึ้น ทำให้ไปแย่งส่วนแบ่งตลาดลำไยในจีน สำหรับการส่งออกแยกตามผลิตภัณฑ์ได้ดังนี้

1) **ลำไยสด** ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 357,207 ตัน ในปี 2557 เป็น 600,000 ตัน ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.87 ต่อปี ขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 7,934 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 15,000 ล้านบาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.62 ต่อปี

2) **ลำไยอบแห้ง** ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 196,666 ตัน ในปี 2557 เป็น 188,000 ตัน ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.85 ต่อปี ขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 5,510 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 9,600 ล้านบาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.05 ต่อปี

3) **ลำไยกระป๋อง** ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 11,641 ตัน ในปี 2557 เป็น 14,000 ตัน ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.06 ต่อปี ขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 601 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 980 ล้านบาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.10 ต่อปี

4) **ลำไยแช่แข็ง** ปริมาณการส่งออกลดลงจาก 45 ตัน ในปี 2557 เป็น 35 ตัน ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 15.01 ต่อปี ขณะที่มูลค่าการส่งออกลดลงจาก 7 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 3 ล้านบาท ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 18.94 ต่อปี

1.2.3 ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2557 - 2561 ราคาลำไยสดทั้งช่อเกรด AA เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 29.59 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 35.00 บาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.63 ต่อปี ขณะที่ราคาลำไยสดทั้งช่อเกรด A เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 25.37 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 27.00 บาท ในปี 2561 แต่เพิ่มขึ้นในอัตราลดลงร้อยละ 1.20 ต่อปี

ปี 2557 - 2561 ราคาลำไยอบแห้งเกรด AA เกรด A และเกรด B เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 76.40 บาท 38.85 บาท และ 22.61 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 78.00 บาท 54.00 บาท และ 32.00 บาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.48 ร้อยละ 7.82 และร้อยละ 7.52 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2561 ราคาลำไยสดทั้งช่อเกรด AA และเกรด A กิโลกรัมละ 35.00 บาท และ 27.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 29.03 บาท และ 22.35 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 20.56 และร้อยละ 20.81 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการบริโภคลำไยจากต่างประเทศยังมีอย่างต่อเนื่อง

ปี 2561 ราคาลำไยอบแห้งเกรด AA และเกรด A กิโลกรัมละ 78.00 บาท และ 54.00 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 90.67 บาท และ 55.80 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 13.97 และร้อยละ 3.23 ตามลำดับ ขณะที่ราคาลำไยอบแห้งเกรด B กิโลกรัมละ 32.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 31.55 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 1.43

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี

ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ลำไยสด ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋อง เพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 22.21 บาท 28.02 บาท และ 51.62 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 25.00 บาท 51.00 บาท และ 70.00 บาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.92 ร้อยละ 13.38 และร้อยละ 7.74 ต่อปี ตามลำดับ ขณะที่ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ลำไยแช่แข็งลดลงจากกิโลกรัมละ 160.63 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 86.00 บาท ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 4.35 ต่อปี

ปี 2561 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ลำไยสด ลำไยอบแห้ง และลำไยแช่แข็ง กิโลกรัมละ 25.00 บาท 51.00 บาท และ 86.00 บาท ลดจากกิโลกรัมละ 28.87 บาท 51.92 บาท และ 180.39 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 13.40 ร้อยละ 1.77 และร้อยละ 52.33 ตามลำดับ ขณะที่ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ลำไยกระป๋อง กิโลกรัมละ 70.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 63.60 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 10.06

2. แนวโน้มปี 2562

2.1 การผลิต

คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 1,162,859 ไร่ เพิ่มขึ้นจาก 1,139,989 ไร่ ในปี 2561 ร้อยละ 2.01 เนื่องจากเกษตรกรหันมาปลูกลำไยกันมากขึ้น โดยลำไยของไทยเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนาม ฮองกง และอินโดนีเซีย สำหรับผลผลิตคาดว่าจะ มีปริมาณ 1,100,065 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,084,084 ตัน ในปี 2561 ร้อยละ 1.47 ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ 946 กิโลกรัม ลดจาก 951 กิโลกรัม ในปี 2561 ร้อยละ 0.53 เนื่องจากคาดว่าจะมีปริมาณฝนลดลง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง แต่เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น จึงทำให้ผลผลิตโดยรวมเพิ่มขึ้น

2.2 การตลาด

2.2.1 การบริโภคภายในประเทศ

คาดว่าจะมีความต้องการบริโภคลำไยภายในประเทศประมาณ 60,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 55,000 ตัน ในปี 2561 ร้อยละ 9.09 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น

2.2.2 การส่งออก

คาดว่าจะมีการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ประมาณ 916,030 ตัน (1,392,000 ตันสด) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 14.21 เนื่องจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้น และตลาดส่งออกลำไยที่สำคัญของไทย ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และฮองกง ยังมีความต้องการบริโภคลำไยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งความต้องการลำไยสดและผลิตภัณฑ์จากกลุ่มประเทศอาเซียน โดยเฉพาะเวียดนาม และอินโดนีเซีย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาครัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนการขยายการส่งออกในตลาดใหม่ ได้แก่ กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง อินเดีย สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เป็นต้น เพื่อลดการพึ่งพิงตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นตลาดหลักของไทย

2.2.3 ราคา

ปี 2562 คาดว่าราคาลำไยสดทั้งข้อ ลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้จะมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

1) สภาพะโลกร้อน

สภาพะโลกร้อนหรือปรากฏการณ์ก๊าซเรือนกระจกส่งผลให้สภาพภูมิอากาศ เกิดการเปลี่ยนแปลงและธรรมชาติเกิดความแปรปรวน ทำให้เกิดภัยธรรมชาติอย่างรุนแรง เช่น อุทกภัย และภัยแล้ง ส่งผลให้พื้นที่ปลูกและผลผลิตทางการเกษตรในภาคเหนือเกิดความเสียหาย รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการติดดอกออกผล ทำให้ผลผลิตออกล่าช้าและไม่ได้คุณภาพ ดังนั้น ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตลำไยของไทย ทั้งนี้ คาดว่าในปี 2562 ภาวะภัยแล้งจะเพิ่มขึ้น ปริมาณผลลดลง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง แต่เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น ทำให้ผลผลิตลำไยเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2561

2) ราคาผลผลิตลำไย

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) ราคาผลผลิตลำไยของไทยอยู่ในเกณฑ์ดีและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากลำไยของไทยเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย ฮองกง และเวียดนาม จึงทำให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกลำไย และดูแลรักษาต้นลำไย ทำให้เนื้อที่ปลูกและผลผลิตเพิ่มขึ้น ดังนั้น ราคาผลผลิตลำไยอาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตลำไยของไทยในปี 2562 โดยราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดีและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ผลผลิตลำไยเพิ่มขึ้น

2.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก

1) ความต้องการบริโภคของตลาดต่างประเทศ

ลำไยส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 ของผลผลิตทั้งหมดจะส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ในรูปของลำไยสด และลำไยอบแห้ง โดยลำไยสดและลำไยอบแห้งของไทยเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในต่างประเทศ เนื่องจากลำไยไทยมีรสชาติและคุณภาพดี ดังนั้น ความต้องการบริโภคลำไยของตลาดต่างประเทศจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก โดยความต้องการบริโภคลำไยที่มากขึ้นทำให้การส่งออกลำไยเพิ่มขึ้น

2) มาตรการการนำเข้าสินค้าเกษตรและการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐของสาธารณรัฐประชาชนจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศผู้นำเข้าลำไยรายใหญ่ของไทย ดังนั้น การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการนำเข้าของสาธารณรัฐประชาชนจีนจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ส่งออก และการส่งออกลำไยของไทย เช่น การกำหนดราคาประเมินซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ให้สูงขึ้น และการกำหนดให้ต้องมีการตรวจสอบรับรองโรคศัตรูจากเจ้าหน้าที่ของจีนก่อนการส่งออกไปจีน รวมถึงภาครัฐจีนได้ขยายการก่อสร้างด่านนำเข้าผลไม้ ณ มณฑลกว๋างสี ซึ่งเป็นมณฑลที่นำเข้าผลไม้มากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ในปี 2558 เพิ่มเดิม จำนวน 3 ด่าน ทำให้ปัจจุบัน มณฑลกว๋างสีมีด่านนำเข้าผลไม้รวมทั้งสิ้น 6 ด่าน ประกอบด้วย ด่านชายแดน 3 แห่ง ได้แก่ ด่านผิงเสียง ด่านหลงปาง และด่านตงซิง ด่านชายฝั่งทะเล 2 แห่ง ได้แก่ ด่านท่าเรือฝางเฉิง และด่านท่าเรือคลังสินค้าทัณฑ์บนฉินโจว และด่านท่าอากาศยาน 1 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานกุ้ยหลิน ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการขนส่งผลไม้ของประเทศอาเซียนเข้าสู่ตลาดกว๋างสี และตลาดภายในประเทศ

ได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการบังคับใช้มาตรการนำเข้าต่าง ๆ เหล่านี้ อาจมีผลทำให้การส่งออกลำไยของไทยไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

3) มาตรการการนำเข้าสินค้าเกษตรของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

สาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นประเทศผู้นำเข้าลำไยของไทยรองจากจีน ดังนั้น การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการนำเข้าของอินโดนีเซียจะส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออก และการส่งออกลำไยของไทย เช่น การห้ามนำเข้าลำไยในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงสิงหาคม ปี 2560 ซึ่งเป็นช่วงฤดูกาลที่ผลผลิตลำไยไทยออกสู่ตลาดมาก มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่ควบคุมให้ผลไม้ไม่นำเข้าต้องมีมาตรฐานความปลอดภัย ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมี และสารชีวภาพที่เกินกว่าระดับสูงสุดที่กำหนด รวมทั้งการขึ้นทะเบียนห้องปฏิบัติการที่ใช้ตรวจสอบระบบความปลอดภัยทางด้านอาหารเพื่อการส่งออกต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานรัฐบาล ซึ่งการบังคับใช้มาตรการเหล่านี้ อาจมีผลทำให้การส่งออกลำไยของไทยไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

4) ค่าเงินบาทและค่าระวางเรือขนส่ง

ค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นตั้งแต่ปี 2560 จนถึงปี 2561 ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ของไทยในรูปของเงินบาทลดลง ทำให้ผู้ประกอบการส่งออกมีรายได้ลดลง ประกอบกับเมื่อพิจารณาในเรื่องค่าระวางเรือขนส่งสำหรับผู้คอนเทนเนอร์ปริมาตร 40 ฟุต จากไทยไปฮ่องกง และจากไทยไปเซี่ยงไฮ้ พบว่า ปี 2560 มีราคาประมาณ 950 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้ (32,243 บาทต่อตู้) และ 1,150 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้ (39,031 บาทต่อตู้) ณ อัตราแลกเปลี่ยน 33.94 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับปี 2561 ค่าระวางเรือขนส่งจากไทยไปฮ่องกง และจากไทยไปเซี่ยงไฮ้ มีราคาเพิ่มขึ้นเป็น 1,050 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้ (33,821 บาทต่อตู้) และ 1,150 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้ (37,042 บาทต่อตู้) ณ อัตราแลกเปลี่ยน 32.21 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งค่าระวางเรือขนส่งจากไทยไปฮ่องกงเพิ่มขึ้นเที่ยวละ 1,578 บาทต่อตู้ แต่ค่าระวางเรือขนส่งจากไทยไปเซี่ยงไฮ้ลดลงเที่ยวละ 1,989 บาทต่อตู้ ตามลำดับ ดังนั้น ค่าเงินบาทและค่าระวางเรือขนส่ง จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อส่งออกลำไยของไทย ซึ่งอาจมีผลทำให้การส่งออกลำไยของไทยไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

5) สภาวะเศรษฐกิจจีนและสหภาพยุโรปชะลอตัว ในขณะที่สภาวะเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาขยายตัว

การส่งออกลำไยของไทยส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 95 อยู่ในรูปของลำไยสด และลำไยอบแห้ง ตลาดส่งออกลำไยสดหลัก ได้แก่ เวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย และฮ่องกง ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56 ร้อยละ 25 ร้อยละ 13 และร้อยละ 4 ของการส่งออกลำไยสดของไทย ในปี 2560 ส่วนตลาดส่งออกลำไยอบแห้งหลัก ได้แก่ เวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน เมียนมาร์ และฮ่องกง ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 68 ร้อยละ 27 ร้อยละ 2 และร้อยละ 1 ของการส่งออกลำไยอบแห้งของไทย ในปี 2560 ดังนั้น หากเศรษฐกิจจีนชะลอตัว อาจส่งผลกระทบต่อส่งออกลำไยสดและลำไยอบแห้งของไทย ทำให้ไทยสามารถส่งออกลำไยสดและลำไยอบแห้งได้น้อยลง และเศรษฐกิจสหภาพยุโรปชะลอตัว จะส่งผลกระทบต่อส่งออกลำไยกระป๋องของไทย ซึ่งตลาดส่งออกลำไยกระป๋องคือ ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ และอิตาลี เป็นต้น แต่ปริมาณและมูลค่าการส่งออกยังมีน้อย จึงอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงไม่มาก สำหรับเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาขยายตัว จะส่งผลกระทบต่อส่งออกลำไยกระป๋องของไทย แต่ปริมาณและมูลค่าการส่งออกยังมีน้อย จึงอาจส่งผลกระทบต่อส่งออกไม่มาก โดยปริมาณและมูลค่าการส่งออกอาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลำไย ปี 2557 - 2561 และประมาณการปี 2562

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม/ไร่)
2557	1,058,538	1,037,535	980
2558	1,063,054	917,353	863
2559	1,069,047	770,600	721
2560	1,094,188	1,027,314	939
2561	1,139,989	1,084,084	951
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.79	2.03	0.24
2562*	1,162,859	1,100,065	946

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2557 - 2561 และประมาณการปี 2562

ปี	ปริมาณการบริโภคภายในประเทศ (ตัน)	การส่งออก	
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2557	50,000	565,559	14,052
2558	40,000	553,265	15,813
2559	35,000	552,464	20,721
2560	53,000	952,112	32,827
2561*	55,000	802,035	25,583
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.83	13.22	21.27
2562*	60,000	916,030	30,102

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2557 - 2561 และประมาณการปี 2562

ปี	ลำไยสด		ลำไยอบแห้ง		ลำไยกระป๋อง		ลำไยแช่แข็ง	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2557	357,207	7,934	196,666	5,510	11,641	601	45	7
2558	431,121	9,753	110,729	5,426	11,374	631	40	3
2559	415,854	11,616	125,518	8,440	11,052	660	41	5
2560	726,414	20,971	213,981	11,110	11,704	744	13	2
2561*	600,000	15,000	188,000	9,600	14,000	980	35	3
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	16.87	22.62	5.85	20.05	4.06	12.10	-15.01	-18.94
2562*	702,000	18,000	199,000	11,000	15,000	1,100	30	2

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาลำไยสดและลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้ ปี 2557 - 2561

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)				
	ลำไยสดทั้งข้อ		ลำไยอบแห้ง		
	เกรด AA	เกรด A	เกรด AA	เกรด A	เกรด B
2557	29.59	25.37	76.40	38.85	22.61
2558	34.54	28.57	90.09	50.78	30.60
2559	38.66	33.24	122.47	76.03	47.35
2560	29.03	22.35	90.67	55.80	31.55
2561*	35.00	27.00	78.00	54.00	32.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.63	-1.20	0.48	7.82	7.52

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ราคาส่งออกเอฟ.โอ.บี.ลําไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2557 - 2561

ปี	ราคาส่งออกเอฟ.โอ.บี. (บาท/กก.)			
	ลําไยสด	ลําไยอบแห้ง	ลําไยกระป๋อง	ลําไยแช่แข็ง
2557	22.21	28.02	51.62	160.63
2558	22.62	49.00	55.49	80.63
2559	27.93	67.24	59.74	131.27
2560	28.87	51.92	63.60	180.39
2561*	25.00	51.00	70.00	86.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.92	13.38	7.74	-4.35

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และกรมศุลกากร

1. สถานการณ์ปี 2561

1.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 570,556 ไร่ 631,773 ตัน และ 1,107 กิโลกรัม ในปี 2557 เป็น 654,509 ไร่ 737,065 ตัน และ 1,126 กิโลกรัม ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.44 ร้อยละ 3.93 และร้อยละ 0.46 ต่อปี เนื้อที่ให้ผลและผลผลิตในช่วง 5 ปีที่ผ่านมามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการปลูกพืชอื่นมาปลูกทุเรียนแทน เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และผลไม้ชนิดอื่น ประกอบกับราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี เกษตรกรจึงบำรุงรักษา ดูแลเอาใจใส่สวนทุเรียนอย่างดี

ปี 2561 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 621,686 ไร่ ผลผลิต 649,171 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 1,044 กิโลกรัม ในปี 2560 ร้อยละ 5.28 ร้อยละ 13.54 และร้อยละ 7.85 ตามลำดับ เนื้อที่ให้ผลรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้นทุเรียนที่ปลูกในปี 2556 เริ่มให้ผลผลิตเป็นปีแรก ประกอบกับในช่วง 4 - 5 ปีที่ผ่านมาราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้บางพื้นที่มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้น แทนพืชชนิดอื่น เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน เงาะ ลองกอง และปลูกแซมในสวนกาแฟมากขึ้น รวมทั้งเกษตรกรดูแลเอาใจใส่สวนทุเรียน และบำรุงรักษามากขึ้น จึงทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 - 2561 ความต้องการบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 238,737 ตัน ในปี 2557 เป็น 200,987 ตัน ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 7.65 ต่อปี ซึ่งการบริโภคส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปผลสด

ปี 2561 การบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 135,288 ตัน ในปี 2560 ร้อยละ 48.56 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับนโยบายการส่งเสริมการบริโภคของภาครัฐ รวมถึงผู้บริโภคมีช่องทางในการเลือกซื้อที่หลากหลาย เช่น การซื้อขายออนไลน์ ทำให้มีความสะดวกรวดเร็ว จึงส่งผลให้การบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ไทยเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกทุเรียนรายใหญ่ของโลก ซึ่งตลาดหลักสำคัญของไทยคือ จีน โดยส่งออกในรูปทุเรียนสดมากกว่าร้อยละ 80 ของการส่งออกทั้งหมด ในปี 2557 - 2561 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นจาก 387,556 ตัน (คิดเป็นทุเรียนสด 393,036 ตัน) มูลค่า 13,843.10 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 525,870 ตัน (คิดเป็นทุเรียนสด 536,078 ตัน) มูลค่า 34,805.62 ล้านบาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.29 และร้อยละ 26.01 ต่อปี ตามลำดับ แบ่งเป็น

1) ทุเรียนสด เพิ่มขึ้นจาก 369,602 ตัน มูลค่า 12,435.70 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 504,287 ตัน มูลค่า 29,941.20 ล้านบาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.77 และร้อยละ 25.43 ต่อปี ตามลำดับ

2) ทุเรียนแช่แข็ง เพิ่มขึ้นจาก 17,143 ตัน ในปี 2557 เป็น 20,365 ในปี 2559 จากนั้นลดลงเป็น 13,230 ตัน และ 19,868 ตัน ในปี 2560 และปี 2561 ตามลำดับ จึงทำให้ภาพรวมปริมาณการส่งออกลดลง ร้อยละ 2.20 ต่อปี ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 1,131.33 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 4,382.57 ล้านบาทในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.07 ต่อปี

3) **ทุเรียนอบแห้ง** เพิ่มขึ้นจาก 356 ตัน มูลค่า 217.99 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 409 ตัน มูลค่า 334.73 ล้านบาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.04 และร้อยละ 13.38 ต่อปี ตามลำดับ

4) **ทุเรียนกวน** เพิ่มขึ้นจาก 455 ตัน มูลค่า 58.08 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 1,306 ตัน มูลค่า 147.12 ล้านบาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.23 และร้อยละ 26.76 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2561 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจาก 503,536 ตัน (คิดเป็นทุเรียนสด 513,883 ตัน) มูลค่า 24,846.34 ล้านบาท ในปี 2560 ร้อยละ 4.44 และร้อยละ 40.08 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการในตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับสูง ทำให้มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น รวมถึงนโยบายส่งเสริมการส่งออกผลไม้ และการลงทุนจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้ามาดำเนินธุรกิจการส่งออกทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง และการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์มากขึ้น

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2557 - 2561 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 34.29 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 78.16 บาทในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.03 ต่อปี สำหรับราคาทุเรียนพันธุ์ชะนีเกรดคละเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 23.76 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 46.39 บาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.45 ต่อปี

ปี 2561 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองเกรดคละและทุเรียนพันธุ์ชะนีเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 71.81 บาท และกิโลกรัมละ 44.38 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 8.84 และร้อยละ 4.53 ตามลำดับ

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2557 - 2561 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนีเพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 47.83 และกิโลกรัมละ 32.50 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 102.93 และกิโลกรัมละ 79.12 บาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.57 และร้อยละ 24.48 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2561 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนีเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 95.18 บาท และกิโลกรัมละ 71.57 บาท ในปี 2560 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.57 และร้อยละ 24.48 ตามลำดับ

3) ราคาส่งออก

ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออกทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 33.65 บาท กิโลกรัมละ 65.99 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 59.37 และกิโลกรัมละ 220.58 บาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.26 และร้อยละ 36.05 ต่อปี ตามลำดับ ขณะที่ทุเรียนกวนลดลงจาก 127.53 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 112.69 บาท ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 1.90 ต่อปี

ปี 2561 ราคาส่งออกทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 45.06 บาท และกิโลกรัมละ 170.49 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 31.74 และร้อยละ 29.38 ตามลำดับ ขณะที่ทุเรียนกวนลดลงจาก กิโลกรัมละ 126.32 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 10.79 ตามลำดับ

2. แนวโน้มปี 2562

2.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 665,869 ไร่ ผลผลิต 795,048 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 1,194 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 654,509 ไร่ ผลผลิต 737,065 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 1,126 กิโลกรัม ในปี 2561 ร้อยละ 1.74 ร้อยละ 7.87 และร้อยละ 6.04 ตามลำดับ เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว เนื่องจากทุเรียนที่ปลูกในปี 2557 ในแหล่งผลิตภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เริ่มให้ผลผลิตเป็นปีแรก และคาดว่าผลผลิตรวม และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น หากสภาพภูมิอากาศในปี 2562 เอื้ออำนวยต่อการติดดอกและออกผล และการขยายเนื้อที่ปลูกทุเรียน ประกอบกับราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี จึงใจให้เกษตรกรดูแลเอาใจใส่ และบำรุงรักษาสวนทุเรียนมากขึ้น

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 คาดว่าความต้องการบริโภคทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศมีปริมาณ 198,762 ตัน ใกล้เคียงกับปี 2561 เนื่องจากอัตราการขยายตัวในการส่งออกเพิ่มขึ้น จึงอาจส่งผลให้ปริมาณการบริโภคในประเทศปรับตัวลงเล็กน้อย

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์จะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 11.46 โดยมีปริมาณ 586,149 ตัน (คิดเป็นต้นสด 596,286 ตัน) แยกเป็น ทุเรียนสด 560,509 ตัน ทุเรียนแช่แข็ง 23,851 ตัน ทุเรียนอบแห้ง 358 ตัน และทุเรียนกวน 1,391 ตัน เนื่องจากความต้องการของตลาดต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะตลาดจีน ซึ่งจากกระแสการซื้อขายออนไลน์ทำให้ผู้บริโภคหาซื้อได้สะดวกยิ่งขึ้น รวมถึงการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของจีนช่วยให้กระจายผลผลิตไปยังผู้บริโภคในมณฑลต่างๆ ของจีนได้ง่าย และสะดวกรวดเร็วโดยที่ทุเรียนยังคงคุณภาพดี ไม่ต้องผ่านการซื้อขายที่ตลาดกลาง ค้าปลีก ค้าส่ง เพียงอย่างเดียวเหมือนที่ผ่านมา นอกจากนี้ มูลค่าการส่งออกทุเรียนแช่แข็งไปยังตลาดต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน เกาหลีใต้ และเวียดนาม เป็นต้น ดังนั้น ทำให้ปริมาณการส่งออกในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

(3) ราคา

ปี 2561 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออกมีแนวโน้มใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและตลาดต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาอยู่ในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ตาม ราคาที่เกษตรกรขายได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลผลิตเป็นสำคัญ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการส่งออก

(1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

ปัญหาโรครากเน่าโคนเน่า (ไฟทอปเธอรา) ซึ่งเกิดจากเชื้อราในทุเรียน โรคเชื้อราสีชมพู และปัญหาหนอนเจาะทุเรียน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากสภาพอากาศ ความชื้น ปริมาณน้ำ และสภาพดินที่ไม่สมบูรณ์ ทำให้ง่ายต่อการเกิดเชื้อราของทุเรียน หากไม่มีการดูแลจัดการสวนที่ดีก็จะทำให้เกิดโรคได้ง่าย ส่งผลให้ผลผลิตไม่ได้อุณหภูมิมาตรฐานตามความต้องการของตลาด

(2) ปัจจัยที่มีผลกระทบด้านการตลาดของทุเรียนไทย

1) สถานการณ์ทุเรียนในตลาดโลก ในช่วงปี 2560 เป็นต้นมา ไทยมีการส่งออกทุเรียนสดไปยังตลาดโลกมากกว่าร้อยละ 80 ที่เหลือเป็นการส่งออกในรูปผลิตภัณฑ์ โดยมีส่วนแบ่งการตลาดโลกประมาณร้อยละ 67 ขณะที่ประเทศฮ่องกง มาเลเซีย และเวียดนาม ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าและคู่แข่งของไทยมีส่วนแบ่งการตลาดโลกประมาณร้อยละ 30 ร้อยละ 2 และร้อยละ 1 (Trade map, 2018) ซึ่งไทยจึงยังคงเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกอันดับหนึ่งในตลาดโลก สำหรับประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ จีน เวียดนาม และฮ่องกง อย่างไรก็ตาม ฮ่องกง และเวียดนามมีการนำเข้าทุเรียนจากไทยเกือบทั้งหมด โดยผลผลิตบางส่วนใช้บริโภคภายในประเทศ และส่วนใหญ่ส่งออกต่อไปยังตลาดจีน โดยประเทศคู่ค้าที่สำคัญของฮ่องกง ได้แก่ จีน ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของมาเลเซีย ได้แก่ สิงคโปร์ ฮ่องกง สหรัฐอเมริกา และจีน ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของเวียดนาม ได้แก่ จีน จะเห็นได้ว่าจีนเป็นตลาดหลักในการนำเข้าทุเรียนอันดับหนึ่งของโลกคิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาเป็นฮ่องกง และเวียดนามคิดเป็นร้อยละ 25 และร้อยละ 24 ตามลำดับ โดยผลผลิตที่ฮ่องกง และเวียดนามนำเข้าส่วนใหญ่มาจากไทย ดังนั้น หากในอนาคตประเทศผู้ผลิตทุเรียนมีการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต อาจจะทำให้มีการส่งออกไปจีนได้มากขึ้น ซึ่งอาจจะส่งผลให้ส่วนแบ่งการตลาดของไทยลดลงไปจากปัจจุบัน และโอกาสที่จีนจะลดการนำเข้าจากไทยก็มีด้วยเช่นกัน เนื่องจากมีทางเลือกในการนำเข้าจากประเทศอื่น ๆ มากขึ้น

2) ความต้องการของประเทศคู่ค้า และการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการค้า โดยความต้องการทุเรียนของจีนจากไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 14 ส่วนใหญ่นำเข้าเพื่อบริโภคสด ซึ่งปัจจุบันจีนได้นำทุเรียนไปแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มได้หลากหลายมากขึ้นทั้งอาหารและขนมหวาน จึงทำให้ความต้องการทุเรียนของจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้ รูปแบบการค้าของจีน ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยมีการทำธุรกิจซื้อขายผ่านระบบ E-commerce และการซื้อขายออนไลน์มากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันในธุรกิจการให้บริการ ส่งผลให้สินค้าถึงมือผู้บริโภคโดยตรงได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น และก่อให้เกิดการเชื่อมโยงธุรกิจ ประกอบกับการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ภายในประเทศ และการพัฒนาเส้นทางการขนส่งทั้งทางเรือ และทางบก รวมถึงเทคโนโลยีที่ทำให้ทุเรียนมีคุณภาพเมื่อถึงปลายทาง จึงสนองตอบต่อความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศจีนได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้การส่งออกขยายตัว ราคาที่เกษตรกรขายได้ของทุเรียนไทยปรับตัวสูงขึ้น และมูลค่าการส่งออกทุเรียนมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

3) สถานการณ์ทุเรียนของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ได้แก่ มาเลเซีย และเวียดนาม ซึ่งเป็นทั้งประเทศคู่ค้า และคู่แข่งที่สำคัญของไทยในการผลิต และส่งออกทุเรียน

3.1) มาเลเซีย พันธุ์ทุเรียนของมาเลเซียที่นิยมบริโภค และเป็นพันธุ์การค้า ได้แก่ พันธุ์มูซังคิง (Musang King) หรือ D197 ที่ผ่านมาจากมาเลเซียเน้นการส่งออกเนื้อทุเรียนแช่แข็งไปจีน ซึ่งเป็นการเจาะตลาดบน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า โดยเกษตรกรมาเลเซียนิยมเก็บเกี่ยวทุเรียนในช่วงที่สุกเต็มที่ ทำให้การส่งออกทุเรียนผลสดไปต่างประเทศทำได้ค่อนข้างยาก ต่างจากเกษตรกรไทยที่เก็บเกี่ยวทุเรียนที่ยังไม่สุกมากนัก สามารถส่งออกต่างประเทศได้ อย่างไรก็ตาม ในช่วงเดือนสิงหาคม 2561 ที่ผ่านมา สำนักงานการศุลกากรของจีนได้ประกาศอนุญาตให้ทุเรียนทั้งเปลือกแช่แข็งของมาเลเซียสามารถส่งออกไปจีนได้แล้ว สำหรับตลาดหลักในการส่งออกทุเรียนของมาเลเซีย ได้แก่ สิงคโปร์คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาเป็นฮ่องกงร้อยละ 25 และจีนร้อยละ 6 (Trade map, 2018) ทั้งนี้ บางช่วงที่มาเลเซียมีสภาพอากาศไม่เหมาะสม มีปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอต่อการส่งออก มาเลเซียมีการนำเข้าทุเรียนจากไทยด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสถานการณ์การส่งออกในปัจจุบันระหว่างไทยกับมาเลเซีย พบว่า ทั้งสองประเทศมีตลาดหลักในการส่งออกทุเรียนไปจีนเช่นเดียวกัน โดยไทยเน้นการส่งออกทุเรียนสด ส่วนมาเลเซียเน้นการส่งออกทุเรียนแช่แข็ง ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่า และจำหน่ายได้ในราคาค่อนข้างสูง ดังนั้น ในอนาคตไทยอาจเสียส่วนแบ่งการตลาดในการส่งออกทุเรียนไปจีนได้

3.2) เวียดนาม ปัจจุบันเกษตรกรเวียดนามได้มีการพัฒนาความรู้ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในแหล่งเพาะปลูก โดยมีไทยเป็นต้นแบบในการผลิตทุเรียน ทำให้เกิดแหล่งผลิตทุเรียนเพื่อการส่งออกตามมาตรฐาน (Viet GAP) ของเวียดนาม สำหรับพันธุ์ที่นิยมปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ที่มีคุณภาพสูง เช่น พันธุ์หมอนทอง และพันธุ์ RI 6 (รีเซีย) เป็นต้น นอกจากผลผลิตของเวียดนามแล้วยังมีการนำเข้าทุเรียนจากไทย เพื่อส่งออกต่อไปยังจีน โดยมีการนำเข้ามากในช่วงเดือนเมษายน – สิงหาคมของทุกปี โดยเวียดนามมีการนำเข้าทุเรียนจากไทย ประมาณร้อยละ 44 อย่างไรก็ตาม ด้านการตลาดเวียดนามมีการส่งออกทุเรียนไปตลาดจีนเป็นหลักเช่นเดียวกับไทย โดยมีการส่งออกทุเรียนไปจีนประมาณร้อยละ 98 (Trade map, 2018) นอกจากนี้ เวียดนามยังมีปัญหาในด้านคุณภาพของผลผลิต ซึ่งหากในอนาคตมีการพัฒนาเทคโนโลยี และคุณภาพในการผลิตทุเรียน อาจจะทำให้เวียดนามมีการนำเข้าจากไทยลดลง และกลายเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทยได้ในอนาคต เนื่องจากมีความได้เปรียบในด้านการขนส่งระหว่างเวียดนามกับจีน ต้นทุนการผลิต และค่าจ้างแรงงานที่ถูกกว่าไทย

4) ปี 2561 อัตราค่าระวางเรือปรับลดลงจากปี 2560 เล็กน้อย ในช่วงที่มีความต้องการส่งออกมาก ขณะที่ค่าเงินบาทได้แข็งค่าขึ้นจากปี 2560 ทำให้ต้นทุนค่าขนส่งทางเรือในการส่งออกผลไม้ของไทยไปจีน และฮ่องกงลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยต้นทุนค่าขนส่งทางเรือจากไทยไปฮ่องกง และจากไทยไปเซี่ยงไฮ้ในช่วงเดือนมีนาคมถึงกันยายน 2561 มีอัตราสูงสุด 1,050 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1,150 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้คอนเทนเนอร์ (ปรับอุณหภูมิ) ขนาด 40 ฟุตตามลำดับ (มีค่าระวางตู้ละ 34,072 บาท และ 37,376 บาท ณ อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนมีนาคม – กันยายน 2561 เฉลี่ย 32.45 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2560 ที่มีค่าระวางเรือต่อตู้คอนเทนเนอร์ (ปรับอุณหภูมิ) ขนาด 40 ฟุต สูงสุดประมาณ 1,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1,200 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ (คิดเป็นเงินบาท มีค่าระวางตู้ละ 34,160 บาท และ 40,992 บาท ณ อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนมีนาคม – กันยายน 2560 เฉลี่ย 34.16 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) หรือลดลงตู้ละ 88 บาท และ 3,676 บาท ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ทิศทางการส่งออกยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาด แม้ว่าต้นทุนการขนส่งผลไม้ทางเรือจะเพิ่มขึ้นในบางช่วงก็ตาม

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ทุเรียน ปี 2557 - 2562

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2557	570,556	631,773	1,107
2558	583,125	601,017	1,031
2559	608,512	512,451	842
2560	621,686	649,171	1,044
2561*	654,509	737,065	1,126
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.44	3.93	0.46
2562*	665,869	795,048	1,194

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศ และการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2557 - 2562

ปี	การบริโภค ในรูปผลสดภายในประเทศ (ตัน)	การส่งออก		
		ปริมาณ (ตันสด)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2557	238,737	393,036	387,556	13,843.10
2558	212,495	388,522	381,470	15,563.24
2559	80,726	431,725	425,059	20,049.98
2560	135,288	513,883	503,536	24,846.34
2561*	200,987	536,078	525,870	34,805.62
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-7.65	9.42	9.29	26.01
2562*	198,762	596,286	586,149	39,605.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ

อัตราแปลง: ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก. และทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

ที่มา: จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกทุเรียนแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2557 - 2562

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	ทุเรียนสด		ทุเรียนแช่แข็ง		ทุเรียนอบแห้ง		ทุเรียนกวน		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2557	369,602	12,435.70	17,143	1,131.33	356	217.99	455	58.08	387,556	13,843.10
2558	358,192	13,246.39	22,187	1,944.77	401	289.65	690	82.42	381,470	15,563.24
2559	403,634	17,505.76	20,365	2,171.23	341	282.89	720	90.09	425,059	20,049.98
2560	488,673	22,021.95	13,230	2,255.57	545	431.27	1,089	137.55	503,536	24,846.34
2561*	504,287	29,941.20	19,868	4,382.57	409	334.73	1,306	147.12	525,870	34,805.62
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	9.77	25.43	-2.20	33.07	6.04	13.38	29.23	26.76	9.29	26.01
2562*	560,509	33,709.00	23,851	5,445.29	358	293.16	1,391	157.55	586,109	39,605.00

หมายเหตุ: * ปริมาณการ

อัตราแปลง: ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก.

ทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

ที่มา: จากการค้าปริมาณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่ง และราคาส่งออกทุเรียน ปี 2557 - 2561

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ^{2/}		ราคาส่งออก ^{3/}		
	หอมทอง	ชะนี	หอมทอง	ชะนี	ทุเรียนสด	ทุเรียนแช่แข็ง	ทุเรียนกวน
2557	34.29	23.76	47.83	32.50	33.65	65.99	127.53
2558	46.96	31.11	67.89	47.50	36.98	87.65	119.53
2559	62.96	42.20	88.51	70.00	43.37	106.62	125.16
2560	71.81	44.38	95.18	71.57	45.06	170.49	126.32
2561*	78.16	46.39	102.93	79.12	59.37	220.58	112.69
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	23.03	18.45	20.57	24.48	14.26	36.05	-1.90

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} จากการคำนวณ

1. สถานการณ์ปี 2561

1.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 413,944 ไร่ ในปี 2557 เป็น 420,502 ไร่ ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.32 ต่อปี ขณะที่ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงจาก 289,374 ตัน และ 699 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2557 เป็น 184,583 ตัน และ 439 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 8.15 และร้อยละ 8.44 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2561 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 416,705 ไร่ ในปี 2560 ร้อยละ 0.91 ขณะที่ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 209,880 ตัน และ 504 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2560 ร้อยละ 12.05 และร้อยละ 12.90 ตามลำดับ เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลรวมเพิ่มขึ้นในทุกภาค จากการขยายเนื้อที่ปลูกใหม่ในปี 2554 เริ่มให้ผลในปี 2561 ส่วนผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากมังคุดรุ่นแรกในแหล่งผลิตใหญ่ในภาคกลาง ได้รับผลกระทบจากฝนตกในช่วงปลายปี 2560 ทำให้มังคุดแตกใบอ่อนแทนการออกดอก ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตลดลง

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 - 2561 ความต้องการบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 93,813 ตัน ในปี 2557 เหลือ 7,039 ตัน ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 47.84 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตลดลง และผลผลิตที่มีคุณภาพส่วนใหญ่ถูกส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

ปี 2561 การบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 10,431 ตัน ในปี 2560 ร้อยละ 32.52 เนื่องจากผลผลิตที่มีคุณภาพส่งออกได้มากขึ้นทั้งประเทศจีน และประเทศในอาเซียนที่รองรับผลผลิตเกรดรอง ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตที่ใช้บริโภคภายในประเทศลดลง

(2) การส่งออก

ไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกมังคุดรายใหญ่ของโลก ตลาดหลักของไทยคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนาม และสาธารณรัฐเกาหลีใต้ โดยในปี 2557 - 2561 การส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจาก 195,837 ตัน ในปี 2557 เป็น 205,542 ตัน ในปี 2560 จากนั้นลดลงเป็น 186,975 ตัน ในปี 2561 จึงส่งผลให้ในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.48 ต่อปี และมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 4,835.37 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 7,302.85 ล้านบาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.59 ต่อปี ตามลำดับ ดังนี้

1) **มังคุดสด** ปริมาณเพิ่มขึ้นจาก 195,108 ตัน ในปี 2557 เป็น 205,468 ตัน ในปี 2560 จากนั้นลดลงเป็น 186,807 ตัน ในปี 2561 ทำให้ภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.55 ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 4,780.71 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 7,283.59 ล้านบาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.83 โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนาม สาธารณรัฐเกาหลีใต้ และ สเปน.ลาว

2) **มังคุดแช่แข็ง** ลดลงจาก 729 ตัน มูลค่า 54.66 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 168 ตัน มูลค่า 19.25 ล้านบาท ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 35.28 และร้อยละ 24.22 ต่อปี ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ ไต้หวัน สาธารณรัฐเกาหลีใต้ และสหรัฐอเมริกา

ปี 2561 การส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์ลดลงจาก 205,542 ตัน มูลค่า 7,444.84 ล้านบาท ในปี 2560 ร้อยละ 9.03 และร้อยละ 1.91 ตามลำดับ เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตลดลงจากปี 2560

(3) การนำเข้า

ไทยมีการนำเข้ามังคุดสดจากอินโดนีเซีย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อไปยังต่างประเทศ โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยในปี 2557 - 2561 การนำเข้ามังคุดสดเพิ่มขึ้นจาก 227 ตัน มูลค่า 22.59 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 9,431 ตัน มูลค่า 197.39 ล้านบาท ในปี 2560 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 81.50 และร้อยละ 33.98 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2561 การนำเข้ามังคุดสดเพิ่มขึ้นจาก 6,093 ตัน มูลค่า 113.38 ล้านบาท ในปี 2560 ร้อยละ 54.78 และร้อยละ 74.10 ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลงจากปี 2560

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2557 - 2561 ราคามังคุดเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 20.18 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 43.57 บาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.28 ต่อปี เนื่องจากเกษตรกร มีการรวมกลุ่มเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผลผลิต และดูแลเอาใจใส่สวนมังคุดเป็นอย่างดี ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ รวมถึงการรวมกลุ่มประมุลมังคุดคุณภาพ จึงส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรขายได้เพิ่มสูงขึ้น

ปี 2561 ราคามังคุดเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 40.10 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 8.65

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2557 - 2561 ราคาขายส่งมังคุดผิวมันเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 24.58 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 52.89 บาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.67 ต่อปี

ปี 2561 ราคาขายส่งมังคุดผิวมันในตลาดกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 39.28 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 34.65

3) ราคาส่งออก

ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออกมังคุดสดและมังคุดแช่แข็งเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 24.50 บาท และ 74.93 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 38.99 บาท และ 114.41 บาท ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.20 และร้อยละ 17.12 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2561 ราคาส่งออกมังคุดสดและมังคุดแช่แข็งเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 36.19 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 7.75 ขณะที่มังคุดแช่แข็งลดลงจากกิโลกรัมละ 130.55 บาท ในปี 2560 ร้อยละ 12.36

2. แนวโน้มปี 2562

2.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่ามีเนื้อที่ให้ผล 423,281 ไร่ ผลผลิต 212,064 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 588 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่ให้ผล 420,502 ไร่ ผลผลิต 184,583 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 439 กิโลกรัม ในปี 2561 ร้อยละ 0.66 ร้อยละ 14.89 และร้อยละ 33.94 ตามลำดับ โดยเนื้อที่ให้เพิ่มขึ้นทุกภาคจากปีที่ผ่านมา จากการขยายเนื้อที่ปลูกใหม่ในปี 2555 เริ่มให้ผลผลิตในปี 2562 สำหรับผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ คาดว่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีฝนตกอย่างต่อเนื่องในปี 2561 ทำให้มังคุดออกผลน้อย ต้นมังคุดได้รับน้ำเต็มที่ และมีเวลาสะสมอาหารนานขึ้น ต้นจึงสมบูรณ์พร้อมสำหรับการออกดอก ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวย ทำให้ภาพรวมผลผลิตปี 2562 เพิ่มขึ้น

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 คาดว่าความต้องการบริโภคมังคุดสดและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศมีจำนวน 12,994 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 7,039 ตัน ในปี 2561 ร้อยละ 54.17 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น และนโยบายการส่งเสริมการบริโภคภายในประเทศของภาครัฐ

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์จะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 7.66 โดยมีปริมาณ 199,070 ตัน แยกเป็น มังคุดสด 199,148 ตัน และมังคุดแช่แข็ง 179 ตัน เนื่องจากตลาดต่างประเทศมีความต้องการมังคุดสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเกษตรกรมีการรวมกลุ่มปรับปรุงคุณภาพมังคุด ทำให้จำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้นทั้งผลผลิตคุณภาพ และเกรดรอง และสามารถขยายตลาดส่งออกได้มากขึ้น ทั้งในตลาดจีน สาธารณรัฐเกาหลีใต้ อาเซียน สหรัฐอเมริกา และยุโรป

(3) การนำเข้า

ปี 2562 คาดว่าจะมีการนำเข้ามังคุดจากอินโดนีเซียปรับตัวลดลงจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากปี 2562 คาดว่าจะมีผลผลิตมังคุดของไทยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา หากสภาพอากาศเอื้ออำนวย

(4) ราคา

ปี 2560 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออกจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดสอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ราคาขึ้นอยู่กับคุณภาพผลผลิตของเกษตรกรด้วย

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการส่งออก

(1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

สภาพอากาศ เป็นปัจจัยสำคัญในการทำสวนผลไม้ของเกษตรกร ซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการติดดอกและออกผลของผลไม้ หากปีใดมีสภาพอากาศแปรปรวนมีฝนตกหนักปริมาณน้ำฝนมาก และมีช่วงแล้งสั้น ทำให้ผลไม้แตกใบอ่อนแทนการติดผลดังเช่นปี 2561 ส่งผลให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ขณะที่บางปีมีสภาพอากาศเหมาะสม มีช่วงร้อน และหนาวไม่ยาวนานเกินไปก็จะเอื้ออำนวยให้การติดดอกออกผลดี ส่งผลให้มีปริมาณผลไม้ออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น

(2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อด้านการตลาด

1) ความต้องการมังคุดของโลก โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2556-2560) ทั้งโลกมีความต้องการมังคุดในอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.52 ต่อปี โดยจีนมีการนำเข้ามากที่สุด รองลงมาเป็นฮ่องกง เวียดนาม ไต้หวัน สิงคโปร์ และมาเลเซีย สำหรับประเทศผู้ส่งออกมังคุดที่สำคัญของโลก ได้แก่ ไทย ฮ่องกง มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม โดยมีส่วนแบ่งการตลาดคิดเป็นร้อยละ 67 ร้อยละ 30 ร้อยละ 1.70 ร้อยละ 0.09 และร้อยละ 0.05 ตามลำดับ ซึ่งเวียดนามและฮ่องกงมีการนำเข้ามังคุดจากไทยเป็นส่วนใหญ่ เพื่อส่งออกต่อไปยังจีน โดยไทยมีอัตราการส่งออกมังคุดไปยังตลาดโลกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 24.79 ต่อปี ซึ่งมีการส่งออกไปจีนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เวียดนาม ฮ่องกง ไต้หวัน และมาเลเซีย สำหรับคู่ค้าและคู่แข่งที่สำคัญของไทยในการส่งออกมังคุดไปตลาดจีน ได้แก่ เวียดนาม ขณะที่ประเทศผู้ส่งออกอื่น ๆ จะมีตลาดส่งออกแตกต่างกันไป โดยมาเลเซียมีตลาดส่งออกมังคุดที่สำคัญได้แก่ สิงคโปร์ ฮ่องกง และสหรัฐอเมริกา ขณะที่อินโดนีเซียมีตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ มาเลเซีย ดังนั้น กล่าวได้ว่า ไทยยังคงเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกมังคุดที่สำคัญอันดับ 1 ในตลาดโลก และอาเซียน โดยมีจีนเป็นประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญของโลก อย่างไรก็ตาม ความต้องการของตลาดโลกยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เกษตรกรไทยควรเน้นการปรับปรุงคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก

2) ปี 2561 อัตราค่าระวางเรือปรับลดลงจากปี 2560 เล็กน้อย ในช่วงที่มีความต้องการส่งออกมาก ขณะที่ค่าเงินบาทได้แข็งค่าขึ้นจากปี 2560 ทำให้ต้นทุนค่าขนส่งทางเรือในการส่งออกผลไม้ของไทยไปจีน และฮ่องกงลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยต้นทุนค่าขนส่งทางเรือจากไทยไปฮ่องกง และจากไทยไปเซี่ยงไฮ้ในช่วงเดือนมีนาคมถึงกันยายน 2561 มีอัตราสูงสุด 1,050 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1,150 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้คอนเทนเนอร์ (ปรับอุณหภูมิ) ขนาด 40 ฟุต ตามลำดับ (มีค่าระวางตู้ละ 34,072 บาท และ 37,376 บาท ณ อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนมีนาคม - กันยายน 2561 เฉลี่ย 32.45 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2560 ที่มีค่าระวางเรือต่อตู้คอนเทนเนอร์ (ปรับอุณหภูมิ) ขนาด 40 ฟุต สูงสุดประมาณ 1,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1,200 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ (คิดเป็นเงินบาท มีค่าระวางตู้ละ 34,160 บาท และ 40,992 บาท ณ อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนมีนาคม - กันยายน 2560 เฉลี่ย 34.16 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) หรือลดลงตู้ละ 88 บาท และ 3,676 บาท ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ทิศทางการส่งออกยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาด แม้ว่าต้นทุนการขนส่งผลไม้ทางเรือจะเพิ่มขึ้นในบางช่วงก็ตาม

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มังคุด ปี 2557 - 2562

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2557	413,944	289,374	699
2558	416,330	199,911	480
2559	419,368	187,367	447
2560	416,705	209,880	504
2561*	420,502	184,583	439
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.32	-8.15	-8.44
2562*	423,281	212,064	588

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศ การนำเข้าและการส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2557 - 2562

ปี	การบริโภคภายในประเทศ	การนำเข้า		การส่งออก	
	(ตันสด)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2557	93,813	277	22.59	195,837	4,835.37
2558	39,431	18,209	464.54	178,689	4,349.76
2559	57,187	13,046	291.14	143,226	4,308.73
2560	10,431	6,093	113.38	205,542	7,444.84
2561*	7,039	9,431	197.39	186,975	7,302.85
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-47.84	81.50	33.98	0.48	14.59
2562*	12,994	9,125	190.99	199,070	7,952.74

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกมังคุดแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2557 - 2562

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	มังคุดสด		มังคุดแช่แข็ง		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2557	195,108	4,780.71	729	54.66	195,837	4,835.37
2558	178,384	4,330.65	305	19.11	178,689	4,349.76
2559	142,855	4,274.11	371	34.62	143,226	4,308.73
2560	205,468	7,435.22	74	9.62	205,542	7,444.84
2561*	186,807	7,283.59	168	19.25	186,975	7,302.85
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.55	14.83	-35.28	-24.22	0.48	14.59
2562*	199,148	7,942.03	179	21.00	199,328	7,963.03

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ราคาขายส่ง และราคาส่งออกมังคุด ปี 2557 - 2561

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกร ขายได้ ^{1/}	ราคาขายส่ง ตลาดกรุงเทพฯ ^{2/}	ราคาส่งออก ^{3/}	
	เกรดคละ	มังคุดผิวมัน	มังคุดสด	มังคุดแช่แข็ง
2557	20.18	24.58	24.50	74.93
2558	34.87	35.73	24.28	62.65
2559	35.56	46.57	29.92	93.37
2560	40.10	39.28	36.19	130.55
2561*	43.57	52.89	38.99	114.41
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	18.28	17.67	14.20	17.12

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} จากการคำนวณ

1. สถานการณ์ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 พื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจาก 118.52 ล้านไร่ ในปี 2557 เป็น 120.36 ล้านไร่ ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.43 ต่อปี ขณะที่ผลผลิตมันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มลดลงจาก 380.97 ล้านตัน ในปี 2557 เป็น 376.26 ล้านตัน ในปี 2561 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.27 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตมันฝรั่งของอินเดีย รัสเซีย ยูเครน และสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผู้ผลิตมันฝรั่งรายใหญ่ของโลกมีแนวโน้มลดลง ยกเว้นจีนซึ่งเป็นประเทศที่มีพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งมากที่สุดในโลกที่ผลผลิตมันฝรั่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

จีนเป็นประเทศที่มีการผลิตมันฝรั่งมากที่สุดในโลก โดยปี 2561 ผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 30.20 ของผลผลิตมันฝรั่งโลก พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญอยู่ในมณฑลกานซู มณฑลกุ้ยโจว มณฑลชานตง มณฑลอันฮุย มณฑลเจ้อเจียง และมณฑลฟูเจี้ยน ซึ่งพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกในเชิงพาณิชย์อยู่ที่มณฑลฟูเจี้ยน ในช่วงที่ผ่านมาจีนมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรัฐบาลให้เงินสนับสนุนเกษตรกรและบริษัทเอกชนที่ลงทุนด้านการเพาะปลูกมันฝรั่ง โดยเฉพาะมันฝรั่งสายพันธุ์ที่มีคุณภาพตามที่กระทรวงเกษตรกำหนด ในช่วงปี 2557-2561 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งของจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.28 และ 1.10 ต่อปี ตามลำดับ โดยพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจาก 34.83 ล้านไร่ ในปี 2557 เป็น 36.35 ล้านไร่ ในปี 2561 ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 95.52 ล้านตัน ในปี 2557 เป็น 99.12 ล้านตัน ในปี 2561

อินเดียมีการผลิตมันฝรั่งมากเป็นอันดับสองของโลก โดยช่วงปี 2557 - 2561 พื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งของอินเดียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.38 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 12.65 ล้านไร่ ในปี 2557 เป็น 13.37 ล้านไร่ ในปี 2561 ขณะที่ผลผลิตมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.78 ต่อปี โดยลดลงจาก 46.40 ล้านตัน ในปี 2557 เป็น 43.93 ล้านตัน ในปี 2561

รัสเซียมีการผลิตมันฝรั่งมากเป็นอันดับสามของโลก พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.00 และ 0.63 ต่อปี ตามลำดับ โดยลดลงจาก 13.13 ล้านไร่ ในปี 2557 เป็น 12.69 ล้านไร่ ในปี 2561 และผลผลิตลดลงจาก 31.50 ล้านตัน ในปี 2557 เป็น 31.36 ล้านตัน ในปี 2561

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการส่งออกมันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.71 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 12.60 ล้านตัน ในปี 2557 เป็น 13.92 ล้านตัน ในปี 2561 โดยมีฝรั่งเศสเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่อันดับหนึ่งของโลกซึ่งมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.08 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ เยอรมนี ซึ่งมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.10 ต่อปี สำหรับเนเธอร์แลนด์และเบลเยียมซึ่งเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่อันดับสามและอันดับสี่ของโลกมีแนวโน้มการส่งออกลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.28 และ 0.79 ต่อปี ตามลำดับ

(2) การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการนำเข้ามันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.59 ต่อปี โดยมีเบลเยียมเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่อันดับหนึ่งของโลก ซึ่งมีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 11.60 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีแนวโน้มนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.87 ต่อปี สำหรับ สเปนและอิตาลี ซึ่งเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่อันดับสามและอันดับสี่ของโลก มีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ย ร้อยละ 8.99 และ 0.29 ต่อปี ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 พื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งลดลงจาก 39,284 ไร่ ในปี 2557 เป็น 37,513 ไร่ ในปี 2561 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.43 ต่อปี แต่ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 99,715 ตัน ในปี 2557 เป็น 108,291 ตัน ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.05 ต่อปี โดยแยกเป็นพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งพันธุ์บริโภค ลดลงจาก 4,025 ไร่ ในปี 2557 เป็น 2,050 ไร่ ในปี 2561 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 17.47 ต่อปี และ ผลผลิตลดลงจาก 9,790 ตัน ในปี 2557 เป็น 5,421 ตัน ในปี 2561 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 15.97 ต่อปี สำหรับพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงานเพิ่มขึ้นจาก 35,259 ไร่ ในปี 2557 เป็น 35,463 ไร่ ในปี 2561 อย่างไรก็ตาม เมื่อคิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี พบว่า ลดลงร้อยละ 2.18 ต่อปี ส่วนของผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 89,925 ตัน ในปี 2557 เป็น 102,870 ตัน ในปี 2561 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.40 ต่อปี

แหล่งเพาะปลูกมันฝรั่งที่สำคัญ 5 อันดับแรกอยู่ในเขตภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดตาก เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และพะเยา เนื่องจากมีพื้นที่เพาะปลูกมากและมีสภาพภูมิอากาศหนาวเย็น ซึ่งเหมาะสม สำหรับการเพาะปลูกมันฝรั่ง นอกจากนี้ยังมีการเพาะปลูกมันฝรั่งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัด สกลนคร และนครพนม ซึ่งมีการนำมันฝรั่งไปส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเพาะปลูก

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2557 - 2561 ความต้องการใช้มันฝรั่งในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4.24 ต่อปี เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจเริ่มขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงปีที่ผ่านมา

(2) การส่งออก

ปี 2557 - 2561 มันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง มีปริมาณและมูลค่าการส่งออก เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 26.36 และ 14.51 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจาก 2,099 ตัน และ 286.19 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 5,039 ตัน และ 491.39 ล้านบาท ในปี 2561 ตลาดส่งออกหลักของไทยได้แก่ ลาว และกัมพูชา สำหรับประเทศในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ เมียนมาร์ และลาว มีอัตราการขยายปริมาณการส่งออกมันฝรั่งทอดกรอบ เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการเปิดการค้าเสรี

(3) การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 มันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง มีปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.37 และร้อยละ 2.56 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจาก 116,471 ตัน และ 3,864.42 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 153,943 ตัน และ 4,080.25 ล้านบาท ในปี 2561 เนื่องจากผลิตภัณฑ์มันฝรั่งบางชนิดยังไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ เช่น เฟรนด์ฟรายและแป้งมันฝรั่ง จึงจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ประเทศนำเข้าหลักของไทยได้แก่ เนเธอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และสาธารณรัฐประชาชนจีน

(4) ราคา

ปี 2557 - 2561 ราคามันฝรั่งพันธุ์โรงงานที่เกษตรกรขายได้ลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.72 ต่อปี โดยลดลงจากกิโลกรัมละ 12.25 บาท ในปี 2557 เป็นกิโลกรัมละ 11.96 บาท ในปี 2561 เนื่องจากมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ส่วนราคามันฝรั่งพันธุ์บริโภคที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 11.34 ต่อปี (ปี 2558 - 2561) โดยเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 15.43 บาท ในปี 2558 เป็นกิโลกรัมละ 16.67 บาท ในปี 2561 เนื่องจากมีผลผลิตลดลง

2. แนวโน้มปี 2562

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่ามีพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งรวม 38,264 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2561 คิดเป็นร้อยละ 2.00 เนื่องจากความต้องการใช้มันฝรั่งเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่เริ่มขยายตัว ทำให้เกษตรกรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกขึ้น และคาดว่าจะมีผลผลิต 114,595 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2561 คิดเป็นร้อยละ 5.82 เนื่องจากภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกันถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมันฝรั่งคุณภาพ เพื่อให้เปอร์เซ็นต์แป้งมันฝรั่งเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งได้จัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำด้านการผลิตและการดูแลรักษาที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้แก่เกษตรกร

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2562 คาดว่าความต้องการใช้มันฝรั่งพันธุ์โรงงานจะขยายตัวเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากสถานการณ์เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวมากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าปริมาณการส่งออกยังไม่ขยายตัวมากนัก เนื่องจากการผลิตมันฝรั่งมุ่งตอบสนองตลาดภายในประเทศเป็นหลัก ส่วนมันฝรั่งพันธุ์บริโภคจะจำหน่ายในประเทศเป็นหลักเช่นกัน การส่งออกไปขายต่างประเทศมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

(3) ราคา

ปี 2562 คาดว่าราคามันฝรั่งพันธุ์โรงงานฤดูแล้งที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 12 - 13 บาท ส่วนมันฝรั่งพันธุ์โรงงานฤดูฝนราคา กิโลกรัมละ 14 - 15 บาท ซึ่งคาดว่าราคาจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา สำหรับราคามันฝรั่งพันธุ์บริโภคคาดว่าจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาเช่นกัน เนื่องจากสภกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งได้มีการควบคุมการนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งในปริมาณที่ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและนโยบายภาครัฐที่มีต่อการพัฒนามันฝรั่ง

2.2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สนับสนุนงบประมาณให้กรมวิชาการเกษตรดำเนินการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งหลัก (G0) ปีละ 500,000 หัว เพื่อนำไปขยายการผลิตเป็นหัวพันธุ์ขยาย (G1) ปีละ 50 - 60 ตัน และให้ภาคเอกชนรับไปดำเนินการขยายการผลิตหัวพันธุ์รับรอง (G2) ต่อไป ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการขยายการผลิตหัวพันธุ์เพื่อทดแทนการนำเข้าส่งผลให้เกษตรกรสามารถซื้อหัวพันธุ์ในราคาที่ถูกลงกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศสามารถลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรได้

(2) การขยายการผลิตหัวมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูปอยู่ระหว่างดำเนินการทดลองผลิตหัวมันฝรั่งสดเพื่อใช้ในประเทศให้เพียงพอในฤดูฝน ซึ่งมีข้อจำกัดในการผลิตหัวมันฝรั่งสดส่งเข้าโรงงานแปรรูป เนื่องจากการปลูกมันฝรั่งในฤดูฝนมีความเสี่ยง มักพบปัญหาโรคใบไหม้และไส้เดือนฝอยในบางพื้นที่ ทำให้ผลผลิตมีไม่เพียงพอ กับความต้องการใช้ จึงมีความจำเป็นต้องเปิดตลาดให้นำเข้าหัวมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป ระหว่างปี 2561 - 2563 อัตราภาษีในโควตา ร้อยละ 27 และอัตราภาษีนอกโควตา ร้อยละ 125 และในปี 2562 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในการเปิดตลาดนำเข้าหัวมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูปในโควตาปริมาณ 52,000 ตัน

(3) การทดสอบมันฝรั่งสายพันธุ์ใหม่ๆ เพื่อให้ได้พันธุ์ที่มีคุณภาพทดแทนการนำเข้ายังทำได้จำกัด โดยกรมวิชาการเกษตรมีการนำเข้าพันธุ์ใหม่จากศูนย์วิจัยมันฝรั่งนานาชาติ (International - Potato Center : CIP) ถ้าได้ผลการทดลองที่ดีจะสามารถขยายผลผลิตและพันธุ์ใหม่ทดแทนการนำเข้าได้

2.2.2 นโยบายภาครัฐที่มีต่อการพัฒนามันฝรั่ง

(1) หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนบูรณาการร่วมกัน เพื่อขยายการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งทดแทนการนำเข้า โดยมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรนำหัวพันธุ์มันฝรั่งหลักไปผลิตหัวพันธุ์ขยายให้แก่เกษตรกร เพื่อให้ได้รับพันธุ์ที่มีคุณภาพและผลผลิตต่อไร่สูง รวมทั้งให้บริษัทเอกชนรับเทคโนโลยีการผลิตจากกรมวิชาการเกษตรไปทำการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งต่อไป

(2) หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกร โดยพื้นที่แปลงใหญ่ครอบคลุมสินค้าหลายชนิดรวมทั้งมันฝรั่ง ซึ่งในปี 2560 มีเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งเข้าร่วมโครงการจำนวน 1,344 คน พื้นที่ 9,528 ไร่ ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ตาก พะเยา และลำพูน ทั้งนี้การรวมกลุ่มและรวมพื้นที่การผลิตเป็นแปลงใหญ่นั้น จะมีผู้จัดการพื้นที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการแปลงวางแผนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) โดยมีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ภายใต้การบูรณาการของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 1 การผลิตมันฝรั่งโลกปี 2557 - 2561

ปี	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)						ผลผลิต (ล้านตัน)					
	จีน	อินเดีย	รัสเซีย	ยูเครน	อเมริกา	โลก	จีน	อินเดีย	รัสเซีย	ยูเครน	อเมริกา	โลก
2557	34.83	12.65	13.13	8.39	2.66	118.52	95.52	46.40	31.50	23.69	20.06	380.97
2558	34.49	12.98	13.20	8.07	2.67	118.62	94.86	48.01	33.65	20.84	20.01	376.81
2559	36.33	13.31	12.69	8.20	2.55	120.29	99.07	43.77	31.11	21.75	19.99	376.83
2560*	35.97	13.31	12.79	8.12	2.57	120.03	98.26	44.74	31.88	21.17	19.99	376.14
2561*	36.35	13.37	12.69	8.16	2.55	120.36	99.12	43.93	31.36	21.42	19.98	376.26
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.28	1.38	-1.00	-0.50	-1.21	0.43	1.10	-1.78	-0.63	-1.84	-0.08	-0.27

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Food and Agricultural Organization of The United Nations (FAO), October 2018

ตารางที่ 2 ปริมาณการส่งออกมันฝรั่งของโลก ปี 2557 - 2561

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม
						(ร้อยละ)
ฝรั่งเศส	1.90	1.98	1.85	2.04	1.98	1.08
เยอรมนี	1.66	1.72	1.80	1.96	1.99	5.10
เนเธอร์แลนด์	2.15	1.88	2.02	1.82	1.84	-3.28
เบลเยียม	1.06	0.92	0.99	0.99	0.98	-0.79
อียิปต์	0.70	0.61	0.48	0.68	0.57	-2.92
อื่น ๆ	5.14	4.59	5.85	6.29	6.61	8.54
รวม	12.60	11.70	13.00	13.80	13.92	3.71

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, October 2018, พิกัดที่ใช้คือ 070110, 070190, 071010

ตารางที่ 3 ปริมาณการนำเข้ามันฝรั่งของโลก ปี 2557 - 2561

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม
						(ร้อยละ)
เบลเยียม	1.59	1.57	2.01	2.17	2.35	11.60
เนเธอร์แลนด์	1.68	1.74	1.79	1.78	1.82	1.87
สเปน	0.67	0.73	0.82	0.88	0.94	8.99
อิตาลี	0.65	0.70	0.68	0.67	0.68	0.29
เยอรมนี	0.62	0.54	0.61	0.62	0.62	1.32
อื่น ๆ	6.18	7.22	8.18	8.68	9.46	10.91
รวม	11.40	12.50	14.10	14.80	15.82	8.59

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, October 2018, พิกัดที่ใช้คือ 070110, 070190, 071010

ตารางที่ 4 ▶ **พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มันฝรั่งของประเทศไทยปี 2557 - 2562**

ปี	มันฝรั่งรวม			มันฝรั่งพันธุ์บริโภค			มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน		
	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)
			ปลูก			ปลูก			ปลูก
2557	39,284	99,715	2,538	4,025	9,790	2,432	35,259	89,925	2,550
2558	48,944	125,663	2,567	4,202	10,522	2,504	44,742	115,141	2,573
2559	39,887	119,778	3,003	5,110	13,790	2,699	34,777	105,988	3,048
2560	37,858	107,103	2,829	2,376	6,023	2,535	35,482	101,080	2,849
2561	37,513	108,291	2,887	2,050	5,421	2,644	35,463	102,870	2,901
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.43	0.05	3.61	-17.47	-15.97	1.81	-2.18	1.40	3.66
2562*	38,264	114,595	2,995	2,088	5,732	2,745	36,176	108,863	3,009

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 บัญชีสมดุลสินค้ามันฝรั่งปี 2557 - 2561

ปริมาณ: ตัน

ปี	อุปทาน			อุปสงค์		
	ผลผลิต	นำเข้า	รวม	ส่งออก	บริโภคในประเทศ ^{1/}	รวม
2557	99,715	116,471	216,186	2,099	214,087	216,186
2558	125,663	117,079	242,742	2,835	239,907	242,742
2559	119,778	131,906	251,719	4,638	247,081	251,719
2560	107,103	149,776	256,879	5,106	251,773	256,879
2561*	108,291	153,943	262,234	5,039	257,195	262,234
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.05	8.37	4.53	26.36	4.24	4.53

หมายเหตุ: * ประมาณการ ^{1/} จากการคำนวณ
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่งปี 2557 - 2561

ปี	มันฝรั่งสด หรือแช่เย็น		ผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2557	165	3.36	1,934	282.83	2,099	286.19
2558	101	2.80	2,733	344.73	2,835	347.53
2559	350	7.17	4,288	494.46	4,638	501.68
2560	126	4.35	4,980	452.58	5,106	456.93
2561*	63	2.17	4,976	489.21	5,039	491.39
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-15.69	-4.21	28.28	14.66	26.36	14.51

หมายเหตุ: * ประมาณการ
ที่มา: กรมศุลกากรกระทรวงการคลัง

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ามันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง
ปี 2557 - 2561

ปี	มันฝรั่งสดหรือแช่เย็น		ผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2557	53,137	783.55	63,334	3,080.87	116,471	3,864.42
2558	37,206	446.09	79,873	3,378.77	117,079	3,661.92
2559	46,002	669.07	85,941	3,893.94	131,906	4,568.98
2560	63,899	948.01	85,877	3,279.38	149,776	4,229.82
2561*	58,217	790.65	95,726	3,289.60	153,943	4,080.25
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.50	8.02	9.40	1.02	8.37	2.56

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากรกระทรวงการคลัง

ตารางที่ 8 ราคาที่เกษตรกรขายได้ปี 2557 - 2561

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้	
	มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน (บาท/กิโลกรัม)	มันฝรั่งพันธุ์บริโภคเกรด A (บาท/กิโลกรัม)
2557	12.25	n.a.
2558	12.05	15.43
2559	12.43	7.54
2560	11.76	17.50
2561*	11.96	16.67
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.72	11.34

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1. สถานการณ์ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การตลาด

(1) การส่งออก

ปี 2557 - 2561 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.06 และร้อยละ 0.64 ต่อปี ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกมากที่สุดในปี 2561 ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ รองลงมา ได้แก่ ไทย ไต้หวัน และนิวซีแลนด์ ตามลำดับ

(2) การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 6.03 ต่อปี ขณะที่มูลค่าการนำเข้ามีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.99 ต่อปี ประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกมากที่สุดในปี 2561 ได้แก่ ญี่ปุ่น รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อิตาลี และสหราชอาณาจักร ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 พื้นที่ปลูกและผลผลิตกล้วยไม้ตัดดอก มีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.44 และร้อยละ 1.18 ต่อปี ตามลำดับ โดยลดลงจาก 21,846 ไร่ ปริมาณ 49,805 ต้น ในปี 2557 เป็น 20,781 ไร่ ปริมาณ 48,960 ต้น ในปี 2561 ตามลำดับ แต่ผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.26 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 2,280 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2557 เป็น 2,356 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2561

แหล่งปลูกที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ นครปฐม สมุทรสาคร ราชบุรี กรุงเทพมหานคร และกาญจนบุรี เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศและแหล่งน้ำที่เหมาะสมต่อการปลูกกล้วยไม้และมีระยะทางใกล้กับตลาดขายส่งที่กรุงเทพฯ รวมทั้งมีความสะดวกในการขนส่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2557 - 2561 ความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกภายในประเทศมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.08 ต่อปี โดยลดลงจาก 26,336 ต้น ในปี 2557 เป็น 25,606 ต้น ในปี 2561 ซึ่งความต้องการใช้ภายในประเทศมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 52 ของผลผลิตทั้งหมด ส่วนปริมาณอีกประมาณร้อยละ 48 ส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ

(2) การส่งออก

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.28 ต่อปี โดยปริมาณการส่งออกลดลงจาก 23,471 ต้น ในปี 2557 เป็นปริมาณ 23,356 ต้น ในปี 2561 ขณะที่มูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.50 ต่อปี โดยมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 1,954.34 ล้านบาท ในปี 2557 เป็นมูลค่า 2,243.49 ล้านบาท ในปี 2561 ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป จีน และกลุ่มประเทศอาเซียน

ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีอัตราขยายการส่งออกเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า เนื่องจากมีการเปิดการค้าเสรีมากขึ้น จึงทำให้มีการส่งออกกล้วยไม้ก่าเป็นช่อและกล้วยไม้ตัดดอกไปขายยังประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งเมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย ส่วนประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลัก การส่งออกมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกอยู่ในช่วงชะลอตัว

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้เขตร้อนอันดับ 1 ของโลก หากพิจารณาสัดส่วนการส่งออกกล้วยไม้ พบว่า ประมาณร้อยละ 80 เป็นกล้วยไม้ตัดดอก โดยมีกล้วยไม้สกุลหวายมากที่สุด รองลงมาเป็นกล้วยไม้สกุลมอคคาร่า ออนซิเดียม แวนด้า และอะแรนเทร่า

ตลาดกล้วยไม้ตัดดอกของไทยที่ส่งออกไปยังตลาดต่างๆ แบ่งตามความนิยมของแต่ละตลาด ได้แก่ ตลาดเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น ต้องการกล้วยไม้ตัดดอกสีอ่อน สีชมพู ช่อยาว ตลาดจีนและอินเดียต้องการกล้วยไม้สีม่วงแดงเข้ม ขาว และชมพู ตลาดยุโรป เช่น อิตาลี เนเธอร์แลนด์ ต้องการกล้วยไม้สีม่วงแดงเข้ม สีชมพู และสีขาว ช่อยาว สหรัฐอเมริกาและออสเตรเลียต้องการกล้วยไม้สีม่วงแดงเข้ม สีชมพู และสีขาว สำหรับประเทศคู่ช่งกล้วยไม้ของไทย ได้แก่ มาเลเซีย และสิงคโปร์

(3) การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 6.47 ต่อปี ในขณะที่มูลค่าการนำเข้ามีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.43 ต่อปี โดยแหล่งที่ประเทศไทยมีการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกมาก ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และเวียดนาม

(4) ราคา

ปี 2557 - 2561 ราคากล้วยไม้ตัดดอก (ขนาดก้านช่อยาว 55 - 60 เซนติเมตร) ที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.06 ต่อปี โดยลดลงจากชอลละ 2.91 บาท หรือกิโลกรัมละ 96.03 บาท ในปี 2557 เป็นชอลละ 2.90 บาท หรือกิโลกรัมละ 95.70 บาท ในปี 2561

2. แนวโน้มปี 2562

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าพื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ จะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.09 ร้อยละ 9.84 และร้อยละ 7.60 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจาก 20,781 ไร่ ปริมาณ 48,960 ตัน และ 2,356 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2561 เป็น 21,215 ไร่ ปริมาณ 53,780 ตัน และ 2,535 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2562 เนื่องจากเกษตรกรมีการลงทุนเพาะปลูกเพิ่มขึ้น และคาดว่าสภาพอากาศจะเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก รวมทั้งเกษตรกรมีการดูแลรักษาและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมมากขึ้น เช่น การปรับใช้วัสดุเพื่อลดต้นทุนการผลิต

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2562 คาดว่าความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกภายในประเทศจะทรงตัวอยู่ในระดับเดิม ประมาณ 23,000 - 25,000 ตัน หรือประมาณร้อยละ 50 ของผลผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกยังคงค่อนข้างทรงตัวจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากเศรษฐกิจโลกยังไม่ฟื้นตัวมากนัก ความต้องการของตลาดต่างประเทศยังอยู่ที่ตลาดเดิม โดยคาดว่าจะสามารถส่งออกได้ประมาณ 23,000 - 25,000 ตัน ซึ่งใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

(3) ราคา

ปี 2562 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ยังคงค่อนข้างทรงตัว เนื่องจากปริมาณการผลิตใกล้เคียงจากปีที่ผ่านมา ประกอบกับตลาดส่งออกกล้วยไม้ที่สำคัญของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และยุโรป ยังไม่ขยายตัวมากนัก

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) แหล่งเพาะปลูกกล้วยไม้ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตปริมณฑล ซึ่งที่ดินบริเวณดังกล่าวมีราคาแพง ทำให้การขยายพื้นที่เพาะปลูกทำได้ค่อนข้างจำกัด

(2) การเพาะปลูกกล้วยไม้ต้องใช้เงินลงทุนสูง อีกทั้งเกษตรกรจะต้องมีความรู้และความชำนาญในการเพาะปลูกเป็นอย่างดี

(3) ปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่น ปุ๋ยเคมี สารกำจัดศัตรูพืช ฯลฯ มีราคาแพง ทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรเพิ่มสูงขึ้น

(4) เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้มิได้เข้าร่วมการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) ค่อนข้างน้อย ทำให้การผลิตกล้วยไม้มีข้อจำกัดในด้านคุณภาพการส่งออก

(5) ขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากแรงงานต่างด้าวจะเข้ามาทำงานในสวนกล้วยไม้ เป็นครั้งคราวจากนั้นจะมีการเคลื่อนย้ายไปทำงานในแหล่งอื่น ๆ

(6) ภัยธรรมชาติมีผลกระทบต่อการผลิต เช่น ภัยแล้งทำให้พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกกล้วยไม้เดิมได้รับผลกระทบจากน้ำเค็มรุกพื้นที่ ซึ่งกล้วยไม้เป็นพืชที่มีความอ่อนไหวต่อความเค็มของน้ำ ซึ่งน้ำที่จัดและสะอาดจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพที่ดีของดอกกล้วยไม้

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

(1) ประเทศกลุ่มสหภาพยุโรป เช่น อิตาลี อังกฤษ ฯลฯ มีมาตรการกีดกันการนำเข้ากล้วยไม้ โดยวางมาตรการเข้มงวดในการตรวจเพลี้ยไฟ ทำให้ผู้ส่งออกจะต้องรมดอกกล้วยไม้เพื่อฆ่าเพลี้ยไฟด้วยสารเมทิลโบรไมด์ (Methyl Bromide) หากเจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืชตรวจพบเพลี้ยไฟจะเผาทำลายดอกกล้วยไม้ที่จะนำเข้าชุดนั้นทิ้ง ซึ่งผู้ส่งออกไทยมีต้นทุนค่าใช้จ่ายมากขึ้นทำให้การขยายตลาดส่งออกในช่วงที่ผ่านมาทำได้ไม่มากนัก

(2) ภาวะเศรษฐกิจโลกอยู่ในช่วงชะลอตัว ส่งผลให้การส่งออกกล้วยไม้มิได้ขยายตัวมากนัก

(3) ผู้นำเข้าในตลาดกล้วยไม้ใหม่ๆ เช่น อินเดีย ตะวันออกกลาง และรัสเซีย ฯลฯ ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกับผู้ส่งออกของประเทศไทยได้ ส่งผลให้การส่งออกกล้วยไม้ไปตลาดดังกล่าวทำได้ค่อนข้างจำกัด

(4) ตลาดส่งออกดอกกล้วยไม้ไทยบางตลาดมีการแข่งขันสูง เช่น ตลาดประมุลไม้ดอกไม้ประดับในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีดอกไม้หลายชนิดขายแข่งอยู่ในตลาดรวมทั้งดอกกล้วยไม้ด้วย และความต้องการใช้ดอกไม้ของผู้ซื้อจะมีหลากหลาย หากในบางช่วงราคาไม้ดอกไม้ประดับอื่นมีการลดราคาผู้ซื้อก็จะหันไปใช้ไม้ดอกไม้ประดับอื่นมากขึ้น ทำให้การส่งออกดอกกล้วยไม้ของไทยในตลาดญี่ปุ่นขยายตัวค่อนข้างช้า

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลไม้สดของโลก ปี 2557 - 2561

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2557		2558		2559		2560		2561*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เนเธอร์แลนด์	5,368	2,729	4,614	2,456	4,708	2,629	4,408	2,794	4,305	2,825	-4.75	2.00
ไทย	23,471	1,975	24,649	2,080	25,884	2,313	24,210	2,231	23,986	2,198	0.25	2.88
ไต้หวัน	1,968	696	1,932	711	1,806	788	1,672	790	1,551	792	-6.02	3.73
นิวซีแลนด์	817	349	753	356	629	297	704*	280	682	236	-4.20	-9.68
มาเลเซีย	1,489	114	1,187	105	1,020	91	1,002	73	920	57	-10.71	-16.05
อื่น ๆ	1,088	1,035	716	781	113	709	2,080	805	2,746	761	33.88	-5.67
รวมของโลก	34,201*	6,898	33,851*	6,489	34,160*	6,828	34,076*	6,974	34,189	6,871	0.06	0.64

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, October 2018

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของโลก ปี 2557 - 2561

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2557		2558		2559		2560		2561*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ญี่ปุ่น	5,896	1,996	5,989	1,995	5,799	2,291	5,442	2,101	5,179	2,054	-3.49	1.10
สหรัฐอเมริกา	1,736	642	1,415	710	1,347*	956	1,437*	975	1,448	1,083	-3.41	14.62
อิตาลี	2,418	819	2,351	733	2,418	757	2,065	679	1,924	621	-5.70	-6.09
สหราชอาณาจักร	2,037	392	15,268	612	15,986	634	13,460	636	12,561	617	42.08	9.92
จีน	6,279	426	6,597	477	6,790	510	6,862	505	6,998	494	2.59	3.60
อื่น ๆ	14,834	4,091	11,846	3,228	15,242	3,517	14,705	2,757	16,126	2,366	3.91	-11.77
รวมของโลก	33,200*	8,365	43,466*	7,754	47,582*	8,665	43,971*	7,655	44,236	7,235	6.03	-2.99

หมายเหตุ: * ปริมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, October 2018

ตารางที่ 3 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่กล้วยไม้ตัดดอกของไทยปี 2557 - 2562

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2557	21,846	49,805	2,280
2558	22,315	50,084	2,244
2559	21,760	47,226	2,170
2560	21,334	46,015	2,157
2561*	20,781	48,960	2,356
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.44	-1.18	0.26
2562*	21,215	53,780	2,535

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 บัญชีสมดุลของสินค้ากล้วยไม้ ปี 2557 - 2561

หน่วย: ตัน

ปี	อุปทาน			อุปสงค์		
	ผลผลิต	นำเข้า	รวม	ส่งออก	บริโภคในประเทศ ^{1/}	รวม
2557	49,805	1.99	49,807	23,471	26,336	49,807
2558	50,084	2.78	50,087	24,649	25,438	50,087
2559	47,226	2.67	47,229	25,884	21,345	47,229
2560	46,015	4.68	46,020	24,210	21,809	46,020
2561*	48,960	2.10	48,962	23,356	25,606	48,962
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.18	6.47	-1.18	-0.28	-2.08	-1.18

หมายเหตุ: * ประมาณการ^{1/} จากการคำนวณ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 การส่งออกและการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกปี 2551 - 2561

ปี	การส่งออกกล้วยไม้ตัดดอก		การนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอก	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2557	23,471	1,954.34	1.99	1.03
2558	24,649	2,081.86	2.78	0.93
2559	25,884	2,312.06	2.67	0.53
2560	24,210	2,228.35	4.68	0.56
2561*	23,356	2,243.49	2.10	1.12
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.28	3.50	6.47	-3.43

หมายเหตุ: *ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากรกระทรวงการคลัง

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ปี 2557 - 2561

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	2557		2558		2559		2560		2561*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	2,431	383.48	2,421	428.33	2,572	560.11	2,602	608.57	2,844	679.92	3.93	16.14
ญี่ปุ่น	4,006	589.19	4,142	636.81	4,192	665.52	3,880	555.08	3,619	486.25	-2.65	-5.08
สหภาพยุโรป (EU28)	2,107	272.69	2,058	250.96	2,041	297.93	1,873	263.74	1,429	233.69	-8.35	-2.56
จีน	6,958	135.51	7,083	159.15	7,868	166.99	7,971	178.74	7,530	181.41	2.80	7.25
กลุ่มอาเซียน	2,690	87.81	3,597	117.58	4,458	150.59	3,716	173.80	2,833	258.31	1.37	29.03
อื่น ๆ	5,348	493.52	5,348	489.03	4,753	470.92	4,168	448.43	5,102	403.91	-3.38	-4.76
รวม	23,471	1,954.34	24,649	2,081.86	25,884	2,312.06	24,210	2,228.35	23,356	2,243.49	-0.28	3.50

หมายเหตุ: * ปริมาณการ
ที่มา: กรมศุลกากรกระทรวงการคลัง

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของไทยจากประเทศต่างๆ ปี 2557 - 2561

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2557		2558		2559		2560		2561*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เนเธอร์แลนด์	1.02	0.08	1.46	0.07	0.66	0.05	4.35	0.41	1.03	0.21	11.77	46.12
จีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.04	0.01	0.29	0.11	0.00	0.00	-	-
เวียดนาม	0.42	0.50	0.59	0.61	0.09	0.19	0.02	0.02	0.90	0.81	-19.45	-20.24
ไต้หวัน	0.11	0.04	0.16	0.02	1.46	0.18	0.00	0.00	0.00	0.00	-	-
อื่น ๆ	0.44	0.41	0.58	0.24	0.42	0.10	0.02	0.01	0.01	0.01	-66.03	-65.71
รวม	1.99	1.03	2.78	0.93	2.67	0.53	4.68	0.56	2.10	1.12	6.47	-3.43

หมายเหตุ: * ปริมาณการ
ที่มา: กรมศุลกากรกระทรวงการคลัง

ตารางที่ 8 ราคากล้วยไม้ตัดดอกที่เกษตรกรขายได้ ปี 2557 - 2561

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (ขนาดก้านช่อยาว 55 - 60 ซม.)	
	บาท/ช่อ	บาท/กิโลกรัม
2557	2.91	96.03
2558	2.94	97.02
2559	3.28	108.24
2560	2.66	87.78
2561*	2.90	95.70
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.06	-1.06

หมายเหตุ: * ประมาณการ

อัตราแปลง: ดอกกล้วยไม้ 33 ช่อ เท่ากับ 1 กิโลกรัม

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

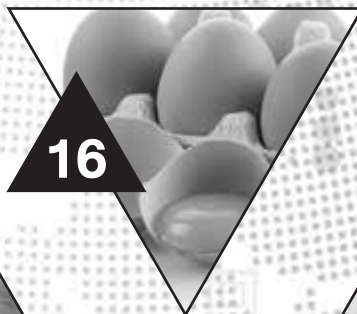
กลุ่ม ปศุสัตว์ และประมง

ไก่เนื้อ

15

ไข่ไก่

16

สุกร

17

โคเนื้อ

18

19

โคนม

กุ้ง

20

21

ปลาป่น

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1. สถานการณ์ ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 การผลิตเนื้อไก่ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.97 ต่อปี โดยในปี 2561 การผลิตเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 95.59 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 93.78 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 1.94 ซึ่งสหรัฐอเมริกายังคงเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุด มีปริมาณการผลิต 19.35 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ บราซิล 13.55 ล้านตัน สหภาพยุโรป 12.32 ล้านตัน และจีน 11.70 ล้านตัน

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 - 2561 การบริโภคเนื้อไก่ของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.04 ต่อปี โดยในปี 2561 การบริโภคเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 93.79 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 92.03 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 1.90 ซึ่งสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการบริโภคเนื้อไก่มากที่สุด คือ 16.24 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 11.59 ล้านตัน สหภาพยุโรป 11.54 ล้านตัน และบราซิล 9.87 ล้านตัน

(2) การส่งออก

ปี 2557 - 2561 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.96 ต่อปี โดยในปี 2561 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 11.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 11.04 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 2.93 ซึ่งผลจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกตั้งแต่ปี 2547 ทำให้บราซิลซึ่งเป็นประเทศปลอดไข้หวัดนก ก้าวขึ้นมาเป็นประเทศผู้ส่งออกอันดับ 1 ของโลกแทนสหรัฐอเมริกา โดยในปี 2561 บราซิลสามารถส่งออกเนื้อไก่ได้ปริมาณ 3.69 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 3.16 ล้านตัน สหภาพยุโรป 1.43 ล้านตัน และไทย 0.85 ล้านตัน ซึ่งไทยได้ก้าวมาเป็นประเทศผู้ส่งออกเนื้อไก่อันดับที่ 4 ของโลกตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา

(3) การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.54 ต่อปี โดยในปี 2561 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 9.36 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 9.35 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 0.13 ซึ่งญี่ปุ่นเป็นประเทศที่นำเข้าเนื้อไก่มากเป็นอันดับ 1 ของโลก คือ 1.14 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ เม็กซิโก 0.85 ล้านตัน สหภาพยุโรป 0.65 ล้านตัน ซาอุดีอาระเบีย 0.58 ล้านตัน อิรัก 0.62 ล้านตัน และแอฟริกาใต้ 0.54 ล้านตัน

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 การผลิตไก่เนื้อของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.23 ต่อปี โดยในปี 2561 มีการผลิตไก่เนื้อ 1,570.45 ล้านตัว หรือ 2.32 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,560.62 ล้านตัว หรือ 2.21 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 5.10 เนื่องจากมีการขยายการผลิตเพื่อตอบสนองต่อความต้องการบริโภคและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น เพราะการผลิตไก่เนื้อของไทยมีการจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐาน และมีระบบการผลิตปลอดภัย เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 - 2561 การบริโภคเนื้อไก่ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.33 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ 1.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.45 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.52 โดยปริมาณการบริโภคมีสัดส่วนร้อยละ 66.46 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 10.67 ต่อปี โดยในปี 2561 ไทยส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์รวมปริมาณ 820,000 ตัน มูลค่า 101,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 758,370 ตัน มูลค่า 96,278 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 8.13 และร้อยละ 4.90 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการบริโภคของประเทศคู่ค้าที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ทั้งตลาดญี่ปุ่นและสหภาพยุโรป ซึ่งถือเป็นตลาดส่งออกหลักของไทย โดยตลาดส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 54.96) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 27.24) กลุ่มประเทศในอาเซียน (ร้อยละ 8.74) และประเทศอื่น ๆ (ร้อยละ 7.06)

การส่งออกไก่สดแช่แข็ง ในปี 2561 ส่งออกปริมาณ 280,000 ตัน มูลค่า 25,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 225,636 ตัน มูลค่า 20,176 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 24.09 และร้อยละ 23.91 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 36.43) กลุ่มประเทศในอาเซียน (ร้อยละ 36.07) ซึ่งส่วนใหญ่ส่งไปยังประเทศ สปป.ลาว และมาเลเซีย สหภาพยุโรป (ร้อยละ 21.51) และประเทศอื่น ๆ (ร้อยละ 5.99)

การส่งออกเนื้อไก่แปรรูป ส่งออกปริมาณ 540,000 ตัน มูลค่า 76,000 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้นจาก 532,734 ตัน ของปี 2560 ร้อยละ 1.36 แต่มูลค่าลดลงเล็กน้อยจาก 76,102 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 0.13 ตลาดส่งออกไก่แปรรูปที่สำคัญ ได้แก่ สหภาพยุโรป (ร้อยละ 47.65) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 41.89) กลุ่มประเทศในอาเซียน (ร้อยละ 3.41) และประเทศอื่น ๆ (ร้อยละ 7.05)

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2557 - 2561 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 4.28 ต่อปี โดยในปี 2561 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 34.50 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 37.28 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 7.46 เนื่องจากมีผลผลิตไก่เนื้อออกสู่ตลาดปริมาณมาก

2) ราคาส่งออก

ปี 2561 ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 89.29 บาท ทรงตัวเมื่อเทียบกับปี 2560 ส่วนราคาส่งออกเนื้อไก่แปรรูปในปี 2561 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 140.74 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 142.85 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 1.48

2. แนวโน้ม ปี 2562

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าการผลิตเนื้อไก่ของโลกจะมีปริมาณ 97.80 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 95.59 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 2.31 การผลิตเนื้อไก่ของโลกขยายตัวตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ทั้งสหรัฐอเมริกา บราซิล สหภาพยุโรป และจีน ขยายการผลิตเพิ่มขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 95.97 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 93.79 ล้านตัน ในปี 2561 ร้อยละ 2.33 ผู้บริโภครายใหญ่ที่สุดคือ สหรัฐอเมริกา คาดว่าจะมีการบริโภคปริมาณ 16.53 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 11.90 ล้านตัน สหภาพยุโรป 11.65 ล้านตัน และบราซิล 10.07 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของโลกมีปริมาณ 11.62 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 11.15 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 5.25 ผู้ผลิตรายเดิม (บราซิล สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป) ยังคงเป็นผู้ครองตลาด โดยบราซิลยังคงเป็นประเทศที่ส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์มากที่สุด คือ 3.78 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.69 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 2.44 รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และไทย ตามลำดับ ซึ่งไทย ยังคงเป็นผู้ส่งออกอันดับ 4 ของโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2562 คาดว่าการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของโลกมีปริมาณ 9.78 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 9.36 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 4.40 โดยญี่ปุ่นยังคงเป็นประเทศที่นำเข้าเนื้อไก่มากที่สุด คือ 1.18 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.14 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 3.07 รองลงมาได้แก่ เม็กซิโก 0.86 ล้านตัน สหภาพยุโรป 0.68 ล้านตัน ซาอุดีอาระเบีย 0.67 ล้านตัน และอิรัก 0.64 ล้านตัน ตามลำดับ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าการผลิตไก่เนื้อของไทยยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร และ ความต้องการบริโภคที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยคาดว่าไทยจะผลิตไก่เนื้อ ปริมาณ 1,606.38 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 1,570.45 ล้านตัว ของปี 2561 ร้อยละ 2.29

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของไทยมีปริมาณ 1.55 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.50 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 3.56 เนื่องจากเนื้อไก่ยังเป็นอาหารที่จำเป็นเพื่อการบริโภค และมีราคาถูกกว่าเนื้อสัตว์ ชนิดอื่น ๆ โดยการบริโภคในประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.64 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

การส่งออกเนื้อไก่ของไทยในปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับปริมาณความต้องการบริโภคของตลาด โดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่นและสหภาพยุโรป รวมทั้งตลาดอื่น ๆ ที่มีแนวโน้มนำเข้าเนื้อไก่จากไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากมาตรการควบคุมป้องกัน และเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ที่เข้มงวด และการรักษามาตรฐานการผลิตและคุณภาพสินค้า จนเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคและประเทศคู่ค้า ทำให้ไทยสามารถขยายการส่งออกเนื้อไก่ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในปี 2562 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่รวมมีปริมาณ 850,000 ตัน มูลค่า 105,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 820,000 ตัน มูลค่า 101,000 ล้านบาท ของปี 2561 ร้อยละ 3.66 และร้อยละ 3.96 ตามลำดับ โดยแยกเป็นการส่งออกไก่สดแช่แข็งปริมาณ 300,000 ตัน มูลค่า 27,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 280,000 ตัน มูลค่า 25,000 ล้านบาท ของปี 2561 ร้อยละ 7.14 และร้อยละ 8.00 ตามลำดับ และเป็นการส่งออกเนื้อไก่แปรรูปปริมาณ 550,000 ตัน มูลค่า 78,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 540,000 ตัน มูลค่า 76,000 ล้านบาท ของปี 2561 ร้อยละ 1.85 และร้อยละ 2.63 ตามลำดับ

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2562 คาดว่าราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้จะสูงขึ้นจากปี 2561 เนื่องจากมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

2) ราคาส่งออก

ปี 2562 คาดว่าราคาส่งออกเนื้อไก่สดแช่เย็นแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูปจะสูงขึ้นเล็กน้อยจากปี 2561

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตหรือการส่งออกของไทย

2.3.1 ปัจจัยด้านบวก

(1) การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลกทำให้ความต้องการบริโภคอาหารจากเนื้อสัตว์โดยเฉพาะเนื้อไก่ปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากเนื้อไก่เป็นอาหารโปรตีนที่มีไขมันต่ำ รวมทั้งยังมีราคาถูกเมื่อเทียบกับเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ

(2) การส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ไปยังต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่น ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสินค้าอาหารจากไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีทั้งในด้านคุณภาพและราคา และไทยมีระยะทางที่ใกล้กว่าประเทศคู่แข่งอย่างสหรัฐอเมริกา และบราซิล รวมทั้งแรงงานไทยมีฝีมือและประณีต ทำให้ผลิตภัณฑ์ไก่สดของไทยสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีกว่าคู่แข่ง ประกอบกับการที่จีนมีปัญหาเรื่องความปลอดภัยทางด้านอาหาร ทำให้ญี่ปุ่นเพิ่มการนำเข้าเนื้อไก่แปรรูปจากไทยเพื่อไปทดแทน

(3) การดำเนินการเรื่อง Compartment และ Traceability สามารถสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการผลิตเนื้อไก่ของไทยให้ประเทศคู่ค้ายอมรับ ซึ่งเป็นผลจากมาตรการควบคุมป้องกัน และเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ที่เข้มงวด ทำให้ไทยไม่มีรายงานการพบโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยเป็นเวลากว่า 10 ปี นับจากวันที่ทำลายสัตว์ปีกตัวสุดท้าย เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 ในขณะที่ประเทศคู่แข่งต่าง ๆ มีการระบาดของโรคไข้หวัดนก อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา และจีน จึงเป็นโอกาสที่ทำให้ไทยมีส่วนแบ่งการตลาดส่งออกเนื้อไก่ไปยังตลาดโลกเพิ่มขึ้น

2.3.2 ปัจจัยด้านลบ

(1) ประเทศไทยต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิต และเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เช่น พันธุ์สัตว์ เคมีภัณฑ์ เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ

(2) ต้นทุนการผลิตเนื้อไก่ของไทยโดยเปรียบเทียบสูงกว่าประเทศคู่แข่ง อาทิ บราซิล สหรัฐอเมริกา และจีน

(3) ประเทศต่าง ๆ มีการนำมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Measures: NTMs) มาใช้มากขึ้น โดยนำประเด็นทางสังคมต่าง ๆ มากำหนดเป็นมาตรฐานทางการค้าระหว่างประเทศ เช่น มาตรฐานแรงงาน มาตรฐานสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งประเทศคู่ค้าอาจนำประเด็นดังกล่าวมาใช้กีดกันการค้าระหว่างกัน หากไทยไม่ได้มีการเตรียมการป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจัง ก็อาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกเนื้อไก่ของไทยได้

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	17,542	18,208	18,510	18,938	19,350	2.38	19,709
บราซิล	12,946	13,547	13,523	13,612	13,550	0.96	13,800
สหภาพยุโรป	10,450	10,890	11,560	12,060	12,315	4.40	12,470
จีน	13,156	13,561	12,448	11,600	11,700	-3.83	12,000
อินเดีย	3,930	4,115	4,427	4,640	4,855	5.58	5,100
รัสเซีย	3,958	4,222	4,328	4,658	4,725	4.63	4,780
เม็กซิโก	3,025	3,175	3,275	3,400	3,500	3.67	3,600
ประเทศอื่น ๆ	22,844	23,619	24,205	24,871	25,599	2.83	26,343
รวมทั้งหมด	87,851	91,337	92,276	93,779	95,594	1.97	97,802

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	14,233	15,265	15,510	15,823	16,241	3.04	16,531
จีน	12,986	13,428	12,492	11,475	11,590	-3.77	11,900
สหภาพยุโรป	10,029	10,441	11,047	11,418	11,540	3.77	11,650
บราซิล	9,391	9,710	9,637	9,768	9,866	1.05	10,026
ประเทศอื่น ๆ	39,298	40,743	42,054	43,550	44,550	3.23	45,867
รวมทั้งหมด	85,937	89,587	90,740	92,034	93,787	2.04	95,974

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
บราซิล	3,558	3,841	3,889	3,847	3,685	0.72	3,775
สหรัฐอเมริกา	3,359	2,932	3,086	3,140	3,158	-0.55	3,248
สหภาพยุโรป	1,133	1,179	1,276	1,335	1,425	6.00	1,500
ไทย	546	622	690	757	850	11.42	900
จีน	430	401	386	436	460	2.21	475
ตุรกี	348	292	263	357	380	3.84	400
ยูเครน	168	158	236	262	300	18.12	350
ประเทศอื่น ๆ	930	883	899	905	895	-0.52	971
รวมทั้งหมด	10,472	10,308	10,725	11,039	11,153	1.96	11,619

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
ญี่ปุ่น	888	936	973	1,056	1,140	6.40	1,175
เม็กซิโก	722	790	791	804	845	3.38	860
สหภาพยุโรป	712	730	763	693	650	-2.32	680
ซาอุดีอาระเบีย	762	863	886	790	575	-6.31	675
อิรัก	698	625	661	656	620	-1.87	640
แอฟริกาใต้	369	457	528	524	535	9.20	545
UAE	225	277	296	417	408	17.34	415
จีน	260	268	430	311	350	7.72	375
แองโกล่า	365	221	205	267	310	-1.37	340
ประเทศอื่น ๆ	3,589	3,474	3,640	3,833	3,930	2.84	4,070
รวมทั้งหมด	8,590	8,641	9,173	9,351	9,363	2.54	9,775

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 5 การผลิต การบริโภค และส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทย

ปี	ผลผลิต (ล้านตัว)	ผลผลิต (ตัน)	บริโภค (ตัน)	ส่งออก (ตัน)		
				ไก่สด	ไก่แปรรูป	รวม
2557	1,302.98	1,786,105	1,240,546	146,543	399,016	545,559
2558	1,361.91	1,884,010	1,262,236	175,758	446,016	621,774
2559	1,463.78	2,070,956	1,380,847	213,032	477,077	690,109
2560	1,560.62	2,207,961	1,449,591	225,636	532,734	758,370
2561 ^{1/}	1,570.45	2,320,628	1,500,628	280,000	540,000	820,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.23	7.06	5.33	16.70	8.14	10.67
2562 ^{2/}	1,606.38	2,404,016	1,554,016	300,000	550,000	850,000

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ปริมาณส่งออกไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูป

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
ไก่สดแช่แข็ง ปริมาณ (ตัน)	146,543	175,758	213,032	225,636	280,000	16.70	300,000
มูลค่า (ล้านบาท)	12,648	14,320	17,522	20,176	25,000	18.60	27,000
เนื้อไก่แปรรูป ปริมาณ (ตัน)	399,016	446,016	477,077	532,734	540,000	8.14	550,000
มูลค่า (ล้านบาท)	61,315	64,500	71,680	76,102	76,000	6.13	78,000
รวมทั้งหมด ปริมาณ (ตัน)	545,559	621,774	690,109	758,370	820,000	10.67	850,000
มูลค่า (ล้านบาท)	73,963	78,820	89,202	96,278	101,000	8.58	105,000

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูป

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	42.34	38.34	37.34	37.28	34.50	-4.28	35.00
ราคาส่งออก							
ไก่สดแช่แข็ง (บาท/กก.)	86.31	81.48	82.25	89.42	89.29	1.62	90.00
เนื้อไก่แปรรูป (บาท/กก.)	153.67	144.61	150.25	142.85	140.74	-1.86	142.00

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1. สถานการณ์ ปี 2561

1.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 การผลิตไข่ไก่ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.78 ต่อปี ตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยในปี 2561 มีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 14,355.17 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 14,037.23 ล้านฟอง ของปี 2560 ร้อยละ 2.26 เนื่องจากมีการขยายการเลี้ยงเพื่อรองรับความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับเกษตรกรมีการจัดการเลี้ยงไก่ไข่ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 - 2561 การบริโภคไข่ไก่เฉลี่ยทั้งประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.73 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณการบริโภคไข่ไก่ 14,114.78 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 13,909.97 ล้านฟอง ของปี 2560 ร้อยละ 1.47 เนื่องจากไข่ไก่มีราคาถูกเมื่อเทียบกับอาหารโปรตีนชนิดอื่น และสามารถปรุงอาหารได้ง่าย ประกอบกับภาครัฐและภาคเอกชนมีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ เพื่อกระตุ้นการบริโภคไข่ไก่ให้เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

การส่งออกไข่ไก่แบ่งออกเป็น การส่งออกไข่ไก่สด และผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่

1) การส่งออกไข่ไก่สด

ปี 2557 - 2561 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไข่ไก่สดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.53 ต่อปี และร้อยละ 10.17 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2561 การส่งออกไข่ไก่สดมีปริมาณ 240.39 ล้านฟอง มูลค่า 898.66 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 127.26 ล้านฟอง มูลค่า 380.57 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 88.90 และ 1.36 เท่า ตามลำดับ เนื่องจากมีการส่งออกไข่ไก่ไปยังต่างประเทศเพื่อระบายผลผลิตในประเทศ โดยตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย คือ ฮองกง (ร้อยละ 96.24) และสิงคโปร์ (ร้อยละ 2.60)

2) การส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่

ปี 2557 - 2561 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.50 ต่อปี และร้อยละ 3.98 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2561 มีการส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ปริมาณ 5,351.22 ตัน มูลค่า 528.30 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 3,739.21 ตัน มูลค่า 385.03 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 43.11 และ 37.21 เท่า ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกมากที่สุด คือ ไข่เหลวรวม ตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ ญี่ปุ่น ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 47.90 ของปริมาณการส่งออกไข่เหลวรวมทั้งหมด

(3) การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 19.86 ต่อปี แต่มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 0.21 ต่อปี โดยในปี 2561 มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ปริมาณ 3,940.49 ตัน มูลค่า 647.15 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 3,245.65 ตัน มูลค่า 552.27 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 21.41 และร้อยละ 17.18 ตามลำดับ โดยผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจะใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในประเทศและส่งออก ผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามากที่สุด คือ ไข่ขาวผง

โดยนำเข้าจากประเทศอิตาลีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.42 ของปริมาณนำเข้าไข่ขาวผงทั้งหมด รองลงมาได้แก่ เปรู และเนเธอร์แลนด์

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2557 - 2561 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 3.02 ต่อปี โดยในปี 2561 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยฟองละ 2.67 บาท สูงขึ้นเล็กน้อยจากฟองละ 2.65 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 0.79 เนื่องจากมีมาตรการเพื่อลดปริมาณไข่ไก่ในระบบ และรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ในประเทศ

2) ราคาส่งออก

ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออกไข่ไก่สดและผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.45 ต่อปี และร้อยละ 3.36 ต่อปีตามลำดับ โดยในปี 2561 ราคาส่งออกไข่ไก่สดเฉลี่ยฟองละ 3.74 บาท สูงขึ้นจากฟองละ 2.99 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 25.08 และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เฉลี่ยตันละ 98,725 บาท ลดลงจากตันละ 102,970 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 4.12

3) ราคานำเข้า

ปี 2557 - 2561 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 16.75 ต่อปี โดยในปี 2561 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ เฉลี่ยตันละ 164,230 บาท ลดลงจากตันละ 170,155 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 3.48

2. แนวโน้มปี 2562

2.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าจะมีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 14,698.18 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 14,355.17 ล้านฟอง ในปี 2561 ร้อยละ 2.39 เนื่องจากมีการขยายการผลิตตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร ประกอบกับเกษตรกรมีการจัดการฟาร์มไข่ไก่ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 คาดว่าปริมาณการบริโภคไข่ไก่จะเพิ่มขึ้นจากปี 2561 เนื่องจากภาครัฐและภาคเอกชนมีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ โดยการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณประโยชน์ของไข่ไก่และปริมาณการบริโภคไข่ไก่ที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัยอย่างต่อเนื่อง

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกไข่ไก่สดและผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะลดลงเล็กน้อยหรือใกล้เคียงกับปี 2561 เนื่องจากต้องรักษาตลาดส่งออก

(3) การนำเข้า

ปี 2562 คาดว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากโรงงานแปรรูปไข่ไก่ภายในประเทศยังไม่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ประเภทต่าง ๆ ได้อย่างเพียงพอและอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพื่อการส่งออกบางประเภทยังต้องใช้ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จากกลุ่มประเทศที่สหภาพยุโรปให้การรับรองให้ใช้เป็นส่วนประกอบได้

(4) ราคา

ปี 2562 คาดว่าราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศจะสูงขึ้นจากปี 2560 เนื่องจากมีการจัดทำแผนการนำเข้าพ่อแม่พันธุ์ไข่ไก่ที่เหมาะสม เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ในประเทศ รวมทั้งมีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ ทำให้ความต้องการบริโภคขยายตัวเพิ่มขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาด

(1) สภาพอากาศที่แปรปรวน มีผลต่อสุขภาพของไข่ไก่ อาจทำให้มีภูมิคุ้มกันลดลง และเป็นโรคได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้อัตราการให้ไข่ลดลงได้

(2) หน่วยงานจากภาครัฐและภาคเอกชนได้มีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การจัดงานวันไข่โลก เพื่อประชาสัมพันธ์คุณประโยชน์ของไข่ไก่และรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ให้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคไข่ไก่มากขึ้น อย่างไรก็ตาม เกษตรกรควรมีการจัดการฟาร์มที่ดี รวมทั้งมีการวางแผนการผลิต เพื่อลดต้นทุนการผลิต และแก้ไขปัญหาผลผลิตเกินความต้องการบริโภค

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคไข่ไก่ของไทย ปี 2557 - 2562

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านฟอง)	12,520.42	12,733.16	13,280.30	14,037.23	14,355.17	3.78	14,698.18
ปริมาณการส่งออก ^{2/} (ล้านฟอง)	143.59	189.45	90.01	127.26	240.39	6.53	n.a.
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านฟอง)	12,376.83	12,543.71	13,190.30	13,909.97	14,114.78	3.73	n.a.

หมายเหตุ: * ข้อมูลคาดคะเน

ที่มา: ^{1/} ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 2 การส่งออกไข่ไก่ และผลิตภัณฑ์ ปี 2557 - 2561

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไข่ไก่สด						
ปริมาณ (ล้านฟอง)	143.59	189.45	90.01	127.26	240.39	6.53
มูลค่า (ล้านบาท)	445.62	587.70	309.29	380.57	898.66	10.17
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	4,077.74	4,564.13	4,607.38	3,739.21	5,351.22	3.50
มูลค่า (ล้านบาท)	364.80	411.28	446.74	385.03	528.30	6.98

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การนำเข้าผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ ปี 2557 - 2561

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	1,831.80	2,453.31	2,614.71	3,245.65	3,940.49	19.86
มูลค่า (ล้านบาท)	565.08	739.98	670.90	552.27	647.15	-0.21

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2557 - 2561

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ฟอง) ^{1/}	3.09	2.69	2.95	2.65	2.67	-3.02
ราคาส่งออก ^{2/} (เอฟ.โอ.บี.)						
ไข่ไก่สด (บาท/ฟอง)	3.10	3.10	3.45	2.99	3.74	3.45
ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ (บาท/ตัน)	89,461	90,112	97,641	102,970	98,725	3.36
ราคานำเข้า ^{2/} (ซี.ไอ.เอฟ.)						
ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ (บาท/ตัน)	308,483	301,624	274,543	170,155	164,230	-16.75

หมายเหตุ: * คาคณะเน

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

1. สถานการณ์ ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 การผลิตเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.50 ต่อปี โดยในปี 2561 การผลิตเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 112.96 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งมีปริมาณ 111.04 ล้านตัน ร้อยละ 1.73 เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ผลิตเพิ่มขึ้น โดยประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ซึ่งจีนเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุด มีปริมาณการผลิต 54.15 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 24.10 ล้านตัน สหรัฐอเมริกา 11.99 ล้านตัน และรัสเซีย 3.68 ล้านตัน

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 - 2561 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.53 ต่อปี โดยในปี 2561 การบริโภคเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 112.43 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งมีปริมาณ 110.58 ล้านตัน ร้อยละ 1.67 เนื่องจากประเทศต่าง ๆ มีการบริโภคเพิ่มขึ้น โดยจีนเป็นประเทศที่มีการบริโภคเนื้อสุกรมากที่สุด คือ 55.73 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 21.07 ล้านตัน สหรัฐอเมริกา 9.76 ล้านตัน และรัสเซีย 3.25 ล้านตัน

(2) การส่งออก

ปี 2557 - 2561 การส่งออกเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.52 ต่อปี โดยในปี 2561 การส่งออกเนื้อสุกรมีปริมาณรวม 8.54 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งมีปริมาณ 8.30 ล้านตัน ร้อยละ 2.89 เนื่องจากความต้องการในตลาดโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2561 สหภาพยุโรปยังคงเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุด คือ 3.05 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 2.72 ล้านตัน แคนาดา 1.35 ล้านตัน และบราซิล 0.69 ล้านตัน

(3) การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.73 ต่อปี โดยในปี 2561 การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญมีปริมาณรวม 8.10 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งมีปริมาณ 7.89 ล้านตัน ร้อยละ 2.66 ซึ่งจีนเป็นประเทศที่มีการนำเข้าเนื้อสุกรมากที่สุด คือ 1.75 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ ญี่ปุ่น 1.51 ล้านตัน เม็กซิโก 1.18 ล้านตัน และเกาหลีใต้ 0.74 ล้านตัน

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 การผลิตสุกรของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.90 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณการผลิตสุกร 19.88 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 19.25 ล้านตัว ของปี 2560 ร้อยละ 3.27 เนื่องจากตลาดภายในประเทศยังคงมีความต้องการบริโภคอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนผู้ผลิตรายกลางและรายใหญ่มีการบริหารจัดการที่ดี สามารถจัดการฟาร์มและป้องกันโรคระบาดในสุกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้อัตราการรอดของสุกรเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 - 2561 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของไทย เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 9.73 ต่อปี ซึ่งสุกรที่ผลิตได้ใช้บริโภคภายในประเทศเป็นหลักประมาณร้อยละ 97 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด โดยในปี 2561 มีปริมาณการบริโภคสุกร 19.34 ล้านตัว หรือ 1.45 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 3.57

(2) การส่งออก

การส่งออกสุกรมีปริมาณเพียงร้อยละ 4.58 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด โดยเป็นการส่งออกเนื้อสุกรและเนื้อสุกรแปรรูปร้อยละ 0.72 และสุกรมีชีวิตร้อยละ 3.86 เนื้อสุกรส่งออกไปยังฮ่องกง สปป.ลาว เมียนมาร์ และมาเลเซีย ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่น เมียนมาร์ ฮ่องกง และกัมพูชา สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา เมียนมาร์ และสปป. ลาว

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ ลดลงในอัตราร้อยละ 4.60 ต่อปี โดยในปี 2561 ส่งออกเนื้อสุกรชำแหละปริมาณ 2,404 ตัน มูลค่า 172.18 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งส่งออกปริมาณ 2,393 ตัน มูลค่า 146.77 ล้านบาท ร้อยละ 0.46 และร้อยละ 17.31 ตามลำดับ

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป ลดลงในอัตราร้อยละ 14.85 ต่อปี โดยในปี 2561 ส่งออกเนื้อสุกรแปรรูปปริมาณ 8,353 ตัน มูลค่า 1,961.36 ล้านบาท ซึ่งมีปริมาณลดลงจาก 8,489 ตัน ของปี 2560 ร้อยละ 1.60 แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 1,950.46 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 0.56

สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกปริมาณ 768,211 ตัว มูลค่า 2,917.08 ล้านบาท เป็นสุกรพันธุ์ 153,639 ตัว มูลค่า 329.05 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งส่งออกปริมาณ 87,303 ตัว มูลค่า 260.84 ล้านบาท ร้อยละ 75.98 และร้อยละ 26.15 ตามลำดับ และเป็นสุกรมีชีวิตอื่น ๆ ปริมาณ 614,572 ตัว มูลค่า 2,588.03 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งส่งออกปริมาณ 328,562 ตัว มูลค่า 1,651.11 ล้านบาท ร้อยละ 87.05 และร้อยละ 56.74 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการสุกรมีชีวิตจากประเทศเพื่อนบ้านผ่านการค้าชายแดนในช่วงกลางปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากกัมพูชา ทำให้สามารถส่งออกสุกรมีชีวิตได้เพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้บางส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ปี 2557 - 2561 ปริมาณการนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.66 ต่อปี โดยในปี 2561 การนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ปริมาณ 28,905 ตัน มูลค่า 596.27 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560

ซึ่งนำเข้าปริมาณ 34,139 ตัน มูลค่า 733.37 ล้านบาท ร้อยละ 15.33 และร้อยละ 18.69 ตามลำดับ โดยนำเข้า ส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ เครื่องในอื่น ๆ) จากเยอรมนี อิตาลี และเนเธอร์แลนด์

ส่วนปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ปี 2557 - 2561 ลดลงในอัตราร้อยละ 24.94 ต่อปี โดยในปี 2561 นำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปริมาณ 349 ตัน มูลค่า 109.80 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 ซึ่งนำเข้า ปริมาณ 501 ตัน มูลค่า 111.64 ล้านบาท ร้อยละ 30.34 และร้อยละ 1.65 ตามลำดับ โดยนำเข้าผลิตภัณฑ์ เนื้อสุกรจากอิตาลี จีน และสิงคโปร์

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2557 - 2561 ราคาที่เกษตรกรขายได้ลดลงในอัตราร้อยละ 6.90 ต่อปี โดยราคาสุกร ที่เกษตรกรขายได้ปี 2561 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 55.57 บาท ลดลงจากเฉลี่ยกิโลกรัมละ 59.01 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 5.83 เนื่องจากในช่วงปลายปี 2560 ต่อเนื่องถึงต้นปี 2561 ที่ผ่านมา มีผลผลิตสุกรออกสู่ตลาดปริมาณ มาก รวมทั้งการส่งออกสุกรมีชีวิตลดลง ส่งผลให้ราคาสุกรมีชีวิตปรับตัวลดลง ทั้งนี้ ราคาขายปลีกสุกรชำแหละ ไม่ได้ปรับลดลงตามราคาสุกรมีชีวิต โดยเนื้อสุกรชำแหละ (เนื้อสันใน สันนอก) ณ ตลาดกรุงเทพมหานคร มีราคา เฉลี่ยกิโลกรัมละ 135.17 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.25 จากปีที่ผ่านมา ทำให้ไม่สามารถกระตุ้นการบริโภคเนื้อสุกร เพิ่มขึ้นได้ ส่งผลให้จำนวนสุกรมีชีวิตในประเทศคงเหลือเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงมีมาตรการลดปริมาณผลผลิต สุกรในช่วงเวลาดังกล่าว เช่น การทำสุกรหัน การปลดระวางแม่พันธุ์สุกร การนำสุกรชำแหละเข้าห้องเย็น เป็นต้น ตลอดจนเกษตรกรบางส่วนลดการผลิตลง ส่งผลให้ผลผลิตสุกรลดลง ทำให้ราคาสุกรมีชีวิตเริ่มปรับตัวสูงขึ้น จากต้นปี 2561 แต่ราคาเฉลี่ยทั้งปียังคงต่ำกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งยังคงต่ำกว่าต้นทุนการผลิตสุกร

2) ราคาส่งออก

ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.43 ต่อปี โดยในปี 2561 ราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละเฉลี่ยกิโลกรัมละ 71.61 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 16.76 ส่วนราคาเนื้อสุกรแปรรูป ปี 2557 - 2561 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.59 ต่อปี โดยในปี 2561 ราคาส่งออก เนื้อสุกรแปรรูป เฉลี่ยกิโลกรัมละ 234.80 บาท สูงขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 2.19

3) ราคานำเข้า

ปี 2557 - 2561 ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 5.30 ต่อปี และราคานำเข้าดับลดลงในอัตราร้อยละ 1.66 ต่อปี โดยในปี 2561 ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของ สุกรรวม เฉลี่ยกิโลกรัมละ 20.63 บาท ลดลงจากปี 2560 ร้อยละ 3.96 ส่วนราคานำเข้าดับเฉลี่ยกิโลกรัมละ 23.92 บาท ลดลงจากปี 2560 ร้อยละ 5.19

2. แนวโน้ม ปี 2562

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าการผลิตเนื้อสุกรจะมีปริมาณ 114.59 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 112.96 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 1.44 ซึ่งประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา บราซิล และรัสเซีย คาดว่าจะผลิตเนื้อสุกรเพิ่มขึ้น โดยจีน และสหรัฐอเมริกา มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้มีการผลิตเนื้อสุกรเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจีนจะมีผลผลิตเนื้อสุกรมากที่สุด แต่เกิดการระบาดของโรคไข่อหิวต์แอฟริกันในสุกร (African Swine Fever: ASF) ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลผลิตและราคาสุกร ทำให้อัตราการขยายตัวของผลผลิตเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ในขณะที่สหภาพยุโรป คาดว่าจะมีการผลิตลดลงเล็กน้อย เป็นผลมาจากราคาเนื้อสุกรตกต่ำ และต้นทุนอาหารสุกรที่เพิ่มสูงขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 คาดว่าความต้องการบริโภคเนื้อสุกรจะมีปริมาณรวม 114.21 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 112.43 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 1.58 โดยผู้บริโภครายใหญ่ที่สุด คือ จีน คาดว่าจะมีการบริโภคปริมาณ 56.53 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 10.27 ล้านตัน รัสเซีย 3.30 ล้านตัน และบราซิล 3.04 ล้านตัน เป็นผลมาจากการผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้น ในส่วนของสหภาพยุโรป คาดว่าจะมีการบริโภคลดลงเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับปริมาณการผลิตที่ลดลง

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 8.79 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.54 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 2.93 เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเนื้อสุกรเพิ่มขึ้น โดยคาดว่าสหภาพยุโรป ยังคงเป็นผู้ส่งออกเนื้อสุกรรายใหญ่ที่สุด คือ 3.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.05 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.28 เป็นผลมาจากความต้องการบริโภคเนื้อสุกรที่เพิ่มขึ้นในทวีปเอเชีย รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 2.81 ล้านตัน แคนาดา 1.37 ล้านตัน และบราซิล 0.74 ล้านตัน

(3) การนำเข้า

ปี 2562 คาดว่าการนำเข้าเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 8.40 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.10 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 3.70 โดยที่จีนยังคงเป็นประเทศที่นำเข้าเนื้อสุกรมากที่สุด คือ 1.88 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.75 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 7.43 รองลงมาได้แก่ ญี่ปุ่น 1.53 ล้านตัน และเม็กซิโก 1.24 ล้านตัน

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าการผลิตสุกรมีปริมาณ 19.99 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 19.88 ล้านตัว ของปี 2561 ร้อยละ 0.55 เนื่องจากปริมาณการผลิตขยายตัวตามจำนวนประชากรและความต้องการบริโภคจากตลาดภายในประเทศที่ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกษตรกรกรมมีการบริหารจัดการฟาร์มและป้องกันโรคระบาดได้เป็นอย่างดี ทำให้ประสิทธิภาพในการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 คาดว่าการบริโภคสุกรจะเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยคาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคสุกร 19.50 ล้านตัว หรือ 1.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 0.69

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ เนื้อสุกรแปรรูป และการส่งออกสุกรมีชีวิต จะใกล้เคียงกับปี 2561 เนื่องจากยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง

(3) การนำเข้า

ปี 2562 คาดว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรและส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ด้วง และเครื่องในอื่น ๆ) จะใกล้เคียงกับปี 2561

(4) ราคา

ปี 2562 คาดว่าราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยจะใกล้เคียงกับปี 2561 ซึ่งแม้ว่าราคาสุกรมีชีวิตจะเริ่มปรับตัวสูงขึ้น แต่ปริมาณการผลิตยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปริมาณการส่งออกยังคงไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ส่วนราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละและเนื้อสุกรแปรรูปคาดว่าจะใกล้เคียงกับปี 2561

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตหรือการส่งออก

2.3.1 โรคระบาด แม้ว่าการจัดการฟาร์มสุกรในปัจจุบันจะมีประสิทธิภาพและควบคุมโรคระบาดได้ดีขึ้น แต่ยังคงมีปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดโรคระบาดในสุกร เช่น โรคท้องร่วงติดต่อในสุกร (Porcine Epidemic Diarrhea: PED) และโรคระบบทางเดินหายใจและระบบสืบพันธุ์ (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome: PRRS) เป็นต้น ซึ่งทำให้การผลิตสุกรเสียหายเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น โดยฟาร์มสุกรของเกษตรกรรายย่อยและฟาร์มขนาดเล็กที่มีการจัดการฟาร์มที่ยังไม่ได้มาตรฐานมีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับผลกระทบจากโรคระบาด นอกจากนี้ จีน ซึ่งเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคเนื้อสุกรรายใหญ่ของโลก ยังคงประสบปัญหาการระบาดของโรคไข่อหิวหวัดแอฟริกันในสุกร (African Swine Fever: ASF) อย่างรุนแรง ทำให้ไทยต้องเฝ้าระวังการระบาดของโรคดังกล่าวอย่างเข้มงวด

2.3.2 ภาวะเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการบริโภคและการส่งออกสุกร โดยคาดว่าปี 2562 อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยยังคงชะลอลงสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อของผู้บริโภคในประเทศที่เป็นตลาดหลักของเนื้อสุกร รวมทั้งส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสุกรมีชีวิตที่ชายแดนของไทย

2.3.3 ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสุกร

ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ยังคงมีความผันผวนตลอดเวลา ซึ่งต้นทุนอาหารสุกร เป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 60-70 ของต้นทุนการผลิตสุกร หากวัตถุดิบอาหารสัตว์มีราคาสูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของสุกร โดยเฉพาะฟาร์มขนาดเล็ก เนื่องจากมีต้นทุนเฉลี่ยสูงกว่าฟาร์มขนาดใหญ่

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2557 - 2562

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
จีน	56,710	54,870	52,990	53,400	54,150	-1.19	54,800
สหภาพยุโรป*	22,540	23,249	23,866	23,663	24,100	1.53	24,000
สหรัฐอเมริกา	10,368	11,121	11,320	11,611	11,992	3.40	12,621
บราซิล	3,400	3,519	3,700	3,725	3,675	2.15	3,775
รัสเซีย	2,510	2,615	2,870	3,000	3,235	6.66	3,310
เวียดนาม	2,431	2,548	2,701	2,741	2,675	2.68	2,735
แคนาดา	1,805	1,899	1,914	1,959	1,960	1.98	1,970
ฟิลิปปินส์	1,402	1,463	1,540	1,563	1,600	3.36	1,630
อื่น ๆ	9,332	9,138	9,238	9,376	9,571	0.77	9,744
รวม	110,498	110,422	110,139	111,038	112,958	0.50	114,585

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2557 - 2562

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2557	2558	2559	2560 ^{1/}	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
จีน	57,194	55,668	54,980	54,812	55,725	-0.67	56,525
สหภาพยุโรป*	20,390	20,871	20,747	20,817	21,065	0.63	20,865
สหรัฐอเมริกา	8,544	9,341	9,475	9,540	9,760	2.91	10,273
รัสเซีย	3,021	3,016	3,192	3,338	3,250	2.51	3,300
บราซิล	2,846	2,893	2,870	2,941	2,992	1.17	3,042
ญี่ปุ่น	2,543	2,568	2,626	2,741	2,785	2.50	2,806
เวียดนาม	2,414	2,526	2,647	2,703	2,660	2.65	2,730
เม็กซิโก	1,836	2,017	2,091	2,180	2,305	5.47	2,405
อื่น ๆ	11,024	11,041	11,190	11,512	11,891	1.95	12,265
รวม	109,812	109,941	109,818	110,584	112,433	0.53	114,211

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2557 - 2562

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
สหภาพยุโรป*	2,164	2,390	3,131	2,860	3,050	9.04	3,150
สหรัฐอเมริกา	2,310	2,272	2,377	2,556	2,717	4.52	2,813
แคนาดา	1,220	1,239	1,320	1,336	1,350	2.82	1,365
บราซิล	556	627	832	786	685	6.64	735
ชิลี	163	178	173	171	185	2.15	195
เม็กซิโก	117	128	141	170	180	12.14	190
จีน	277	231	191	208	175	-9.73	150
รัสเซีย	5	7	25	37	45	83.30	50
ออสเตรเลีย	37	36	38	43	49	7.68	45
อื่น ๆ	140	129	129	130	101	-6.25	97
รวม	6,989	7,237	8,357	8,297	8,537	5.52	8,790

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 4 ปริมาณนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2557 - 2562

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
จีน	761	1,029	2,181	1,620	1,750	23.61	1,875
ญี่ปุ่น	1,332	1,270	1,361	1,475	1,510	4.09	1,525
เม็กซิโก	818	981	1,021	1,083	1,175	8.58	1,235
เกาหลีใต้	480	599	615	645	735	9.70	685
สหรัฐอเมริกา	459	506	495	506	483	1.02	481
ฮ่องกง	347	397	429	463	475	8.13	490
ฟิลิปปินส์	199	175	195	241	270	9.75	300
แคนาดา	214	216	215	222	230	1.73	235
อื่น ๆ	1,731	1,546	1,476	1,635	1,476	-2.59	1,571
รวม	6,341	6,719	7,988	7,890	8,104	6.73	8,397

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคสุกร ปี 2557 - 2562

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	14.22	16.04	18.87	19.25	19.88	8.90	19.99
(ล้านตัน)	1.07	1.20	1.42	1.44	1.49	8.81	1.50
ปริมาณส่งออก ^{2/} (ตัน)	17,227	17,078	13,660	10,882	10,757	-13.00	n.a.
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านตัน)	1.01	1.14	1.27	1.40	1.45	9.73	1.46

หมายเหตุ: * ข้อมูลเบื้องต้น ** คาดคะเน

ที่มา: ^{1/}, ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 การส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ เนื้อสุกรแปรรูป และสุกรมี่ชีวิต ปี 2557 - 2561

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อสุกรชำแหละ ปริมาณ (ตัน)	2,635	3,189	3,324	2,393	2,404	-4.60
มูลค่า: ล้านบาท	152.49	193.99	169.26	146.77	172.18	-0.36
เนื้อสุกรแปรรูป ปริมาณ (ตัน)	14,592	13,889	10,336	8,489	8,353	-14.85
มูลค่า: ล้านบาท	2,657.87	2,551.71	2,183.60	1,950.46	1,961.36	-8.39
สุกรพันธุ์ ปริมาณ (ตัว)	25,168	312,200	126,704	87,303	153,639	26.41
มูลค่า: ล้านบาท	141.91	1,427.49	662.56	260.84	329.05	-0.18
สุกรมี่ชีวิตอื่น ๆ ปริมาณ (ตัว)	388,846	560,350	920,481	328,562	614,572	3.89
มูลค่า: ล้านบาท	1,765.06	2,538.73	4,603.40	1,651.11	2,588.03	3.41

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และ เครื่องในอื่น ๆ) ปี 2557 - 2561

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	1,014	1,046	1,497	501	349	-24.94
มูลค่า (ล้านบาท)	81.26	125.50	139.20	111.64	109.80	4.97
ส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	26,956	36,758	40,680	34,139	28,905	0.66
มูลค่า (ล้านบาท)	574.59	803.42	887.87	733.37	596.27	-0.17

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 8 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2557 - 2561

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	75.08	66.08	66.96	59.01	55.57	-6.90
ราคาส่งออก (บาท/กก.)						
เนื้อสุกรชำแหละ	57.88	60.83	50.92	61.33	71.61	4.43
เนื้อสุกรแปรรูป	182.14	183.72	211.26	229.76	234.80	7.59
ราคานำเข้า (บาท/กก.)						
ส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร	21.32	12.00	21.83	21.48	20.63	5.30
ตับ	27.94	21.86	25.51	25.23	23.92	-1.66

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1. สถานการณ์ ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 การผลิตเนื้อโคของประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.99 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณการผลิต 62.88 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่มีปริมาณการผลิต 61.62 ล้านตัน ร้อยละ 2.06 ผู้ผลิตรายใหญ่มีการผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล สหภาพยุโรป จีน และอินเดีย โดยผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.87 ร้อยละ 3.60 ร้อยละ 0.66 ร้อยละ 0.90 และร้อยละ 1.17 ตามลำดับ

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 - 2561 ปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อโคในประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.98 ต่อปี ประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา รองลงมาได้แก่ จีน และบราซิล โดยการบริโภคเนื้อโคในปี 2561 มีปริมาณ 60.72 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่มีการบริโภคปริมาณ 59.67 ล้านตัน ร้อยละ 1.76

(2) การส่งออก

ปี 2557 - 2561 การส่งออกเนื้อโคเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.49 ต่อปี บราซิลมีการส่งออกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ อินเดีย ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา โดยในปี 2561 มีการส่งออกเนื้อโค 10.56 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่มีการส่งออก 9.97 ล้านตัน ร้อยละ 5.93 เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกหลัก ได้แก่ บราซิล ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา มีการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.15 ร้อยละ 9.95 และร้อยละ 10.64 ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 การนำเข้าเนื้อโคเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.55 ต่อปี โดยในปี 2561 มีการนำเข้าเนื้อโค 8.38 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่มีการนำเข้า 7.95 ล้านตัน ร้อยละ 5.37 เนื่องจากสหรัฐอเมริกา จีน และญี่ปุ่น มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.10 ร้อยละ 23.20 และร้อยละ 2.20 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 การผลิตโคเนื้อของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.55 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อ 0.999 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งมีปริมาณการผลิต 0.980 ล้านตัว ร้อยละ 1.94 จากการเพิ่มขึ้นตามธรรมชาติของแม่พันธุ์โคเนื้อ อีกทั้งภาครัฐยังส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพหลัก มีการปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อที่ดี ทำให้อัตราการเกิดในรอบปีดีขึ้นอีกด้วย

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 - 2561 ความต้องการบริโภคเนื้อโคของไทยเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในอัตราเพียงร้อยละ 0.08 ต่อปี โดยในปี 2561 คาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคโคเนื้อ 1.261 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 211.85 พันตัน

ซึ่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2560 ร้อยละ 0.08 เนื่องจากตลาดยังคงนิยมบริโภคเนื้อโคแบบซาบูหรือปิ้งย่าง ความต้องการของตลาดภายในประเทศจึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2557 - 2561 การส่งออกโคมีชีวิตของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.58 ต่อปี โดยส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย และสปป.ลาว (ส่งต่อไปยังจีน) ในปี 2561 การส่งออกโคมีชีวิตมีปริมาณ 262,730 ตัว มูลค่า 3,985.77 ล้านบาท เทียบกับปี 2560 ซึ่งส่งออกปริมาณ 187,832 ตัว มูลค่า 2,180.05 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.87 และร้อยละ 82.83 ตามลำดับ เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านมีความต้องการโคเนื้ออย่างต่อเนื่อง

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยลดลงในอัตราร้อยละ 68.83 ต่อปี โดยในปี 2561 การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 104.01 ตัน มูลค่า 50.89 ล้านบาท เทียบกับปี 2560 ซึ่งส่งออกปริมาณ 106.07 ตัน มูลค่า 33.70 ล้านบาท ปริมาณลดลงร้อยละ 1.94 แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 51.01 เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านมีการเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มมากขึ้นและประกอบกับมีการนำเข้าเนื้อโคจากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์อีกด้วย จึงทำให้การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2557 - 2561 การนำเข้าโคมีชีวิตของไทยลดลงในอัตราร้อยละ 1.33 ต่อปี โดยในปี 2561 การนำเข้าโคมีชีวิตมีปริมาณ 141,500 ตัว มูลค่า 2,076.48 ล้านบาท เทียบกับปี 2560 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 119,387 ตัว มูลค่า 1,705.78 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.52 และร้อยละ 21.73 ตามลำดับ เนื่องจากยังคงมีความต้องการโคเนื้ออย่างต่อเนื่อง

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.99 ต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเนื้อโคจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย ส่วนผลิตภัณฑ์นำเข้าจากประเทศอินเดีย นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ในปี 2561 การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ มีปริมาณ 13,925.49 ตัน มูลค่า 2,917.95 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2560 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 12,185.64 ตัน มูลค่า 2,534.75 ล้านบาท ร้อยละ 14.28 และร้อยละ 15.12 ตามลำดับ เนื่องจากร้านอาหารและภัตตาคารต่าง ๆ ยังคงมีความต้องการเนื้อโคคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2557 - 2561 ราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ลดลงในอัตราร้อยละ 1.52 ต่อปี โดยในปี 2561 โคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 91.00 บาท ลดลงจากปี 2560 ซึ่งมีราคากิโลกรัมละ 96.35 บาท ร้อยละ 5.55 ตลาดส่งออกโคมีชีวิตยังไม่คึกคักเท่าที่ควร แม้ว่าความต้องการบริโภคยังคงมีอย่างต่อเนื่อง แต่ราคาเนื้อโคสูงกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่น ๆ อีกทั้งภาวะเศรษฐกิจที่ยังคงขบเซา ความต้องการบริโภคจึงเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ส่งผลให้ราคาเนื้อโคลดลง

2) ราคาส่งออก

ปี 2557 - 2561 ราคาส่งออกโคมีชีวิตสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 19.57 ต่อปี ในปี 2561 ราคาส่งออกโคมีชีวิตสูงขึ้นจากปี 2560 คิดเป็นร้อยละ 3.71 ส่วนราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้นในอัตราร้อยละ 50.91 ต่อปี ในปี 2561 ราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 54.00

3) ราคานำเข้า

ปี 2557 - 2561 ราคานำเข้าโคมีชีวิตสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 0.81 ต่อปี โดยในปี 2561 ราคานำเข้าโคมีชีวิตสูงขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 2.71 ส่วนราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้นในอัตราร้อยละ 4.93 ต่อปี โดยเนื้อโคที่นำเข้าเป็นเนื้อโคคุณภาพ ซึ่งผลิตในประเทศได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภคในตลาดบน โดยในปี 2561 ราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 0.74

2. แนวโน้ม ปี 2562

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าการผลิตเนื้อโคจะมีปริมาณ 63.62 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 1.18 ผู้ผลิตรายใหญ่ที่มีการผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล จีน และอินเดีย ซึ่งผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.57 ร้อยละ 3.03 ร้อยละ 1.02 และร้อยละ 0.70 ตามลำดับ ส่วนสหภาพยุโรป ผลผลิตลดลงร้อยละ 1.45 สำหรับอาร์เจนตินา ผลผลิตมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากความต้องการในประเทศและการขยายการส่งออกไปยังตลาดเอเชีย ส่วนออสเตรเลียยังคงมีสภาพอากาศที่ร้อนและแห้งแล้งอย่างต่อเนื่อง ทุ่งหญ้าแห้งแล้ง ปริมาณน้ำลดลง ส่งผลให้มีการเลี้ยงโคเนื้อแบบขุนมากขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 คาดว่าจะมีการบริโภคเนื้อโค 61.73 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 1.66 โดยประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุดยังคงเป็นสหรัฐอเมริกา 12.66 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 8.71 ล้านตัน และบราซิล 8.05 ล้านตัน

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าจะมีการส่งออกเนื้อโค 10.58 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2561 ร้อยละ 0.17 โดยบราซิลเป็นผู้ส่งออกมากที่สุด ปริมาณ 2.20 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ อินเดีย 1.63 ล้านตัน และออสเตรเลีย 1.51 ล้านตัน ซึ่งบราซิลและสหรัฐอเมริกามีการส่งออกเพิ่มขึ้น แต่ออสเตรเลียและอินเดีย มีการส่งออกลดลง โดยออสเตรเลียมีความพยายามที่จะเพิ่มจำนวนฝูงโคเนื่องจากต้องการขยายส่วนแบ่งตลาดตามความต้องการเนื้อโคที่เพิ่มขึ้นในจีนและฮ่องกง เพราะผลผลิตภายในประเทศไม่เพียงพอจากปัญหาเรื่องโรคระบาด

(3) การนำเข้า

ปี 2562 คาดว่าจะมีการนำเข้าเนื้อโคของโลก 8.69 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 3.68 เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลัก เช่น สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น และฮ่องกง มีการนำเข้าเนื้อโคเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.40

ร้อยละ 10.00 ร้อยละ 1.80 และร้อยละ 7.14 ตามลำดับ จีนยังคงมีการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและหลากหลายรูปแบบ ประเทศผู้ผลิตต่าง ๆ จึงสนใจที่จะส่งออกไปยังตลาดจีน

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่ามีปริมาณการผลิต 1.018 ล้านตัว หรือ 170.97 พันตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 1.90 ปริมาณการผลิตโคเนื้อที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากโครงการต่าง ๆ ที่ภาครัฐมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงโคเนื้อกันมากขึ้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

โคเนื้อที่ผลิตได้จะใช้บริโภคในประเทศเกือบทั้งหมด และมีบางส่วนที่ได้จากการนำเข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมาย และการลักลอบนำเข้าทั้งในรูปของโคมีชีวิตและเนื้อโคชำแหละ ปี 2562 คาดว่าการบริโภคจะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มของจำนวนประชากรและความต้องการบริโภคเนื้อโคที่หลากหลายมากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2562 คาดว่าการส่งออกโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จะเพิ่มขึ้นจากปี 2561 เนื่องจากความต้องการโคมีชีวิตที่เข้าโรงฆ่าของจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2562 คาดว่าการนำเข้าโคมีชีวิตและการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จะใกล้เคียงกับปี 2561

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2562 คาดว่าราคาจะสูงขึ้นเล็กน้อยหรือใกล้เคียงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากยังคงมีความต้องการบริโภคเนื้อโคในประเทศอย่างต่อเนื่อง

2) ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2562 คาดว่าราคาส่งออกโคมีชีวิตจะสูงขึ้น ราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จะใกล้เคียงกับปี 2561 ส่วนราคานำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ คาดว่าจะใกล้เคียงกับปี 2561

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการค้าของไทย

2.3.1 การผลิต

ปัจจุบันการผลิตโคเนื้อของไทย ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค ดังนั้นภาครัฐโดยกรมปศุสัตว์ มีการส่งเสริมในโครงการต่าง ๆ ให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น เช่น

- โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ ระยะที่ 1 ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2561 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 400 ราย จัดซื้อแม่โคเนื้อเป้าหมาย 2,000 ตัว ลูกเกิดสะสม 2,695 ตัว เพศผู้ 1,384 ตัว เพศเมีย 1,321 ตัว

- โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ ระยะที่ 2 ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2561 อนุมัติค่าจัดซื้อแม่โคเนื้อและค่าปรับปรุงโรงเรือนแล้ว 48 จังหวัด 256 กลุ่ม เกษตรกร 3,522 ราย ซึ่งมีเกษตรกรเรียกร้องให้ขยายโครงการในระยะที่ 3 ต่อไป

• โครงการโคบาลบูรพา ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2561 ได้ส่งมอบโคเนื้อแก่เกษตรกร 3,881 ราย โคเนื้อ 19,403 ตัว ลูกเกิด (รวมลูกติดท้อง) จำนวน 110 ตัว เพศผู้ 52 ตัว เพศเมีย 58 ตัว ซึ่งการดำเนินโครงการฯ ดังกล่าวข้างต้นจะช่วยเพิ่มผลผลิตโคเนื้อเพื่อรองรับความต้องการบริโภคทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านได้

นอกจากนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมปศุสัตว์ ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์โคเนื้อปี 2561 - 2565 โดยการพัฒนาและปรับปรุงอุตสาหกรรมโคเนื้อทั้งระบบตลอดทั้งกระบวนการตั้งแต่การผลิตวัตถุดิบซึ่งรวมถึงการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ อาหารสัตว์ ไปจนถึงการแปรรูปในโรงงาน/โรงฆ่า และการตลาด โดยมียุทธศาสตร์ 3 ด้าน และประกอบไปด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การรักษาตลาดการบริโภคเนื้อโคไทย

- กลยุทธ์ที่ 1 การสกัดกั้นการนำเข้าเนื้อโคผิดกฎหมาย การใช้สารเร่งเนื้อแดง และการนำเข้าเนื้อโค
- กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างคุณภาพชีวิต ความเชื่อมั่น ความปลอดภัยด้านอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การกระตุ้นการเพิ่มประชากรโคเนื้อ

- กลยุทธ์ที่ 1 การเพิ่มปริมาณโคเนื้อทั้งระบบ
- กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
- กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่การผลิตและการสร้างโอกาสจากโคเนื้อนำเข้า

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการฟาร์มอาหารสัตว์และอาหารสัตว์สำหรับโคเนื้อ

- กลยุทธ์ที่ 1 การปฏิรูประบบการผลิตการเก็บเกี่ยวการแปรรูปและถนอมรักษาฟาร์มอาหารและเศษเหลือจากอุตสาหกรรมเกษตรเชิงพาณิชย์

- กลยุทธ์ที่ 2 การใช้ประโยชน์วัฏกรรมอาหารสัตว์และระบบการจัดการให้อาหารโคเนื้อ

2.3.2 การนำเข้าและส่งออก

ไทยมีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพดี โดยเป็นที่ต้องการของประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งนักท่องเที่ยวและผู้มีรายได้สูง ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค ซึ่งการเพิ่มผลผลิตโคเนื้อนั้น ทำได้ค่อนข้างยากและต้องอาศัยระยะเวลาประมาณ 2-3 ปี แต่ผลผลิตก็ค่อย ๆ ปรับตัวเพิ่มขึ้น ตลาดประเทศเพื่อนบ้านยังมีความต้องการบริโภคเนื้อโคอย่างต่อเนื่อง โดยตลาดจีนยังเป็นตลาดที่มีความต้องการบริโภคเนื้อโค แม้ว่าช่วงที่ผ่านมาการส่งออกไปจีนจะชะงักตัวลง เนื่องจากปัญหาโรคปากเท้าเปื่อยและการใช้สารเร่งเนื้อแดง แต่จากการที่ภาครัฐเข้ามาจับบทบาทในการส่งเสริมด้วยมาตรการต่าง ๆ จะช่วยให้การเลี้ยงมีคุณภาพมากขึ้น และสามารถส่งออกได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยลบที่มีผลกระทบเข้ามาเกี่ยวข้อง คือ การลดอัตราภาษีนำเข้าเนื้อโคจากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เหลือ ร้อยละ 0 ในปี 2564 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อราคาโคเนื้อและเนื้อโคในประเทศลดลง ซึ่งในขณะนี้สภาวะตลาดโคเนื้อ ราคาโคเนื้อมีชีวิตยังคงปรับตัวลดลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเกษตรกรรายย่อยขาดทุนและเลิกเลี้ยงไปในที่สุด แต่ก็ยังมีปัจจัยบวกที่คาดว่าจะผลักดันตลาดโคเนื้อได้ คือ โครงการรถไฟ สปป.ลาว-จีนจะเริ่มใช้ในปี 2565 ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้มีการส่งออกไปยังจีนได้เพิ่มขึ้น ทำให้ต้นทุนโลจิสติกส์ต่ำลง ซึ่งไทยสามารถส่งออกโคมีชีวิตและเนื้อโคไปยังมณฑลต่าง ๆ ของจีนทางรถไฟได้สะดวก แต่ต้องเร่งเจรจาในการปลดล็อคปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการส่งออก

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อโคของโลก ปี 2557 - 2562

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
สหรัฐอเมริกา	11,075	10,817	11,507	11,943	12,286	3.11	12,725
บราซิล	9,723	9,425	9,284	9,550	9,900	0.49	10,200
สหภาพยุโรป	7,443	7,684	7,880	7,863	7,915	1.47	7,800
จีน	6,890	6,700	7,000	7,260	7,325	2.05	7,400
อินเดีย	4,100	4,100	4,200	4,250	4,300	1.32	4,330
อื่น ๆ	21,583	20,984	20,607	20,758	21,152	-0.51	21,168
รวม	60,814	59,710	60,478	61,624	62,878	0.99	63,623

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อโคของโลก ปี 2557 - 2562

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
สหรัฐอเมริกา	11,241	11,275	11,676	12,052	12,206	2.34	12,657
จีน	7,277	7,339	7,759	8,227	8,530	4.41	8,705
บราซิล	7,896	7,781	7,652	7,750	7,850	-0.18	8,045
สหภาพยุโรป	7,514	7,742	7,898	7,832	7,935	1.21	7,820
อินเดีย	2,018	2,294	2,436	2,401	2,635	5.96	2,705
อื่น ๆ	22,820	21,381	21,335	21,412	21,568	-1.11	21,802
รวม	58,766	57,812	58,756	59,674	60,724	0.98	61,734

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคของโลก ปี 2557 - 2562

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
บราซิล	1,909	1,705	1,698	1,856	2,100	2.79	2,200
อินเดีย	2,082	1,806	1,764	1,849	1,665	-4.15	1,625
ออสเตรเลีย	1,851	1,854	1,480	1,485	1,630	-4.65	1,510
สหรัฐอเมริกา	1,167	1,028	1,160	1,297	1,435	6.67	1,472
นิวซีแลนด์	579	639	587	593	603	0.07	589
อื่น ๆ	2,410	2,554	2,739	2,887	3,125	6.63	3,180
รวม	9,998	9,586	9,428	9,967	10,558	1.49	10,576

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคของโลก ปี 2557 - 2562

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
สหรัฐอเมริกา	1,337	1,528	1,366	1,358	1,373	-0.65	1,406
จีน	417	663	812	974	1,200	28.39	1,320
ญี่ปุ่น	739	707	719	817	835	3.97	850
ฮ่องกง	646	339	453	543	560	1.87	600
เกาหลีใต้	392	414	513	531	560	10.10	565
อื่น ๆ	4,378	4,003	3,841	3,730	3,852	3.21	3,947
รวม	7,909	7,654	7,704	7,953	8,380	1.55	8,688

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย
ปี 2557 - 2562

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
การผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	0.912	0.914	0.938	0.980	0.999	2.55	1.018
(พืชน้ำหนักซาก)	131.38	153.48	157.58	161.73	168.84	5.70	170.97
ส่งออก ^{2/} (พืชน้ำหนัก)	7.338	2.462	0.172	0.106	0.104	-68.83	n.a.
นำเข้า ^{2/} (พืชน้ำหนัก)	14.411	10.314	10.477	12.18	13.93	0.99	n.a.
การบริโภค ^{1/} (ล้านตัว)	1.257	1.258	1.259	1.260	1.261	0.08	1.262
(พืชน้ำหนักซาก)	181.008	211.344	211.512	211.680	211.848	3.21	212.02

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน *** ตั้งแต่ปี 2558 ปรับน้ำหนักเนื้อเฉลี่ยจาก 300 กก./ตัว เป็น 350 กก./ตัว
ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 การส่งออก การนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2557 - 2561

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
การส่งออก						
โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	244,457	204,857	227,172	187,832	262,730	0.58
มูลค่า (ล้านบาท)	1,765.78	1,755.25	1,066.63	2,180.05	3,985.77	20.26
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	7,338.85	2,462.82	172.09	106.07	104.01	-68.83
มูลค่า (ล้านบาท)	806.34	253.23	32.44	33.70	50.89	-52.96
การนำเข้า						
โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	126,790	130,260	101,507	119,387	141,500	1.33
มูลค่า (ล้านบาท)	1,788.45	1,857.44	1,594.28	1,705.78	2,076.48	2.16
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	14,411.57	10,314.90	10,476.51	12,185.64	13,925.49	0.99
มูลค่า (ล้านบาท)	2,340.29	2,206.63	2,196.10	2,534.75	2,917.95	5.97

หมายเหตุ: * - การส่งออกโคมีชีวิต ปี 2559 ไปยัง สปป.ลาว มีตัวเลขมูลค่าส่งออกผิดปกติ ซึ่งทำให้ราคาโคเนื้อที่ส่งออกต่ำกว่าปกติ โดยมีราคาเฉลี่ยตัวละ 4,292 บาท

** ข้อมูลประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์
ของไทย ปี 2557 - 2561

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} (บาท/กก.)	94.22	104.79	103.23	96.35	91.00	-1.52
ราคาส่งออก ^{2/}						
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	7,223.28	8,568.18	4,127.64	11,606.38	15,170.59	19.57
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	109.88	102.82	173.91	317.71	489.28	50.91
ราคานำเข้า ^{2/}						
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	14,105.56	14,259.47	15,638.30	14,287.82	14,674.77	0.81
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	162.39	213.93	209.78	208.01	209.54	4.94

หมายเหตุ: การส่งออกโคมีชีวิต ปี 2559 ไปยัง สปป.ลาว มีตัวเลขมูลค่าส่งออกผิดปกติ ซึ่งทำให้ราคาโคเนื้อที่ส่งออกต่ำกว่าปกติ โดยมีราคาเฉลี่ยตัวละ 4,292 บาท

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} จากการคำนวณข้อมูลในตารางที่ 6

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1. สถานการณ์ ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 จำนวนโคขุนในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.95 ต่อปี โดยในปี 2561 มีจำนวนโคขุนรวม 143.34 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 141.45 ล้านตัว ของปี 2560 ร้อยละ 1.34 ประเทศที่มีการเลี้ยงโคขุนมากที่สุด คือ ประเทศอินเดีย มีจำนวนโคขุนรวม 58.50 ล้านตัว รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 23.30 ล้านตัว และบราซิล 17.95 ล้านตัว ตามลำดับ

ปี 2557 - 2561 ผลผลิตน้ำนมดิบในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.39 ต่อปี โดยผลผลิตน้ำนมดิบในปี 2561 มีปริมาณรวม 513.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 502.80 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 2.21 ประเทศที่มีผลผลิตน้ำนมดิบมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป มีผลผลิตน้ำนมดิบรวม 155.55 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 98.84 ล้านตัน และอินเดีย 76.00 ล้านตัน ตามลำดับ

ปี 2557 - 2561 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.84 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณรวม 4.95 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.78 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.56 โดยประเทศที่ผลิตนมผงขาดมันเนยมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป มีปริมาณรวม 1.80 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 1.08 ล้านตัน และอินเดีย 0.60 ล้านตัน ตามลำดับ

1.1.2 การตลาด

(1) **ความต้องการบริโภค** ปี 2557 - 2561 ความต้องการบริโภคน้ำนมในประเทศที่สำคัญของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.89 ต่อปี ในปี 2561 มีความต้องการบริโภค 183.98 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 182.52 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 0.80 อินเดียเป็นประเทศที่บริโภคน้ำนมสูงที่สุด คือ 66.80 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 33.50 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 26.20 ล้านตัน ตามลำดับ

ความต้องการบริโภคนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลกในช่วงปี 2557 - 2561 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.62 ต่อปี ในปี 2561 มีการบริโภครวม 3.99 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.93 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 1.53 ประเทศที่มีการบริโภคสูงสุด คือ สหภาพยุโรป มีปริมาณการบริโภค 1.01 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ อินเดีย 0.60 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 0.39 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) **การส่งออก** นมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์นมส่งออกที่สำคัญ ในช่วงปี 2557 - 2561 การส่งออกนมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.33 ต่อปี ในปี 2561 มีการส่งออกรวม 2.47 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.22 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 11.26 ประเทศที่ส่งออกนมผงขาดมันเนยมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป ส่งออกปริมาณ 0.85 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 0.72 ล้านตัน และนิวซีแลนด์ 0.41 ล้านตัน ตามลำดับ

(3) **การนำเข้า** ในช่วงปี 2557 - 2561 การนำเข้านมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.25 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณนำเข้ารวม 1.42 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.36 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 4.41 ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด คือ ประเทศเม็กซิโก นำเข้าปริมาณ 0.40 ล้านตัน

รองลงมาได้แก่ จีน 0.28 ล้านตัน และแอลจีเรีย 0.19 ล้านตัน ซึ่งส่วนใหญ่จะนำไปใช้เป็นส่วนประกอบในการแปรรูปผลิตภัณฑ์อื่น ๆ หรือนำมาทำเป็นนํ้านมเพื่อใช้บริโภค

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2557 - 2561 จำนวนโคนมทั้งหมดของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.82 ต่อปี โดยในปี 2561 (ณ วันที่ 1 มกราคม) มีจำนวน 660,155 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 645,261 ตัว ของปี 2560 ร้อยละ 2.31 และจำนวนแม่โครีดนมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.52 ต่อปี โดยในปี 2561 มีแม่โครีดนม 276,321 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 267,932 ตัว ของปี 2560 ร้อยละ 3.13 ส่วนผลผลิตนํ้านมดิบในช่วงปี 2557 - 2561 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.62 ต่อปี โดยปี 2561 มีผลผลิต 1,233,483 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,191,143 ตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.55 เนื่องจากลูกโคนมเกิดใหม่ในรอบปี และจำนวนแม่โครีดนมเฉลี่ยในรอบปีมีจำนวนเพิ่มขึ้น จากแม่โคสาวที่เข้ามาทดแทน ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายพัฒนาคุณภาพนํ้านมโค เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเน้นไปที่อาหารในการเลี้ยงโคนม ซึ่งส่งผลให้นํ้านมดิบมีปริมาณเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น รวมทั้งราคานํ้านมดิบอยู่ในเกณฑ์ดี จึงจูงใจให้เกษตรกรมีการพัฒนาการเลี้ยงโคนมโดยการบริหารจัดการฟาร์มที่เป็นระบบตามมาตรฐานฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพในการเลี้ยง โดยการปลดแม่โครีดนมที่ให้ผลผลิตน้อยและสุขภาพไม่ดีออกจากฟาร์ม

1.2.2 การตลาด

(1) **ความต้องการบริโภค** ผลผลิตนํ้านมดิบของไทยใช้สำหรับบริโภคภายในประเทศทั้งหมด ปี 2557 - 2561 ความต้องการบริโภคนมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.62 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณการบริโภคนม 1,233,483 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,191,143 ตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.55

(2) **การส่งออกผลิตภัณฑ์นม** ไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมหลายชนิด แต่ส่วนใหญ่มาจากการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมเพื่อใช้ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์นมประเภทอื่น ๆ แล้วส่งออก สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ นมพร้อมดื่ม นมเปรี้ยว โยเกิร์ต เนยที่ได้จากนม และนมข้นหวาน เป็นต้น และเป็นการส่งออกไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น กัมพูชา เมียนมาร์ สปป.ลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ โดยในปี 2561 มีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมปริมาณ 305,647 ตัน มูลค่า 10,710 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่ส่งออก 276,963 ตัน มูลค่า 10,313 ล้านบาท ร้อยละ 10.36 และร้อยละ 3.85 ตามลำดับ

(3) **การนำเข้าผลิตภัณฑ์นม** ในแต่ละปีไทยนำเข้านมและผลิตภัณฑ์นมเป็นจำนวนมาก โดยในปี 2561 มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมปริมาณ 245,800 ตัน มูลค่า 19,930 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้นจาก 237,437 ตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.52 แต่มูลค่าลดลงจาก 20,581 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 3.16 เนื่องจากราคานมและผลิตภัณฑ์นมในตลาดโลกปรับตัวลดลง ซึ่งนมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์นมนำเข้าที่สำคัญ และมีสัดส่วนการนำเข้าสูงกว่าผลิตภัณฑ์นมนำเข้าอื่น ๆ เพราะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ผลิตนมพร้อมดื่ม นมข้น ขนมห้าง ไอศกรีม โยเกิร์ต นมข้นหวาน ลูกกวาด และช็อกโกแลต เป็นต้น โดยในปี 2561 มีการนำเข้านมผงขาดมันเนย 65,675 ตัน มูลค่า 4,218 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้นจาก 64,345 ตัน ของปี 2560 ร้อยละ 2.07 แต่มูลค่าลดลงจาก 5,204 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 18.95

(4) **ราคา** ในปี 2561 ราคานํ้านมดิบที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 18.20 บาท สูงขึ้นเล็กน้อยจาก 18.08 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 0.66 โดยเกษตรกรจะได้รับราคาตามคุณภาพนํ้านมดิบ จึงจูงใจ

ให้เกษตรกรมีการปรับปรุงคุณภาพน้ำนมดิบให้ดีขึ้น ซึ่งราคากลางรับซื้อน้ำนมดิบหน้าโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นม อยู่ที่ 19 บาทต่อกิโลกรัม

2. แนวโน้ม ปี 2562

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าจำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากการผลิตนมของสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตที่สำคัญขยายตัวเพิ่มขึ้นไม่มากนัก จากราคาน้ำนมดิบและผลิตภัณฑ์นมที่มีแนวโน้มลดลง และการผลิตนมของนิวซีแลนด์ซึ่งคาดว่าจะมีปริมาณลดลงจากจำนวนโคนมที่ถูกปลดหลังจากตรวจพบเชื้อไวรัส *Mycoplasma bovis* ในฝูงโค

2.1.2 การตลาด

(1) **ความต้องการบริโภค** ปี 2562 คาดว่าการบริโภคน้ำนมและผลิตภัณฑ์นมของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากราคาปริมาณผลผลิตน้ำนมดิบของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย และการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดลงของประเทศผู้นำเข้าหลัก ส่งผลให้ความต้องการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง

(2) **การส่งออก** ปี 2562 คาดว่าการส่งออกนมผงขาดมันเนยของโลกจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกหลักมีการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้จะต้องเผชิญกับมาตรการทางภาษีจากประเทศผู้นำเข้าหลักมากขึ้น แต่ก็ยังสามารถหาตลาดใหม่ทดแทนได้

(3) **การนำเข้า** ปี 2562 คาดว่าการนำเข้านมผงขาดมันเนยของโลกจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลักยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ประเทศเม็กซิโก และจีน

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าจำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากแม่โคสาวที่มีความพร้อมและช่วงอายุที่เหมาะสมต่อการรีดนมมีเพิ่มขึ้น อีกทั้งการเลี้ยงโคนมในปัจจุบันมีการบริหารจัดการฟาร์มที่เป็นระบบตามมาตรฐานฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพในการเลี้ยงมากขึ้น ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่เน้นการพัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค ซึ่งจะส่งผลให้น้ำนมดิบมีปริมาณเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น โดยในปี 2562 คาดว่ามีจำนวนโคนมทั้งหมด (ณ วันที่ 1 มกราคม) 670,950 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 660,155 ตัว ของปี 2561 ร้อยละ 1.64 และมีจำนวนแม่โครีดนม 281,621 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 276,321 ตัว ของปี 2561 ร้อยละ 1.92 ส่วนผลผลิตน้ำนมดิบในปี 2562 คาดว่ามีปริมาณ 1,332,180 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,233,483 ตัน ของปี 2561 ร้อยละ 8.00

2.2.2 การตลาด

(1) **ความต้องการบริโภค** ปี 2562 คาดว่าความต้องการบริโภคนมจะเพิ่มขึ้น จากกรณีที่หลายภาคส่วนร่วมกันรณรงค์การบริโภคนมของประชาชนในประเทศ โดยในปี 2562 คาดว่ามีปริมาณการบริโภค 1,332,180 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,233,483 ตัน ของปี 2561 ร้อยละ 8.00

(2) การส่งออก-การนำเข้า ปี 2562 คาดว่าการส่งออก - การนำเข้าผลิตภัณฑ์นมจะมีปริมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการในตลาดนมพาณิชย์มีการผลิตเพิ่มขึ้น อีกทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีการร่วมมือกันสนับสนุนการขยายตลาดส่งออกนมสู่ประเทศในภูมิภาคอาเซียนเพิ่มมากขึ้น

(3) ราคา ปี 2562 คาดว่าราคาน้ำมันดิบที่เกษตรกรขายได้จะสูงขึ้นจากปี 2561 เนื่องจากเกษตรกรมีการปรับปรุงคุณภาพน้ำมันดิบให้ดีขึ้นตามผลตอบแทนที่เกษตรกรต้องการจะได้รับ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

2.3.1 ต้นทุนการผลิต เนื่องจากนโยบายของภาครัฐเน้นการยกระดับมาตรฐานฟาร์มและการพัฒนาคุณภาพน้ำมันดิบ เกษตรกรจึงต้องมีการบริหารจัดการฟาร์มเพิ่มขึ้น ทั้งปรับรูปแบบการเลี้ยง การจัดการโรงเรือน และการให้อาหารที่ดี เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตและพัฒนาคุณภาพน้ำมันดิบให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตน้ำมันโคของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

2.3.2 ปัญหาด้านโรคต่าง ๆ เช่น ปัญหาเต้านมอักเสบ ทำให้คุณภาพน้ำมันดิบต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลต่อราคาน้ำมันดิบที่เกษตรกรได้รับ และโรคปากและเท้าเปื่อยซึ่งยังพบการระบาดอยู่เป็นระยะ ๆ แม้จะมีมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกัน แต่ก็ยังไม่สามารถควบคุมไม่ให้เกิดโรคในฟาร์มเกษตรกรได้ทั้งหมด ซึ่งเมื่อเกิดโรคเกษตรกรก็ไม่สามารถส่งนมขายทำให้สูญเสียรายได้

2.3.3 การขาดทายาทสืบทอด เนื่องจากคนรุ่นใหม่เห็นว่าอาชีพการเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพที่เหนื่อยเพราะต้องทำงานทุกวันโดยไม่มีวันหยุด แม้จะมีรายได้สูงกว่าการทำอาชีพเกษตรกรอื่น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคนมให้มีความน่าสนใจและมีคุณค่า เพื่อจูงใจให้คนรุ่นใหม่อยากที่จะสานต่ออาชีพนี้

ตารางที่ 1 จำนวนโคนมในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2557 - 2561

หน่วย: ล้านตัว

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	50.50	52.50	54.50	56.50	58.50	3.74
สหภาพยุโรป	23.47	23.56	23.55	23.53	23.30	-0.16
บราซิล	16.83	17.43	17.43	17.65	17.95	1.42
สหรัฐอเมริกา	9.26	9.31	9.33	9.39	9.41	0.41
จีน	8.40	8.40	8.00	7.20	7.20	-4.52
รัสเซีย	8.05	7.75	7.24	7.00	6.80	-4.30
อื่น ๆ	21.04	20.76	20.42	20.18	20.18	-1.11
รวม	137.55	139.71	140.47	141.45	143.34	0.95

 หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2018

ตารางที่ 2 ปริมาณผลผลิตน้ำนมดิบในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2557 – 2561

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	146.50	150.20	151.00	153.40	155.55	1.42
สหรัฐอเมริกา	93.47	94.62	96.35	97.73	98.84	1.45
อินเดีย	60.50	64.00	68.00	72.00	76.00	5.91
จีน	37.25	37.55	36.02	35.45	37.20	-0.60
รัสเซีย	30.50	30.55	30.51	30.60	30.70	0.15
บราซิล	25.49	24.77	22.73	23.55	23.98	-1.71
อื่น ๆ	90.70	91.30	89.30	90.07	91.66	0.07
รวม	484.41	492.99	493.91	502.80	513.93	1.39

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2018

ตารางที่ 3 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2557 – 2561

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	1.550	1.715	1.735	1.725	1.800	3.10
สหรัฐอเมริกา	1.047	1.029	1.049	1.073	1.080	1.04
อินเดีย	0.520	0.540	0.540	0.570	0.600	3.46
นิวซีแลนด์	0.415	0.410	0.405	0.402	0.410	-0.44
ออสเตรเลีย	0.228	0.266	0.238	0.224	0.235	-1.11
บราซิล	0.154	0.155	0.153	0.157	0.162	1.15
อื่น ๆ	0.610	0.645	0.620	0.631	0.658	1.30
รวม	4.524	4.760	4.740	4.782	4.945	1.84

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2018

ตารางที่ 4 ปริมาณการบริโภคนํ้านมในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2557 - 2561

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	57.00	59.75	62.75	65.20	66.80	4.13
สหภาพยุโรป	34.07	33.80	33.60	33.55	33.50	-0.41
สหรัฐอเมริกา	27.06	26.67	26.49	26.32	26.20	-0.78
จีน	15.15	15.36	14.60	14.79	14.96	-0.63
บราซิล	9.66	9.57	9.60	10.00	10.01	1.16
รัสเซีย	9.86	9.50	8.96	8.60	8.30	-4.34
อื่น ๆ	24.73	24.75	24.12	24.06	24.21	-0.71
รวม	177.53	179.40	180.12	182.52	183.98	0.89

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2018

ตารางที่ 5 ปริมาณการบริโภคนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2557 - 2561

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	0.887	0.978	0.803	0.984	1.012	2.73
อินเดีย	0.446	0.492	0.531	0.574	0.601	7.80
สหรัฐอเมริกา	0.457	0.489	0.447	0.425	0.394	-4.28
เม็กซิโก	0.247	0.301	0.325	0.351	0.375	10.39
จีน	0.300	0.244	0.223	0.276	0.295	0.90
รัสเซีย	0.181	0.186	0.191	0.193	0.193	1.67
อื่น ๆ	1.062	1.080	1.095	1.123	1.122	1.50
รวม	3.580	3.770	3.615	3.926	3.992	2.62

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2018

ตารางที่ 6 ปริมาณการส่งออกนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2557 – 2561

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	0.648	0.695	0.580	0.781	0.850	6.82
สหรัฐอเมริกา	0.545	0.558	0.594	0.606	0.720	6.60
นิวซีแลนด์	0.383	0.411	0.444	0.401	0.410	1.12
ออสเตรเลีย	0.164	0.201	0.163	0.157	0.165	-2.32
เบลารุส	0.092	0.122	0.111	0.109	0.105	1.53
แคนาดา	0.013	0.014	0.024	0.072	0.085	71.48
อื่น ๆ	0.124	0.083	0.087	0.094	0.138	3.44
รวม	1.969	2.084	2.003	2.220	2.473	5.33

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2018

ตารางที่ 7 ปริมาณการนำเข้านมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี 2557 – 2561

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เม็กซิโก	0.203	0.259	0.286	0.331	0.400	17.37
จีน	0.253	0.200	0.184	0.247	0.275	3.85
แอลจีเรีย	0.168	0.136	0.119	0.170	0.185	4.25
อินโดนีเซีย	0.215	0.205	0.173	0.165	0.145	-9.56
ฟิลิปปินส์	0.095	0.100	0.185	0.154	0.145	13.63
รัสเซีย	0.103	0.120	0.129	0.125	0.100	-0.18
อื่น ๆ	0.141	0.167	0.143	0.169	0.171	4.06
รวม	1.178	1.187	1.219	1.361	1.421	5.25

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2018

ตารางที่ 8 จำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบของไทย ปี 2557 - 2562

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562 ^{2/}
โคนมทั้งหมด ณ 1 ม.ค. (ตัว)	591,700	608,094	626,171	645,261	660,155	2.82	670,950
แม่โครีดนม ณ 1 ม.ค. (ตัว)	256,585	267,182	279,456	267,932	276,321	1.52	281,621
ผลผลิตน้ำนมดิบ (ตัน)	1,143,798	1,179,338	1,193,737	1,191,143	1,233,483	1.62	1,332,180
อัตราการให้นมของแม่โค (กก./ตัว/วัน)	12.21	12.09	11.67	12.18	12.23	0.11	12.96
การบริโภคนม (ตัน)	1,143,798	1,179,338	1,193,737	1,191,143	1,233,483	1.62	1,332,180

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 ต้นทุนการผลิตน้ำนมดิบ และราคา ปี 2557 - 2561

ปี	ต้นทุนน้ำนมดิบ (บาท/กก.)	ราคาเกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	ราคาหน้าโรงงาน (บาท/กก.)	ราคาอาหารชั้น (บาท/กก.)
2557 ^{1/}	15.62	16.91	18.00/19.00	10.36
2558	14.17	17.74	19.00	11.42
2559	14.74	18.02	19.00	11.92
2560	14.85	18.08	19.00	11.89
2561 ^{2/}	14.03	18.20	19.00	11.95

หมายเหตุ: ^{1/} มีการปรับราคากลางรับซื้อน้ำนมหน้าโรงงานระหว่างปี ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมส่งออกของไทย ปี 2557 - 2561

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท
2557	791	116,927	196,885	7,956,584	197,676	8,073,511
2558	1,884	134,451	215,404	9,086,981	217,288	9,221,432
2559	8,075	418,514	229,279	9,493,162	237,354	9,911,676
2560	9,710	539,652	267,253	9,773,517	276,963	10,313,169
2561 ^{1/}	11,847	538,138	293,800	10,171,544	305,647	10,709,682
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	102.44	55.94	10.70	5.80	11.79	7.00

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 11 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมนำเข้าของไทย ปี 2557 - 2561

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท
2557	62,526	8,815,525	151,260	17,139,997	213,786	25,955,522
2558	82,449	7,023,487	161,290	12,807,771	243,739	19,831,258
2559	58,350	4,320,808	170,645	12,103,271	228,995	16,424,079
2560	64,345	5,203,790	173,092	15,377,607	237,437	20,581,397
2561 ^{1/}	65,675	4,218,436	180,125	15,711,629	245,800	19,930,065
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.49	-16.26	4.29	0.09	2.56	-4.79

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1. สถานการณ์ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) ผลผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในอัตราร้อยละ 0.20 ต่อปี ผลผลิตส่วนใหญ่มาจากประเทศในแถบเอเชีย โดยจีน เป็นผู้ผลิตอันดับหนึ่งของโลก แต่ผลผลิตส่วนใหญ่ใช้บริโภคภายในประเทศเป็นหลัก รองลงมา คือ อินโดนีเซีย เวียดนาม อินเดีย เอกวาดอร์ และไทย ตามลำดับ ในปี 2561 มีปริมาณผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลกรวม 4.493 ล้านตัน ลดลงจาก 4.495 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมา ร้อยละ 0.04 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตทั่วโลกต่างประสบปัญหาด้านโรคที่ยังพบการระบาดอยู่ รวมทั้งมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และปัญหาราคากุ้งตกต่ำทำให้เกษตรกรของประเทศต่าง ๆ ขะลอกการเลี้ยง โดยประเทศผู้ผลิตหลัก ได้แก่ จีน อินเดีย ต่างประสบปัญหาโรคในหลายพื้นที่ ส่วนอินโดนีเซีย และเวียดนาม ผลผลิตเพิ่มขึ้น แม้จะยังพบ การระบาดของโรคอยู่ โดยเกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปใช้ในการเลี้ยงมากขึ้น สำหรับเอกวาดอร์มีพื้นที่เลี้ยงกุ้งที่มีศักยภาพจำนวนมาก รวมทั้งฟาร์มเลี้ยงมีการนำรูปแบบการเลี้ยงจากเอเชียไปปรับใช้ นอกจากนี้ยังมีการขยายโรงงานผลิตอาหารสัตว์น้ำและอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ ซึ่งทำให้เอกวาดอร์ มีความสามารถในการผลิตกุ้งได้มากขึ้น ขณะที่ไทยมีผลผลิตลดลงจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากปัญหาราคากุ้งตกต่ำจึงไม่จูงใจให้เกษตรกรขยายการเพาะเลี้ยง

(1) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) ปริมาณการส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่าในอัตราร้อยละ 5.29 ต่อปี และร้อยละ 2.78 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2561 การส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกมีปริมาณทั้งสิ้น 2.67 ล้านตัน มูลค่า 20,200.32 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2560 ทั้งปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 1.07 และร้อยละ 5.23 ตามลำดับ ประเทศผู้ส่งออกกุ้งปริมาณมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก คือ อินเดีย รองลงมาได้แก่ เอกวาดอร์ เวียดนาม จีน อินโดนีเซีย และไทย ตามลำดับ โดยอินเดีย และเอกวาดอร์ มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น จะเห็นได้จากแนวโน้มปริมาณการส่งออกกุ้งในตลาดโลกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 17.67 ต่อปี ร้อยละ 13.24 ตามลำดับ โดยเฉพาะเอกวาดอร์ที่มีตลาดหลัก คือ จีน ซึ่งไม่ต้องเผชิญกับมาตรการกีดกันทางการค้า และได้สิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ในตลาดสหภาพยุโรป ส่วนเวียดนามมีแนวโน้มการส่งออกได้เพิ่มขึ้น ตามปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น สำหรับไทย มีแนวโน้มทั้งปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ 5.49 ต่อปี และร้อยละ 1.09 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2561 ไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับหกของโลก

(2) การนำเข้า

กลุ่มประเทศและประเทศที่นำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของโลก ได้แก่

1) สหรัฐอเมริกา การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งของสหรัฐอเมริกา ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) มีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่าในอัตราร้อยละ 5.31 ต่อปี และร้อยละ 0.43 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาเริ่มฟื้นตัวดีขึ้นทำให้ความต้องการบริโภคกุ้งเพิ่มขึ้น ในปี

2561 มีการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ปริมาณ 692 พันตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 666 พันตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.90 แต่มีมูลค่า 6,248.48 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากมูลค่า 6,556.95 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2560 ร้อยละ 4.70 สหรัฐอเมริกามีการนำเข้ากุ้งจากอินเดียมากเป็นอันดับหนึ่ง มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 36.09 ของปริมาณการนำเข้ากุ้งทั้งหมดของสหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 19.78 และไทย มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 6.94 ซึ่งการนำเข้าจากไทยมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการใช้มาตรการกีดกันทางการค้า รวมทั้งราคากุ้งของไทยสูงกว่าคู่แข่งอื่น ทำให้ผู้ซื้อหันไปนำเข้าจากแหล่งอื่นที่มีราคาถูกลงกว่าแทน

2) สหภาพยุโรป ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหภาพยุโรป 28 ประเทศ (ไม่นับรวมการค้าระหว่างกันในสหภาพยุโรป) ปริมาณมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.83 ต่อปี แต่มูลค่าลดลงในอัตราร้อยละ 1.23 ต่อปี ในปี 2561 การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหภาพยุโรป มีปริมาณ 595 พันตัน มูลค่า 4,971.95 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจาก 589 พันตัน มูลค่า 4,966 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2560 ร้อยละ 1.02 และร้อยละ 0.12 ตามลำดับ โดยนำเข้าจากเอกวาดอร์มากที่สุดร้อยละ 17.31 ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด ซึ่งเอกวาดอร์ได้สิทธิพิเศษทางภาษีในอัตราร้อยละ 0 ในการส่งกุ้งเข้าตลาดสหภาพยุโรปทำให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือผู้ส่งออกรายอื่น รองลงมาได้แก่ เวียดนาม ร้อยละ 13.11 จากการที่สหภาพยุโรปได้ลงนามทำสัญญาการค้าเสรีกับเวียดนาม (EU - Vietnam Free Trade Agreement) ในเดือนกรกฎาคม 2561 จึงคาดว่าหากมีการประกาศใช้จะทำให้ความสามารถในการแข่งขันของเวียดนามมีมากขึ้น และอินเดีย ร้อยละ 12.95 ทั้งนี้ กุ้งจากอินเดียมีการตรวจสอบสารปนเปื้อนมากกว่าปริมาณที่กำหนด ทำให้การส่งออกของอินเดียลดลง สำหรับไทยมีส่วนแบ่งตลาดในสหภาพยุโรปเพียงร้อยละ 1.18 สาเหตุจากไทยยังไม่สามารถแก้ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายได้

3) ญี่ปุ่น ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) ปริมาณการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.94 ต่อปี ส่วนมูลค่าลดลงในอัตราร้อยละ 1.37 ต่อปี ในปี 2561 นำเข้าปริมาณ 223 พันตัน มูลค่า 2,425.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปริมาณ 235 พันตัน มูลค่า 2,549.28 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2560 ร้อยละ 5.11 และร้อยละ 4.85 ตามลำดับ โดยยังคงนำเข้าจากเวียดนามมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.77 ของปริมาณการนำเข้ากุ้งทั้งหมด เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตที่อยู่ใกล้ ทำให้มีความสะดวกในการขนส่ง รองลงมาได้แก่ ไทย อินเดีย และอินโดนีเซีย โดยมีสัดส่วนของปริมาณการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 17.04 ร้อยละ 15.70 และร้อยละ 13.90 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.83 ต่อปี โดยเกษตรกรมีการปรับตัวในการเลี้ยงดีขึ้นทำให้สถานการณ์การเลี้ยงค่อย ๆ พ้นตัว แม้จะมีปัญหาเรื่องโรคอยู่บ้าง แต่ไม่ได้สร้างความเสียหายรุนแรงเท่าโรคตายด่วนที่เคยระบาดในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ในปี 2561 มีปริมาณผลผลิตกุ้ง 290,000 ตัน ลดลงจาก 297,111 ตัน ในปี 2560 ร้อยละ 2.39 ทั้งนี้ผลผลิตกุ้งต่ำกว่าที่คาดการณ์ เนื่องจากราคากุ้งในตลาดโลกปรับตัวลดลง ส่งผลให้ราคากุ้งในประเทศลดลงด้วย ประกอบกับยังมีปัญหาเรื่องโรคในบางพื้นที่ ทำให้เกษตรกรชะลอการเลี้ยง ซึ่งไทยมีสัดส่วนการเลี้ยงกุ้งชาววนนาไม่ร้อยละ 95.89 และสัดส่วนการเลี้ยงกุ้งกุลาดำร้อยละ 4.11 ของผลผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงทั้งหมด

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

ปี 2561 ความต้องการบริโภคกัญภายในประเทศเพิ่มขึ้น จากปี 2560 ร้อยละ 25 เนื่องจาก ราคาที่ปรับตัวลดลงจากปีที่ผ่านมา รวมทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ส่งเสริมการบริโภคกัญภายในประเทศ ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อระบายกัญสู่ผู้บริโภคโดยตรงโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางในราคาที่เป็นธรรม ทำให้การบริโภค ภายในประเทศมีปริมาณ 50,000 ต้น หรือร้อยละ 17.24 ของผลผลิตทั้งหมด สำหรับผลผลิตส่วนใหญ่หรือร้อยละ 82.76 ใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเพื่อส่งออก

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) การส่งออกกัญและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งปริมาณและมูลค่าในอัตราร้อยละ 5.49 ต่อปี และร้อยละ 1.00 ต่อปี ตามลำดับ โดยเป็นการส่งออกกัญแช่เย็น แช่แข็งและผลิตภัณฑ์กัญแปรรูปประเภทต่าง ๆ โดยในปี 2561 การส่งออกกัญและผลิตภัณฑ์ของไทยมีปริมาณ 193 พันต้น มูลค่า 60,946.50 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 212 พันต้น มูลค่า 69,834.99 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 8.96 และร้อยละ 12.73 ตามลำดับ เป็นการส่งออกกัญแช่เย็นแช่แข็งปริมาณ 118 พันต้น มูลค่า 33,984 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 127 พันต้น มูลค่า 37,757.87 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 7.09 และร้อยละ 9.99 ตามลำดับ สำหรับการส่งออกกัญแปรรูป ในปี 2561 มีปริมาณ 75 พันต้น มูลค่า 26,962.50 ล้านบาท ลดลงจาก ปริมาณ 85 พันต้น มูลค่า 32,077.12 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 11.76 และร้อยละ 15.94 ตามลำดับ การที่มูลค่าการส่งออกลดลงเนื่องจากประเทศผู้ผลิตกัญหันมาแข่งขันด้านราคามากขึ้น โดยปรับราคาขายลดลงจาก ปีที่ผ่านมา ทำให้ผู้ประกอบการส่งออกกัญของไทยไม่สามารถแข่งขันราคาได้ จากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยตลาด ส่งออกหลักของไทย คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน เวียดนาม และออสเตรเลีย

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากัญของไทย มีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 11.00 ต่อปี และร้อยละ 3.53 ต่อปี ตามลำดับ ในปี 2561 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้า กัญและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 28.04 พันต้น มูลค่า 3,892.48 ล้านบาท ลดลงจาก 31.22 พันต้น มูลค่า 4,053.20 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 10.19 และร้อยละ 3.97 ตามลำดับ โดยนำเข้ากัญแช่เย็นแช่แข็งคิดเป็นร้อยละ 99.86 ส่วนใหญ่เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเพื่อส่งออก และกัญแปรรูป ร้อยละ 0.14 อย่างไรก็ตาม หากไทย มีการปรับแก้กฎระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้ากัญ จะทำให้มีการนำเข้ากัญเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการส่งออก ย่อมแสวงหาต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า ซึ่งกัญที่นำเข้ามีราคาต่ำกว่ากัญที่ผลิตได้ภายในประเทศ

(4) ราคา

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) ราคาข้าวแวนนาไม่ ที่เกษตรกรขายได้ (ขนาด 70 ตัวต่อกิโลกรัม) มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 7.34 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตกัญ มีปริมาณเพิ่มขึ้น โดยปี 2561 มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 149.60 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 185.15 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 19.20 และราคาเฉลี่ยของกัญทุกขนาดเมื่อเทียบกับปี 2560 ลดลงทั้งหมด สาเหตุจากประเทศ ผู้ส่งออกหันมาแข่งขันด้านราคามากขึ้น ทำให้ราคาข้าวในตลาดโลกปรับตัวลดลง ส่งผลให้ราคาข้าวภายในประเทศ ลดลงด้วย

2) **ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.** ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) ราคาส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งและกุ้งแปรรูปในรูปเงินบาทมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 4.37 ต่อปี และร้อยละ 2.53 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนราคาส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งและกุ้งแปรรูปในรูปเงินเหรียญสหรัฐ มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 4.20 ต่อปี และร้อยละ 2.35 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2561 เมื่อเทียบกับปี 2560 ราคาส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งและกุ้งแปรรูปในรูปเงินบาทลดลงร้อยละ 3.13 และร้อยละ 4.74 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามราคาในตลาดโลก ขณะที่ราคาส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งและกุ้งแปรรูปในรูปเงินเหรียญสหรัฐ สูงขึ้นร้อยละ 2.71 และร้อยละ 1.01 ตามลำดับ เนื่องจากผลกระทบของการแข็งค่าของค่าเงินบาท โดยอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย ปี 2561 อยู่ที่ 31.9846 บาทต่อ 1 เหรียญสหรัฐ ซึ่งเงินบาทแข็งค่าขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 5.69 ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกของไทยลดลง

3) **ราคานำเข้า ซี.ไอ.เอฟ.** ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) ส่วนใหญ่ไทยนำเข้ากุ้งในรูปกุ้งแช่เย็นแช่แข็ง โดยราคานำเข้ากุ้งแช่เย็นแช่แข็งในรูปเงินบาทและในรูปเงินเหรียญสหรัฐ มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 7.20 ต่อปี และร้อยละ 7.17 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2561 เมื่อเทียบกับปี 2560 ราคานำเข้ากุ้งแช่เย็นแช่แข็งในรูปเงินบาทและในรูปเงินเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.55 และร้อยละ 14.21 ตามลำดับ

2. แนวโน้มปี 2562

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2562 ปริมาณผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลก ในภาพรวมคาดว่าจะเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2561 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับความต้องการบริโภคกุ้งในตลาดโลกที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น โดยจีน เอกวาดอร์ อินโดนีเซีย และเวียดนาม ผลผลิตคาดว่าจะเพิ่มขึ้น แม้จะยังพบการระบาดของโรคบ้าง แต่เกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีการเลี้ยงมาใช้ในฟาร์มมากขึ้น โดยเฉพาะเวียดนามที่มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงซึ่งมีปัญหาเรื่องความเค็มทำให้เพาะปลูกข้าวไม่ได้ผล ชาวนาจึงปรับเปลี่ยนมาเลี้ยงกุ้งแทน สำหรับอินเดียยังคงประสบปัญหาโรคระบาด โดยคาดว่าจะยังไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องโรคได้ จึงทำให้ผลผลิตลดลง ขณะที่ไทยมีการปรับตัวและบริหารจัดการการเลี้ยงได้ดีขึ้น จึงคาดว่าผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ปริมาณการผลิตกุ้งของโลกจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านโรคและราคาเป็นหลัก

2.1.2 การตลาด

ปี 2562 คาดว่าภาวะเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มชะลอตัว แต่ความต้องการบริโภคกุ้งจะมีอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริโภคต้องการสินค้ากุ้งที่มีราคาไม่สูงมากนัก ทำให้ผู้ค้าอาจจะไม่สามารถปรับราคาให้สูงขึ้น เนื่องจากประเทศผู้ผลิตต่างต้องการรักษาตลาดหลักไว้ ซึ่งทำให้ประเทศผู้ส่งออกมีการแข่งขันด้านราคาที่รุนแรง และมีแนวโน้มที่จะมีความเสี่ยงจากราคากุ้งในตลาดโลกที่มีความผันผวนมากขึ้น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2562 คาดว่าผลผลิตกัญจากการเพาะเลี้ยงของไทยจะมีปริมาณ 319,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยภาครัฐได้พยายามแก้ไขปัญหาเรื่องโรคกัญมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาสายพันธุ์ และการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงมากขึ้น เช่น เทคนิคการเลี้ยงใหม่ ๆ การส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์ให้มีบ่อพักน้ำและน้ำหมักเวียนกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งส่งเสริมการตลาดและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จัดหาปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะลูกกัญคุณภาพดีให้กับเกษตรกร ตลอดจนสนับสนุนแหล่งเงินทุนเพื่อให้เกษตรกรนำไปปรับปรุงพันธุ์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่เกษตรกรในการกลับมาทำการเลี้ยงกัญตามปกติต่อไป

2.2.2 การตลาด

(1) **การบริโภค** คาดว่าความต้องการบริโภคในประเทศจะมีปริมาณใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา โดยความต้องการบริโภคกัญและผลิตภัณฑ์จะยังคงมีอย่างต่อเนื่อง

(2) **การส่งออก** การส่งออกกัญของไทยคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา สอดคล้องกับปริมาณผลผลิตกัญที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การส่งออกกัญของไทยยังคงต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นข้อกีดกันทางการค้าของประเทศผู้นำเข้า เกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า และการตรวจสอบย้อนกลับ ปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ซึ่งการผลิตภายใต้กฎระเบียบต่างๆ ล้วนส่งผลให้ต้นทุนของไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งอื่น แม้ไทยจะสามารถผลิตได้ตามมาตรฐานที่กำหนดและเป็นกัญคุณภาพดี แต่ปริมาณซื้ออาจมีไม่มาก เนื่องจากตลาดนำเข้าหลักยังคงเลือกซื้อจากคู่แข่งอื่นที่ราคาต่ำกว่าแทน

(3) **การนำเข้า** สำหรับการนำเข้าปี 2562 คาดว่าไทยจะนำเข้ากัญในปริมาณที่ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากสถานการณ์การผลิตกัญของไทยคาดว่าจะผลิตได้เพิ่มขึ้นเพียงพอกับความต้องการของอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อส่งออก

(4) **ราคา** ราคาที่เกษตรกรขายได้ในปี 2562 คาดว่าจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา โดยราคากัญจะยังคงไม่ปรับตัวสูงขึ้นจากปี 2561 เนื่องจากราคาในตลาดโลกที่จะมีความผันผวนมากขึ้น และประเทศผู้ส่งออกจะแข่งขันด้านราคามากขึ้น ทำให้ราคากัญในตลาดโลกลดลง ส่งผลให้ราคาในประเทศลดลงด้วย

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต การตลาด และการส่งออก

2.3.1 การผลิต

การเพาะเลี้ยงกัญของไทยยังคงมีปัญหาด้านโรค โดยเฉพาะตัวแดงดวงขาว และโรคเชื้อขาว ซึ่งพบการระบาดในบางพื้นที่ ทำให้การเลี้ยงกัญไม่ได้ผลเต็มที่ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยสูงขึ้น นอกจากนี้ค่าแรงของไทยยังสูงกว่าประเทศคู่แข่ง และมาตรฐานการผลิตต่างๆ ที่ผู้นำเข้ากำหนด ล้วนส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลงเมื่อเทียบกับคู่แข่ง อย่างไรก็ตาม ภาครัฐร่วมกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมกัญของไทย ได้มีมาตรการในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ภาคเอกชนได้ลดราคาปลูกพันธุ์กัญลงตัวละ 3 สตางค์ และลดราคาปัจจัยการผลิตลงร้อยละ 10 ในเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ปี 2561 นอกจากนี้ ได้จัดทำโครงการเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตและการตลาด กัญทะเลเพื่อการบริโภคภายในประเทศ เพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนและนำไปปรับปรุงพันธุ์เลี้ยงให้เกิดความยั่งยืน

2.3.2 การตลาด

ราคากุ้งในตลาดโลกที่มีความผันผวนสูง และราคามีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาที่เกี่ยวข้องขายได้ในประเทศลดต่ำลงด้วย นอกจากนี้ การส่งออกกุ้งของไทยต้องเผชิญกับปัญหาภัยกีดกันทางการค้าจากกลุ่มสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา ทั้งเรื่องปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมายขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU Fishing) ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้ประกาศใช้กฎระเบียบการนำเข้าสินค้าประมง Seafood Import Monitoring Program (SIMP) ในสินค้านำเข้าทั้งหมด 13 ชนิด โดยกำหนดให้สินค้าอาหารทะเลจะต้องสามารถตรวจสอบได้ตลอดสายการผลิต ซึ่งสินค้านำเข้าทั้งหมด 13 ชนิด โดยกำหนดให้สินค้าอาหารทะเลจะต้องสามารถตรวจสอบได้ตลอดสายการผลิต ซึ่งสินค้านำเข้าทั้งหมด 13 ชนิด โดยกำหนดให้สินค้าอาหารทะเลจะต้องสามารถตรวจสอบได้ตลอดสายการผลิต ซึ่งสินค้านำเข้าทั้งหมด 13 ชนิด โดยกำหนดให้สินค้าอาหารทะเลจะต้องสามารถตรวจสอบได้ตลอดสายการผลิต

การเตรียมความพร้อมของไทย การเลี้ยงกุ้งของเกษตรกรไทยจะต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นทั้งจากคู่แข่งที่ต่างมุ่งขยายการผลิตและมีการแข่งขันด้านราคามากขึ้น โดยเฉพาะราคากุ้งที่มีความผันผวนสูงและเป็นสิ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูปส่งออก ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันให้มากขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการปรับตัว โดยเฉพาะการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อมุ่งเน้นการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การปรับโครงสร้างการผลิตให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ตลอดสายการผลิต รวมทั้งภาครัฐสนับสนุนแหล่งเงินทุนให้เกษตรกรมีสภาพคล่องสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบฟาร์มให้ได้มาตรฐานได้มากขึ้น ตลอดจนสนับสนุนการจัดทำระบบการตรวจสอบย้อนกลับและมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 ผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลก ปี 2557 - 2562

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560*	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562*
จีน	1,665	1,711	1,756	1,703	1,652	-0.19	1,680
อินโดนีเซีย	572	537	617	622	627	3.37	642
เวียดนาม	593	542	624	562	581	-0.03	599
อินเดีย	376	498	519	575	552	9.59	530
เอกวาดอร์	340	403	422	430	482	7.94	497
ไทย	279	294	327	297	290	0.83	319
ประเทศอื่น ๆ	577	608	302	306	309	-17.66	320
รวม	4,402	4,593	4,567	4,495	4,493	0.20	4,587

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: Fisheries and Aquaculture Statistics, Global Aquaculture Production 1950 - 2015, Food and Agriculture Organization of the United Nations, November 2018.

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้งในตลาดโลกแยกตามประเทศผู้ส่งออก ปี 2557 - 2562

ปริมาณ: พันตัน

มูลค่า: ล้านบาทเรียบบลูสหรัฐ

ประเทศ	2557		2558		2559		2560		2561*		2562*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
อินเดีย	345	3,721.51	383	3,193.38	438	3,703.11	577	4,992.65	634	4,793.92	615	4,649.32
เอกวาดอร์	301	2,599.46	346	2,315.89	373	2,599.69	440	3,059.40	497	3,316.28	522	3,481.98
จีน	233	2,555.18	192	1,920.55	205	2,153.78	215	2,288.28	213	2,087.40	215	2,101.00
เวียดนาม	266	3,122.70	253	2,482.09	267	2,583.68	294	3,094.38	315	3,274.93	330	3,307.26
ไทย	165	1,995.43	170	1,677.40	207	1,975.44	212	2,073.02	193	1,905.50	195	1,926.60
อินโดนีเซีย	181	2,039.30	181	1,574.48	188	1,672.24	180	1,745.76	198	1,871.10	201	1,945.68
ประเทศอื่น ๆ	748	3,788.35	772	3,667.11	654	3,377.67	783	4,060.61	622	2,951.18	634	2,828.16
รวม	2,239	19,821.93	2,297	16,830.90	2,402	18,553.20	2,701	21,314.10	2,672	20,200.32	2,712	20,340.00

หมายเหตุ: * ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งกุลาดำ กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ภายใต้รหัสศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 - 2021)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหรัฐอเมริกา ปี 2557 - 2562

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านบาทเรียณัฐ

ประเทศ	2557		2558		2559		2560		2561*		2562*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
อินเดีย	109	1,384.02	135	1,280.64	154	1,499.90	215	2,180.01	250	2,266.96	277	2,514.50
อินโดนีเซีย	103	1,318.70	114	1,101.30	117	1,108.36	118	1,186.05	137	1,277.11	148	1,380.86
ไทย	65	816.49	74	755.37	82	826.34	75	811.54	48	532.67	45	495.93
เวียดนาม	74	1,004.32	61	663.73	64	687.92	56	637.26	51	568.58	48	533.04
เอกวาดอร์	92	901.35	86	635.04	73	584.93	72	574.01	75	519.48	78	541.13
เม็กซิโก	20	303.18	28	320.38	25	294.80	29	337.14	26	327.70	25	313.89
จีน	33	271.48	29	189.47	35	233.17	46	334.36	46	316.16	47	323.03
ประเทศอื่นๆ	55	528.00	52	433.34	56	475.69	55	496.58	59	439.82	51	377.63
รวม	569	6,706.02	587	5,454.71	606	5,712.72	666	6,556.95	692	6,248.48	719	6,480.01

หมายเหตุ: * ปริมาณการค้าโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 - 2021)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018

ตารางที่ 4 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหภาพยุโรป ปี 2557 – 2562

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านบาทหรือยูโร*

ประเทศ	2557		2558		2559		2560		2561*		2562*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เอกวาดอร์	91	798.80	93	639.96	96	711.17	97	750.42	103	758.20	108	795.01
อินเดีย	93	768.49	79	636.32	78	612.39	79	640.93	77	620.33	73	587.91
เวียดนาม	44	488.13	48	480.30	52	519.96	65	695.89	78	842.42	81	874.82
บังคลาเทศ	35	418.97	30	342.86	29	329.23	30	376.00	28	312.46	27	304.65
แคนาดา	35	188.46	35	344.40	23	200.14	24	202.96	26	197.15	27	204.74
กรีนแลนด์	54	248.74	46	220.12	53	244.88	55	269.57	63	308.61	65	318.40
อินโดนีเซีย	15	187.94	12	142.86	13	141.10	10	105.48	10	108.52	11	119.37
จีน	28	176.30	28	163.42	22	120.82	19	122.10	20	148.57	22	163.43
ไทย	17	237.81	9	105.75	8	91.14	7	83.99	7	74.66	6	63.99
ประเทศอื่นๆ	171	1,997.89	185	1,496.78	212	1,591.91	203	1,718.66	183	1,601.03	182	1,564.28
รวม	583	5,511.53	565	4,572.77	585	4,562.74	589	4,966.00	595	4,971.95	602	4,996.60

หมายเหตุ: * ปริมาณการนำเข้า สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 – 2021)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่น ปี 2557 - 2562

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านบาทเรียณัฐ

ประเทศ	2557		2558		2559		2560		2561*		2562*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เวียดนาม	51	691.89	50	569.00	51	561.75	57	661.86	53	603.37	54	617.79
ไทย	37	447.89	36	378.13	37	398.07	38	412.19	38	419.91	38	419.91
อินเดีย	31	362.35	31	302.48	34	335.48	35	354.22	35	312.17	36	321.09
อินโดนีเซีย	32	419.21	32	366.50	31	349.50	30	349.74	31	352.69	32	359.85
จีน	19	198.44	15	134.18	17	152.25	17	134.81	15	133.17	16	137.87
ประเทศอื่นๆ	53	632.84	50	523.18	54	582.74	58	636.46	50	604.40	49	590.79
รวม	223	2,752.62	214	2,273.47	224	2,379.79	235	2,549.28	223	2,425.72	225	2,447.47

หมายเหตุ: * ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 - 2021)

ที่มา: Global Trade Information Services, October 2018

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย ปี 2557 – 2562

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านบาท

รายการ	2557		2558		2559		2560		2561		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)		2562*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ส่งออก	165	64,342.93	170	56,106.54	207	69,204.29	212	69,834.99	193	60,946.50	5.49	1.00	195	62,614.50
กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง	80	29,185.35	83	24,062.19	122	36,613.11	127	37,757.87	118	33,984.00	12.78	7.84	119	34,872.00
กุ้งแปรรูป	85	35,157.58	87	32,044.35	85	32,591.18	85	32,077.12	75	26,962.50	-2.70	-5.40	76	27,742.50
นำเข้า	20.29	3,720.46	21	3,135.46	22	3,484.52	31.22	4,053.20	28.04	3,892.48	11.00	3.53	28.03	3,877.48
กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง	20	3,689.66	20	3,114.50	21	3,445.31	31	4,039.13	28	3,887.20	11.75	3.71	28	3,873.19
กุ้งแปรรูป	0.29	30.80	1	20.96	1	39.21	0.22	14.07	0.04	5.28	-42.17	-32.47	0.03	4.29

หมายเหตุ: * ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ไม่รวมกุ้งก้ามกรามที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 - 2021)

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาข้าวขาวแวนนาไมเฉลี่ย ปี 2557 - 2562

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} ข้าวขาว ขนาด 70 ตั้ว/กก.	ราคาตลาดกลาง ^{2/} ข้าวขาว ขนาด 70 ตั้ว/กก.
	(บาท/กก.)	(บาท/กก.)
2557	222.58	210.80
2558	179.33	160.47
2559	179.97	170.41
2560	185.15	177.10
2561*	149.60	146.86
อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	-7.34	-6.05
2562*	148.10	145.39

หมายเหตุ: * ประมาณการ

^{1/} ราคาที่เกษตรกรขายได้ จากศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} ราคาตลาดกลาง จากตลาดทะเลไทย จ.สมุทรสาคร

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 ราคาส่งออก-นำเข้ากฐของไทย ปี 2557 – 2562

ปี	ราคาส่งออก (เอฟ.โอ.บี.)		กฐแปรรูป (เหรียญสหรัฐ/ตัน)	ราคานำเข้า (ซี.เอ.เอฟ.)		อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/เหรียญสหรัฐ)	
	กฐแช่เย็นแช่แข็ง			(บาท/กก.)	(เหรียญสหรัฐ/ตัน)	ซื้อ	ขาย
	(บาท/กก.)	(เหรียญสหรัฐ/ตัน)					
2557	364.82	11,313.97	12,827.38	184.48	5,655.29	32.2451	32.6208
2558	289.91	8,526.14	10,832.44	155.73	4,526.97	34.0025	34.4005
2559	300.11	8,566.64	10,945.01	164.06	4,626.49	35.0324	35.4610
2560	297.31	8,766.35	11,127.26	130.29	3,750.41	33.9149	34.7402
2561*	288.00	9,004.33	11,239.78	138.83	4,283.49	31.9846	32.4105
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-4.37	-4.20	-2.53	-7.20	-7.17	-0.19	-0.03
2562*	293.04	9,016.62	11,231.69	138.33	4,208.40	32.5000	32.8700

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ที่มา: กรมศุลกากร

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

1. สถานการณ์ ปี 2561

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในอัตราร้อยละ 0.28 ต่อปี ซึ่งวัตถุดิบที่ใช้สำหรับผลิตปลาป่นมาจากการทำประมงร้อยละ 76 และผลพลอยได้จากโรงงานแปรรูปร้อยละ 24 โดยในปี 2561 ผลผลิตปลาป่นโลกมีปริมาณ 4.71 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.58 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 2.84 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตปลาป่นที่สำคัญ ได้แก่ เปรู มีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพภูมิอากาศกลับเข้าสู่สภาวะปกติ ทำให้มีปริมาณปลาที่จับได้จากทะเลเพิ่มขึ้น รวมทั้งเวียดนาม จีน และสหรัฐอเมริกา มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ขณะที่ไทยมีผลผลิตลดลงจากการลดจำนวนเรือประมง และการกำหนดขนาดตาอวนให้ใหญ่ขึ้นตามแนวทางการแก้ปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมายขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU Fishing) ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำที่ใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับทำปลาป่นลดลง โดยไทยเป็นผู้ผลิตอันดับหกของโลก

1.1.2 การตลาด

(1) การบริโภค

การใช้ปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในอัตราร้อยละ 0.35 ต่อปี โดยในปี 2561 มีการใช้ปลาป่นในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปของโลกปริมาณ 4.89 ล้านตัน ลดลงจาก 4.90 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 0.20 ความต้องการใช้ปลาป่นในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ที่ลดลง เนื่องจากปลาป่นเป็นโปรตีนที่มีราคาสูงเมื่อเทียบกับวัตถุดิบในการทำอาหารสัตว์ชนิดอื่น เช่น กากถั่วเหลือง ปลาซิว มันสำปะหลัง เป็นต้น ทำให้อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ มีการปรับส่วนผสมที่ลดความเข้มข้นของปลาป่นลง ผู้ผลิตอาหารสัตว์จึงหันไปใช้วัตถุดิบเหล่านี้ทดแทน เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยปลาป่นส่วนใหญ่ นำไปใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์น้ำมากที่สุด โดยเฉพาะอาหารกุ้ง ร้อยละ 73 รองลงมา คือ ส่วนผสมในอาหารพ่อแม่พันธุ์สุกรร้อยละ 20 ส่วนผสมในอาหารพ่อแม่พันธุ์ไก่ร้อยละ 5 และอื่น ๆ ร้อยละ 2 ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปริมาณการส่งออกปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ 0.64 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณส่งออก 2.37 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 2.16 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 9.72 ประเทศผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก ได้แก่ เปรู ซึ่งสามารถผลิตปลาป่นคุณภาพดี มีโปรตีนสูงมากกว่าร้อยละ 60 เนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้เป็นปลากะตัก (Anchovy) เป็นปลาที่มีคุณภาพดีในการผลิตปลาป่น รองลงมา คือ ชิลี เวียดนาม และสหรัฐอเมริกา ส่วนไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับ 10 ของโลก เนื่องจากไทยมีปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบในการแปรรูปปลาป่น

(3) การนำเข้า

ปริมาณการนำเข้าปลาปนของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในอัตราร้อยละ 0.32 ต่อปี โดยมีประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ คือ จีน นอร์เวย์ สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น จีนนำเข้าปลาปนมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของโลก เนื่องจากนำเข้าวัตถุดิบปลาปนไปใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์น้ำ และอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ โดยจีนนำเข้าปลาปนมากที่สุดจากประเทศเปรู เวียดนาม และสหรัฐอเมริกา ซึ่งการเกิดข้อพิพาททางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ส่งผลกระทบต่อกรนำเข้าปลาปนจากสหรัฐอเมริกา เนื่องจากจีนขึ้นภาษีนำเข้าปลาปนของสหรัฐอเมริกาจากเดิมร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 25 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม 2561 ทำให้ผู้ประกอบการของจีนหันไปนำเข้าปลาปนจากเวียดนามแทน

(4) ราคา

ราคาปลาปนของโลกอ้างอิงจากราคาซื้อขายปลาปนของเปรู ซึ่งเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) ราคาส่งออก (เอฟ.โอ.บี.) ปลาปนคุณภาพโปรตีนร้อยละ 60 ขึ้นไป มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 3.44 ต่อปี โดยในปี 2561 ราคาปลาปน เอฟ.โอ.บี.เปรู เฉลี่ยกิโลกรัมละ 51.61 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 46.30 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 11.47

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

อุตสาหกรรมปลาปนของไทยในปัจจุบันมีการพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการผลิตที่ได้มาตรฐานสากล ทำให้คุณภาพปลาปนเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับปริมาณผลผลิตในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 10.47 ต่อปี เนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้ผลิตปลาปนมีปริมาณลดลงจากจำนวนปลาเปิดที่จับได้ลดลงจากการดำเนินการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย โดยการลดจำนวนเรือประมงและการกำหนดขนาดตาอวนให้ใหญ่ขึ้น ส่งผลให้ปริมาณปลาเปิดที่จับได้ลดลงมาก โดยผู้ประกอบการปลาปนบางรายเลิกกิจการไป ในปี 2561 ผลผลิตปลาปนมีปริมาณ 0.300 ล้านตัน ลดลงจาก 0.320 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 6.25 เนื่องจากการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย และปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคประมง รวมทั้งการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) แหล่งที่มาของวัตถุดิบอย่างเข้มงวด ทำให้อุตสาหกรรมปลาปนต้องเข้มงวดในการรับซื้อวัตถุดิบปลาเปิด

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

ความต้องการใช้ปลาปนเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 1.59 ต่อปี โดยส่วนใหญ่ใช้ปลาปนเป็นวัตถุดิบในสูตรอาหารสำหรับสัตว์น้ำ โดยเฉพาะอาหารกุ้ง ซึ่งการเพาะเลี้ยงกุ้งประสบปัญหาโรคตายด่วน (Early Mortality Syndrome: EMS) ตั้งแต่ปลายปี 2555 เป็นต้นมา ทำให้เกษตรกรลดปริมาณการเลี้ยงกุ้งลง รวมทั้งมีการนำกากถั่วเหลือง มันสำปะหลัง มาใช้ทดแทนปลาปนในการผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป จากสาเหตุดังกล่าวส่งผลให้ปริมาณความต้องการใช้ปลาปนมีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2561 มีความต้องการปริมาณ 0.270 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.265 ล้านตันของปี 2560 ร้อยละ 1.89 เนื่องจากความต้องใช้ของภาคปศุสัตว์ขยายตัว ถึงแม้ความต้องการใช้ของการเพาะเลี้ยงกุ้งจะลดลงจากการชะลอการเลี้ยง เนื่องจากราคาไม่พอใจเกษตรกร

(2) การส่งออก

การส่งออกปลาบู่ของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 15.13 ต่อปี เนื่องจากการผลิตปลาบู่ของไทยในปัจจุบันมีต้นทุนจากการซื้อวัตถุดิบปลาเบ็ด ที่มีราคาสูงขึ้น ทำให้ราคาปลาบู่ไทยสูงกว่าประเทศผู้ผลิตปลาบู่รายอื่น โดยในปี 2561 ไทยส่งออกปลาบู่คุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 และคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 รวมปริมาณ 0.100 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 0.118 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 15.25 เนื่องจากจีนผู้นำเข้าหลักลดการนำเข้าปลาบู่จากไทย โดยหันไปใช้ปลาบู่จากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่าไทย โดยเฉพาะเวียดนามเนื่องจากเงินดอลลาร์อ่อนค่าต่อเนื่องทำให้มีความได้เปรียบมากกว่าไทยที่เงินบาทแข็งค่าขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 5.69 ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลง โดยมีตลาดส่งออกปลาบู่ของไทยที่สำคัญ ได้แก่ จีน มาเลเซียและซาอุดีอาระเบีย

(3) การนำเข้า

การนำเข้าปลาบู่ของไทย ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ 36.36 ต่อปี เนื่องจากผู้ประกอบการโรงงานปลาบู่ในประเทศยังอยู่ในช่วงของการปรับตัว เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำหนังสือรับรองปลาบู่และผลิตภัณฑ์ของปลาบู่ (MCPD - FM) เพื่อใช้ในการขายในประเทศตลอดจนการส่งออกไปต่างประเทศ ทำให้โรงงานอาหารสัตว์นำเข้าปลาบู่จากต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยในปี 2561 มีการนำเข้าปลาบู่ปริมาณ 0.070 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.062 ล้านตันของปี 2560 ร้อยละ 12.90 ซึ่งประเทศนำเข้าหลักของไทย คือ เมียนมา และเวียดนาม

(4) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2561) ราคาปลาเบ็ดซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตปลาบู่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.80 ต่อปี ส่วนราคาขายส่งปลาบู่คุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 เบอร์ 2 มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 0.42 ต่อปี และราคาปลาบู่คุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 เบอร์ 1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.14 ต่อปี

2. แนวโน้ม ปี 2562

2.1 ของโลก

ปี 2562 ผลผลิตปลาบู่ของโลกคาดว่าจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2561 ซึ่งเป็นผลจากปริมาณปลาที่ใช้เป็นวัตถุดิบที่จับได้มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเปรมินนโยบายอนุรักษ์สัตว์น้ำเพื่อการทำประมงที่ยั่งยืน ได้มีการกำหนดช่วงเวลาและโควตาปริมาณการจับสัตว์น้ำในแต่ละปี ทำให้ห่วงโซ่ของสัตว์น้ำได้มีโอกาสฟื้นตัวเพิ่มขึ้น ประกอบกับสภาพภูมิอากาศที่ปรับเข้าสู่ภาวะปกติ สำหรับราคาปลาบู่ในตลาดโลกคาดว่าจะลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณผลผลิตปลาบู่โลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2562 ผลผลิตปลาป่นของไทยคาดว่าจะมีปริมาณใกล้เคียงกับปี 2561 เนื่องจากข้อจำกัดด้านวัตถุดิบ การใช้เครื่องมือทำประมงที่มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการใช้วนลากที่มีขนาดตาใหญ่ขึ้น และการตรวจสอบย้อนกลับแหล่งที่มาของวัตถุดิบ

2.2.2 การตลาด

ปี 2562 ราคาปลาป่นในประเทศคาดว่าจะมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากปริมาณการผลิตปลาป่นของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาปลาป่นในประเทศลดลงตามไปด้วย

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตหรือการส่งออก

2.3.1 การผลิต จากการดำเนินการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU fishing) รวมทั้งข้อกำหนดและมาตรการกีดกันต่าง ๆ จากประเทศคู่ค้า ส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ต่ออุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ และผลพลอยได้จากการแปรรูปสัตว์น้ำซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตปลาป่นมีปริมาณลดลง

2.3.2 การส่งออก ผู้ประกอบการส่งออกปลาป่นของไทยมีความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรามากขึ้น โดยเฉพาะในปี 2560 ที่เงินบาทแข็งค่าขึ้น ขณะที่ประเทศผู้ส่งออกรายอื่น เช่น เวียดนามมีเงินดองอ่อนค่าลง ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลง และอุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีการใช้วัตถุดิบชนิดอื่นทดแทนปลาป่น เช่น การนำกากถั่วเหลือง ข้าว มันสำปะหลัง ซึ่งราคาถูกกว่ามาใช้ทดแทนปลาป่นในส่วนผสมอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิต

ตารางที่ 1 ผลผลิต การค้า และการใช้ปลาป่นของโลก ปี 2557 – 2562

หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
สต็อกต้นปี	0.26	0.27	0.28	0.27	0.28	1.64	0.28
ผลผลิต	4.69	4.49	4.88	4.58	4.71	0.28	4.77
นำเข้า	2.51	2.46	2.87	2.46	2.55	0.32	2.57
ใช้ในประเทศ	4.88	4.75	5.28	4.90	4.89	0.35	4.94
ส่งออก	2.28	2.19	2.46	2.16	2.37	0.64	2.40
สต็อกปลายปี	0.27	0.28	0.27	0.27	0.28	0.36	0.28

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย World Markets and Trade

** ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 2 ประเทศผู้ผลิตปลาป่นที่สำคัญ 5 อันดับแรกของโลก ปี 2557 – 2562

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562***
เปรู	0.754	0.660	0.730	0.655	0.950	4.62	0.959
สหภาพยุโรป (27)	0.455	0.480	0.500	0.500	0.500	2.32	0.505
เวียดนาม	0.423	0.450	0.435	0.450	0.470	2.13	0.475
จีน	0.450	0.400	0.436	0.440	0.450	0.96	0.454
ไทย**	0.478	0.381	0.314	0.320	0.300	-10.47	0.303
ชิลี	0.450	0.450	0.430	0.415	0.360	-5.14	0.364
สหรัฐอเมริกา	0.277	0.258	0.253	0.250	0.254	-2.03	0.256
อื่น ๆ	1.403	1.411	1.782	1.550	1.423	1.23	1.454
รวม	4.690	4.490	4.880	4.580	4.707	0.27	4.770

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย World Markets and Trade

** ประมาณการโดยสมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย

*** ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2018

ตารางที่ 3 ประเทศผู้ส่งออกปลาป่นที่สำคัญ 10 อันดับแรกของโลก ปี 2557 – 2561

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
เปรู	0.714	0.644	0.977	0.960	0.950	10.19	0.960
ชิลี	0.194	0.192	0.208	0.210	0.200	1.52	0.202
เวียดนาม	0.151	0.201	0.190	0.190	0.200	5.12	0.202
สหรัฐอเมริกา	0.147	0.153	0.156	0.160	0.160	2.16	0.162
สหภาพยุโรป	0.205	0.183	0.157	0.150	0.150	-7.90	0.152
โมร็อกโก	0.111	0.135	0.139	0.135	0.135	3.99	0.136
เอกวาดอร์	0.076	0.114	0.098	0.090	0.090	1.02	0.091
ไอซ์แลนด์	0.145	0.070	0.123	0.075	0.080	-10.60	0.081
รัสเซีย	0.063	0.066	0.062	0.060	0.060	-1.91	0.061
ไทย	0.186	0.176	0.178	0.118	0.100	-15.13	0.101
อื่น ๆ	0.288	0.256	0.172	0.012	0.245	-28.71	0.250
รวม	2.28	2.19	2.46	2.16	2.37	0.64	2.40

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย United States Department of Agriculture 2018

** ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: United States Department of Agriculture, 2018

ตารางที่ 4 ปริมาณการผลิต การใช้ การนำเข้า และส่งออกปลาป่นของไทย ปี 2557 – 2562

หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
ผลผลิต ^{1/}	0.478	0.381	0.314	0.320	0.300	-10.47	0.303
ความต้องการใช้ ^{1/}	0.310	0.236	0.212	0.265	0.270	-1.59	0.300
นำเข้า ^{2/}	0.021	0.031	0.072	0.062	0.070	36.36	0.080
ส่งออก ^{2/}	0.186	0.176	0.178	0.118	0.100	-15.13	0.950

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย

** ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ปลาป่น หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 23012010000 23012020000 23012090001 23012090090 และ 23099013000 ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 - 2021)

ที่มา: ^{1/} ผลผลิตจาก สมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย ความต้องการใช้จากสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 5 ราคาเฉลี่ยปลาเปิดและปลาป่นในประเทศ ณ ระดับตลาดต่าง ๆ และราคาปลาป่นตลาดต่างประเทศ ปี 2557 – 2562

หน่วย: บาท/กก.

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2562**
ราคาปลาเปิด	7.96	8.94	8.87	8.63	8.43	0.80	8.40
ขายส่งโปรตีนต่ำกว่า 60% เบอร์ 2	29.69	36.87	31.25	31.55	31.43	-0.42	31.40
ขายส่งโปรตีนสูงกว่า 60% เบอร์ 1	34.67	41.09	38.52	37.24	38.54	1.14	38.15
เอฟ.โอ.บี. เปรู 60 %	55.51	56.79	53.86	46.30	51.61	-3.44	50.06

หมายเหตุ: * ประมาณการสมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย

** ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: สมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย

ราคาปลาเปิด จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บทความ พิเศษ

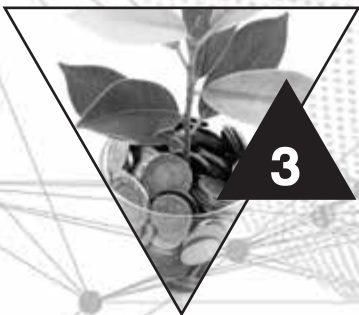
1

“ชาอินทรีย์”
พืชเศรษฐกิจที่น่าจับตามอง

2

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ
ในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

3

ผลการดำเนินงานกองทุน
ปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน
ของประเทศ ประจำปี 2561

“ชาอินทรีย์” พืชเศรษฐกิจที่น่าจับตามอง

โดย นางสาวณัฐชาลิตา สังข์โสภณ
ส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยีและปัจจัยทางการเกษตร

“ ปัจจุบันเกิดกระแสรักสุขภาพที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการบริโภคสินค้าที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ เกษตรอินทรีย์จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการบริโภคเพื่อสุขภาพ และยังเป็นนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่จะส่งเสริมให้ผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์อินทรีย์

”

โดยได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพื้นที่และปริมาณการผลิตเกษตรอินทรีย์ มีเป้าหมายเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 600,000 ไร่ เพิ่มจำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 30,000 ราย ภายในปี 2564 รวมถึงเพิ่มสัดส่วนตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศร้อยละ 40 ต่อตลาดส่งออกร้อยละ 60 และยกระดับกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์

วิถีพื้นบ้านเพิ่มขึ้น ซึ่งในส่วนของสินค้าชาในกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกชาได้เห็นความสำคัญของการทำเกษตรแบบอินทรีย์ จึงได้ปรับเปลี่ยนจากการปลูกชาแบบทั่วๆไปที่ใช้สารเคมีมาเป็นการปลูกแบบอินทรีย์ เนื่องจากเห็นว่าสามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม จากกระแสดังกล่าวที่ปัจจุบันการดื่มชาได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายจากกลุ่มผู้บริโภคในแง่ของการเป็นเครื่องดื่มที่ให้คุณประโยชน์ เช่น มีสารต้านอนุมูลอิสระ ชะลอความชรา ทำให้ร่างกายสดชื่น เป็นต้น

อย่างไรก็ตามเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนก็ยังมีจำนวนไม่มาก เนื่องจากปัญหาด้านพื้นที่ถือครอง ที่ส่งผลกระทบต่อ การขอใบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand) จากหน่วยงานรัฐ

สำหรับการปลูกชาในประเทศไทยนั้นมีสายพันธุ์ที่ปลูกอยู่ 2 กลุ่มใหญ่ คือ พันธุ์ชาอัสสัม (*Camellia sinensis* var. *assamica*) และพันธุ์ชาจีน (*Camellia sinensis* var. *sinensis*) กลุ่มพันธุ์ชาอัสสัม

อาจเรียกว่าชาพื้นเมือง ชาป่า หรือชาเมี่ยง เป็นชาที่มี ใบขนาดใหญ่ เจริญเติบโตได้ดีตามป่าที่มีร่มไม้ สำหรับ กลุ่มพันธุ์ชาจีนเป็นชาที่มีใบขนาดเล็กกว่าชาอัสสัม พบได้หลายสายพันธุ์ ได้แก่ ชาพันธุ์อุหลงเบอร์ 17 (อุหลงก้านอ่อน) อุหลงเบอร์ 12 ชิงชิ่งอุหลง ถิกวนอิม และสี่ฤดู เป็นต้น ในปี 2559 ประเทศไทยมีพื้นที่ ปลูกชาทั้งสิ้น 97,938 ไร่ เป็นชาอัสสัม 85,842 ไร่ ชาจีน 12,096 ไร่ ผลผลิตรวม 70,262 ตัน

แหล่งปลูกที่สำคัญอยู่แถบภูเขาทางภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน แพร่ และแม่ฮ่องสอน ซึ่งจังหวัดเชียงรายมีพื้นที่ปลูกชามากที่สุดถึง 53,436 ไร่ รองลงมาคือจังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ปลูก 33,039 ไร่ โดยพื้นที่ทั้งหมด พบว่าเป็นพื้นที่ปลูกชาอินทรีย์ที่ได้รับการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand) ของไทยตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) จากกรมวิชาการเกษตร มีเพียง 524 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด โดยเป็นพื้นที่ในจังหวัดเชียงราย 450 ไร่ จังหวัดเชียงใหม่ 74 ไร่ จะเห็นได้ว่าพื้นที่ปลูกชาอินทรีย์ยังมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับการปลูกชาทั่วไป แต่จากนโยบายเกษตรอินทรีย์ที่มีวัตถุประสงค์เพิ่มพื้นที่และปริมาณผลผลิต กระทั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้เกิดการปรับเปลี่ยนจากการผลิตที่ใช้สารเคมีมาสู่การผลิตแบบอินทรีย์ เป็นการเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน และเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จึงได้ศึกษาการผลิตการตลาด ชาอินทรีย์และชาทั่วไป ตั้งแต่กระบวนการปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน การแปรรูป และการตลาด รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจสำหรับเกษตรกรที่คิดจะปรับเปลี่ยนมาผลิตชาแบบอินทรีย์ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ฯ ดังกล่าวต่อไป

ผลการศึกษา พบว่าเกษตรกรปลูกชาอินทรีย์ที่ได้รับใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จากหน่วยงานของรัฐมีจำนวน 55 ราย รวมพื้นที่ 524 ไร่ โดยเกษตรกรจำนวน 52 ราย ปลูกชาในพื้นที่สถานีเกษตรหลวงอ่างขางซึ่งได้แบ่งพื้นที่ให้เกษตรกรทำชาอินทรีย์คนละ 1 ไร่ รวมพื้นที่ 52 ไร่ ส่วนที่เหลืออีก 472 ไร่ เป็นของเกษตรกร 3 ราย ซึ่งเป็นเกษตรกรรายใหญ่ที่เป็นทั้งผู้ผลิตและผู้ประกอบการ สำหรับเกษตรกรที่ปลูกชาทั่วไปมีการปลูกแบบ GAP (Good Agriculture Practices) ซึ่งหมายถึงการปลูกที่มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกษตรที่ดีและเหมาะสม โดยเกษตรกรผู้ปลูกชาอินทรีย์และชาทั่วไปได้ปลูกชาจีนพันธุ์อู่หลงเบอร์ 12 และพันธุ์อู่หลงเบอร์ 17 หรือที่เรียกว่าอู่หลงก้านอ่อน และนำผลผลิตชาสดไปจำหน่ายให้กับโรงงานแปรรูปเพื่อแปรรูปเป็นชาแห้งต่อไป

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน พบว่า ชาอินทรีย์มีต้นทุนรวมต่ำกว่าชาทั่วไปเฉลี่ย 6,676.56 บาท/ไร่ โดยชาอินทรีย์มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 16,656.37 บาท/ไร่ ชาทั่วไปมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 23,332.93 บาท/ไร่ ซึ่งต้นทุนส่วนใหญ่ของชาทั่วไปเกิดจากค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมีและสารเคมีต่างๆ สำหรับผลผลิตที่เกษตรกรได้รับ พบว่าผลผลิตเฉลี่ยของชาพันธุ์อู่หลงเบอร์ 12 และพันธุ์อู่หลงเบอร์ 17 ของชาอินทรีย์เฉลี่ย 623.88 กก./ไร่ และ 479.97 กก./ไร่ ตามลำดับ ส่วนชาทั่วไปเฉลี่ย 721.09 กก./ไร่ และ 539.90 กก./ไร่ ตามลำดับ สำหรับ ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม พบว่าพันธุ์อู่หลงเบอร์ 12 และพันธุ์อู่หลงเบอร์ 17 ของชาอินทรีย์เท่ากับ 26.70 บาท/กก. และ 34.70 บาท/กก. ตามลำดับ ส่วนชาทั่วไปเท่ากับ 32.36 บาท/กก. และ 43.22 บาท/กก. ตามลำดับ ทำให้ ผลตอบแทนของชาอินทรีย์สูงกว่าชาทั่วไปโดยผลตอบแทนเฉลี่ยของพันธุ์อู่หลงเบอร์ 12 และพันธุ์อู่หลงเบอร์ 17 ของชาอินทรีย์เท่ากับ 17,657.03 บาท/ไร่ คิดเป็น 28.30 บาท/กก. และ 24,141.08 บาท/ไร่ คิดเป็น 50.30 บาท/กก. ตามลำดับ ส่วนชาทั่วไปเท่ากับ 11,279.39 บาท/ไร่ คิดเป็น 15.64 บาท/กก. และ 14,460.07 บาท/ไร่ คิดเป็น 26.78 บาท/กก. ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์วิถีตลาดของชาอินทรีย์และ ชาทั่วไป พบว่า เกษตรกรที่ปลูกแบบอินทรีย์ได้นำ ผลผลิตชาสดทั้งหมดจำหน่ายให้กับโรงงานแปรรูปที่อยู่ ภายใต้โครงการหลวง เพื่อผลิตเป็นชาอู่หลงเบอร์ 12 และอู่หลงเบอร์ 17 และเมื่อโรงงานได้แปรรูปชาสดเป็น ชาแห้งแล้วจะทำการส่งขายแห้งทั้งหมดไปยังสำนักงาน ขยายของโครงการหลวง เพื่อทำการบรรจุชาพร้อม จำหน่าย โดยกระจายสินค้าไปจำหน่ายภายในประเทศ ร้อยละ 90 ที่เหลือจำหน่ายไปยังต่างประเทศ สำหรับการจำหน่ายภายในประเทศได้ทำการกระจายสินค้าไปยัง ร้านค้าของโครงการหลวงทั่วทั้ง 4 ภาค โดยทาง ภาคเหนือมีการจำหน่ายสินค้าไปยังร้านค้าร้อยละ 50 ภาคกลางร้อยละ 30 ภาคตะวันออกร้อยละ 10 และ ภาคใต้ร้อยละ 10 สำหรับวิถีตลาดของชาทั่วไปพบว่า เกษตรกรนำใบชาสดจำหน่ายให้กับโรงงานแปรรูปของ โครงการหลวงร้อยละ 80 ส่วนที่เหลือจะส่งไปยัง โรงงานแปรรูปอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ส่วนเหลือจากการตลาด ระหว่างเกษตรกรและโรงงานแปรรูปของ ชาอินทรีย์และชาทั่วไปของพันธุ์อุหลงเบอร์ 12 อยู่ที่ 375 บาท/กก. และ 260 บาท/กก. หรือคิดเป็นร้อยละ 31.25 และ 26.00 ของราคาขายปลีก ตามลำดับ และส่วนเหลือจากการตลาดระหว่างโรงงานแปรรูปกับผู้ค้าปลีก (โครงการหลวง) ของชาอินทรีย์และชาทั่วไปอยู่ที่ 550 บาท/กก. และ 500 บาท/กก. หรือคิดเป็นร้อยละ 45.83 และ 50 ของราคาขายปลีก ตามลำดับ สำหรับส่วนเหลือจากการตลาดระหว่างเกษตรกรและโรงงานแปรรูปของชาอินทรีย์และชาทั่วไปของพันธุ์อุหลงเบอร์ 17 อยู่ที่ 375 บาท/กก. และ 350 บาท/กก. หรือคิดเป็นร้อยละ 21.55 และ 25 ของราคาขายปลีก ตามลำดับ และส่วนเหลือจากการตลาดระหว่างโรงงานแปรรูปกับผู้ค้าปลีก (โครงการหลวง) ของชาอินทรีย์และชาทั่วไปอยู่ที่ 940 บาท/กก. และ 700 บาท/กก. หรือคิดเป็นร้อยละ 54.02 และ 50 ของราคาขายปลีก ตามลำดับ

จะเห็นได้
ว่าการผลิตชา
แบบอินทรีย์เมื่อ
เปรียบเทียบกับชาทั่วไป
แล้วมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า
และขายได้ราคาสูงกว่า ดังนั้น
ทางด้านการผลิตรัฐควรส่งเสริมให้
เกษตรกรเปลี่ยนมาปลูกชาอินทรีย์แทน
ชาทั่วไป เป็นการเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของไทย
ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์
แห่งชาติ และการผลิตชาอินทรีย์เป็นการตอบรับ
กระแสการบริโภคเพื่อสุขภาพ ทางด้านการตลาด
ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคเห็นถึงประโยชน์
ของชาอินทรีย์ สนับสนุนให้มีช่องทางการจำหน่าย
ที่หลากหลาย รวมถึงให้ความรู้ด้านการแปรรูปชาเป็น
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ เพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น ทำเป็นเครื่องสำอาง
สบู่ ครีมนำรุงผิว เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

โดย นางประกาย กิจธิคุณ
ส่วนวิจัยเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนและสถาบันเกษตรกร

เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 กำหนดไว้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

เป็นการเริ่มต้นของเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยเป็นขั้นตอนของการผลิตทางการเกษตรโดยตรง เพื่อให้มีอาหารอย่างเพียงพอ สำหรับการบริโภคภายในครอบครัวของเกษตรกรในขั้นนี้เกษตรกรจะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ถ่องแท้

เป็นการรวมพลังกันในรูปของกลุ่มหรือสหกรณ์ ซึ่งเป็นการร่วมแรงร่วมใจเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 คือ “การเกษตรก้าวหน้า หรือเกษตรออมทรัพย์” ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ครอบครัวเกษตรกร ชุมชนเกษตรกรทุกระดับ ร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน ในการบริหารจัดการพื้นที่ทำการเกษตรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยเกษตรกร บุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม ร่วมคิด ร่วมทำ และประสานงาน เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน

เป็นขั้นที่นำไปสู่ธุรกิจชุมชน เพื่อให้สภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกรในชุมชนดีขึ้น ขั้นนี้จึงเป็นขั้นของการติดต่อประสานงานและแหล่งเงินทุนเพื่อนำเงินทุนมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาให้การดำเนินงานก้าวหน้ายิ่งขึ้น

เพื่อสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายในหลวง
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจึงได้ทำการศึกษาปัจจัย
ที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่
มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้การทำเกษตร
ทฤษฎีใหม่ประสบความสำเร็จ แล้วนำไปใช้เป็นแนวทาง
ในการทำให้เกษตรกรหันมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้
ประสบความสำเร็จเพื่อให้ก้าวเข้าสู่ทฤษฎีใหม่ขั้นต่อไป
ใช้วิธีการศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บ
ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จากเกษตรกร
ที่เข้าร่วมโครงการ **“5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎี
ใหม่ถวายในหลวง” ปี 2560** ของกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ และได้รับการประเมินศักยภาพเป็นเกษตรกร
กลุ่ม A ใน 4 ภาค ได้แก่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ภาคกลาง และภาคใต้ รวม 21 จังหวัด โดยใช้เทคนิค
การวิเคราะห์แบบจำลองโลจิท (Logit Model) การใช้
ลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) และใช้วิธีการสนทนากลุ่ม
(Focus Group) 5 ประสาน ประกอบด้วย เกษตรกร
ปราชญ์เกษตร สถาบันการศึกษา เอกชน และภาครัฐ
จำนวน 12 กลุ่ม โดยดำเนินการร่วมกับสำนักงาน
เศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 และการถอดบทเรียน
ปราชญ์เกษตร (Lesson Learned) จำนวน 12 ราย

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ
ในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การเป็นสมาชิกสถาบัน
เกษตรกร และการมีระบบการบริหารจัดการน้ำ
สำหรับทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อ
ความสำเร็จในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ 3 ด้าน คือ
ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมนั้น อยู่ในระดับ
ที่มากแต่ยังไม่ถึงระดับมากที่สุด โดยความคาดหวังของ
เกษตรกรต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ ต้องการให้
ภาครัฐจัดหาเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้แก่เกษตรกร
ในด้านต่างๆ และจะต้องมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน
ให้การสนับสนุน และตอบสนองต่อความต้องการและ
ภูมิปัญญาของชุมชน โดยเฉพาะเรื่องระบบการบริหาร
จัดการน้ำและการตลาด สำหรับการลดค่าใช้จ่ายใน
ครัวเรือนนั้น พบว่า เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายใน
การบริโภคอาหารของครัวเรือน และค่าใช้จ่ายในการใช้
สารเคมีได้มากกว่าร้อยละ 30 และจากผลการศึกษา
เชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มและการถอดบทเรียน
เกษตรกร พบว่า การมีทัศนคติที่ดีในการทำการเกษตร
ทฤษฎีใหม่ การติดตามและประเมินผลจากภาครัฐ และ
ความช่วยเหลือจาก 5 ประสานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
จะทำให้การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ประสบความสำเร็จ

“

ข้อเสนอแนะของการศึกษาครั้งนี้ คือ ภาครัฐควรมีการวางแผนการผลิตสินค้าเกษตร หรือการบริหารจัดการพื้นที่ทำการเกษตร ทฤษฎีใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่ม สร้างเครือข่ายให้แก่ เกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้ความรู้ เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำให้รางวัลเชิดชูเกียรติ และค่าตอบแทนแก่ปราชญ์เกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์ เพื่อให้เข้าไปแนะนำเกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง 5 ประสาน ควรมีการร่วมกัน สร้างแรงบันดาลใจให้แก่เกษตรกร อาทิ ให้คำแนะนำปรึกษา ด้านการผลิต การตลาด และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในฟาร์ม เกษตรกร ทั้งนี้ ควรมีการพัฒนาเกษตรกรแบบ องค์กรรวมทุกด้าน อาทิ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตามความต้องการของชุมชน

”

จากผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ทำให้ทราบว่าหากเกษตรกรเดินตามรอยพระบาท ด้วยความตั้งใจ ความพยายามอย่างเต็มที่แล้ว เกษตร ทฤษฎีใหม่นี้ นอกจากจะทำให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ ที่ดี มีอาหารบริโภคเพียงพอ สุขภาพดีจากการไม่ใช้ สารเคมีในการผลิตแล้วยังได้สินค้าเกษตรที่มีมาตรฐาน ตาม GAP ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและ ต่างประเทศ จะทำให้เกษตรกรมีรายได้ดี จูงใจให้ ทายาทหรือเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตรมากขึ้น การทำการเกษตรในพื้นที่ขนาดเล็กแต่มีประสิทธิภาพ จากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่เหมาะสมกับ สภาพพื้นที่ จะทำให้การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก และทำให้เป็นที่ประจักษ์ว่า การทำการเกษตรไม่ใช่งานที่หนัก เสี่ยงภัยจากสารเคมี และไม่ได้เป็นงานอันตรายอีกต่อไป แต่เป็นงาน ที่ทำแล้วมีความสุข ครอบครัวยั่งยืน สามารถก้าวข้ามขั้น จากพออยู่พอกิน เป็นมั่งคั่งร่ำรวยด้วยรายได้จากการ ผลิตสินค้าที่ตรงตามความต้องการของตลาด และ ร่ำรวยความสุข สุขภาพดี อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของ การทำการเกษตรตามแนวคิดทฤษฎีใหม่ของในหลวง รัชกาลที่ 9 ที่เกษตรกรพร้อมเดินตามรอยพระบาท สอนองพระปณิธานตลอดไป

ผลการดำเนินงานกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ประจำปี 2561

โดย นายเอกราช ตรีลพ
ส่วนบริหารกองทุนภาคการเกษตร

“

จากสถานการณ์การแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศที่ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่พึ่งพาเศรษฐกิจระหว่างประเทศจึงพยายามลดข้อกีดกันทางการค้าเพื่อเพิ่มโอกาส และขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าของไทย โดยจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ในรูปแบบของทวิภาคีและพหุภาคีกับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ เช่น อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น แปรู ซิลี อาเซียน-จีน อาเซียน-ญี่ปุ่น อาเซียน-เกาหลีใต้ อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ อาเซียน-อินเดีย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างประเทศสมาชิกสามารถดำเนินการได้อย่างเสรี ปราศจากข้อกีดกันทางการค้าทั้งที่เป็นมาตรการทางภาษีและที่ไม่ใช่ภาษี

”

แม้ว่าประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการลดหรือยกเลิกภาษีนำเข้า และการลดมาตรการกีดกันทางการค้าต่าง ๆ จากประเทศคู่ค้าของไทย ทำให้สินค้าไทยส่งออกได้มากขึ้น แต่ก็ต้องยอมรับว่าการเปิดเสรีการค้าจะทำให้สินค้าบางชนิดที่ยังไม่มีความพร้อมในการแข่งขันได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะสินค้าเกษตร คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2547 ให้จัดตั้ง “กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร ปฏิรูปผลิตผลทางการเกษตรเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิต พัฒนาคุณภาพ ตลอดจนการแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้งช่วยเหลือให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตจากสินค้าที่ไม่มีศักยภาพสู่สินค้าที่มีศักยภาพ ซึ่งการดำเนินงานของกองทุนฯ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ทำหน้าที่บริหารจัดการกองทุนฯ โดยมีเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรเป็นเลขานุการ และนับตั้งแต่จัดตั้งกองทุนฯ จนถึงปัจจุบันกองทุนฯ ได้อนุมัติจัดสรรเงินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าให้มีขีดความสามารถในการ

แข่งขันเพิ่มมากขึ้นจำนวน 26 โครงการ 10 ชนิดสินค้า ได้แก่ ข้าว กาแฟ ชา ปาล์มน้ำมัน พืชผักเมืองหนาว มะพร้าว พริกไทย สุกร โคเนื้อ และโคเนื้อ คิดเป็นวงเงินประมาณ 806.45 ล้านบาท โดยเงินที่ได้รับจากกองทุนฯ จะนำไปดำเนินการในเรื่องต่างๆ อาทิ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร การปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพ

สินค้าให้ดีขึ้น รวมถึงการลงทุนในเครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า นอกจากนี้แล้ว กองทุนฯ ยังมุ่งมั่นพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากกองทุนฯ มากที่สุด โดยมีการจัดทำแผนพัฒนากองทุนฯ ในด้านต่าง ๆ ซึ่งในปีงบประมาณ 2561 กองทุนฯ มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. การจัดสรรเงินกองทุนฯ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

ในปีงบประมาณ 2561 กองทุนฯ ได้จัดสรรเงินสนับสนุนให้กับโครงการต่าง ๆ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า (FTA) ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน จำนวน 2 โครงการ เป็นเงิน 44,246,440 บาท ได้แก่

1) โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตกาแฟของกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาทะเล จ.ชุมพร โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มีมติเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2560 อนุมัติเงิน 22,446,440 บาท ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ นำไปช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาทะเล จ.ชุมพร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ

ผลผลิตกาแพของสมาชิกและสร้างความเชื่อมั่นด้านอาชีพให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกกาแพ โดยการพัฒนาด้านคุณภาพสินค้ากาแพของกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาทะเลสู่ให้ได้มาตรฐานเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตเมล็ดกาแพของเกษตรกร และลดต้นทุนการผลิตกาแพผงสำเร็จรูป 3 IN 1 ของกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาทะเล โดยมีกิจกรรมการฝึกอบรมและจัดทำแปลงกาแพต้นแบบให้กับเกษตรกรนาร่อง จำนวน 10 ราย อบรมให้ความรู้การปลูกกาแพแก่เกษตรกรขยายผล จำนวน 150 ราย เพิ่มประสิทธิภาพผลิตกาแพผงสำเร็จรูป 3 IN 1 โดยการจัดหาเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ได้คุณภาพมาตรฐานมาใช้ในการผลิต ซึ่งจะสามารถลดต้นทุนการผลิตจากการสูญเสียได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการฝึกอบรมด้านตลาด จำนวน 300 ราย เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของตลาด สามารถผลิตสินค้าได้ตรงความต้องการของผู้บริโภค

2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงโคเนื้อบ้านแสนแก้ว โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มีมติ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2561 อนุมัติจัดสรรเงิน จำนวน 22,800,000 บาท ให้กรมปศุสัตว์ร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงโคเนื้อบ้านแสนแก้ว จ.ศรีสะเกษ พัฒนาการผลิตลูกโคเนื้อคุณภาพดี เนื่องจากปัจจุบันเกษตรกรมีความต้องการเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มมากขึ้น แต่ขาดแคลนลูกโคหรือโคที่มีอายุน้อยเพื่อนำมาขุน จึงจำเป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลูกโคเนื้อพันธุ์ลูกผสมคุณภาพดี โดยโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มจำนวนลูกโคและเพิ่มรายได้จากการเลี้ยงโคเนื้อให้กับเกษตรกรสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงโคเนื้อบ้านแสนแก้ว ซึ่งกิจกรรมของโครงการมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการฝึกอบรมให้ความรู้กับเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีความสามารถในการเลี้ยงโคอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการสนับสนุนโคแม่พันธุ์คุณภาพดีรายละ 10 ตัว ทั้งนี้ คาดว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการ กลุ่มฯ จะมีลูกโคเพศผู้จำหน่ายไม่น้อยกว่า 208 ตัวต่อปี และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การเลี้ยงโคเนื้อบ้านแสนแก้ว มีรายได้เพิ่มขึ้นและมีอาชีพที่มั่นคง

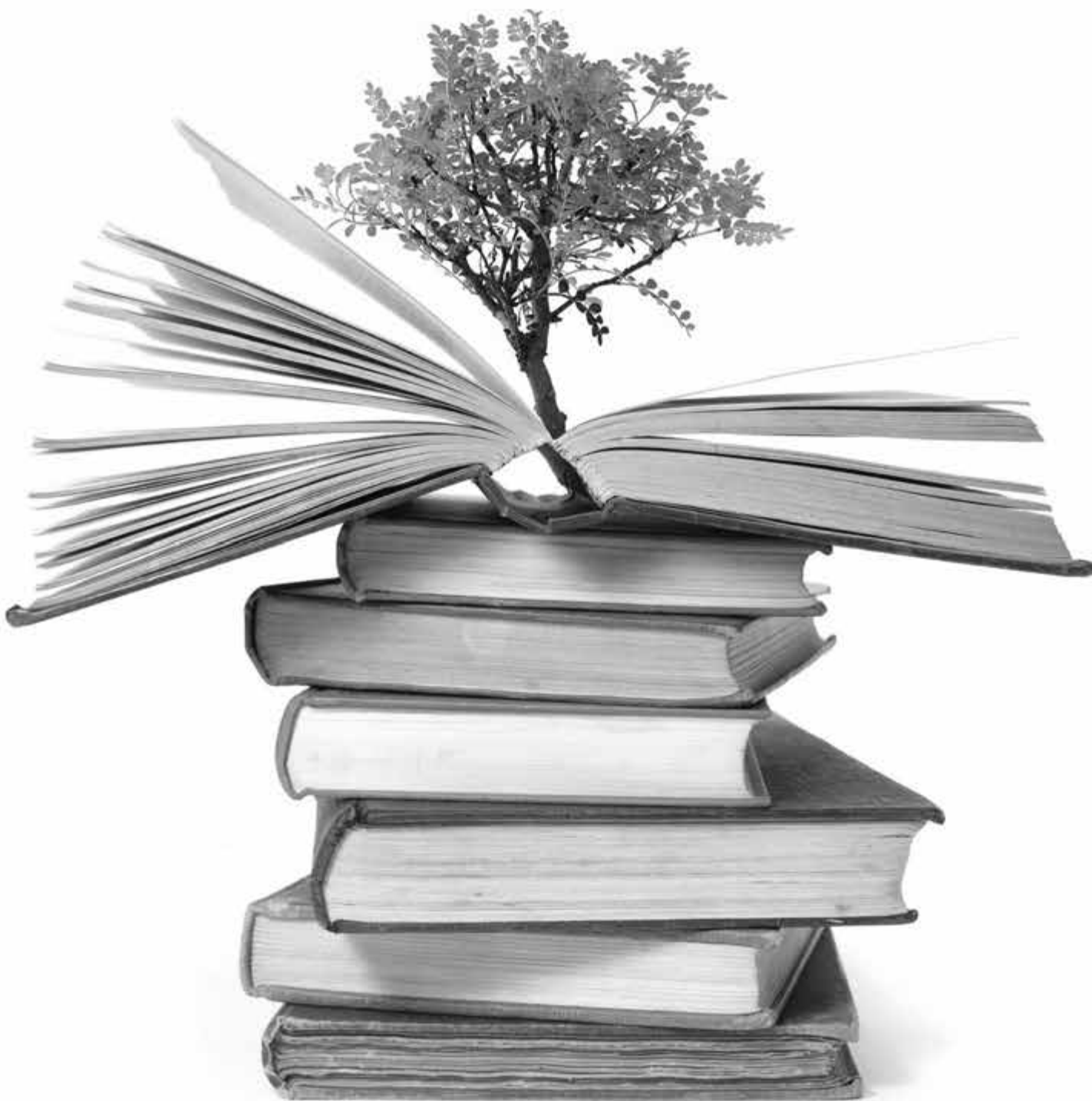
2. การพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการดำเนินงานของกองทุน ปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ

การดำเนินงานของกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ ในรอบปีที่ผ่านมา มีการพัฒนางานเพื่อให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า (FTA) ได้รับประโยชน์จากกองทุนฯ มากยิ่งขึ้น โดยยึดหลักการ “ธรรมาภิบาล” และ “ประโยชน์ของเกษตรกร” เป็นหลักในการพัฒนา มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ พ.ศ. 2562 – 2564 เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงาน จัดทำแผนเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กร จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนฯ จัดทำแผนแม่บทสารสนเทศ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้รับบริการ โดยมีการประเมินความพึงพอใจผู้รับบริการ และนำผลการประเมินมาใช้วางแผนปรับปรุงคุณภาพการให้บริการที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งกองทุนฯ พบว่าการที่เกษตรกรจะมีขีดความสามารถการแข่งขันเพิ่มขึ้น เกษตรกรควรต้องมีความรู้ความสามารถในการวางแผน การเขียนโครงการ การคิดวิเคราะห์เพื่อวางแผนการผลิต และการตลาด จึงได้จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเกษตรกรในหลักสูตร “การเขียนโครงการและการวางแผนบริหารความเสี่ยง” จำนวน 9 รุ่น ซึ่งได้รับความสนใจจากเกษตรกรเข้าร่วมกว่า 450 คน ซึ่งจากการประเมินผลการอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมร้อยละ 80 สามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อการวางแผนการประกอบอาชีพโดยใช้ตลาดนำการผลิต และเกษตรกรยังต้องการให้กองทุนฯ จัดการอบรมอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ เพื่อลดข้อจำกัดและขั้นตอนการดำเนินงานซึ่งเป็นผลมาจากระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ ในปี 2561 จึงได้มีการทบทวนและปรับปรุงแก้ไขระเบียบกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ ทั้งหมด โดยได้ประกาศใช้ข้อบังคับ จำนวน 3 ฉบับ คือ 1) ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ว่าด้วยการเงิน และการพัสดุ ของกองทุนฯ พ.ศ. 2561 2) ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. 2561 และ 3) ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ว่าด้วยค่าตอบแทนสิทธิประโยชน์ และสวัสดิการพนักงาน พ.ศ. 2561

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2559). *คู่มือการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- คณะกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ. (2560). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท นวัตกรรมตา จำกัด.
- มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2555). *การผลิตชาอินทรีย์สำหรับ SME (Organic tea production for SME)*. โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชชา สะอาดสุด. เชียงใหม่.
- มูลนิธิสายใยแผ่นดิน. (2555). *ภาพรวมเกษตรอินทรีย์ไทย 2559*. เข้าถึงได้จาก : <http://www.greennet.or.th/article/411> (วันที่ค้นข้อมูล: 12 ตุลาคม 2560).
- มูลนิธิสายใยแผ่นดิน. (2555). *หลักการเกษตรอินทรีย์*. เข้าถึงได้จาก : <http://www.greennet.or.th/article/1006> (วันที่ค้นข้อมูล: 6 พฤศจิกายน 2560).
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2552). *เศรษฐกิจชาไทย ปี 2549*. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เอกสารงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เลขที่ 301.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2556). *การประเมินผลโครงการบูรณาการการผลิตและการตลาดเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประเมินผล เอกสารงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เลขที่ 112.

ที่ปรึกษา

นางสาวราตรี เม่นประเสริฐ
นางผกาพรรณ ศรีลัมพ์
นายพงศ์ไท ไทโยธิน
นายประเสริฐศักดิ์ แสงสีธา

นางสาวทิพา คำธัญญะ
นางสาวสิริลักษณ์ พัฒนพันธ์
นายบุญเสริม สุขภิญโญ
นางมูทิตา รุธิร์โก
นางธิดารัตน์ วิทิศวรการ
นางอัญชญา แก้วเฉย
นางสายรัก ไชยลังกา
นายเอกราช ตรีลพ

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
เศรษฐกรเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจทรัพยากรธรรมชาติและทางการเกษตร
เศรษฐกรเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจการผลิตและการตลาด
รักษาราชการในตำแหน่งเศรษฐกรเชี่ยวชาญด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร
และอุตสาหกรรมการเกษตร
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชอาหารและพลังงานทดแทน
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจธัญพืชและพืชไร่
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจปศุสัตว์และประมง
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยีและปัจจัยการผลิต
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนและสถาบันเกษตรกร
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจทรัพยากรการเกษตร
ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคการเกษตร

คณะผู้จัดทำ

ข่าว

นางสาวปองวดี จรรย์รัตน์

ข่าวโศกเลื่องลือ

นางจิตรา เดชโคบุตร

มันสำปะหลัง

นางสาวมณฑิรา พรหมพิทยายุทธ

ถั่วเหลือง

นางสาวจรินทร์ทิพย์ จงใจรักษ์

อ้อยโรงงาน

นายชวนเพิ่ม สัจสิงห์

ปาล์มน้ำมัน

นายภุช เอี่ยมฐานนท์

ยางพารา

นายทินกร เพชรสูงเนิน

นางสาวณัฐวดี ยมโชติ

กาแฟ

นางสาวณัฐวดี ยมโชติ

นายภุชณะ เขมระวนิช

สับปะรด

นายปิติ รุ่งเรือง

ลำไย

นายณภัทร อรุณรัตน์

ทุเรียน/มังคุด

นางสาวสิริกร คุณขุนทด

มันฝรั่ง

นายชัชวาลย์ เผ่าเพ็ง

กล้วยไม้

นางสาวภัสสรพรรณ เลาสุทแสน

ไก่เนื้อ/ไข่ไก่

นางมุกิตา รุธิโรโก

สุกร

นายสรเสริญ ศรีเหนียง

โคเนื้อ

นางสาวอัจฉรา ไอยรากลัญจนกุล

โคนม

นางสาวศุภลักษณ์ ถาวรระ

กุ้ง/ปลาปน

นางสาวรักชนก ทุยเวียง

นางสาวสุจิตตา รักษ์วงศ์

“ชาอินทรีย์” พืชเศรษฐกิจที่น่า

จับตามอง

นางสาวณัฐชาติตา สังข์โสภณ

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ

ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

นางประกาย กิจจิคุณ

ผลการดำเนินงานกองทุน

ปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร

เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ

แข่งขันของประเทศประจำปี 2561

นายเอกราช ตีรลพ

จัดทำโดย

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทรศัพท์/โทรสาร

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชอาหารและพลังงานทดแทน โทรศัพท์ 0-2579-0611 โทรสาร 0-2940-7341

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจธัญพืชและพืชไร่ นา โทรศัพท์ 0-2579-7554 โทรสาร 0-2940-6349

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน โทรศัพท์ 0-2579-0612 โทรสาร 0-2561-4736

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจปศุสัตว์และประมง โทรศัพท์ 0-2561-3448 โทรสาร 0-2579-0910

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยีและปัจจัยการผลิต โทรศัพท์ 0-2579-8615 โทรสาร 0-2579-3589

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนและสถาบันเกษตรกร โทรศัพท์ 0-2579-2982 โทรสาร 0-2579-7564

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจทรัพยากรการเกษตร โทรศัพท์ 0-2579-6580 โทรสาร 0-2579-0627

ส่วนบริหารกองทุนภาคการเกษตร โทรศัพท์ 0-2561-4727 โทรสาร 0-2561-4726

E-mail: baer@oae.go.th

www.oae.go.th

Office of Agricultural Economics

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี

2562

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
www.oae.go.th

